

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN

**FACULTEIT SOCIALE WETENSCHAPPEN
OPLEIDING COMMUNICATIEWETENSCHAPPEN**

DE LOKALE ONDERSTEUNING VAN POPMUZIKANTEN

Vlaams-Brabant: een veld-analyse

Promotor : Prof. Dr. G. DE MEYER

Verslaggever : R. VAN DUFFEL

VERHANDELING

aangeboden tot het verkrijgen van
de graad van Licentiaat in de
Communicatiewetenschappen
door

Frédéric Busscher

academiejaar 2006-2007

INHOUDSTAFEL

FIGUURLIJST.....	4
DANKWOORD.....	5
INLEIDING.....	6
DEEL 1 THEORETISCH KADER.....	9
Hoofdstuk 1 Popmuziek	10
1.1 Definitie van popmuziek.....	10
1.2 Functies van popmuziek.....	11
1.3 De muziekindustrie en het poplandschap	13
1.3.1 Opbouw van de muziekindustrie en het poplandschap	13
1.3.2 Recente trends in het poplandschap	16
1.4 Popmuzikant.....	17
1.4.1 De carrière van een popmuzikant.....	17
1.4.2 Onderscheid tussen popmuzikanten	19
Hoofdstuk 2 Muzikantenondersteuning.....	22
2.1 Randvoorwaarden voor talentontwikkeling	22
2.2 Materiële en logistieke ondersteuning	24
2.3 Media en promotionele ondersteuning	25
2.4 Onderwijs en vorming	26
2.5 Juridische en fiscale ondersteuning.....	27
2.6 Financiële ondersteuning.....	28
Hoofdstuk 3 Beleidskader	30
3.1 Invloedsfactoren op beleidsvisie	30
3.1.1 Verbreding van het cultuurbegrip.....	30
3.1.2 Maatschappelijke context	32
3.1.3 Verschillende houdingen van de overheid ten opzichte van popmuziek	32
3.2 Aanloop naar een popmuziekbeleid	34
Hoofdstuk 4 Beleidscontext voor de popmuzikant in Vlaanderen	36
4.1 Gemeenschapsniveau	36
4.1.1 De geschiedenis van het Muziekdecreet.....	36
4.1.2 Anciaux I (1999-2002)	39
4.1.3 Amateurkunstendecreet.....	42
4.1.4 Kunstendecreet.....	43
4.1.5 Beleidsnota Cultuur 2004-2009	47
4.2 Provinciaal niveau.....	51

4.2.1	Provincie Vlaams-Brabant	52
4.3	Lokaal niveau.....	56
4.4	Jeugdbeleid	65
4.5	Conclusie	66
DEEL 2	ONDERZOEK.....	68
Hoofdstuk 1	Onderzoeksontwerp.....	69
1.1	Probleemstelling	69
1.2	Doelstelling onderzoek	71
1.2.1	Beleidsactoren	71
1.2.2	Beleidsinstrumenten en samenwerkingsverbanden	72
1.3	Methodologie	74
1.4	Afbakening.....	75
1.5	Operationalisering.....	80
Hoofdstuk 2	Onderzoek naar lokaal muziekbeleid.....	82
2.1	Cultuurbeleidsactoren.....	84
2.1.1	De cultuurbeleidscoördinator	84
2.1.2	De schepen van Cultuur	86
2.1.3	De cultuurraad	86
2.1.4	De Provinciale overheid.....	91
2.1.4.1	Provincie - steden/gemeenten	91
2.1.4.2	Provincie - popbeleid	94
2.1.5	Steunpunten	98
2.1.5.1	Cultuur Lokaal.....	98
2.1.5.2	Poppunt - 100% Puur.....	99
2.1.6	Muziekcentra	101
2.1.6.1	Het Depot.....	101
2.1.6.2	Noise Gate	104
2.1.6.3	Nijdrop en 't Smiske	107
2.2	Cultuurbeleidsinstrumenten en samenwerkingsverbanden	108
2.2.1	Lokaal cultuurbeleidsplan	108
2.2.2	Samenwerking bij muziekeducatie	112
2.2.3	Communicatiekanalen	115
2.2.4	De lokale stimulansen voor popmuzikanten	118
Hoofdstuk 3	Conclusie	121
LITERATUURLIJST	127
BIJLAGE	136
Fiches van onderzochte steden en gemeenten	137

Leuven.....	137
Halle.....	139
Ternat	140
Kortenberg.....	141
INTERVIEWS	143
Bart Caron	143
Filip Libin.....	151
Elke De Cuyper.....	160
Marleen Platteau.....	167
Steven Dusoleil.....	174
Kristien De Vits	182
Mike Naert	188
Freek Rombouts	195
Sandra Denis.....	203

FIGUURLIJST

Figuur 1: De informatiestroom.....	14
Figuur 2: The Rock.....	18
Figuur 3: Amateur / professioneel continuüm.....	20
Figuur 4: Gesubsidieerde managementbureaus.....	46
Figuur 5: Totale uitgaven popbeleid 2006 in Vlaams-Brabant	54
Figuur 6: Deelnemende gemeentes op 28.11.2006.....	57
Figuur 7: De participatieladder toegepast op het lokale cultuurbeleid.....	64
Figuur 8: Overzicht van de respondenten.....	75
Figuur 9: Overzicht deelnemende gemeenten in Vlaams-Brabant.....	76
Figuur 10: Tabel met onderzochte steden en gemeenten.....	76
Figuur 11: De spreiding van het aantal popmuziekvoorstellingen per jaar in Vlaams-Brabant	77
Figuur 12: Aantal voorstellingen pop & rock (2004).....	78
Figuur 13: Radargrafiek publiekdensiteit naar centrumfuncties in Cultuurregio Leuven, Brussel en Gent, ten opzichte van densiteitstop per functie in Vlaanderen.....	78
Figuur 14: Typologie van gemeenten, culturele hiërarchie.....	79
Figuur 15: Participatie van het muziekpubliek naar woonplaats.....	80
Figuur 16: Overzicht muziekopleidingen in Vlaanderen.....	113

DANKWOORD

Graag wil ik iedereen bedanken die mij geholpen heeft deze thesis tot een goed einde te brengen. In eerste instantie ben ik Prof. Dr. Gust De Meyer veel dank verschuldigd voor de uitstekende begeleiding en zorg de voorbije jaren. Ook wil ik alle respondenten, die ik heb mogen interviewen, nogmaals danken voor hun bereidheid mijn vragen te beantwoorden en hun ervaringen te delen over het muziekbeleid. Zonder hun enthousiasme had ik deze eindverhandeling nooit kunnen schrijven. Ook de medewerkers van De Kreun, Cultuur Lokaal, Het Depot en Poppunt dien ik te bedanken voor hun interesse en de vele bruikbare tips, die mij in de juiste richting stuurden. In het bijzonder ben ik Mike Naert en Tijs Vastesaegeer erkentelijk voor hun behulpzaamheid.

Niet alleen mijn thesis, maar ook mijn opleiding had ik ook nooit kunnen volmaken zonder de hulp en steun van heel wat vrienden. Ze stonden me bij met raad en daad. Nachtelijke filosofische gesprekken. Gezelschap op momenten van eenzaam werken. Koffiepauzes. Optredens om het hoofd leeg te maken. You know who you are. Dank je allemaal! Michael Adriaen, bedankt voor alles: het grondig nalezen van de tekst, de praktische tips, aanwijzingen en bovenal voor de fijne momenten die ik mij zal herinneren voor de rest van mijn leven. Heel in het bijzonder wil ik mijn vriendin Mieke Liesens bedanken bij wie ik altijd een luisterend oor vond. Dank je voor het aandachtig nalezen, verbeteren van spellingsfouten, de opbouwende kritiek die mij steeds weer motiveerde, je kalmte en je nooit aflatende lieve zorgen.

Tot slot wil ik mijn ouders van harte bedanken voor hun vertrouwen en geloof in mij. Zij hebben me altijd gesteund en vrijgelaten in mijn doen en laten. Dankzij hun steun heb ik heel wat kansen kunnen grijpen om mezelf te ontplooien. Mijn vader heeft erg veel voor mij betekend en zijn verlies tijdens het schrijven van deze thesis viel me enorm zwaar. Het regent nog elke dag in mij hart. Mijn beste vriend heb ik verloren. Soms ook de lach. Maar je strijdlust en je moed in je gevecht tegen je ziekte hebben me geleerd nooit op te geven, moedig door te zetten en bovenal te blijven geloven in jezelf en je vrienden. Ook ben ik erg trots op mijn moeder die ondanks dit verlies en andere tegenslagen het hoofd weet recht te houden. Enkel wie tegen de stroom inzwemt, bereikt de bron! Na deze thesis en opleiding begin ik aan een nieuw hoofdstuk in mijn leven.

INLEIDING

Het muziekbeleid en het popbeleid in het bijzonder zijn het laatste decennium in een stroomversnelling terecht gekomen. De erkenning van lichte muziek van overheidswege betekende een grote stap voorwaarts. Ook heel wat initiatieven en acties zijn de aanleiding geweest voor de stimulering van het overleg tussen de beleidsactoren en culturele werkveld in Vlaanderen. Over de verschillende beleidsniveaus heen is er vanwege de overheden een stevig beleidskader en een professionele omkadering uitgebouwd.

Het popbeleid is tevens een populair onderwerp van onderzoek geworden. Toch blijkt de gemiddelde onderzoeker weinig stil te staan of de beslissingen en beleidsingrepen tegemoet komen aan de behoeften van de eigenlijke doelgroep. Stroken de ondersteuningsmaatregelen met de realiteit? Voor het muziekdecreet in 1998 stelde het popbeleid weinig voor in de Vlaamse steden en gemeenten. Sindsdien heeft er een ware aardverschuiving plaatsgevonden. Er beweegt heel wat op lokaal beleidsvlak, maar dit lokale niveau werd in tal van artikels en onderzoeken telkens slechts kortstondig besproken. Het muzieklandschap is een erg dynamisch gegeven, waardoor een goed popbeleid nood heeft aan actuele en relevante informatie.

Deze aangestipte knelpunten vormden de aanleiding van deze eindverhandeling. Naast een voorliefde voor uiteenlopende cultuurvormen en kunsttakken volg ik de Vlaamse muziekscène al jaren op de voet. Het behoeft dan ook geen verwondering dat ik vanuit deze persoonlijke appreciatie mijn thesis deze richting uit stuurde. Vanuit mijn engagement als vrijwilliger bij tal van organisaties en mijn bescheiden ervaring als muzikant wil ik mezelf behoeden voor een te kortzichtige analyse of adviezen die verzanden in vaagheid. Bij het formuleren van aanbevelingen wil ik geen stuurman aan wal zijn; beschouw me liever als een aspirant beleid(s)maker.

Hoe popmuzikanten op lokaal niveau ondersteund kunnen worden, vormt de toetssteen voor dit onderzoek. De efficiëntie van lokale initiatieven en maatregelen ter ondersteuning van popmuzikanten stoelt op de communicatie en participatie tussen de lokale overheid en de muzieksector. Het lokale cultuurbeleid vormt op haar beurt de achtergrond waartegen beleidsingrepen dienen begrepen te worden. Overleg- en inspraakmomenten en structuren op lokaal niveau betekenen een uitgelezen kans om voeling te krijgen en te houden met wat leeft op muzikaal vlak en te registreren welke de noden zijn om vervolgens een aangepast beleid te ontwikkelen.

Naast het in kaart brengen van het Vlaamse poplandschap en de specifieke maatregelen ter ondersteuning ervan binnen het lokaal cultuurbeleid, heb ik ook besloten onderzoek te voeren naar de mate waarin popmuzikanten betrokken worden bij het beslissingsproces. De volgende uitspraak sluit naadloos aan bij mijn eigen overtuiging: *“Niet willen deelnemen is een keuze, niet kunnen deelnemen is uitsluiting.”* (Vos, 2003, p.2). Popmuzikanten - en meer algemeen amateurkunstenaars - zijn volwaardige spelers in het lokale cultuurbeleid en moeten er ook actief aan kunnen meewerken. Indien zij hiervan afzien, dan valt dit te interpreteren als een persoonlijke keuze. Maar indien een popmuzikant niet kan deelnemen aan het lokaal cultuurbeleid, dan geldt dit als een mogelijke lacune in het beleid.

Het onderzoek naar de lokale ondersteuning van popmuzikanten spitst zich toe op de provincie Vlaams-Brabant om zo een representatief beeld te generen van de huidige lokale situatie. Deze eindverhandeling bestaat uit twee grote delen, het theoretisch kader en het onderzoek, die beide onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. In een eindverhandeling over de ondersteuning van popmuzikanten mag een bredere kijk op het poplandschap niet ontbreken.

Naast een definiëring van de term popmuziek en popmuzikant staan we stil bij de opbouw en structuur van de muziekindustrie en het poplandschap. Vervolgens gaan we in het tweede hoofdstuk dieper in op de mogelijke ondersteuningsvormen van muzikanten, waarbij we de gangbare indeling uit andere wetenschappelijke onderzoeken grotendeels volgen.

Een onderzoek naar het Vlaamse popbeleid zonder melding te maken van de culturele beleidscontext is te kort door de bocht. Daarom lichten we in wat volgt de verschillende facetten van het beleidskader toe. De invloedsfactoren die de beleidsvisie beïnvloeden, splitsen we op in drie groepen. Vooreerst bespreken we de evolutie van de verbreding van het cultuurbegrip. Vervolgens schetsen we de maatschappelijke context waarbinnen het beleid vorm krijgt. Nadien volgen de vier verschillende houdingen van de overheid ten opzichte van popmuziek, wat ons uiteindelijk brengt tot de aanloop naar een popbeleid in Vlaanderen.

Na kennismaking met het beleidskader werpen we in het vierde hoofdstuk een nadere blik op de beleidscontext voor de popmuzikant in Vlaanderen. Voor een goed begrip bespreken we per beleidsniveau en beleidsdomein aan de hand van een chronologisch overzicht de ondernomen beleidsingrepen en maatregelen ter ondersteuning van het poplandschap. Op provinciaal niveau nemen we de specifieke acties binnen de provincie Vlaams-Brabant uitvoerig onder de loep. Daarnaast besteden we aandacht aan het lokale popbeleid. Dit kan

echter niet begrepen worden zonder het lokaal cultuurbeleid toe te lichten. Daarom verduidelijken we de drieledige opdracht van het kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid. Voorts komen eveneens de verschillende actoren en instrumenten aan bod die het beleid op lokaal niveau vorm geven, met name de cultuurraad, de cultuurbeleidscoördinator en het cultuurbeleidsplan. Hierbij bespreken we de eventuele hindernissen, problemen en knelpunten.

Met de onderbouwde kennis uit dit theoretisch kader analyseren we op een kritische manier de lokale ondersteuning van popmuzikanten in Vlaams-Brabant. Concreet maken we een analyse van zowel de beleidsactoren als de beleidsinstrumenten en samenwerkingsverbanden. Aan de hand van interviews uitgevoerd bij enkele vooraanstaanden uit de cultuur- en muzieksector, wordt er gekeken naar de beleidsactoren die het lokale cultuurbeleidsproces construeren. We evalueren stapsgewijs de samenwerking en het overleg tussen de verschillende overheden en de muzieksector.

Vervolgens analyseren we het tweede luik van de centrale onderzoeksvraag verder op basis van het verzamelde onderzoeksmateriaal. We gaan hierbij verder in op de beleidsinstrumenten en samenwerkingsverbanden. Tevens worden de ondernomen acties en projecten kritisch op hun haalbaarheid en relevantie voor het culturele werkveld getoetst, met als doel degelijke beleidsinstrumenten en nieuwe concepten te ontwikkelen die popmuzikanten daadwerkelijk ondersteunen. We sluiten de analyse af met een toetsing van de mogelijke lokale ondersteuningsmaatregelen van popmuzikanten aan de praktijk in de geselecteerde steden en gemeenten.

Deze eindverhandeling sluiten we af met een conclusie waarin we een aantal aanbevelingen formuleren en interessante denk pistes aan reiken om de constructieve dialoog tussen de overheid en de popsector te bevorderen.

DEEL 1 THEORETISCH KADER

Hoofdstuk 1 Popmuziek

1.1 Definitie van popmuziek

Aangezien voornamelijk de lokale ondersteuning van popmuziek in deze eindverhandeling onderzocht wordt, dringt zich onvermijdelijk een omschrijving van het begrip *'popmuziek'* op. Een afdoende of sluitende definitie vinden voor de term *'popmuziek'* is haast onmogelijk, daar elke omschrijving ervan gekleurd wordt vanuit een specifieke subjectieve invalshoek.

"Popular music is like a unicorn; everyone knows what it is supposed to look like, but no one has ever seen it." (Denisoff, 1975, p.1)

Toch zal een omlinjende begripsverklaring een verrijking zijn, mede doordat hiermee een eerste stap in het begrijpen van de opzet van dit onderzoek gezet wordt. In het verleden werd gepoogd popmuziek binnen wetenschappelijk literatuur te omschrijven aan de hand van smaak, vernieuwing en originaliteit of zelfs technische en (extra-)muzikale criteria (Van Bork & Jacobs, 1986, pp.43-56). Helaas bleken geen van bovenvermelde geschikt als een objectief beoordelingscriterium, waardoor het meest aangewezen lijkt het begrip popmuziek in kaart te brengen vanuit een historisch perspectief.

Het woord popmuziek zelf komt oorspronkelijk van de Engelse benaming *'popular music'*. Deze term werd bedacht in de vijftiger jaren toen rock-'n-roll, schatplichtig aan de Afro-Amerikaanse rhythm and blues, de populaire muziek van de jeugd was (Mutsaers, 2005, p.15). De eerste wereldhit *'Rock Around The Clock'* van Bill Haley & His Comets in 1954 is een schoolvoorbeeld van blanke artiesten die tomeloos succes oogstten dankzij veelal bewerkingen van oude R&B-tracks, met aangepaste verbloemde songteksten (Keunen, 2000, p.23). Platenfirma's, radiostations tot zelfs filmstudio's willen allemaal een graantje in het popverhaal meepikken en vormen tot op heden de onderbouw van een expansieve cultuurindustrie. Initieel stond popmuziek enkel voor rock-'n-roll, maar al vlug kreeg het een heel andere betekenis via de latere daarmee samenhangende genres, die vooral bij jongeren in trek waren. De drang tot omlijnen heeft binnen de popmuziek talloze nieuwe genres weten te onderscheiden, geworteld in een culture context en hun eigen gewoontes, tradities en een specifiek groepsgevoel (Keunen, 2002, pp.13-14).

Verder blijkt de term popmuziek heel uiteenlopende ladingen te dekken. Popmuziek draagt vandaag de dag de stempel van hedendaagse, populaire muziek, die dikwijls geassocieerd wordt met jongeren of een commerciële massacultuur (Shuker, 1994, p.10). Hoewel sinds de

jaren zeventig popmuziek vaak werd geassocieerd met hitparademuziek, mag het niet beperkt worden tot louter de 'populaire' muziek. Deze misvatting valt terug te brengen op de letterlijke vertaling van de Engelse term 'popular music'. Binnen de popmuziek is er een continue strijd tussen underground en mainstream (Keunen, 2002, p.13). Verschillende muziekstijlen hangen samen met specifieke subculturen, waardoor het uniforme beeld van popmuziek niet langer overeind blijft.

Na een kleine halve eeuw blijft het nog steeds moeilijk om een goede definitie van popmuziek te geven omdat de genres continu in beweging zijn. Ze splitsen zich verder op in stijlen en substijlen, waardoor popmuziek steeds meer gediversifieerd wordt. Het is voor de popsector bijgevolg niet voor de hand liggend om de overheid te overtuigen van een ondersteunend cultuurbeleid.

Van belang voor dit onderzoek is ongetwijfeld de visie op popmuziek die de Vlaamse Gemeenschap of provinciale overheden erop nahouden. Het provinciale muziekbeleid in Vlaanderen maakt bijvoorbeeld slechts één uitsluiting bij het definiëren van de koepelterm popmuziek: met name klassieke muziek. Poppunt, hét Vlaamse steunpunt voor amateurmuzikanten, hanteert daarentegen veelvuldig de term lichte muziek als aanduiding voor popmuziek. Het decreet van 22 december 2000 betreffende de amateurkunsten omschrijft lichte muziek als volgt: "*alle activiteiten op het vlak van de muzikale kunsten, met betrekking tot rock, pop, elektronische muziek, jazz, blues, chanson, kleinkunst en aanverwante genres.*" (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 2000, p.1). Deze ruime opvatting zal bijgevolg verder in dit onderzoek gehanteerd worden, omdat deze definitie het gevoerde Vlaamse popbeleid mee stuurt.

1.2 Functies van popmuziek

Het belang van popmuziek wordt niet langer miskend. Volgens de Britse popsocioloog en muziekautoriteit Simon Frith is popmuziek onlosmakelijk verbonden met jeugd en heeft het een ingrijpende impact op verschillende jeugd- en subculturen (Frith, 1978, p.37). Aan de hand van empirisch, academisch onderzoek hebben verschillende auteurs de volgende vijf functies van popmuziek weten te onderscheiden die van belang zijn voor jongeren.

Popmuziek is vooreerst van tel omwille van diens **vermaaksfunctie**. Het luisteren naar popmuziek brengt voor heel wat mensen een ontspannende en gezellige sfeer teweeg (Van Bork & Jacobs, 1986, p.66). De consumptie van popmuziek is vaak gebaseerd op de verstrooiing en in meer extreme gevallen: de roes of zichzelf verliezen in een andere realiteit

(Boomkens, 1994, p.122). Aansluitend hierop is een tweede functie te onderscheiden: **moodmanagement** waarbij mensen in bepaalde situaties grijpen naar popmuziek (Christenson & Roberts, 1998, p.50). Popmuziek veroorzaakt bij hun een prettig aangenaam gevoel, door ondermeer voor afleiding te zorgen of een uitlaatklep te bieden (Van Bork & Jacobs, 1986, p.68). Het luisteren naar specifieke genres, afhankelijk van een persoonlijke voorkeur, kan een belangrijke reden zijn om verveling tegen te gaan of iemand in een opgewekte stemming te brengen. Frappante vaststelling is hoe teksten van popnummers steeds vaker op rouwkaarten en overlijdensberichten opduiken (de Jong, 2005, p.239). Popmuziek als een bron van '*wijsheden*' kan in bepaalde situaties troost bieden en jongeren hanteren songteksten als levensmotto's¹, getuige hiervan de vele citaten op T-shirts. Bovendien is muziek voor veel jongeren ook een kans om zich expressief te uiten.

Popmuziek, vaak het onderwerp van gesprekken en discussies, lijkt in staat te zijn om mensen bij elkaar te brengen. Mensen met dezelfde muzikale smaak zoeken elkaar op om zich vervolgens te identificeren met een bepaalde groep. Popmuziek speelt een prominente rol op de markt van de vrije tijd, waar mensen hun muzikale gelijken ontmoeten en zichzelf soms verliezen in de consumptie van muziek (Boomkens, 1994, pp.122-123). Deze **sociale functie** van popmuziek komt ondermeer markant naar voren bij het recente succes van de online muziek-community '*Myspace*' waar virtuele vriendenkringen ontstaan vanuit eenzelfde muzikale voorkeur.

Popmuziek heeft echter niet louter een ontspanningsfunctie. Daarenboven heeft popmuziek ook een grote invloed op de **identiteitsvorming** van jongeren. Vanaf de vroege adolescentie neigen jongeren zich te identificeren met hun idolen en zoeken zij naar modellen die aansluiten bij hun eigen opvattingen (Van Bork & Jacobs, 1986, p.67). Muziek kan een manier zijn om zichzelf te plaatsen binnen de maatschappij en bijgevolg een eigen identiteit, imago op te bouwen. Popmuziek was voor heel wat blanke jongeren in 1954 de gedroomde en gevatte manier om te rebelleren tegen opvattingen van de oudere generatie (Frith, 1978, p.41). Het onderscheid tussen jonge en oudere generaties en de verdere opsplitsing van in-groups op basis van muzikale smaak is tekenend voor de rol van popmuziek bij de identiteitsvorming (Frith, 1978, pp. 46-47).

Tot slot kan muziek een **bron van kennis** over de wereld vormen (Christenson & Roberts, 1998, p.53). Teksten en muziek kunnen voor bepaalde jongerengroepen nieuwe kennis

¹ Denken we bijvoorbeeld aan de legendarische slogan uit '*My Generation*' van The Who: "*I hope I die before I get old*".

opleveren over de situatie in de wereld (Van Bork & Jacobs, 1986, p.68). Bob Dylan met 'The times are a-changing' in 1965 of John Lennon met 'Give peace a chance' hebben de popmuziek ook een geweten geschopt en worden ondermeer geroemd voor hun muzikale aanklacht van sociale wantoestanden. Binnen bepaalde genres als de hedendaagse reggaemuziek vormen echter lyrische, homofobe opvattingen voor terechte onrust. Aangezien popmuziek een invloed heeft op de identiteitsvorming van jongeren, is enige voorzichtigheid mogelijk aan de orde.

Hoewel de impact van deze functies van popmuziek niet eenduidig begrepen kan worden, wordt uit bovenvermelde functies de maatschappelijke relevantie van onderbouwd onderzoek naar popmuziek in al zijn facetten duidelijk geïllustreerd.

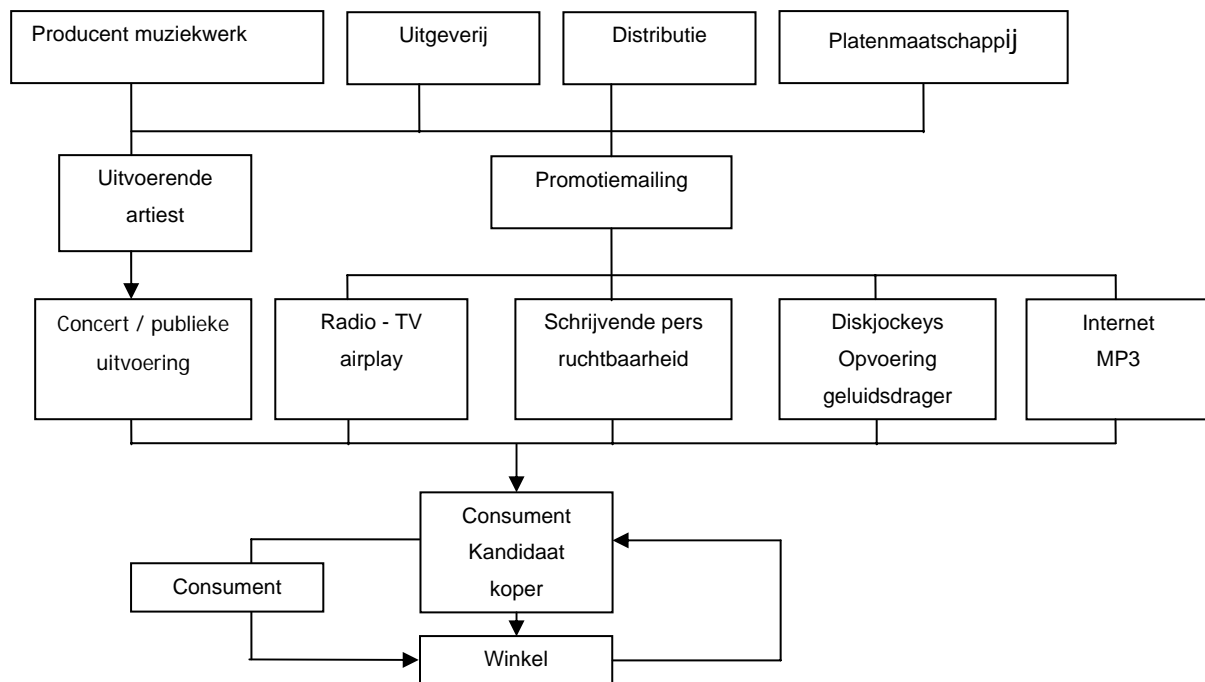
1.3 De muziekindustrie en het poplandschap

1.3.1 Opbouw van de muziekindustrie en het poplandschap

Net als een werkdefinitie voor popmuziek geldt de omschrijving van de opbouw van het poplandschap als belangrijke informatie- en inspiratiebron om de desbetreffende noden en eisen van de popsector in een breder perspectief te plaatsen. De verschillende actoren, evenals de verschillende circuits van de muzieksector dragen bij tot een complex poplandschap, met de muzikant als spilfiguur. Popmuziek is als geen ander genre vervlochten met de muziekindustrie, geënt op massaproductie voor de massamarkt (Shuker, 1994, p.10): *"Indeed, a purely musical definition is insufficient, since pop/rock's dominant characteristic is a socio-economic one: its mass production for a mass predominantly youth market. At the same time, of course, it is an economic product which is invested with ideological significance by many of its consumers."*

Bovenstaande uitspraak van Roy Shuker illustreert hoe een artiest tijdens het artistieke creatieproces van een muzikaal werk onderhevig is aan industriematige impulsen. Naast het leveren van een originele muzikale bijdrage dromen heel wat muzikanten ervan misschien zelfs hun stempel te kunnen drukken op de geschiedenis van de populaire muziek (De Meyer & Trappeniers, 2003, p.14). Ricky Wilson, zanger en frontman van de groep Kaiser Chiefs, vat het heldhaftig samen: *"Ik wil de tijdsgeest vatten. Een indruk nalaten. Het verschil maken. Iets van betekenis doen."* (Steenhaut, 19.02.2007, pp.17-18) Deze nobele idealen staan in schril contrast met de harde realiteit: slechts een select gezelschap krijgt helaas hiertoe de kans.

Het eerste van drie circuits, waarover de muziekindustrie beschikt om populaire muziek te exploiteren, is het live-circuit. Centraal staat hier vanzelfsprekend het (live) optreden, dat fungeert als promotiemiddel, rekrutering en vooral het rechtstreekse contact tussen artiest en zijn publiek. Aansluitend op het live-gebeuren is het fonogram-circuit of concreet de snelle inkomsten uit de verkoop van (digitale) geluidsdragers. Tot slot verzamelt het uitgavencircuit de uitgestelde inkomsten, waarna deze verdeeld worden door de auteursverenigingen voor uitvoeringsrechten en mechanische reproductierechten (De Meyer & Trappeniers, 2003, pp.9-10). Binnen deze drie circuits worden vervolgens de voornaamste actoren uitgediept en besproken in het kader van de huidige Vlaamse situatie. De samenhang tussen de drie circuits toont aan hoe de muzieksector met commerciële afdelingen verweven is met als gemeenschappelijke doelstelling: de consument bereiken. Onderstaande figuur toont een schematisch overzicht hoe geluidsdragers mogelijk hun weg kunnen vinden naar het publiek.

Figuur 1: De informatiestroom (marketing/promomanager). (De Meyer & Trappeniers, 2003, p.26).

- De **artiest**, de uitvoerende artiest of auteur, is het fundament en tevens de drijvende kracht in de muziekindustrie en zijn vaak verenigd in een groep of een band.
- De **manager**: behartigt de zakelijke en promotionele aspecten van het artiestenbestaan. De manager regelt eventuele tournees, interviews, radio- of tvshows, studio-opnames,... Daarnaast brengt hij de artiest of de band in contact met boekingskantoren, platenlabels, muziekuitgevers. Hij treedt bijgevolg vaak als vertrouwenspersoon en klankbord op van de band of artiest. Befaamde en beruchte managers zijn Brian Epstein van The Beatles en Peter Grant van Led Zeppelin.

- De **boek**er: houdt zich voornamelijk bezig met de promotie van de artiest: hij probeert optredens te regelen voor zijn artiesten door intensief programmatoren te bespelen, via onder andere promotiemailings te versturen.
- De **program**matore: In deze brede en uiteenlopende groep van programmatoren kan een tweedeling worden gemaakt. Enerzijds zijn concert- of festivalprogrammatoren, verantwoordelijk voor het organiseren van optredens, boeken artiesten en bands. Anderzijds zorgen radio- en tv-programmatoren voor de broodnodige airplay. Een voorname voorvechter van alternatieve muziek was ondermeer, BBC-radioboegbeeld, John Peel.
- De **Artist & Repertoire (A&R) manager**: verantwoordelijk voor het contacteren en het behouden van artiesten en hun uitgebrachte muziek. Ze beluisteren stapels toegestuurde demo's en gaan op jacht naar nieuwe muzikale parels (Van Bork & Jacobs, 1986, pp.30-33). A&R managers nemen een groot deel van de ondersteuning en begeleiding van de band op zich. Ze vormen de link tussen artiesten en platenmaatschappijen en wegen daardoor bij het tekenen van nieuwe bands het risico af tegen de verwachte winst.
- De **platenmaatschappij**: is verantwoordelijk voor muzikale opnames, de reproductie en de marketing van de geproduceerde geluidsdragers. Doordat platenmaatschappijen eigenaar zijn van de muziekrechten en de naburige rechten op de opnames, halen zij hun winst ondermeer uit de verkoop van de geluidsdragers alsook het gebruik van muziekopnames in films of andere mediakanalen.
- De **producer**: kan opnames in de studio dusdanig sturen en kleuren met als gevolg dat producers vaak bestempeld worden als een extra groepslid. Een illustre voorbeeld is Phil Spector, de creator van '*the Wall of Sound*' en producer voor Ben E. King, Curtis Lee en John Lennon (Shuker, 1994, pp.116).
- De **muziekuitgever**: handelt in muziekwerken via afgestane exploitatierechten en probeert de songs, die hij in zijn catalogus verworven heeft, zoveel mogelijk uit te voeren en te dupliceren (De Meyer & Trappeniers, 2003, p.171).
- De **distributieafdeling**: is samen met de promotieafdeling verantwoordelijk voor de verkoop van cd's aan platenwinkels.
- De **marketingafdeling**: probeert van haar kant het muzikale eindproduct te koppelen aan een relevante doelgroep en hiervoor geschikte strategieën te ontwikkelen, rekening houdende met '*the four p's*': place, product, price en promotion.

De populariteit of het succes van popmuziek wordt ook vandaag nog vaak gemeten aan de hand van kwantitatieve, commerciële parameters: verkoopcijfers of het aantal concertbezoekers. Creativiteit en eigenzinnigheid van muzikanten lijken soms dwars te staan op de

commerciële ingesteldheid en de economische wetmatigheden van ondermeer productie- en marketingsystemen. Toch zijn er positieve signalen op te vangen van een nieuwe mentaliteit. Bands slaan zelf de handen in elkaar en nemen zowel de opname als de promotie voor eigen rekening. Deze do-it-yourself-aanpak heeft bij de release van hun eerste album enkele Belgische bands als Sioen of Absynthe Minded alvast geen windeieren gelegd (Jaspers, 2006, p.379). Hierdoor wordt echter het onderscheid tussen bovenvermelde actoren ook erg diffuus, omdat de artiesten veel van deze taken zelf invullen.

1.3.2 *Recente trends in het poplandschap*

De muziekindustrie functioneert niet in een maatschappelijk vacuüm; maatschappelijke veranderingen hebben een ingrijpende impact en bouwen verder aan een dynamisch muziklandschap. Vooreerst valt een **professionaliseringstendens** in de cultuursector op te merken (Muziekcentrum Vlaanderen vzw, 2005, pp.11-12). Het muzikale opleidingsaanbod op de Vlaamse markt is het laatste decennium erg uitgebreid: van kunsthogescholen en conservatoria over Deeltijds Kunstonderwijs tot alternatieve muziekscholen. Artiesten of muzikanten kunnen zich vakkundig laten omringen door een entourage van (tour)managers en boekers, maar kunnen voortaan voor deskundig juridisch of fiscaal advies ook uitstekend terecht bij allerhande non-profit organisaties als Poppunt of het Muziekcentrum Vlaanderen. Dankzij deze zakelijke kennis zijn muzikanten niet alleen zelfstandiger, maar ook veel mondiger geworden bij ondermeer de onderhandeling van een platendeal.

De verstrekte cultuur- en werkingssubsidies door de overheid deed bij verscheidene actoren op het veld het besef ontstaan dat bijvoorbeeld ook muziekcentra of concertorganisatoren baat hebben bij een professionaliseringsproces. Naast cursussen, workshops en infosessies bieden tal van Vlaamse universiteiten en hogescholen opleidingen aan op het vlak van cultuurmanagement (Muziekcentrum Vlaanderen vzw, 2005, pp.14-26). De mogelijkheden zijn legio. Hoofddoelstelling van deze modulaire, eenjarige of zelfs driejarige opleidingen is (toekomstige) actoren op te leiden in het specifieke management binnen het culturele werkveld.

De muziekindustrie komt, na vijf magere jaren, langzaam de rake klappen - een daling in omzet maar liefst 40 procent - te boven van het illegaal downloaden. In 2006 verdrievoudigde het aandeel aan legale downloads (Steenhaut, 27.12.2006, p.27). Toch is, door toedoen van internet, de muziekindustrie fors gewijzigd. Kleine onafhankelijke maatschappijen en labels doen het uitstekend in tegenstelling tot grote labels die het stukken moeilijker hebben om het hoofd boven water te houden met de cd-verkoop, waardoor ze zich

vooral concentreren op de distributie. Antony & The Johnsons, Sufjan Stevens, Bright Eyes of Bloc Party zijn nog maar enkele voorbeelden van uiterst succesvolle artiesten op kleine, onafhankelijke labels (De Meester, 03.01.2006). Gitarist Munaf Rayani van Explosions in the Sky verklaart waarom zij als band de voorkeur blijven geven aan een kleiner label: *“Majors willen cd’s verkopen, kleine labels promoten muziek waar ze van houden, ook al verdienen ze er geen cent mee.”* (Steenhaut, 21.02.2007, pp.24-25). In 2006 hebben artiesten ook gretig gebruik gemaakt van het internetplatform ‘Myspace’ om rechtstreeks te communiceren met hun fanbasis en bands als Artic Monkeys of Clap Your Hands Say Yeah danken er zelfs deels hun doorbraak aan (De Meester, 03.01.2006). Ook de consumenten krijgen dankzij het internet volop de kans zelf te grasduinen in de rijke online muziekcultuur. Erwin Goegebeur (EMI) reageert als volgt op de *‘teruggevonden vrijheid van de consument op het internet’*: *“Die websites vervangen voor een deel radio, tv, kranten, muziekbladen,... Het medium verschuift, maar de muziek zal vanuit dezelfde grote of kleine maatschappijen blijven komen”* (De Meester, 03.01.2006).

De Meester’s opmerking lijkt aansluiting te vinden met de huidige realiteit in de muziekindustrie. Enkele kleine labels hebben grote samenwerkingsverbanden gesloten en doen almaar vaker een beroep op de distributie-infrastructuur van grote maatschappijen als EMI. Het succes voor de revelatie Artic Monkeys kwam grotendeels door intensieve promotie via het reguliere circuit: interviews, optredens, videoclipen,... Wederom blijkt hoe de muziekindustrie zich niet zo snel uit zijn lood laat slaan en intens bezig is met nieuwe manieren te bedenken om muziek te verkopen. De krachtbalans binnen de sector past zich aan nieuwe technologieën aan, zoals het internet.

1.4 Popmuzikant

1.4.1 De carrière van een popmuzikant

De carrière van een popmuzikant gaat niet over één nacht ijs. Vooraleer een muzikant voor een publiek optreedt, doorloopt hij enkele fasen (Longhurst, 1995, pp.64-68). De eerste belangrijke stap bestaat erin een instrument aan te schaffen. Ook voor Deejays of elektronische, digitale muzikwizards geldt de aanschaf van de nodige hardware. In dit opzicht denken we bijvoorbeeld aan mengtafels, samplers of midisequenzers (Keunen, 1996, p.201).

Een volgende logische stap is het instrument leren bespelen of manipuleren. Ofwel kiest een muzikant voor zelfstudie, waarbij heel vaak wordt begonnen met het nabootsen van muzikale helden. Ofwel volgt een muzikant een specifieke opleiding aan een muziekschool,

conservatorium of gaat hij te rade bij alternatieve muziekscholen of workshops. Uit de rijke popgeschiedenis kan een muzikant naar hartelust stijlen en genres kiezen en versmelten met zijn persoonlijke speelstijl en voorkeur (Keunen, 1996, p. 195).

Sommige muzikanten haken vroegtijdig af, andere zijn vastberaden om een band op te richten. Wellicht het grootste probleem is het vinden van geschikte muzikanten. De eigen vriendenkring is vaak de eerste bron, maar niet steeds de beste. Muziekwinkels, oefenruimtes of online zoekertjes zijn een uitstekend alternatief (Van der Plas, 1996, p.27). Eens een band opgericht staan de muzikanten vaak opnieuw voor een lastige keuze: spelen ze overwegend covers of creëren ze eigen muzikaal werk (Van der Plas, 1996, p.37). Een aantal bands is maar een kort leven beschoren, andere wagen zich aan de opstap van het repetitiekot naar het podium; ze schuimen lokale cafés, vrijpodia, jeugdhuizen, kleine festivals af op zoek naar podiumkansen. Popmuzikanten beschouwen rockrally's en andere muziekwedstrijden ook als een springplank voor hun band: de hoofdprijs is vaak een gratis dag opnametijd of een lokaal festival openen. De ambitie binnen heel wat bands is, naast veel optreden en plezier maken, ook hun muziek opnemen en een platencontract versieren bij een platenmaatschappij.

Figuur 2: The Rock (Frith, 1998, p.111).

Frith illustreert de artiestenpiramide: een brede basis onderaan met beginners en amateurs, bovenaan een select gezelschap van - de happy few? - superstars (De Meyer & Trappeniers, 2003, p.40). Bij elke opstap naar een hoger niveau zijn er gatekeepers, die bepalen wie of wat hogerop kan en mag. Niet alleen de geschreven pers en radio of televisie, maar ook bijvoorbeeld A&R managers maken een selectie tussen bands en muzikanten (Van der Plas,

1996, p.156).

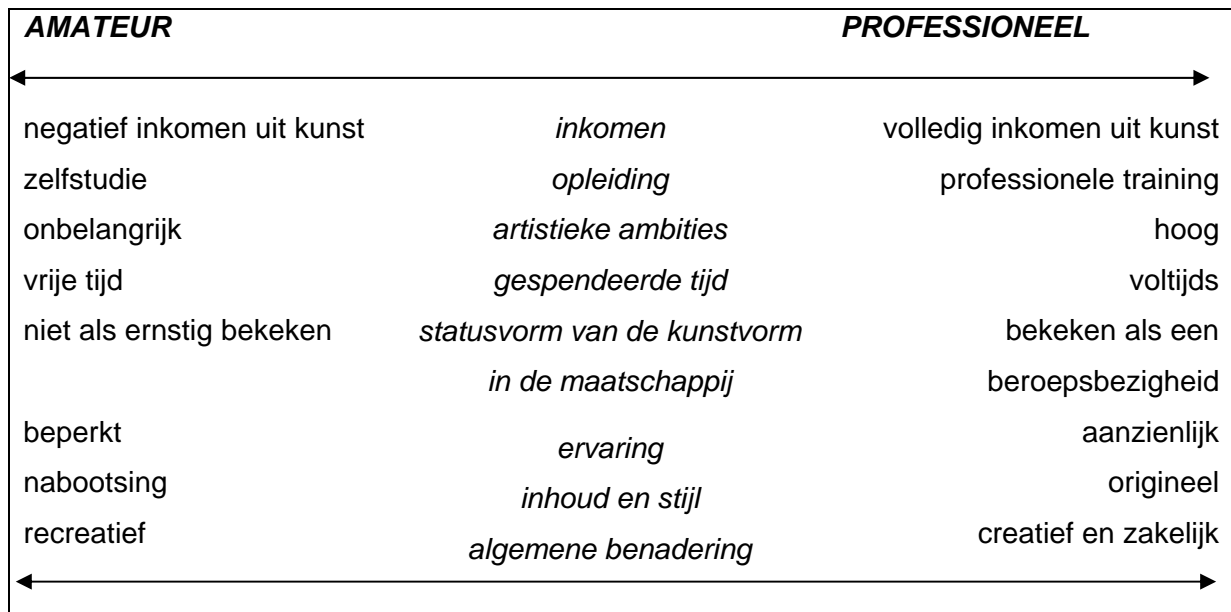
Voor heel wat popmuzikanten blijft het spelen van muziek beperkt tot amateur niveau, maar voor enkele wordt het een bewuste beroepskeuze (Shuker, 1994, p.100). Het probleem dat zich stelt, is dat het onderscheid tussen amateur en professionele muzikanten niet steeds objectief is vast te stellen. Het aantal optredens per jaar, de platenverkoop, media-aandacht of het inkomen uit muzikale activiteiten zijn vaak periodegebonden: zo krijgt een muzikant, bij de release van een nieuw album, heel wat pers aandacht en de kans om regelmatig op te treden, maar het jaar nadien kan dit even terug minder zijn. Een muzikale carrière hoeft niet gelijk te staan met continu succes.

Onderstaand zonderling voorbeeld toont mooi hoe een muzikant niet steeds bovenvermelde, eerder chronologische, stappen moet doorlopen. De 41-jarige postbode, Erik de Jong, gooide in 2002 met zijn mooie debuut *Spinvis* hoge ogen in Nederland (Oor's eerste Nederlandse pop-encyclopedie 2004, 2004, p.374). Deze multi-instrumentalist en samplekunstenaar, die jarenlang op zijn zolderkamertje geschreven had aan deze surrealistische songs, verbaasde haast iedereen met zijn volledig eigenwijze stijl. Na heel wat airplay verzamelde hij muzikanten om zich en toerde met zijn band erg succesvol door de Lage Landen. Uitzonderingen bevestigen de regel.

1.4.2 *Onderscheid tussen popmuzikanten*

De muzikanten in Vlaanderen bij het opstellen van specifieke ondersteuningsvormen mogen niet beschouwd worden als een homogene groep. Een efficiënt en effectief popbeleid, dat afgestemd is op de concrete noden van popmuzikanten, stoelt bijgevolg op grondige en correcte actuele informatie over het Vlaamse poplandschap en houdt bovendien rekening met de diversiteit van de doelgroep en ontwikkelingen in het muzieklandschap.

Om een onderscheid te kunnen maken tussen amateur- en professionele kunsten ontwikkelden Hutchison en Feist een continuüm, waar men zich op een aantal dimensies kan beroepen. Dit continuüm toegepast op het onderscheid tussen popmuzikanten levert volgend schema op. De belangrijkste factoren worden vervolgens besproken.

Figuur 3: Amateur / professioneel continuüm (Hutchison & Feist, 1991; in Vlamo, 2002, p.30).

Dit vaak gehanteerde schema leert dat de stijl van amateurmuzikanten veeleer neigt naar imitaties of interpretaties van bestaande stijlen of zelfs groepen. Professionele muzikanten daarentegen houden er vaak een persoonlijke, meer kunstzinnige stijl op na.

Een indeling maken louter op basis van het inkomen houdt weinig rekening met de realiteit. Het inkomen van een muzikant uit bijvoorbeeld inkomsten van optredens, platenverkoop,... is erg periodegevoelig. Bovendien zijn er heel wat muzikanten waarvan diens muzikale activiteiten kan opgevat worden als een volwaardig bijberoep. Deze groep muzikanten kan het best omschreven worden als *'semi-professioneel'*. Hun scholing, ambities en zelfs tijdsbesteding ligt veeleer in het midden van het continuüm tussen amateur en professioneel.

Op de keper beschouwd verschaft de eindverhandeling *'De sculptuur van de popmuzikant'* uitgebreide en actuele informatie voor een profielschets van amateur-, semi-professionele en professionele muzikanten² in Vlaanderen (De Boodt, 2006). Uit dit onderzoek blijkt dat de motivatie om muzikant te worden, gelijkenissen vertoont met andere kunstzinnige hobby's: zelf creatief bezig zijn in de vrije tijd, nieuwe mensen ontmoeten,... Maar opvallend is dat nagenoeg elke bevraagde respondent instemde met de stelling dat muziek zelf de belangrijkste motivatie was om muziek te beginnen spelen (De Boodt, 2006, p.70). Meer dan de helft van de amateur-, semi-professionele of professionele muzikanten gaven ook *'het opkijken naar een muzikant'* aan als aanleiding om zelf muzikant te worden. De

² Deze drie categorieën (amateur, semi-professionele en professionele muzikanten) vonden ook hun weg in het muziekbeleid van huidig Vlaams minister van Cultuur, Jeugd en Sport, Bert Anciaux.

ontspannende dimensie van muziek spelen (zie 1.2), één van de onderliggende factoren om muzikant te blijven, is het hoogst bij amateurmuzikanten (90,3 %). Professionele muzikanten scoren hier lager op, wellicht omdat deze groep eerder het musiceren als een job ervaart (De Boodt, 2006, pp.72-74). De sociale functie van popmuziek (het samenzijn met vrienden), respectievelijk 70,6 % bij amateurmuzikanten, verdwijnt veeleer op de achtergrond bij semi-professionele en professionele muzikanten. De muzikale bezigheden primeren bij deze vlugger boven vriendschapsbanden in een groep.

De artistieke ambities verschillen behoorlijk onderling: voor de professional zijn er vaak hoge artistieke ambities in het spel, terwijl voor de (amateur)popmuzikant het amusement veelal voorop staat. Van de bevroegde professionele muzikanten wil 68,6 % geld verdienen met hun muzikale bezigheden, hun beroepsactiviteit. Hoewel 60,5 % van de semi-professionele muzikanten ervan droomt professionele muzikant te worden, ambieert slechts een derde onder hen hiermee daadwerkelijk geld te verdienen (De Boodt, 2006, p.87). Verder blijkt de grootste gemeenschappelijke drijfveer om muzikant te blijven onder de drie categorieën het optreden zelf of voor een publiek kunnen spelen.

De gespendeerde tijd aan hun muzikale activiteiten geldt als een afdoend criterium om muzikanten onder te verdelen. Professionele muzikanten zijn volgens het onderzoek meer dan 45 uren per week voltijds bezig met muziek, waarvan ongetwijfeld ook heel wat nachtelijke uren. Aan het andere eind van het continuüm bevinden zich de amateurmuzikanten (tussen 0 en 14 uur per week) met tussenin semi-professionele muzikanten, waarvan het gros tussen 5 en 25 uur per week wijden aan muziek (De Boodt, 2006, pp.110-111).

De scholing van een kunstenaar (muzikant in dit onderzoek) beschouwen Hutchison en Heist als een belangrijke factor. In Vlaanderen blijkt 77,7% van de professionele muzikanten muziekschool te volgen of gevolgd te hebben. Bij amateur en semi-professionele daarentegen bleek dit slechts grofweg de helft (De Boodt, 2006, p.76). Veel populairder zijn het volgen van workshops of les bij privé-leerkrachten. Zelfstudie of opleiding door vrienden is onder alle categorieën ook in hoge mate aanwezig. Het scholingscriterium is bijgevolg niet geldig om een onderscheid te maken; de scholing van heel wat amateurmuzikanten moet niet onderdoen voor die van professionele muzikanten.

Hoofdstuk 2 Muzikantenondersteuning

2.1 Randvoorwaarden voor talentontwikkeling

Het eigen maken van voorgaande termen, definities en omschrijvingen uit het eerste hoofdstuk dient hoofdzakelijk om een wereldvreemde analyse te voorkomen. De beschrijving van de recente trends in het poplandschap zullen naadloos aansluiten op de actuele noden van de popsector bij het ontwerpen van de mogelijkheden van adequate ondersteuning van (amateur)popmuzikanten.

Omdat populaire muziek steeds nadrukkelijker op de voorgrond treedt in de hedendaagse cultuur en zijn rechtmatige plaats opeist binnen het cultuurpatrimonium, groeit ook bij de overheid het bewustzijn dat deze muzieksector een degelijke en adequate ondersteuning nodig heeft. De verschillende functies bevestigen voorts de maatschappelijke relevantie van popmuziek en de ondersteuning ervan. De Vlaamse overheid heeft daarom een decennium terug de eerste stappen ondernomen voor een popmuziekbeleid.

“We zijn er van overtuigd dat vandaag in Vlaanderen creërend en uitvoerend muzikaal talent aanwezig is en dat het ieders taak is om dit talent tot ontplooiing te laten komen en te koesteren.” (Martens, 1996, p.1)

Het Muziekcentrum werd reeds in 1998 opgericht als aanspreekpunt voor de professionele muzieksector in Vlaanderen. Maar er zijn tevens ongeveer 10.000 muzikanten actief in de niet-professionele muzieksector in Vlaanderen en velen ervan dromen ooit door te breken (Van Der Plas, 1999, p.2). Daar in dit onderzoek vooral wordt ingegaan op de ondersteuning van amateurmuzikanten, wordt er eerst onderzocht op welke manieren de overheid kan tussenkomen zonder het artistieke proces te versmachten.

Alvorens mogelijke ondersteuningswijzen van (amateur)muzikanten summier te beschrijven, dient men bij de verdere uitbouw van een ondersteunend popbeleid rekening te houden met enkele actuele vraagstukken. Of de muziekindustrie niet voldoende zelfbedruipend is, om het bijgevolg ook zonder subsidies of ondersteuning te redden, is een omstreden vraag. Popmuziek wordt vaak naar voren geschoven als een commercieel product, onderhevig aan economische wetmatigheden: wat niet populair is, brengt bijgevolg minder of geen winst op. Daar waar de muziekindustrie niet-commerciële muziek geen kansen durft geven, is een uitgelezen kans weggelegd voor de cultuursector om deze een flinke ruggensteun bieden. De klachten - dat zij niet aan risicokapitaal geraakten - van de cultuurondernemers, die

buiten het reguliere subsidiesysteem vallen omwille van hun commerciële oriëntatie, zijn niet aan dovemansoren gezegd (Van Dyck, 24.02.2007, p.25). Voor deze niet-gesubsidieerde cultuursectoren heeft Vlaams minister van Cultuur Bert Anciaux een lucratief, alternatief financieringssysteem op poten gezet. Een culturele investeringsmaatschappij is wat minister Anciaux in zijn beleidsnota voorstelt. Enerzijds kan de overheid zelf, als voorwaardig aandeelhouder, risicokapitaal verschaffen. Hiermee kan de overheid via rechtstreekse projectmatige subsidiëring van de cultuurindustrie zich toespitsen op innovatie, artistieke creativiteit en diversiteit (Anciaux, 2004, p.22). Anderzijds kan de overheid de privé-sector stimuleren voor investeringen in de cultuurindustrie en zo de toegang tot risicokapitaal voor de cultuursector verbeteren. Het in maart 2006 opgerichte fonds CultuurInvest, aanvullend en complementair met het instrumentarium van het Kunstendecreet (zie 4.1.5), wil constructief bijdragen tot de ontwikkeling, ondersteuning en groei van de cultuurindustrieën (Administratie Cultuur, 31.03.2006, p.1). De synergie tussen de markt en de overheid creëert een extra dynamische dimensie in de culturele sector, wat de verdere professionalisering van de sector alleen maar ten goede kan komen. De spanning tussen een subsidiebeleid en marktinitiatieven blijft een uitdaging bij het uitwerken van een popbeleid.

Daar Vlaanderen een federale staat is, stelt zich bovendien de vraag op welk beleidsniveau maatregelen worden ontwikkeld en gecoördineerd: geeft men de voorkeur aan een uitgekend lokaal beleid door steden en gemeenten of wordt het beleid voornamelijk gedelegeerd vanuit de Vlaamse overheid of de provincies? Worden de verschillende ondersteuningsmaatregelen en instrumenten in een overkoepelend beleid geïntegreerd en in welke mate is er sprake van samenwerking over de verschillende beleidsniveaus heen? Deze aandachtspunten vereisen een verantwoorde, onderbouwde keuze op welk overheidsniveau het popbeleid zich voornamelijk gaat manifesteren.

Hoewel de ondersteuning van de popsector op zich een grote stap voorwaarts kan betekenen, wordt deze toch door enkele muzikanten en popgroepen met enig wantrouwen - of beter gesteld: koudwatervrees - onthaald (Ameryckx, 1999, p.111). Muzikanten willen zich allesbehalve betutteld voelen (De Wael, 1991, p.59). Sceptici halen aan dat verschillende muziekgenres ontstaan zijn vanuit een vorm van protest tegen de huidige gang van zaken en vrezen bijgevolg dat overheidssteun een bedreiging kan betekenen voor de artistieke vrijheid of het creatieve proces remmen. Dit dilemma en de andere bovenvermelde kanttekeningen zijn het vermelden waard omwille van hun rol bij het uittekenen van een popbeleid afgestemd op de eisen en noden van de popsector. Tot slot een belangrijke en terechte opmerking: bij de ondersteuning van *'jong muzikaal talent'* merkte Koen Adams, cultuurfunctionaris van 30CC (het Leuvense cultuurcentrum), op dat hiervoor geen sluitende definitie bestaat. In het

kader van Muziekgesprekken, georganiseerd door ondermeer Cultuur Lokaal, worden enkele criteria voor een *'talentvolle'* groep opgesomd, die aansluiten bij Adams' los-uit-de-pols-beschrijving: de professionaliteit van een groep (podiumervaring, omkadering,...), het karakter van de muziek (authenticiteit, eigenheid, verrassend, jong en fris,...), de ambitie en gedrevenheid van de muzikanten,... Deze vermelde parameters omschrijven vrij behoorlijk waaraan men - subjectief gezien - jong talent herkent, of wat binnen de muziekwereld beter bekend staat als het *'buikgevoel'* (Cultuur Lokaal, 07.02.2007, p.3).

2.2 Materiële en logistieke ondersteuning

Materiële ondersteuning kan begrepen worden als het fysiek beschikbaar stellen van een degelijke infrastructuur. Zolderkamers, garageboxen, schuurtjes, fabriekspanden,... zijn vertrouwde bondgenoten van repeterende muzikanten. Helaas is geluidsoverlast en het gebrek aan randapparatuur vaak de aanleiding voor het zoeken naar een geschikte repetitieruimte (Coenen, 2001, p.118). Een geschikte repetitieruimte vinden is voor sommige groepen een ware lijdensweg. Repetitieruimtes ter beschikking stellen kan een oplossing betekenen voor een vaak voorkomend probleem. Een zangversterking, een geïsoleerde ruimte en een (veilige) mogelijkheid tot het bergen van het materiaal behoren tot de onontbeerlijke basisvoorzieningen van een repetitieruimte. Vzw repetitieruimtes en Poppunt sloegen de handen in elkaar en publiceerden een uiterst handig tipboekje *'Bouwen en beheren van een repetitieruimte'* met praktische tips voor het zelf bouwen en isoleren van een goed uitgeruste repetitieruimte. Bovendien voorziet de website³ van vzw repetitieruimtes ook een uitgebreide online database met repetitiemogelijkheden in Vlaanderen.

Na het creëren van een repertoire en het inoefenen ervan, wagen veel muzikanten zich aan de stap naar het live-circuit of het opnameproces (Coenen, 2001, p.118). In Nederland wordt er op verschillende kleine podia vaak een backline van instrumenten ter beschikking gesteld. Een trend die weinig navolging kent in Vlaanderen. Uit het gevoerde onderzoek (De Boodt, 2006, p.87) bleek dat optreden bij het overgrote merendeel van de onderzochte Vlaamse muzikanten de belangrijkste drijfveer was om muzikant te blijven. Bijgevolg kan de overheid aan deze ambities tegemoet komen door podiumkansen en goed uitgeruste podia te creëren. Een PA-installatie of geluidsversterking ter beschikking stellen aan een voordelig tarief kan ook een bruikbaar incentive zijn bij het organiseren van optredens. Zo heeft de provincie Vlaams-Brabant het project *'Oorverdovend'*⁴ (zie 4.2.1) lopen.

³ <http://www.repetitieruimtes.be>

⁴ De provinciale jeugddienst Vlaams-Brabant betaalt de helft van het inschrijvingsgeld voor jongeren die een cursus geluidsversterking volgen.

Een demo geldt nog steeds als het visitekaartje en klankbord van een groep. Hoewel het dankzij de democratische prijzen van digitale opnameapparatuur en het gebruik van de computer steeds makkelijker wordt om zelf met een beperkt budget opnames te maken (Middleton, 2004, p.76), kan het aangewezen zijn om per provincie, arrondissement of muziekcentrum voordelige opnamemogelijkheden ter beschikking te stellen voor het opnemen van demo's. Deze opgesomde materiële ondersteuningsmogelijkheden zijn stuk voor stuk te overwegen.

2.3 Media en promotionele ondersteuning

Zoals eerder reeds beschreven in de verschillende fasen van een muzikale carrière (zie 1.4.1), gebruiken muzikanten vaak een (demo)opname als aanknooppunt om hun (beginnende) groep in de belangstelling te brengen en zo optredens te versieren. Promotionele ondersteuning of het promoten van een band of muzikant kan uiteenlopende mogelijkheden behelzen. Een promotie-cd met een compilatie van bands, verstuurd naar concertorganisatoren, boekers, managementbureaus, platenlabels,... (zie 1.3.1) is een veel gebruikte methode. De cd, samengesteld uit opgenomen live fragmenten of studio-opnames, kan één artiest of meerdere artiesten onder de aandacht brengen en hen een fikse duw in de rug geven.

Er kan ook een taak weggelegd zijn om bands en muzikanten te leren hoe ze hun band kunnen promoten, via de traditionele als de digitale media. Airplay halen of ruchtbaarheid op radiostations is als vanouds een aangewezen manier om bands te promoten in de media. Het internet is onderhand ook een flink eind op weg om bands te helpen meer bekendheid te verwerven. Toch is het internet voor de muziekindustrie ook onlosmakelijk verbonden met de illegale piraterij en de malaise binnen de sector. Het is een uitdaging voor bands om de bedreigende, negatieve downloadcultuur om te buigen tot een voordeel. Waar voorheen slechts een handvol cd's een recensie kregen in de krant of tijdschriften, kan een band nu zijn opgenomen cd insturen naar een online muziekredactie⁵. Het internet is reeds enkele jaren met een steile, schijnbaar ontoombare, opmars bezig. *'The sky is the limit'*⁶ gaat al langer niet meer op in het digitale tijdperk.

⁵ Bekende online muziekredacties in Vlaanderen zijn ondermeer: <http://www.soundlike.be>; <http://www.goddeau.com>; <http://www.cuttingedge.be>; <http://www.digg.be> en <http://www.rifraf.be>.

⁶ De achttienjarige Nederlandse Esmee Denters heeft dankzij karaokeclipjes, die zij via YouTube op het internet plaatste, de interesse weten te wekken van grote platenmaatschappijen in Amerika (de Volkskrant, 01.03.2007, p.25).

Als belemmeringen bij de doorgroei van muzikanten in Vlaanderen maakte Raf Coenen anno 2001 nog gewag van minder knowhow en netwerken naar het buitenland toe (Coenen, 2001, p. 121). Bands en muzikanten kunnen hun muziek voortaan makkelijk zelf online verspreiden en promoten. Het internet biedt ook een gelegenheid voor muzikanten en bands om nieuwe contacten te leggen met hun eigen publiek en andere artiesten alsook netwerken te vormen. Deze methode ligt aan de basis van het succesverhaal van 'Myspace' (De Bruyn, 11.04.2007, p.4). Muzikanten beschikken vandaag de dag over heel wat extra mogelijkheden om de wereld te overtuigen van hun artistieke activiteiten. Een merkwaardig fenomeen is 'Sellaband': muzikanten en fans sparen en investeren samen in de productie van een plaat (50.000 dollar) door aandelen van de groep te verkopen. Het buitenland lijkt van geen tel meer door toedoen van de huidige internet-communities. Volgens Coenen vormen voorts het kleine concertcircuit in Vlaanderen en de instroom van buitenlandse bands eventueel een bedreiging voor de ontplooiing van eigen Vlaams muzikaal talent. Hierdoor duikt het voorstel tot een quota van Belgische muziek op de radio's met regelmaat van de klok op in de media (Verheyen, 2003, p.152).

2.4 Onderwijs en vorming

Via zelfstudie of hulp van vrienden staat een beginnende popmuzikant al een flink stuk verder. Toch kiezen velen voor een muzikale opleiding om zich verder creatief te ontplooiën en hun potentieel te ontdekken. Erg populair zijn de traditionele muziekscholen en muziekacademie binnen het Deeltijds Kunstonderwijs (DKO). Dankzij een organisatiebesluit voor het Deeltijds Kunstonderwijs werden de muzikale opleidingen binnen het DKO in 2001 geactualiseerd. Vanaf de middelbare graad werd ondermeer de optie '*Jazz en Lichte Muziek*' toegevoegd en het vak algemene muziekcultuur (AMC) aangeboden (Vastesaeger & Stadeus, 2007, pp.12-14). Maar het hiërarchisch karakter van het DKO laat helaas weinig inspraak of terugkoppeling toe naar de moderne muzikale leefwereld, waardoor de goed georganiseerde wekelijkse lessen steeds vaker de duimen moeten leggen tegenover alternatieve muziekopleidingen.

Verder kan een beginnende muzikant terecht bij alternatieve muziekscholen, muziekcentra en het commerciële circuit. Ondanks de hogere kostprijs van deze opleidingen zijn de aangeboden instrumentenlessen, workshops en masterclasses erg in trek. Één van de redenen voor dit succes is de meer individuele manier van werken met leerlingen. In september 2008 gaat de driejarige professionele bacheloropleiding in de pop en rockmuziek aan de Provinciale Hogeschool Limburg, campus Muziekodroom, van start met drie afzonderlijke afstudeerrichtingen: Muzikant, Muziekmanagement of Muziektechniek (PHL,

z.d.). Hoewel de recent gevoerde veldanalyse van de popeducatie in Vlaanderen de rijkdom illustreert van de aangeboden muziekopleidingen binnen het Vlaamse poplandschap, toch vindt ruim een derde van de bevraagde muzikanten de opleidingen voor verbetering vatbaar en vindt een vierde van hen het aanbod van opleidingen in Vlaanderen veel te klein (De Boodt, 2006, p.78). Bijgevolg verdienen zowel het aanbod van muzikale opleidingen in Vlaanderen, als de verdere ondersteuningsmogelijkheden wat betreft onderwijs een continue toetsing met het muziekveld.

Naast het klassieke muziekonderwijs en de alternatieve muziekeducatie kan er ook sprake zijn van een vormende ondersteuning, specifiek op maat voor de (amateur)muzikant. Dit kan gaan van éénmalige infosessies over meerdaagse workshops tot brochures en online databases. Informatie over bandpromotie, het statuut van de muzikant, concerten organiseren,... Muzikanten moeten met hun 1001 vragen kunnen aankloppen bij ervaringsdeskundigen. Het zoeken naar geschikte muzikale opleidingen, muzikanten of repetitieruimtes kunnen door online databanken vergemakkelijkt worden. Deze vormen van ondersteuning kunnen zeker niet over het hoofd gezien worden en onderstrepen nogmaals het belang van professionalisering in de popsector (zie 1.3.2). Tot slot als randopmerking: daar voorlopig popmuziek nauwelijks aan bod komt in het traditionele onderwijs (ASO, TSO of BSO), kan hier gestreefd worden naar een hogere mate van integratie.

2.5 Juridische en fiscale ondersteuning

Hoewel iedereen wordt geacht de wet te kennen, blijkt het voor menig muzikant een ware kruistocht om zich conform alle juridische en fiscale aspecten ter zake te gedragen. Hoe als muzikant op een legale manier geld verdienen of het afsluiten van een platencontract zijn nog maar twee voorbeeldsituaties hoe een muzikant zich een weg moet banen doorheen juridische regels. Beroep kunnen doen op het advies van een expert bij het regelen van auteursrechten, de aanvraag van subsidies of het oprichten van een vzw betekenen dan ook voor muzikanten een enorme verrijking. In Vlaanderen staat Poppunt trouw op de barricades om het popveld zo transparant mogelijk te maken. Een bondgenoot en welgekomen hulpmiddel zijn daarbij de tipboekjes allerhande, die een antwoord bieden op vele vragen en tevens muzikanten behoeden voor mogelijke valkuilen.

In tegenstelling tot de overheidserkenning van popmuziek en het ongebreideld aanbod van muzikale opleidingsmogelijkheden in Vlaanderen, zijn er voorlopig wat minder redenen tot gejuich wat betreft het sociaal statuut van de muzikant. Het kunstenaarsstatuut in werking op 1 juli 2003, voor velen de uiteindelijke erkenning van hun beroep, staat helaas nog steeds in

de steigers. Dankzij een resem regels kan een muzikant zich toch in regel stellen, waardoor die kan terugvallen op een sociaal vangnet en toegang krijgen tot de sociale zekerheid, zoals bijvoorbeeld werkloosheidsvergoeding, ziekteverlof, pensioen,... (Poppunt, z.d.). Het opgerichte Kunstenloket biedt muzikanten en uitvoerende artiesten gerichte informatie over het werken via de kleine vergoedingsregeling en Sociale Bureaus voor Kunstenaars (SBK's). Deze ondersteuningsmaatregelen proberen zo goed mogelijk aan te sluiten bij de eisen van de popsector.

Een vaak gehoorde verzuchting uit de sector blijft het wettelijke BTW-tarief van 21% dat geldt voor cd's en geluidsopnames, terwijl boeken geclassificeerd als cultuurproducten onder het '6 % BTW-tarief' vallen. In 2003 lanceerden de bands Fester en MoGroove hun eerste cd als onderdeel van een fotoboek '*Dit is geen cd / Ceci n'est pas un cd*', de eerste cd aan 6 procent BTW (Maes, 23.10.2003). Initiatiefnemer en duivel-doet-al, Geert Geuten, kaarte met zijn doortastende aanpak opnieuw het kunstmatige onderscheid tussen boeken en cd's als cultuurproducten aan (Geuten, 01.03.2007, p.53). De verhoopde verlaging van het BTW-tarief op geluidsdragers blijft voorlopig uit.

2.6 Financiële ondersteuning

Het gros van voorgaande ondersteuningsmogelijkheden heeft slechts kans op slagen als deze gefinancierd worden ofwel vanuit de privé-sector ofwel van overheidswege. Deze nuchtere zakelijke visie op de realiteit dwingt tot de opbouw van een optimaal gestructureerd en geconcentreerd beleid op basis van de aangewende financiële middelen.

Het creëren van podiumkansen hangt bijvoorbeeld veelal samen met het voeren van een gericht subsidiebeleid. Het tegemoet komen in de gage van een band kan een geldig incentive zijn voor organisatoren om deze te boeken; op dit principe steunt het na-traject van de verschillende Vlaamse provinciale concours (zie 4.2). De werking en het lot van veel clubs, festivals of muziekorganisaties is onlosmakelijk verbonden met de toegestane subsidies. Naast (privé-)sponsoring kunnen nieuwe projecten, die muzikanten bijvoorbeeld vormend of logistiek ondersteunen, aanspraak maken op levensnoodzakelijke subsidies. Zonder met centen over de brug te komen, sterven helaas heel wat van deze initiatieven een vroege dood.

Wanneer gedacht wordt aan financiële ondersteuning van muzikanten, kan een uitkeringsregeling voor een muzikant een mogelijke optie zijn, aangezien geldtekort een mogelijk remmende factor vormt bij de ontwikkeling van een muzikant. Het kunstenaarsstatuut, in

werking vanaf 1 juli 2003, laat bijvoorbeeld toe dat een muzikant toegang krijgt tot de sociale zekerheid, mits het voldoen aan de vooropgestelde eisen en voorwaarden.

De verschillende vormen van ondersteuningsmogelijkheden maken duidelijk hoe de pop-sector begunstigde partij is voor een efficiënt ondersteuningsbeleid bij de talentontwikkeling van (amateur)muzikanten. Tot slot: hoewel het financiële aspect niet uit het oog mag verloren worden, is de ondersteuning van muzikanten niet volledig gedetermineerd door de economische realiteit. De klemtoon van deze ondersteuningsmaatregelen ligt niet op het geleverde eindproduct (bijvoorbeeld een nieuwe Zornik of dEUS laten doorbreken), maar eerder op het doorlopen ontwikkelingsproces van jongeren en muzikanten (Libin, 01.03.2007, p.1). In het volgende hoofdstuk wordt het Vlaams popbeleid tegen het licht gehouden en chronologisch geanalyseerd.

Hoofdstuk 3 *Beleidskader*

3.1 *Invloedsfactoren op beleidsvisie*

De overheidsvisie op popmuziek is ingebed in een overkoepelend cultuurbeleid. De culturele sector in Vlaanderen zit in de lift: tussen 1995 en 2003 steeg bijvoorbeeld het aantal banen binnen de cultuurindustrie jaarlijks met drie procent (Van Dyck, 24.02.2007, p.25). Deze rooskleurige vooruitzichten in de tewerkstelling stralen ook af op bijvoorbeeld economische deelsectoren. Het is onderhand duidelijk dat een cultuurbeleid, en meer specifiek een popbeleid, niet tot stand komt binnen een maatschappelijk vacuüm, maar dat tal van factoren mee aan de basis liggen van een concreet beleid (Ameryckx, 1999, p.112).

*3.1.1 *Verbreiding van het cultuurbegrip**

Vooreerst is het cultuurbeleid een resultante van heersende opvattingen, waarden en normen, in de maatschappij. Deze vertalen zich in een concreet beleid en kunnen mede verklaren waarom het Vlaamse culturele landschap er als volgt uit ziet.

Vanaf halverwege de achttiende eeuw ontstond binnen het culturele denken het *Bildungs-ideaal* of het ontwikkelen van de individuele persoon(lijkheid), waarbij enkel de hoge cultuur de mens naar een hoger niveau kon brengen (Laermans, 2002a, p.13). Voorheen bliezen hoge kunstuitingen als klassieke muziek, literatuur en schone kunsten hoog van de toren, terwijl de populaire of volkscultuur schamperend cultuur met een kleine c werd genoemd. Deze subjectieve benadering kreeg ook aanhangers in het politieke veld. De voorbije decennia zijn de culturele opvattingen echter stevig doorheen gehaald: het onderscheid van weleer tussen hoge en lage cultuur is steeds vaker ter discussie komen te staan (De Meyer, 2003, p.79). Het lijkt niet aangewezen in dit onderzoek de (cultuur)sociologische polemiek opnieuw te voeren. Van groter belang is wellicht de opening binnen het cultuurbeleid naar popmuziek te belichten.

De popmuziek luidde niet alleen een muzikale revolutie in, maar was tevens een sociaal-culturele omwenteling (Boomkens, 1994, p.113). Ze doorbrak het traditionele distributiemodel doordat haar beschavingsproces grotendeels van laag naar hoog verliep: vanuit overwegend arbeidersmiddens zette popmuziek zich door naar de overige bevolkingsgroepen. De klassiek-burgerlijke cultuur ging een fusie aan met de massacultuur (Boomkens, 1994, p.117). Deze overspannen denkbeelden over het onderscheid hoge en lage cultuur ruimden enigszins plaats voor een verbreiding van het cultuurbegrip en een evolutie van elitaire snobs naar culturele omnivoren, die zowel van hoge Cultuur als lage cultuur pap lusten (De Meyer,

2003, p.88). Laermans⁷ schaarst zich achter de volgende cultuurdefinitie: “een cultuur is een sociaal geïnstitutionaliseerd fonds aan distincties, een collectief gedeelde (‘sociaal’) en over langere tijd heen werkzame (‘geïnstitutionaliseerd’) verzameling van onderscheidingen” (Laermans, 2002a, p. 4). De vermenging van hoge en lage cultuur, ook over verschillende muzikale genres heen, zorgde langzaam dat bovenvermelde waardegeladen onderscheidingen ook binnen het cultuurbeleid vervaagden. Deze cultuur- en muzieknoties (zie verderop 3.1.3) hebben respectievelijk beide hun invloed op de beleidsvoering.

Laermans onderkent op basis van het Fuchs’ onderscheid in West-Europa vier ingeburgerde legitimaties inzake cultuurbeleid (Laermans, 2002a, pp.24-25). Het cultuurbeleid:

- als **identiteits- en gemeenschapspolitiek**: tal van maatregelen worden in het leven geroepen ter creatie en stimulatie van een (volks)gemeenschap met een specifieke culturele identiteit. Variant hierop is het subsidiariteitsbeginsel: de overheid treedt hier vooral op als de schepper van randvoorwaarden voor het tot stand komen van de eigen levensbeschouwelijke identiteit.
- als **Bildung**: de overheid ziet voor zich de taak weggelegd om de persoonsontwikkeling te stimuleren om zo bij te dragen tot een grotere mate van individuele autonomie. Centraal binnen deze opvatting is dat enkel hoge cultuur de persoonsontplooiing op een hoger niveau kan brengen.
- als **sociale versterker**: de overheid onderneemt als antwoord en reactie op de verzuurde, geïndividualiseerde maatschappij acties om de onderlinge solidariteit en de maatschappelijke cohesie te verhogen. Opgenomen binnen het Kunstendecreet, komen deze sociaal-artistieke projecten in allerlei gedaantes voor, tot zelfs eigentijdse vormen van buurtwerking (Eetezonne, 28.05.2004).
- als **economische multiplicator**: zoals aangestipt in de inleiding van dit hoofdstuk is de culturele sector ook verantwoordelijk voor heel wat banen. De cultuurindustrie is geen eenrichtingsverkeer: hoewel het lijkt dat de overheid enkel maar geld pompt in de sector via subsidies, maar genereert zij op haar beurt via belastingheffing ook inkomsten.

Tussen deze uiteenlopende visies en de hieruit vloeiende houding van de overheid zijn er toch enkele raakvlakken, die doorheen dit onderzoek ongetwijfeld terug zijn te vinden in het hedendaagse beleid en acties.

⁷ o.a. medewerker en onderzoeker bij het steunpunt Re-Creatief Vlaanderen (onderzoekslijn Cultureel erfgoed), dat onderzoek verricht naar cultuurparticipatie en systematische set van cultuurbeleidsindicator mee helpt ontwikkelen. Bovendien heeft het steunpunt oog voor de dynamische verhouding tussen het publieke en commerciële cultuurcircuit.

3.1.2 *Maatschappelijke context*

Allicht wekt het weinig verbazing dat de liberale cultuuropvattingen voor het eerst de politieke context binnensijpelen via het boek *'De warme hand'* van de liberaal Patrick Dewael, minister van Cultuur in de Vlaamse Executieve. In zijn boek pleitte Dewael hoe cultuur zich dient te bevrijden van een elitaire bijmaak, waardoor ieder voortaan zonder enige vorm van betutteling of misprijzen zijn voorkeur zou kunnen uitdrukken voor bepaalde cultuurvormen (Dewael, 1991, p.34).

De selectie tussen wat wel of niet gesubsidieerd of gereguleerd werd binnen het cultuurbeleid, was voorheen enkel weggelegd voor bijvoorbeeld klassieke ensembles. De erkenning van het maatschappelijke belang van popmuziek betekent een fikse stap vooruit. Hoewel de opbouw van het gevoerde beleid veel gelijkenissen vertoont met een sectoraal beleid, dat zich richt tot de volledige bevolking met betrekking tot een bepaald thema - met name een globaal muziekbeleid - kan toch een tweesporenbeleid ontward worden (Vermoesen, 1998, pp.19-25). Daar popmuziek een belangrijke katalysator vormt bij de identiteitsvorming, specifiek voor jongeren, krijgt het logischerwijze ook binnen het jeugd-beleid een plaats toebedeeld.

Daarnaast speelt de mate waarin men binnen politieke kringen bewust is van de maatschappelijke plaats en rol van muziek ook een niet te verwaarlozen factor bij het uitstippelen van een beleid. Dit bewustzijn kan aangezwengeld worden door organisaties, die de belangen behartigen van de popsector, zoals het Nationaal Pop Instituut in Nederland of de vzw Poppunt⁸ in Vlaanderen. De beleidscontext toont zich ontvankelijk voor lokale initiatieven en het lobbywerk van deze belangenverenigingen, die een gecoördineerd beleid vooropstellen in plaats van louter een ad hoc beleid.

3.1.3 *Verskillende houdingen van de overheid ten opzichte van popmuziek*

Voorts is het gevoerde beleid onderhevig aan de heersende politieke context: cultuurbeleid is een huis met vele kamers. In feite zetten juridische regels - onder de vorm van wetten, decreten en reglementen - de bakens uit waarbinnen het cultuurbeleid vorm krijgt. Wat popmuziek betreft, is er opvallend geen eenvormige visie van de overheid. Binnen academische middens worden traditioneel vier verschillende opvattingen aanvaard als mogelijke houdingen ten aanzien van populaire muziek (Rutten, 1992, pp.18-21).

⁸ De vzw Poppunt Vlaanderen nam deels de rol verder over van het in 1998 opgerichte Vlaams Popforum, een koepelorganisatie voor de meest relevante actoren in het Vlaamse muzieklandschap.

- Een eerste houding die de overheid zich kan aanmeten, is popmuziek als een **probleem** beschouwen. Getuige hiervan kunnen de negatieve berichtgeving zijn in de media over underground muziekcènes, die vooroordelen bij het brede publiek in de hand werken. Muzikale genres en hun subculturen (bijvoorbeeld het house- en het discotheekmilieu) worden vaak gelinkt met sociale problemen als drugsgebruik en overlast. De overheid grijpt in dergelijke gevallen snel terug naar restrictieve maatregelen. Binnen deze houding valt ook de oprichting te plaatsen van bijvoorbeeld de Amerikaanse censuurcommissie voor muziketeksten (Public Music Resource Center), uit bezorgdheid voor aanstootgevende opvattingen in teksten (Ameryckx, 1999, p.115). Begin jaren zeventig werd zelfs ex-Beatle John Lennon intensief door de FBI gevolgd wegens zijn (staatsgevaarlijke) anti-Viëtnam standpunten. Deze dreigingen van harde overheidsmaatregelen om populaire muziek in het gareel te laten lopen, baart muzikanten zorgen. Bovenal willen muzikanten hun persoonlijkheid, eigen visies en ideeën verweven met hun muzikale nummers (Finnegan, 1989, pp.129-130). Sterke overheidscontrole op het artistieke muzikale creatieproces leidt volgens hen tot censuur en beperking van de creativiteit. Koudwatervrees voor artistieke inmenging van de overheid zou dus een rem zetten op muzikanten om overheidssteun te aanvaarden (Ameryckx, 1999, p.111).
- Popmuziek wordt door de overheid in andere situaties eerder ervaren als een **oplossing** voor ondermeer de probleemveroorzakende jeugdcultuur. Muziek zou jongeren van de straat houden en uit de problemen. Bij deze houding ziet de overheid popmuziek bijgevolg als een middel om jongeren te sturen en op het rechte pad te houden, waarbij de overheid financiële steun voorziet voor het oprichten van lokale jeugdhuizen en centra met repetitiefaciliteiten en concertpodia (Ameryck, 1999, p.115). Recentelijk kreeg popmuziek nog een unificerend karakter toegedicht: de 0110-concerten in tal van Vlaamse steden op 1 oktober 2006 hadden de ambitie de oproep tot meer verdraagzaamheid muzikale kracht bij te zetten. Deze concrete acties sluiten naadloos aan bij de visie op cultuurbeleid als sociale versterker.
- De werkwijze van de muziekindustrie is een indicator waarom sommige overheden popmuziek louter als een verhandelbaar, **commercieel product** beschouwen. Volgens Ameryckx beklemtoont de Britse onderzoeker Frith dat populaire muziek, meer dan andere vormen van populaire cultuur, als een commercieel product wordt beschouwd. Omdat de overheid aanneemt dat de actoren binnen de populaire muziek kunnen rekenen op de inkomsten van ondermeer auteursrechten, fonogramverkoop of het live-circuit, vertaalt deze visie zich bijgevolg in een specifieke houding, waarbij de overheid weinig geneigd is de

zogenaamde populaire muziektak ondersteuning te bieden binnen het cultuurbeleid (Ameryckx, 1999, p.116). Deze houding botst niet alleen op heel wat weerwerk van de muzieksector, maar academici wijzen tevens op de achterhaalde opvatting, daar de popactoren niettemin de gevoelsmatige muzikale creatie van muziek hoog in het vaandel dragen (Longhurst, 1995, p.71).

- Tot slot is er de overheidsvisie die popmuziek als een **cultuuruiting** erkent. Deze opvatting, die zijn ingang kende vanaf de jaren zeventig, werd in Nederland behoorlijk vlug in actie vertaald. Het lobbywerk van de in 1975 opgerichte Stichting Popmuziek Nederland⁹ resulteerde al snel in een consensus waardoor de populaire muziek ook zijn plaats verdiende in het cultuurbeleid. Het ingediende Popplan stelde de beoefening en kwaliteit van popmuziek te stimuleren via de toegestane overheidssteun voorop. In Vlaanderen bleef het echter lang wachten vooraleer popmuziek werd opgenomen in het cultuurbeleid. In zijn beleidsbrief voor de periode 1996-1999 maakte de toenmalige minister van Cultuur, Luc Martens, voor het eerst melding van een eventuele erkenning van andere genres dan louter klassieke muziek vanuit de overheid. Zo werd de deur op een kier gezet voor de populaire muziek. Op 31 maart 1998 werd de overheidserkenning van niet-klassieke muziek dan officieel bekrachtigd door het Muziekdecreet (Van Der Plas, 1999, p.2).

3.2 Aanloop naar een popmuziekbeleid

Decennialang was er van overheidswege uitsluitend aandacht voor vormen van hoge cultuur. Onder de legislatuur van de liberale minister van Cultuur, Patrick Dewael, werd vanaf 1985 concreet gewerkt aan de verruiming van het cultuurbegrip, wat de aanzet betekende voor het latere podiumkunstendecreet. Voor de sector van de *'lichte muziek'* bleef het dus voorlopig slechts bij een korte kennismaking met het overheidsbestel. Dewaels cultuurbeleid bleef popmuziek helaas beschouwen als een commercieel product, met als jammerlijk gevolg dat de sector verder aangewezen bleef op privé-initiatieven, op grond van het subsidiariteitsbeginsel, en bijgevolg geen ondersteuning door de overheid ontving (Ameryckx, 1995, p.25).

De nota *'kwaliteit in kunstbeleid'* van de Raad voor Cultuur, die ter bespreking naar de verschillende adviesraden in de cultuursector was doorgestuurd, drong bij Dewael's opvolger, Hugo Weckx, aan op een verantwoord overheidsbeleid ten aanzien van artistieke én dus ook muzikale activiteiten (Vlaamse Raad, 26.01.1994, p.26). Toch richtte Weckx' cultuurbeleid zich voornamelijk op de ontwikkeling van de Vlaamse identiteit binnen het

⁹ De Stichting Popmuziek Nederland (SPN) werd later het bekende Nationaal Pop Instituut (NPI).

cultuurdomein, met ondermeer een gezonde aandacht voor het jeugdbeleid. (Ameryckx, 1995, pp. 26-27). Met het Podiumkunstendecreet van 27 januari 1993 probeerde de overheid het cultuurbeleid af te stemmen op recente ontwikkelingen binnen het cultuurlandschap. Wederom reikte dit decreet niet verder dan de klassieke sector, waardoor de lichte muziek in een grijze schemerzone bleef. Binnen de Raad voor de Kunsten werd op 26 mei 1993 tevens de Vlaamse adviescommissie voor de Muziek opgericht die de werkzaamheden van de Raad voorbereidde binnen het muzikale cultuurdomein (Vlaamse Regering, 19.12.1997, p.7). Voorts werden de verschillende beoordelingscommissies opgericht, samengesteld uit deskundigen die bij de beoordeling van ondermeer jaarlijkse toelages objectieve criteria hanteren.

Tijdens de aanloopfase betekende de oprichting in 1991 van ZAMU, die optreedt als belangenbehartiger van Vlaamse Zangers en Muzikanten, ook een belangrijke schakel in de bewustmaking van de noodzaak van een onderbouwd popbeleid. In 1993 bekrachtigde het Limburgse provinciebestuur, geïnspireerd door het Nederlandse popbeleid, als eerste in Vlaanderen het belang en de nood aan erkenning van popmuziek als een volwaardige cultuurvorm in een beleidsverklaring. Daartoe voorziet de provincie Limburg verschillende ondersteuningsvormen: een regionaal centrum, repetitie- en loslokalen en degelijke podia-infrastructuur (Poppunt, z.d., p.5). Daarenboven komt de provincie tussen in de gage van Limburgse groepen, een initiatief dat later wordt uitgewerkt voor de provinciale concours.

Het cultuurbeleid van Weckx' opvolger, CVP-collega, Luc Martens betekende pas daadwerkelijk een eerste stap in de juiste richting van een muziekbeleid door de Vlaamse overheid. Terwijl de Nederlandse overheid al in 1977 subsidies toekende aan het Nationaal Pop Instituut (NPI), werd in Vlaanderen popmuziek jarenlang door de overheid stiefmoederlijk behandeld.

Het concrete cultuurbeleid - het muziekbeleid in het bijzonder - vormt de slotsom van bovenvermelde determinerende factoren. Het eerder theoretische overzicht illustreert de rijkdom van het muzikale veld en de mogelijke standpunten hieruit volgend. Het popbeleid is het resultaat van de complexe kruisbestuiving tussen de verschillende visies en houdingen. In Vlaanderen zijn verschillende overheidsniveaus werkzaam op het cultuurbeleidsterrein. Wat hun specifieke taak is en hoe ze zich tot elkaar verhouden of eventueel in elkaar passen, is het onderwerp van het volgende overzicht (zie hoofdstuk 4). Vervolgens wordt nagegaan of het Vlaamse popbeleid wel hout snijdt.

Hoofdstuk 4 *Beleidscontext voor de popmuzikant in Vlaanderen*

In het volgende hoofdstuk wordt de - vaak organische - opbouw van het popmuziekbeleid bevattelijk gekaderd vanuit de verschillende bevoegdheidsniveaus. Bovendien wordt gepoogd het chronologisch overzicht te handhaven om de dynamiek binnen de popsector en het overheidsbestel te illustreren.

4.1 *Gemeenschapsniveau*

4.1.1 De geschiedenis van het Muziekdecreet

“Wij zijn er van overtuigd dat vandaag in Vlaanderen creërend en uitvoerend muzikaal talent aanwezig is en dat het ieders taak is om dit talent tot ontplooiing te laten komen en te koesteren.” (Martens, 1996, p.1) Deze compacte uitspraak uit de Beleidsbrief Muziek, die toenmalige minister van Cultuur Luc Martens publiceerde in juni 1996, kenmerkt de eerste noemenswaardige breuk met het voorgaande cultuurbeleid. De minister onderkent enerzijds de ondersteunende rol die de overheid kan spelen en anderzijds het groeiende potentieel op het vlak van de lichte muziek, maar specificeert voorlopig echter niet wat onder de noemer *‘lichte muziek’* kan begrepen worden. Martens’ kabinet bekeek in welke mate *‘lichte muziek’* in aanmerking kon komen voor eventuele projectsubsidies.

De klemtoon van de Beleidsbrief 1996-1999 ligt ondermeer op het optimaliseren van de spreiding van concerten over Vlaanderen. Vervolgens dient gestreefd te worden naar een kwaliteitsbewaking van zowel de muziek op zich (muzikale ensembles), als de mogelijke infrastructuur (concertorganisaties). Ook de aanwezigheid op het internationale forum versterken was een vooropgesteld aandachtspunt. De Beleidsbrief maakt voorts enkel melding van ondersteuning op projectbasis en sluit voorlopig structurele ondersteuning van populaire ensembles uit (Martens, 1996, p.23). Omdat een actief popbeleid meer is dan een subsidiebeleid, gaf minister Martens in februari 1998 De Meyer en Vandepuut - departement Communicatiewetenschappen van de K.U.Leuven - de opdracht een onderzoek uit te voeren naar de ondersteuning van de populaire muziek door de overheid, alvorens een decretaal kader te ontwerpen (De Meyer & Vandepuut, 1998, pp.9-12).

Naast de klassieke muziek werden voor andere muziekgenres als volks- en etnische muziek, jazz, rock en pop voortaan ook overheidsinspanningen gepland, wat op heel wat verzet stuitte bij de klassieke sector (Moens, 24.03.1998, p.18). De subsidiëring van het

Clubcircuit¹⁰ en de werkingstoelages in 1996 en 1997 voor ZAMU, de vereniging van Zangers en Muzikanten, waren de eerste tekenen aan de wand voor de uitbouw van een definitief popbeleid.

Vooraleer het onderzoek van De Meyer en Vandeput volledig was afgerond, werd op 31 maart 1998 reeds het Muziekdecreet goedgekeurd¹¹. Het Muziekdecreet, van de eerste 'rockminister' Luc Martens, verving oude wettelijke bepalingen en stelde duidelijke formele en kwalitatieve voorwaarden tot de erkenning en subsidiëring van muziekverenigingen: dit zijn professionele muziekensembles, concertorganisaties, muziekclubs, muziekeducatieve organisaties en festivals (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 1998a, p.12). Hoewel dit decreet enigszins verschilde met de Beleidsbrief Muziek uit 1996, toch borduurt het in grote mate hierop verder.

Inhoudelijk steunt het decreet vier peilers en betekende de verhoopte erkenning van populaire muziek als volwaardige cultuuruiting en de ondersteuning ervan. Behalve de klassieke muziek worden voortaan ook volks- en etnische muziek, jazz, pop, rock,... opgenomen in het cultuurbeleid. Voorts is dit decreet van groot belang voor de muzieksector omwille van de professionaliteit die vooropgesteld wordt. Verder wordt er gefocust op enerzijds een optimale spreiding van de Vlaamse cultuur en de profilering van een eigen identiteit op het internationale forum en anderzijds een zo groot mogelijke publiekswerving. Tot slot is er ook oog voor kwaliteit i.e. originaliteit, diversiteit en aandacht voor de Vlaamse en/of hedendaagse muziek. Helaas zijn de vooropgestelde kwaliteitsvoorwaarden vrijelijk te interpreteren door de Beoordelingscommissie Muziek, wat deze uiteraard heel wat macht verschaft (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 1998b, pp.15-16).

Zoals eerder gesteld is dit decreet, die op 1 januari 1999 officieel in werking trad, een eerste poging om het volledige Vlaamse muziklandschap in kaart te brengen en hieraan een adequaat beleid aan te koppelen. Maar helaas is het veelal opgesteld vanuit een invalshoek uit de klassieke sector. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het taalgebruik, waardoor bepaalde

¹⁰ De bundeling van negen Vlaamse muziekclubs: De Kreun (Brugge), 4AD (Diksmuide), Cactus (Brugge), N9 (Eeklo), Democrazy (Gent), Nijdrop (Opwijk), 5 voor 12 (Antwerpen), De Zwerver (Leffinge) en het VUB-Kultuurkaffee (Brussel).

¹¹ Het Muziekdecreet werd later ondermeer aangevuld met een memorie van toelichting en een uitvoeringsbesluit aan de hand van aanbevelingen uit het gevoerde onderzoek 'Cultuurstudies 4'. Hierin stelden De Meyer en Vandeput een beleid voor in de metafoor van een *hagelschot*, waarbij het beleid tegelijk op verschillende niveaus langzaam dient binnen te dringen.

erkenningvoorwaarden voor de popsector haast onhaalbaar bleken te zijn. Ook vreesde de popsector voor willekeur en een bevooroordeelde van grotere organisaties en ensembles omwille van weinig sluitende formele en kwalitatieve voorwaarden bij de beoordeling door de commissie.

Projectsubsiëring was volgens Luc Martens de aangewezen manier om de dynamische muzieksector vanuit de overheid te ondersteunen. Erkende muziekverenigingen konden evenwel aanspraak maken op een vierjarige subsidie voor het geheel van hun werking, zoals basis- en personeelskosten. (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 1998a, p.12). De procedures voor structurele erkenning worden in het uitvoeringsbesluit kernachtig beschreven (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 1998b, pp. 9-10). Zonder erkenning kan een muziekorganisatie ook aanspraak maken op structurele subsidiëring, indien deze voldoet aan enkele bijkomende voorwaarden (art. 16).

De beoordelingscommissie muziek kreeg 110 ontvankelijke dossiers voor de eerste subsidieronde (1999-2002) van het Muziekdecreet, waarvan 71 dossiers een positief advies kregen (Aendekerk, 26.01.1999). De overige muziekverenigingen met een negatief advies, onder andere ZAMU en Poppunt Vlaanderen, konden alsnog een geargumenteed bezwaarschrift indienen. Ofschoon het Muziekdecreet niet langer een onderscheid maakt tussen verschillende muziekgenres bij de overheidsondersteuning, maakten vooral dossiers uit de klassieke sector aanspraak op een subsidie.

Toch konden heel wat muziekverenigingen uit de populaire sector voor het eerst rekenen op een overheidsbijdrage. Voornamelijk voorwaardenscheppende structuren kregen een subsidie. In 1996 was het Deeltijds Kunstonderwijs (DKO) reeds een tiental Vlaamse muziekacademies gestart met '*jazz en lichte muziek*' te experimenteren (zie 2.4), maar nieuwe genres als pop, techno,... bleven afwezig in het cursusaanbod. De provincie Limburg was opnieuw de voortrekker in het alternatieve muzikeducatieve aanbod (Ameryckx, 1999, p.142). Het nieuwe Muziekdecreet probeerde bijgevolg aan deze specifieke eisen tegemoet te komen door muzikeducatieve organisaties, die zich voornamelijk richten op het aanbod van populaire muziek (bijvoorbeeld Muziekodroom (MOD) en De Pianofabriek) te subsidiëren. Daarnaast kwamen heel wat Vlaamse festivals en negen muziekclubs in aanmerking, omdat deze een podium vormen voor Vlaamse populaire muziek.

Naast de subsidiëring voor de realisatie van cd- en LP-opnames, compositieopdrachten en het verlenen van werkbeurzen voorziet hoofdstuk IV binnen het Muziekdecreet tot slot de oprichting en subsidiëring van een steunpunt voor muziek: het Muziekcentrum van de

Vlaamse Gemeenschap (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 1998a, pp.18-19). Dit Muziekcentrum, een belangrijke mijlpaal voor het popbeleid, probeert te stroken met de realiteit binnen het muzikale veld en richt zich voornamelijk op de ondersteuning van professionele muzikanten (De Meyer & Trappeniers, 2003, p.170).

Het muziekbeleid valt onder de bevoegdheid van twee administraties binnen de Vlaamse Gemeenschap. De administratie Cultuur krijgt het overgrote deel van het beleid voor haar rekening, in het bijzonder de afdeling Muziek, Letteren en Podiumkunsten, de afdeling Volksontwikkeling en Bibliotheken en de afdeling Jeugdwerk. Het departement Coördinatie neemt ook een deel voor haar rekening.

Het Muziekdecreet probeerde het muzieklandschap te reguleren, maar was hiervoor niet de enige bevoegde wetgeving. Daar België een federale staat is, zijn er op verschillende niveaus regelingen van toepassing op de muziek- en popsector. Zo was het Limburgse provinciaal bestuur reeds enkele jaren actief met de uitbouw van een popbeleid. Het Muziekdecreet voorziet dat behalve de Vlaamse overheid zowel de provinciale overheden als lokale besturen betrokken zijn bij het muziekbeleid en de uitvoering ervan en pleit daarom voor een nauwe onderlinge samenwerking.

Bij de evaluatie van dit Muziekdecreet valt prompt op hoe de erkenning van lichte muziek een verrijking betekent voor het volledige Vlaamse muzieklandschap en hoe binnen de muzieksector professionalisme en het kwaliteitsstreven uitdrukkelijk naar voren komen. Naast heel wat gunstige effecten voor de muzieksector, blijft het timmeren aan een degelijk muziekbeleid en is het einde van deze calvarietocht nog lang niet in zicht. Dat blijkt uit de reacties van de popsector.

4.1.2 *Anciaux I (1999-2002)*

Martens kreeg de naam '*rockminister*' toebedeeld, maar het was minister van Cultuur Bert Anciaux die de popsector werkelijk met open armen verwelkomde en de daad bij het woord voerde, deels op aandringen van SP-volksvertegenwoordiger Chokri Mahassine. Anciaux' beleidsnota 2000-2004, bulkend van het enthousiasme, zet de heroriëntering van de beleidsinstrumenten voorop. Een nadere kijk op zijn beleidsnota is een volgende logische stap in dit onderzoek.

Een beleid ten aanzien van populaire muziek stopt niet bij de erkenning van alle muziekvormen in het Muziekdecreet, daarom werd vijftig miljoen frank extra vrijgemaakt bij de subsidieronde, waarvan dertig miljoen frank integraal voor het popbeleid. Deze financiële

steun diende onder andere ter ondersteuning van muziekclubs, die als waardig alternatief voor het commerciële circuit kunnen dienen en meteen hun eigen kwaliteit verhogen (Anciaux, 2000, p.55).

Bij de inhaalbeweging naar een gelijkwaardige behandeling voor populaire muziekgenres werd ook gedacht aan de installatie van een tijdelijke werkgroep - een ad hoc commissie - gespecialiseerd in populaire muziek, met als opdracht een nota tegen juni 2000 op te stellen (Anciaux, 2000, p.56). Deze werkgroep zag echter nooit het levenslicht. Wat wel werd gerealiseerd, was de oprichting van de infocel Muziek, ter versterking van de administratie Cultuur om de diversiteit binnen het muzikale veld op te vangen.

Het Muziekdecreet, vanaf 1 januari 1999 van kracht, maakt een onderscheid tussen erkenning en subsidiëring. Wanneer muziekverenigingen aan een aantal formele en kwalitatieve erkenningsvoorwaarden (art. 4-6) voldoen, kunnen deze voor een periode van vier jaar erkend worden (Muziekdecreet, 1998a, pp.3-5). De artistieke kwaliteitsvoorwaarden worden beoordeeld door de Beoordelingscommissie voor de Muziek. Zowel de administratie Cultuur¹² als de bevoegde commissie spelen hun advies door aan de Vlaamse minister van Cultuur. Op grond van het voorstel van de minister beslist de Vlaamse regering over de erkenning en de eventuele subsidiëring (Hottat, 2005a, p.131). Voor de eerste subsidieronde, de periode 1999-2002, werden 71 muziekverenigingen erkend, waarvan 54 organisaties¹³ structurele subsidies ontvingen (Heyndels & Werck, 2002, p.9). In 2000 maakten de structurele subsidies 37,91% uit van de inkomsten voor deze muziekensembles, waarvan Zita Swoon het enige erkende popensemble was. De klassieke sector bleef zodoende het laken naar zich toetrekken, maar bij de tweede subsidieronde ging reeds 20% van het budget naar de popsector. Op basis van beoordelingscriteria vastgelegd in het Muziekdecreet wordt de omvang van het subsidiebedrag bepaald. Naast de mogelijkheid tot aanvraag van subsidies voor een muziekproject, een cultureel initiatief waarbij muziek de hoofdcomponent vormt, eisten ook enkele alternatieve managementbureaus een subsidie. Na hevige discussies met de beoordelingscommissies begin 2002 haalden deze alternatieve managementbureaus (onder andere Rock'O Co) alsnog hun slag thuis. Binnen het Kunstendecreet krijgen deze zelfs nog meer speelruimte toebedeeld.

¹² bevoegd voor de beoordeling van de werking en beheer van de erkende organisaties.

¹³ Meer concreet zijn deze 54 organisaties: 24 muziekensembles, 6 concertorganisaties, 9 festivals, 9 muziekclubs en 6 muzikeducatieve organisaties.

Een vooropgesteld aandachtspunt binnen de beleidsnota is eveneens het streven naar een vorm van transparante communicatie over het gevoerde cultuurbeleid. Via de groots opgevatte communicatiecampagne *'Wij willen hits!'*, die bestond uit de verspreiding van een cd-rom met bijhorende brochure, werd het Vlaamse popbeleid in 2001 bekend gemaakt aan het grote publiek.

De oprichting van steunpunten, die optreden als verbinding tussen het beleid en het werkveld, vormen een belangrijke stap naar een cultuurbeleid, dat voeling heeft met haar achterban. De doelstellingen en kerntaken, geïmplementeerd binnen een beleidsplan met een welomschreven budget, worden geëvalueerd na een periode van vier jaar (Anciaux, 2000, p.40). Ook voor het opgerichte Vlaams Muziekcentrum worden, naast een verzamelfunctie, in de beleidsnota nog drie andere functies onderscheiden: namelijk een begeleidende, een stimulerende en een onderzoeksfunctie (Anciaux, 2000, p.41). Het steunpunt Re-Creatief Vlaanderen speelt een scharnierfunctie bij deze laatste functie: beleidsgericht cultureel onderzoek.

Een opvallende trendbreuk binnen het cultuurbeleid is de opmars van de advisering (Gielen, 2005, p.51). De culturele besluitvorming gebeurt opvallend meer en meer op basis van verworven kennis en informatiedoorstroming via gevoerde onderzoeken, steunpunten en de relevante kennis van leden van de verschillende samengestelde adviescommissies¹⁴. Dit advies van experts wordt zeker niet in de wind geslagen. In het jaar 2000 werden volgens Gielen ruim 90% van de adviezen omgezet in effectieve beleidsbeslissingen, waardoor adviesorganen vaak als de facto-beslissingsorganen kunnen beschouwd worden.

Andere thema's uit de beleidsnota van Anciaux zagen het levenslicht in diverse federale wetten en decreten. Zo werd het lokale cultuurbeleid op eenvormige wijze aangepakt door het decreet van 13 juli 2001 *'houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid'*. Anciaux' beleidsnota beschouwt het lokale niveau immers als het forum bij uitstek om gemeenschapsvormend te werken. Een realisatie van deze doelen werd het decreet lokaal cultuurbeleid, wat verderop in deze eindverhandeling uitvoerig besproken

¹⁴ Bij de samenstelling van de beoordelingscommissies gaat de voorkeur uit naar deskundigen, waarbij hun diepgaande kennis hen in staat moet stellen adviezen en beslissingen te maken (Anciaux, 2000, p.40). De cultuurpactwet van 16 juli 1973 legt vast dat de gebruikers van het cultuurbeleid aanspraak maken op hun eisen van inspraak en advies. De opgerichte organen voor de voorbereiding en uitvoering van het beleid dienen bijgevolg zonder politieke of ideologische inslag samengesteld te zijn. In de praktijk echter gebeurt hier weinig controle op.

wordt. Op dezelfde leest geschoeid is het jeugdwerk, dat via het decreet op lokaal jeugdwerkbeleid (zie 4.4) in 2002 popmuziek kan ondersteunen. Anciaux maakt in zijn beleidsnota gewag van een impulsenbeleid, waarbij het cultuur- en jeugdbeleid overlappend kunnen werken om bovenlokale jeugdinfrastructuur, muziekclubs en repetitieruimtes te ondersteunen (Anciaux, 2000, p.45).

Hieronder worden vervolgens enkele decreten behandeld die onder de legislatuur van Anciaux I vooreerst werden afgekondigd en daarna verder uitgelijnd werden op basis van de huidige evoluties in het culturele veld. Door de vrij tumultueuze splitsing van VU&ID in Spirit en NVA wordt Anciaux' ambtsperiode in 2002 abrupt onderbroken. Zijn ambtstermijn werd vervolledigd door Paul van Grembergen. In 2004 neemt Bert Anciaux het roer terug over.

4.1.3 *Amateurkunstendecreet*

Een belangrijke regeling voor de kunstensector is het decreet van 22 december 2000 betreffende de amateurkunsten. Het gevoerde steunpuntenbeleid zet zich ook hier door en voorziet een gezamenlijk overkoepelend steunpunt, namelijk het Vlaams Centrum voor Amateurkunsten (VCA). De sectorbewoners drongen reeds enige tijd aan om het bestaande decreet te wijzigen aan de huidige dynamische realiteit en zodoende de verdere evolutie binnen de amateurkunsten te onderkennen.

Slechts in oktober 2006 werd het ontwerp van decreet tot aanpassing van 22 december 2000 betreffende de amateurkunsten voorgelegd aan de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media. Na een toelichting van het ontwerp van decreet door Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel werd op 18 oktober een hoorzitting gehouden met enkele prominente vertegenwoordigers van amateurmuziekorganisaties (o.a. Poppunt en Koor&Stem) en de voorzitter van het Forum voor Amateurkunsten (Vlaams Parlement, 27.10.2006, p.4). Dit ontwerp van decreet tot wijziging van 22 december 2000 betreffende de amateurkunsten werd vervolgens op 8 november 2006 in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement aangenomen. Art. 21 van het nieuwe decreet verlengde de eerste beleidsperiode (lopende van 2001 tot en met 2005) tot 31 december 2006 (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 2006, p.6). De regelgeving voor het amateurkunstenlandschap heeft als het ware een stroomversnelling gekend.

Het decreet betreffende de amateurkunsten steunt op drie peilers: met name disciplinaire amateurkunstenorganisaties, het steunpunt (het Forum voor Amateurkunsten) en project-subsidiëring. Voor het Vlaams Centrum voor Amateurkunsten heeft de toepassing van het nieuwe decreet ingrijpende gevolgen. Vanaf de inwerkingtreding richt het VCA zich enkel

nog op de amateurkunsten in de regio Brussel, waarbij de vzw zijn eigen infrastructuur ter beschikking stelt. Het nieuwe overlegcentrum voor de amateurkunsten in Vlaanderen - tevens belangenbehartiger bij de bevoegde overheden - is het Forum voor Amateurkunsten, waarbij negen erkende amateurkunstenorganisaties zijn aangesloten.

Het amateurkunstendecreet erkent en subsidieert per kunstdiscipline¹⁵ één organisatie. Een kunstdiscipline wordt als volgt omschreven: *“een tak van de kunsten of een organisatorisch samenhangend geheel van verwante kunsttakken, waarvan het hoofdbestanddeel betrekking heeft op één van de uitdrukkingsvormen (theater, dans, beeldcultuur en beeldende kunst, muziek (alle activiteiten op het vlak van de muzikale kunsten ingedeeld in verschillende deeldisciplines: instrumentale, vocale, lichte, volksmuziek en jazz) en letteren”* (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 2006, p.1). Aangesloten groepen, maar evenzeer individuele leden, kunnen voor projectwerk, opleidingscursussen, begeleiding op maat, hulp en advies terecht bij deze organisaties (Forum voor Amateurkunsten, z.d.). Om voor erkenning en bijgevolg subsidiëring in aanmerking te komen, is elk van deze organisaties verplicht iedere vijf jaar een beleidsplan op te stellen, inclusief een financieel plan en personeelsplan. Art. 6 eist bijkomend de voorlegging van een communicatieplan (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 2006, p.2). Het streven naar professionalisering en kwaliteitsbewaking door ondermeer het opstellen van beleidsplannen kunnen de amateurkunstensector extra impulsen geven om bruggen te bouwen naar de professionele kunsten.

Eveneens nieuw binnen het gewijzigde decreet ligt de klemtoon op de ontplooiing van een internationale werking, waarvoor ook de nodige subsidies vrijgemaakt werden. Een aantal artikels zijn opgeheven, aangezien de betreffende fusieoperaties voltooid verleden tijd zijn. Naast de ondersteuning van negen erkende landelijke amateurkunstenorganisaties neemt het Forum voor Amateurkunsten tot slot de coördinatie op zich van de *‘Week van de Amateurkunsten’*, dat jaarlijks begin mei doorgaat.

4.1.4 Kunstendecreet

Kort na zijn aantreden wist Van Grembergen de verhoging van de cultuurbegroting aan te wenden voor de uitvoering van ondermeer de tweede subsidieronde (2003-2006) van het Muziekdecreet. Het totaalbudget steeg met meer dan 50% tot 16.824.000 euro, waardoor de

¹⁵ Concreet gaat het om de volgende organisaties: het Centrum voor Beeldexpressie (foto en film), Kunstwerk[t] (beeldende kunsten), Danspunt (dans), Vlamo (instrumentale muziek), Koor&Stem (vocale muziek), Poppunt (lichte muziek), Muziekmozaïek (volksmuziek en jazz), Opendoek (toneel, figurentheater, vertellen, mime) en Creatief Schrijven (letteren).

werkingsmiddelen van het Vlaams muziekcentrum en andere muziekorganisaties binnen het Muziekdecreet aanzienlijk werden verhoogd. Voor de tweede subsidieronde van het Muziekdecreet werden 76 organisaties erkend: dertig muziekensembles¹⁶, vijf muziek-educatieve organisaties, zeventien festivals, vijftien muziekclubs en negen concert-organisaties (Administratie Cultuur, 24.02.2005).

Het Muziekdecreet bracht de bal aan het rollen binnen het muziekbeleid. Anciaux' beleidsnota 2000-2004 stelde een geïntegreerd cultuurbeleid en de heroriëntering van beleidsinstrumenten voorop (Anciaux, 2000, p.9). Dit vormde het uitgangspunt voor Van Grembergen om verder aan deze weg te plaveien tijdens de rest van diens ambtstermijn. Enkele ingrijpende wijzigingen in de decretale basis van het cultuurbeleid waren de aanzet voor het Kunstendecreet.

Twee belangrijke decreten vormen de leidraad voor de hervormingen binnen het departement Cultuur (Baeten, 2005, p.143). Op 9 juli 2003 werd het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid goedgekeurd door het Vlaams Parlement, wat de vereenvoudiging van het organisatiemodel van de Vlaamse overheid vooropstelt. Voortaan wordt gestreefd naar een duidelijke taakverdeling tussen de departementen en hun bijhorende verantwoordelijkheden. De goedgekeurde indeling resulteert in dertien homogene beleidsdomeinen, waarbij per beleidsdomein in principe één minister bevoegd is. Het beleidsdomein '*Cultuur, Jeugd, Sport en Media*' is voor dit onderzoek van toepassing. Hierbinnen zorgt ondermeer het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media voor de voorbereiding, opvolging en evaluatie van het beleid en verschaft het advies aan de minister (Administratie Cultuur, 31.08.2006). Tevens op 9 juli 2003 werd het decreet tot regeling van strategische adviesraden aangenomen. Voor elk van de dertien homogene beleidsdomeinen moet één strategische adviesraad¹⁷ komen. Eind 2006 werd zo de Strategische Adviesraad opgericht als centraal adviesorgaan voor de minister voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (Administratie Cultuur, 19.10.2006).

Niet enkel de beleidsinstrumenten en adviesorganen werden geïntegreerd in een vereenvoudigde structuur, maar ook de culturele regelgeving werd volledig vernieuwd. Op voorstel

¹⁶ Zita Swoon en Das pop zijn voorlopig de enige popensembles die een structurele subsidies ontvangen.

¹⁷ Voordien waren dat de Raad voor Cultuur, de Raad voor de Kunsten, de Adviserende Beroepscommissie, de Vlaamse Mediaraad, de Vlaamse Jeugdraad, de Sportraad en de Raad voor Cultuurspreiding.

van minister van Cultuur Van Grembergen werd op 2 april 2004 het Kunstendecreet¹⁸ door het Vlaams Parlement goedgekeurd. Het Kunstendecreet verving ondermeer het podiumkunstendecreet, het Muziekdecreet samen met hun talloze uitvoeringsbesluiten. Het biedt één decretaal samenhangend kader voor de kunsten, waarvan de belangrijkste evoluties voor het kunstenveld hieronder worden toegelicht.

Het nieuwe kunstendecreet trad in werking op 1 januari 2006. Voor het geïntegreerde Muziekdecreet, dat sedert 1998 de regelgeving binnen de muzieksector omhelsde, werd speciaal een overgangperiode voorzien, daar de vierjarige structurele subsidies nog doorliepen tot eind 2006 (Hottat, 2005a, p.131). Voor de tweede structurele subsidieronde in het kunstendecreet zouden alle disciplines in 2010 gelijk aan de startlijn verschijnen.

Het Kunstendecreet biedt onderdak aan alle kunsttakken: podiumkunsten, muziek, beeldende en audiovisuele kunst, letteren, architectuur, vormgeving, nieuwe media en mengvormen. Eén subsidiëringsprocedure voor de aanvraag van een vierjarige subsidiëring voor alle organisaties (ongeacht welke kunstsector), vereenvoudigt de vroegere ingewikkelde sectorgewijze erkennings- en subsidiëringsprocedure (Hottat, 2005b, pp.52-53). Nieuw is eveneens de tweejarige financieringsenveloppe, die prille of uitdovende organisaties de mogelijkheid biedt makkelijker beroep te doen op een decretale regeling. Per kunstensector is er naast de beoordelingscommissies ook een algemene adviescommissie die de overkoepelende - transversale - dossiers beheert en de kwaliteit van het beleid analyseert. De streefdoelen zijn objectiviteit bij de beoordeling en meer transparantie.

Het Kunstendecreet voorziet meer functies; voortaan worden ook omkaderende functies zoals educatie, publicaties of steunpunten opgenomen in het beleid. Dit staat in schril contrast met het vroegere beleid, dat zich vooral richtte op de (publieksgerichte) creatie en presentatie van artistieke producten (Hottat, 2005b, p.52). Naast muziekensembles, muziekclubs en dergelijke maakt het Kunstendecreet melding van werkplaatsen: *“organisaties die zich in hoofdzaak toelagen op ondersteuning van creatie, ontwikkeling, reflectie of zakelijke dienstverlening aan kunstenaars”* (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 2004, p.3). Van belang voor de popsector is dat alternatieve managementbureaus - vaak ook boekingskantoren - ook onder deze noemer vallen, waardoor ze hun financiële slagkracht via subsidies kunnen verruimen voor de

¹⁸ Het decreet houdende de subsidiëring van kunstenorganisaties, kunstenaars, organisaties voor kunsteducatie en organisaties voor sociaal-artistieke werking, internationale initiatieven, publicaties en steunpunten.

ondersteuning van de groepen onder hun vleugels. Alternatieve managementbureaus bieden professionele ondersteuning van kunstenaars, zowel productieondersteunende taken als meer specifiek bij de zakelijke regeling (de distributie en promotie van hun werk en het financiële beheer).

Meer specifiek voor alternatieve managementbureaus van muziekgroepen, omdat zij in een meer commercieel veld opereren dan de podiumkunsten, plaatst de commissie enkele kanttekeningen ter controle van hun werking. Voorbeelden hiervan zijn een transparant beheer van de organisatie en een selectie van muziekgroepen, die over voldoende artistiek potentieel beschikken en daarenboven bij voorkeur tot een artistiek kwetsbare groep behoren. De beoordelingscommissie kunstencentra, werkplaatsen en alternatieve managementbureaus geeft bovendien de voorkeur om een duidelijk onderscheid te blijven maken tussen werkplaatsen en alternatieve managementbureaus (Beoordelingscommissie kunstencentra, werkplaatsen en alternatieve managementbureaus, 2006, p.4).

De organisaties hoeven zelf geen keuze te maken tussen werkplaats en alternatief managementbureau om zichzelf te benoemen bij het indienen van hun subsidieaanvraag. Voor de periode 2007-2009 kregen vier organisaties een positief advies van de beoordelingscommissie. De subsidieaanvraag voor het geheel van de werking werd goedgekeurd voor Rock'o Co, Gentlemanagement, Keremos en Kultuurburo Link. Bij de beoordeling werd bewust geopteerd om het beperkt beschikbare budget (470.000 euro) te spenderen aan een select aantal alternatieve managementbureaus, in plaats van het budget te versnipperen over meerdere. Kinky Star viel hier uit de boot, maar kon wel rekenen op een projectsubsidie van 10.000 euro voor januari tot april 2007.

Organisatie	Regio	Totaal subsidies 2005	Subsidie 2007
Rock'o Co	Ovl	52.030	150.000
Gentlemanagement	Ovl	26.986	120.000
Keremos	Ovl	50.700	100.000
Kultuurburo Link	Ant	0	100.000

Figuur 4: Gesubsidieerde managementbureaus (Administratie cultuur, 30.01.2007a).

Het Kunstendecreet vult de regeling binnen het Muziekdecreet, van de subsidiëring en de erkenning van professionele muziekensembles, concertorganisaties, muziekclubs, muziek-educatieve organisaties en festivals aan met de bovenvermelde werkplaatsen. Maar ook sociaal-artistieke projecten krijgen in het nieuwe Kunstendecreet extra aandacht. Hoofdstuk IV van het Kunstendecreet besteedt uitgebreid aandacht aan de toelatingsvoorwaarden en de

mogelijke subsidiëringmogelijkheden (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 2004, pp. 31-44). Dit illustreert wederom hoe cultuur vaak een gemeenschapsvormend karakter wordt toegedicht in de 21ste eeuw (zie ook lokaal cultuurbeleid).

Het Kunstendecreet voorziet ook de subsidiëring van opnameprojecten of de productie van cd's en LP's. Om hiervoor in aanmerking te komen, dient de geplande opname aan de volgende voorwaarden te voldoen (art. 69):

- de aanvrager van de subsidie moet zich identificeren,
- de teksten in het cd-boekje dienen in het Nederlands te zijn (behalve de liedteksten),
- een dossier met een uitgebreid financieel overzicht van de verwachte kosten en inkomsten,
- de oplage moet minimaal 1000 exemplaren tellen, waarvan 60% bestemd is voor de verkoop.

Voorts spelen de technische kwaliteit en het artistieke niveau van de muzikanten een rol bij de bepaling van de grootte van de subsidie (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 2004, p.57).

4.1.5 *Beleidsnota Cultuur 2004-2009*

Bij de bespreking van het Kunstendecreet dient Anciaux' beleidsnota Cultuur 2004-2009 ter hand genomen te worden, gezien deze beleidsnota actiepunten vastlegt voor de evolutie binnen het cultuurlandschap en op zijn beurt het Vlaamse cultuurbeleid via het kunstendecreet verfijnt.

Prominent aanwezig in het Kunstendecreet is de aanzet tot een internationaal cultuurbeleid, waar ook voor muziek een plaats weggelegd is. Een eerste grote luik wordt gevormd met internationale projecten, werkbeuzen of internationale netwerkorganisaties. Ook de huidige beleidsnota Cultuur 2004-2009 ondersteunt het gevoerde internationale beleid en stuurt aan op de ontplooiing van samenwerkingsverbanden met (buur)regio's en de bestendinging van de culturele samenwerking met Zuid-Afrika. De verworven expertise via ondermeer het lokaal cultuurdecreet vormde een ideaal aanknooppunt voor de uitbouw van een lokaal cultuurbeleid in Zuid-Afrika (Anciaux, 2004, p.49). In dit verband was er medio maart 2007 een werkreis van enkele Vlaamse sectorbewoners naar Zuid-Afrika. Voorts biedt het Kunstendecreet de mogelijkheid tot een tussenkomst in reis-, verblijf- en verplaatsingskosten. Niet alleen kan een muzikant subsidies aanvragen voor een buitenlandse tournee, maar bijvoorbeeld ook medewerkers van muziekorganisaties kunnen werkbeuzen krijgen.

De beleidsnota 2004-2009 van Anciaux maakt melding van het IJslandmodel. IJsland lijkt één van de landen te zijn dat opvallend zwaar in zijn culturele ambassadeurs geïnvesteerd heeft. Wellicht is het correcter te spreken over een Scandinavisch model: landen als Zweden¹⁹, Denemarken,... leveren zware inspanningen om hun muzikanten en groepen onder de internationale aandacht te brengen (Anciaux, 2004, p.27). Minister van Cultuur Anciaux wenst dit model te implementeren binnen het Vlaamse muziekbeleid en dringt daarom aan op verder onderzoek hierover.

Ook de gebrekkige infrastructuur in het cultuurlandschap werd onder de loep genomen in de beleidsnota, aangezien heel wat muziekclubs en kunstencentra hiermee af te rekenen hebben (Anciaux, 2004, p.20). Hiertoe werd het Fonds Culturele Infrastructuur (FoCI) opgericht, dat de aanvragen van een subsidiedossier behandelt inzake de verdere uitbouw, renovatie of eigenaarsonderhoud van culturele infrastructuur. Het cultuurbeleid van Bert Anciaux geeft de voorkeur aan jeugdinfrastructuren met bovenlokaal belang en kunstencentra, muzikeducatieve organisaties, muziekclubs, die door de Vlaamse Gemeenschap erkend en/of gesubsidieerd worden (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 2001, p.5). De infrastructurale ondersteuning is één van de beschreven ondersteuningsmogelijkheden in hoofdstuk 2 (zie 2.2) van deze verhandeling: degelijke Vlaamse concertzalen kunnen een tegengewicht vormen voor het commerciële podiumcircuit, die binnenlandse groepen de kans bieden ervaring op te doen voor het grotere werk in het buitenland. Marc Steens van vzw Clubcircuit stelt *“Zo werpen een aantal clubs zich op als laboratorium en aanspreekpunt voor aanstormend lokaal talent, in samenwerking met Poppunt. De clubs verkiezen kwaliteit boven verkoopcijfers en oprechtheid boven grootschalige oppervlakkigheid.”* (vzw Clubcircuit, 06.09.2005). Enkele muziekclubs (4AD en N9 Villa) hebben al beroep gedaan op het FoCI voor de bouw of het verbouwen van hun concertzaal, andere clubs (De Kreun, Democrazy, Nijdrop en 5voor12) broeden allen op een nieuwe concertinfrastructuur.

Tot slot wordt de gesubsidieerde kunstensector niet langer meer beschouwd als het andere eind van het continuüm, in vergelijking met het commerciële circuit. De beleidsnota Cultuur 2004-2009 erkent de mogelijke synergie tussen beide en dit laat zich ook voelen op het muzikale veld. Een eerste noodzakelijke stap naar een culturele investeringsmaatschappij was de oprichting van CultuurInvest (zie 2.1). De culturele industrieën vormen niet langer

¹⁹ Niet alleen ABBA blijkt een Zweeds nationaal exportproduct te zijn, ook ‘*Swedish Rock Bands*’ zijn een fenomeen binnen de muziekwereld, denk maar aan de legendarische band: The Hellcopters of The Hives.

een bedreiging, maar kunnen evenzeer een creatieve partner zijn om het cultuurbeleid te ondersteunen (Anciaux, 2004, p.22). Het voorhanden zijnde risicokapitaal kan ondermeer aangewend worden om experimentele producties op te zetten. Opmerkelijk is dat via deze structuur minister Anciaux vooral cultuurtakken wil ondersteunen die buiten het subsidie-systeem dreigen te vallen omwille van hun commerciële achtergrond, denk bijvoorbeeld aan musicals.

Betekenen deze verwezenlijkingen en evoluties dat het huidige Kunstendecreet integraal tegemoet komt aan alle eisen en verzuchtingen uit de muzieksector? De voorbije twee jaar stonden de kranten vol van commentaren gegeven door cultuur(s)makers op het cultuurbeleid .

Op meerdere vlakken is het Kunstendecreet revolutionair te noemen, denk maar aan de opheffing van de schotten tussen alle kunstdisciplines. Bovendien wist minister Anciaux voor de cultuurbegroting 16 miljoen euro extra op te hoesten. De hervormingen in het culturele landschap hebben echter bij tal van organisaties kwaad bloed gezet (Eetezonne, 27.12.2005, p.27). Niet alleen de beeldende kunst werd slachtoffer van de hervormingen, ook de musicalsector voelde zich zwaar benadeeld, daar geen enkel gezelschap nog aanspraak maakte op structurele subsidies. Anciaux zag voor deze sector veeleer een plaats weggelegd binnen het geplande beleid van de culturele industrieën. Het Musicalhuis tekende beroep aan bij de Raad van State tegen hun weigering van een structurele subsidie. De weigering was evenwel niet wettig en Anciaux werd terecht gewezen. Voor de periode 2006-2007 kreeg het Musicalhuis van het kabinet Anciaux 250.000 euro om een onderdeel van hun ingediende dossier uit te werken (Eetezonne, 21.01.2006, p.8).

CultuurInvest²⁰ (zie 2.1), een project van cultuurminister Bert Anciaux (Spirit), begrotingsminister Dirk Van Mechelen (VLD) en minister van Economie Fientje Moerman (VLD), lijkt langzamerhand van de grond te komen: in 2006 kreeg het fonds reeds een vijftigtal dossiers (Meeus, 27.12.2006, p.23). Voor elke euro die de Vlaamse Gemeenschap in dit fonds stopt, telt de banksector ook een euro neer. Na de goedkeuring van de Europese Unie²¹ kan het CultuurInvestproject eindelijk werk maken van de financiering van cultuurprojecten, die

²⁰ In 2007 zal Anciaux 900.000 euro extra investeren in het fonds van CultuurInvest, waardoor het totaal rond de drie miljoen euro bedraagt. Wellicht kunnen drie musicalproducties rekenen op de steun van het fonds.(Eetezonne, 05.07.2007).

²¹ De Europese Unie had opmerkingen over het CultuurInvestproject, omwille van het gevaar dat de Vlaamse overheid via deze weg eventueel aan concurrentievervalsing kon doen.

omwille van hun commerciële marktpositie buiten het huidige subsidiesysteem vallen. Er wordt ondermeer ook gedacht aan projecten in de gamesindustrie en de modewereld (Eetezonne, 05.07.2007).

Vanaf 2007 maakt de muzieksector ook deel uit van het Kunstendecreet, waarvoor de minister 4,3 miljoen euro extra middelen ter beschikking stelt. Bij de herverdeling van de budgetten werd een groter evenwicht nagestreefd tussen de deelsectoren. Velen zien hun bijdrage aanzienlijk stijgen (concertorganisaties: 95,3%; muziekclubs: 46,5%; management-bureaus: 32,13% en educatieve instellingen: 6,5%), terwijl de muziekensembles gemiddeld 9,7% moeten inleveren (Steenhaut, 24.06.2006, p.14). Nog een opvallende trend is dat alternatieve managementbureaus als Rock'o Co of Gentlementmanagement structureel fors ondersteund worden. Anciaux stelt: *"Deze werkplaatsen vormen een nieuwe, cruciale schakel tussen het beginnersniveau van jonge muziekgroepen en het niveau van de consolidering waar de markt zijn rol speelt"* (Steenhaut, 24.06.2006, p.14).

Binnen het budget van de *'klassieke muziek'* sector werd gesnoeid ten voordele van jazz en wereldmuziek. Toch is de bijdrage van driekwart miljoen euro voor jazz ruim ontoereikend, in vergelijking met Nederland waar jazz 5 miljoen euro ter beschikking heeft. Simon Korteweg stelt in een studie (in opdracht van de administratie Cultuur van de Vlaamse Gemeenschap) dat de regelgeving rond subsidiëring nog veel te sterk gebaseerd is op de sector van de klassieke muziek, waardoor verschillende jazzpodia nauwelijks samenwerken (Wijnants, 06.12.2006, p.21). Het gebrek aan repetitieruimtes of een jazzbeleid door experimentele jazzateliers en podia zijn vaak geopperde verzuchtingen van jazzmusici. Binnen de beleidsnota Cultuur wordt reeds nagedacht over grensvervaging tussen de verschillende disciplines, maar er wordt met geen woord gerept over een jazzbeleid. De gevoerde studie stuurt aan op een gelijkberechtiging en de opname van de eisen van de jazzsector binnen een gewijzigd muziekbeleid in het Kunstendecreet.

Deze voorzichtige conclusies en opmerkingen nopen tot een blijvend overleg met de kernactoren in het muzikale veld. In het volgende hoofdstuk worden de verschillende steunpunten toegelicht, evenals de concrete ondersteuning op verschillende niveaus.

4.2 Provinciaal niveau

Niet alleen op gemeenschapsniveau worden inspanningen geleverd om het muzikale landschap vorm te geven, ook op provinciaal niveau worden de nodige pogingen ondernomen het muzikale landschap te optimaliseren. Bij de uitwerking van een eigen popbeleid legt elke provincie eigen klemtonen, veelal bepaald door de dienst Cultuur en/of Jeugd. Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is de Vlaamse Gemeenschapscommissie²² bevoegd voor ondermeer popbeleid.

In navolging van het landelijke popbeleid vond op provinciaal niveau een forse inhaalbeweging plaats. De provincie Limburg bewees wederom zijn pioniersrol door in 1993, gegroeid vanuit de projectsubsiëring door de Limburgse jeugddienst, actief werk te maken van een rock- en popbeleid via zowel financiële ondersteuning als onrechtstreekse maatregelen in het kader van de vrijetijdsbesteding van jongeren. Tegen 1997 financierden de diverse provinciale overheden via provinciale jeugdwerkbeleidsplannen een vijftal popmuziek-clubs (De Meyer & Vandeput, 1998, pp.33-35). Anno 2007 subsidiëren de provinciale overheden niet enkel cultuur- en gemeenschapscentra (De Kepper, 2005, p.232), maar is bovendien in elke Vlaamse provincie en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een stevig muziekcentrum, een popwerkplaats, uit de grond gestampt. De Muziekodroom in Limburg, Trix in Antwerpen, Het Depot in Leuven of de Rockfabriek in Brussel bieden naast muzikeducatie ook elk op hun beurt heel wat podiumkansen. De aard en omvang van deze subsidies verschilt dan weer sterk per provincie, evenals hun keuze in ondersteuningsmaatregelen.

Tweejaarlijks organiseren alle Vlaamse provincies ook een provinciale muziekwedstrijd. Zo organiseert de Provinciale Jeugddienst Limburg sedert 1995 het muziekconcours '*Limbomania*', waarbij dit initiatief al snel navolging kende in de andere Vlaamse Provincies. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest staat de Vlaamse Gemeenschapscommissie samen met de jeugdhuissector in voor de organisatie van '*Het Kampioenschap van Brussel*' (100% Puur, z.d.). Concreet maakt een professionele jury uit de talloze ingezonden demo's en opnames een selectie van bands, die de kans krijgen zich nadien live te bewijzen. Dit door goed te presteren in georganiseerde voorrondes, die in verschillende jeugdhuisen doorheen de provincie plaatsvinden. Tien groepen zullen deze selectierondes overleven en aantreden

²² De Vlaamse Gemeenschapscommissie heeft een overeenkomst afgesloten met de voormalige koepelorganisatie van de amateurkunsten, namelijk het Vlaams Centrum voor Amateurkunsten (VCA). Het VCA krijgt financiële ondersteuning voor de uitwerking en uitbouw van enerzijds de traditionele amateurgezelschappen en jong talent anderzijds.

in een finaleshow, waarbij elke band een plaats ambieert op het erepodium. Belangrijk is dat alle finalisten terecht komen in het vervolgtraject *'100% Puur - Pop uit de Provincies'*. De laureaten krijgen twee jaar lang speelmogelijkheden aangeboden, waarbij de respectievelijke provinciale overheden een tegemoetkoming in de gage van de groep voorzien voor de programmatoren of organisatoren van festivals.

Het succesverhaal van het project *'100% Puur - Pop uit de Provincies'* onderstreept elke editie opnieuw zijn belang voor het Vlaamse poplandschap. Voor de 54 finalisten van de provinciale wedstrijden werd voor de derde editie in 2006-2007 een speeltraject uitgestippeld over 48 jeugthuizen over Vlaanderen, een 15-tal clubs en ongeveer 30 festivals. De finalisten krijgen zo een unieke kans meer podiumervaring op te doen en voorprogramma's te verzorgen. Ter realisatie hiervan, slaat Poppunt de handen in elkaar met het *'Clubcircuit'* en festivalprogrammatoren van ondermeer het Gentse Boomtown. Naar de jeugthuizen toe biedt Poppunt een andere formule aan: twee bands uit gekozen uit de finalisten wordt de kans geboden om samen te spelen met een lokale groep en/of een headliner in het jeugdhuis (100% Puur, z.d.). De vierde editie 2008-2009 staat reeds in de steigers.

Minstens even belangrijk voor het Vlaamse muzikale landschap is het overleg en een *'open-dialogoog-cultuur'* tussen de vijf Vlaamse provincies en de Vlaams Gemeenschapscommissie enerzijds en Poppunt, die dit project coördineert, anderzijds.

Bovendien biedt Poppunt bij de samenwerking met de Vlaamse jeugthuizen de jeugdhuisverantwoordelijken vorming aan. Dit biedt nieuwe perspectieven en ondersteunt de lokale professionalisering in de verdere organisatorische en productionele uitbouw van concerten en lokale podia. Tot vandaag is Kunstbende Vlaanderen een langlopend project (waarvan popmuziek deel van uitmaakt) waarbij wederom de Vlaamse provincies hun schouders onder dit project zetten.

De ondersteuning van muziekcentra en popconcours zijn weliswaar slechts één aspect waarmee de provinciale overheden popmuzikanten wensen te ondersteunen. Op provinciaal niveau is eveneens voor repetitieruimtes, vorming, concerten en podia projectsubsidiëring uitgewerkt. De betaalbaarheid naar de gebruikers van repetitie-infrastructuur of van muziekopleidingen is voor velen een must.

4.2.1 Provincie Vlaams-Brabant

Het beleid van de provincie Vlaams-Brabant in het bijzonder zal verder uitgepluisd worden in het gevoerde onderzoek naar lokale ondersteuning van (amateur)popmuzikanten in Vlaams-

Brabant. De ondersteuning van popmuziek valt voornamelijk onder de bevoegdheid van de Jeugddienst van de provincie Vlaams-Brabant. Bij de dienst Jeugd ligt de klemtoon bij initiatieven in het kader van jongerencultuur voornamelijk op het proces dat jongeren doormaken; het eindproduct is hierbij niet de hoofddoelstelling. Daarom werd gekozen om het provinciaal popbeleid thuis te brengen bij de Jeugddienst, in plaats van traditioneel de dienst Cultuur. Bovendien hanteert de provincie een ruim interpreteerbare omschrijving van de term *'popmuziek'* (alle muziekgenres behalve klassieke muziek), waarbij veel aandacht uitgaat naar wat leeft bij jongeren (Libin, 01.03.2007, p.5).

De Jeugddienst trekt vooreerst financiële middelen uit om popmuzikanten te kunnen ondersteunen, waarvan werkingsmiddelen onder de vorm van provinciale projectsubsidies voor jeugdwerkinitiatieven en festivalsubsidies slechts één peiler vormen. Het leeuwendeel van de voorziene subsidiemogelijkheden wordt opgeëist door jongerencultuurorganisaties met een regionale werking. In 2006 ging 40% van de totale uitgaven (100.000 euro) voor het popbeleid naar acht jongerencultuurorganisaties in Vlaams-Brabant (Libin, 01.03.2007).

Minstens even belangrijk waren de investeringssubsidies voor repetitieruimtes aan gemeentes en verenigingen zonder winstgevend oogmerk, die in 2006 stopgezet werden. Het subsidiereglement voor het creëren van repetitieruimten voor jongeren omlijnt duidelijk de doelgroep voor ogen in art. 2 jongeren vanaf 12 jaar tot 26 jaar die samen muziek spelen. Deze subsidiestop betekent echter niet dat er nu ruimschoots voldoende repetitiemogelijkheden zijn in Vlaams-Brabant. Filip Libin van de Jeugddienst lichtte in een interview toe dat de provinciale Jeugddienst in een vrij kort tijdsbestek over de provincie Vlaams-Brabant heen een 17-tal repetitieruimtes (voor jonge muziekgroepen) ondersteund heeft. Nu vormt het renderen en het goed draaien van deze repetitieruimtes de voornaamste prioriteit (Libin, 10.04.2007). Heel wat repetitieruimtes staan hier nog voor uitdagingen, waar de provinciale Jeugddienst hoopt via jaarlijks overleg te kunnen begeleiden.

Naast financiële maatregelen biedt de provinciale Jeugddienst nog andere ondersteuningsmogelijkheden aan, waarbij een onderscheid kan worden gemaakt: tussen logistieke ondersteuning en het bieden van podiumkansen (De Troch, 2007, p.2). Via het eerder aangestipte project *'Oorverdovend'* hoopt de provinciale Jeugddienst jongeren in Vlaams-Brabant te stimuleren een cursus geluidsversterking te volgen, door de helft van het inschrijvingsgeld op te hoesten. In 2006 was dit initiatief goed voor 26 aanvragen, waarvoor 3400 euro werd uitgetrokken (Libin, 01.03.2007, p.11). Het leren omgaan, opstellen en afregelen van PA-materiaal is verder afgestemd met de uitleendienst. Twee uitleenposten in Vlaams-Brabant stellen gratis PA-installaties, podiumelementen, multimediprojectoren en

zelfs belichting ter beschikking. In 2006 waren 1.669 ontleningen, waarvan 47 maal een volledige PA-installatie (Libin, 01.03.2007, p.9).

Onderstaande figuur toont de totale uitgaven voor het popbeleid in 2006 door de provincie Vlaams-Brabant. Voor 2007 is de begroting voor het Vlaams-Brabants popbeleid verder opgetrokken tot 300.750 euro.

Totale uitgaven popbeleid 2006	
Rockvonk ²³	0 euro
Kunst-stukjes	48.311,29 euro
100% Puur - Pop uit de provincies	3.750 euro
Oorverdovend	3.400 euro
Popstoot	3.850 euro
Projectsubsidie	4.500 euro
Jeugdmuziekfestivalsubsidie	22.000 euro
Jongerencultuurorganisaties	100.000 euro
Investeringsubsidie repetitieruimtes	781,98 euro
Loonkost (medewerkers)	63.390,84 euro
Algemeen totaal: 249.984,11 euro	

Figuur 5: Totale uitgaven popbeleid 2006 in Vlaams-Brabant (Libin, 01.03.2007, p.17).

Het aanbieden van podiumkansen vervolgens krijgt vorm via een drietal projecten. Het eerste project is de Kunstbende: een wedstrijd voor jongeren tussen 13 en 19 jaar, met verschillende subdisciplines als dans, fotografie en muziek. Op provinciaal niveau vinden de voorrondes plaats. Tweejaarlijks organiseert Vlaams-Brabant een tweede project: Rockvonk, een provinciale muziekwedstrijd. Dit biedt een uitstekend platform voor jong muzikaal talent. Zoals hierboven reeds verduidelijk krijgen alle finalisten twee jaar lang ruggensteun van hun provincie en '100% Puur - Pop uit de provincies', wat het derde project omvat. Opvallend bij deze initiatieven is telkens de samenwerking van de provincie Vlaams-Brabant met organisaties, met specifieke experts. Filip Libin bevestigt dit: *"We werken altijd samen met een partner die zeer thuis is in dat facet. Dat is een bewuste keuze. Om hun deskundigheid dat je kunt binnenhalen, maar ook om die organisaties te steunen."* (Libin, 10.04.2007).

²³ Een nieuwe editie van 'Rockvonk' vindt pas in 2007 terug plaats, waardoor in 2006 hiervoor geen uitgaven werden gemaakt.

De provinciale Jeugddienst promoot Vlaams-Brabants talent ook eigenhandig en biedt hen een extra stimulans aan via de portaal website (www.kunst-stukjes.com). Lokale bands kunnen zich - voor 4 jaar - hier registreren en organisatoren krijgen van de provincie een tussenkomst in de uitkoopsom van deze bands (maximaal 100 euro per act). Dit project biedt zowel voordelen naar de groepen, doordat zij een betere prijs krijgen (naambekendheid, meer podiumkansen,...), als voor organisatoren, die minder moeten betalen door de tegemoetkoming van de provincie (Vermeylen & Van Mullem, 2003, p.43). In 2006 was dit initiatief bijzonder succesvol, in die mate zelfs dat werd besloten om de subsidies even te bevriezen: concreet werden er 651 optredens in 2006 ondersteund, wat resulteerde in de uitgave van 48.311,29 euro (Libin, 01.03.2007, p.8).

Op 1 maart 2007 organiseerde de provincie voor de derde maal *'Popstoot'*, met als doelstelling alle Vlaams-Brabantse popactoren samen te brengen om ondermeer het gevoerde popbeleid te evalueren. Daarnaast wordt ook vooruitgeblikt op het volgende jaar (De Troch, 2007, p.4). De provincie voert derhalve een open communicatiebeleid rond haar popbeleid. Uit het interview met Filip Libin kwam onder meer aan het licht dat de provinciale Jeugddienst zowel dit jaar en als het volgende zullen werken maken van een popplan, waarin duidelijk worden gemaakt waar de provincie naar toe wil. Naast twee grote clubs - Nijdrop en Het Depot - wil men zich vooral richten op verdere uitbouw van een achttal kleinere clubs die zich net onder het clubniveau zouden bevinden (Libin, 10.04.2007). Daarenboven zal in de provincie Vlaams-Brabant werk worden gemaakt van cultuurregio's. Om de cultuurparticipatie binnen een regio te verhogen wil men vanuit de provincie vanaf januari 2008 cultuurregio's oprichten, waarbij een tiental gemeenten op regelmatige basis gaan samen zitten met als voornaamste doelstelling de cultuurparticipatie verhogen. Ondermeer dit voorstel zal verder onder de loep genomen worden tijdens de interviews met de lokale cultuurbeleidscoördinatoren. Bijgevolg zal tijdens het verdere onderzoek nog worden terug verwezen naar deze provinciale toekomstplannen en de concrete ondersteuning van popmuzikanten hierboven geschetst.

4.3 Lokaal niveau

Sinds de intrede van het Muziekdecreet was op gemeenschapsniveau een kentering merkbaar in de ondersteuning van muzikanten, maar bij de uitwerking van initiatieven werd vaak het lokale niveau over het hoofd gezien. Vóór 1998 stelde het popmuziekbeleid weinig voor in de Vlaamse steden en gemeenten (De Meyer & Vandeput, 1998, p.41). Gelukkig konden deze wel terugvallen op het decreet inzake het voeren van een jeugdwerkbeleid; via jeugdwerk kon men popbeleid ontwikkelen door subsidies voor popmuziekinitiatieven toe te kennen. Veelal beperkte deze steun zich tot louter financiële en/of logistieke ondersteuning van het lokale jeugdhuis of de plaatselijke festivals.

Wederom was de provincie Limburg de voortrekker inzake een lokaal muziekbeleid: onder impuls van de Provinciale Jeugddienst werden een regionaal centrum uitgebouwd, muziekinfrastructuur (repetitie- en leslokalen) voorzien en een degelijke podia-infrastructuur uitgewerkt voor muzikanten en groepen (Poppunt, 2005, p.5). Binnen de andere Vlaamse provincies bleef de ondersteuning van het popveld helaas beperkt tot kleinschalige initiatieven (bijvoorbeeld de realisatie van een cd-project). Voorts waren er enkele schuchtere pogingen tot intergemeentelijke samenwerking in (Zuid-)Limburg en grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden in de provincies West- en Oost-Vlaanderen (De Meyer & Vandeput, 1998, p.47).

Langzaamaan kwam verandering in de lokale werking onder impuls van het muziekbeleid op Vlaams niveau. Reeds binnen de beleidsnota Cultuur 2000-2004 werd het een voorstel geopperd voor een overkoepelende regeling voor het lokaal cultuurbeleid. Het decreet van 13 juli 2001 *'houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid'* forceerde de doorbraak. Hiermee kreeg een geïntegreerd cultuurbeleid vorm over de verschillende beleidsniveaus, waarbij creatie, spreiding, bewaring en omkadering als centrale waarden werden naar voren geschoven (Anciaux, 2000, p.9).

De ingrijpende veranderingen in de vrijetijdseconomie en de cultuurindustrie zoals eerder beschreven vormen een uitdaging voor het huidige cultuurbeleid. In het kader van de General Agreement on Trades and Tariffs (GATTs) staan subsidieregelingen voor cultuur op nationaal of regionaal vlak onder druk, daar deze beschouwd worden als marktversturend ten aanzien van commerciële aanbieders van cultuurproducten (Anciaux, 2004, p.21). Bij de oprichting van CultuurInvest reageerde Europa ook eerder wantrouwig uit vrees voor concurrentievervalsing van overheidswege met de commerciële markt. Gelukkig stond ook

de bescherming van kleinere cultuurgemeenschappen centraal op internationale fora, wat een afdoend tegengewicht vormde voor de Europese druk.

Het nieuwe decreet viel onmiddellijk in goede grond: het enthousiasme bij de gemeenten zorgde voor een succes²⁴, groter dan de Vlaamse overheid verwacht had. Om de beperkte financiële bronnen te ontlasten, werd reeds na één jaar een rustperiode (subsiestop) ingebouwd, waarbij op geregelde tijdstippen gemeenten van de wachtlijst werden opgevist (De Kepper, 2006a, p.24). Onderstaande figuur toont de stand van zaken, waaruit ondermeer een gelijkmatige spreiding blijkt van deelnemende gemeenten over de Vlaamse provincies, uitgezonderd voor Oost-Vlaanderen.

	Antwerpen	Vlaams-Brabant	Brussels Gewest	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	TOTAAL
Gemeenten	70	65	20*	44	65	64	327
Goedgekeurde aanvragen	47	36	13	34	30	44	204
Gesubsidieerde cultuurbeleidscoördinatoren	46	36	11	32	26	44	195
Ingediende beleidsplannen	44	35	11	32	26	41	189
Goedgekeurde beleidsplannen	44	35	11	32	26	40	188
* inclusief Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC)							

Figuur 6: Deelnemende gemeentes op 28.11.2006 (Administratie Cultuur, 01.12.2006a).

Zonder te vervelen met de concrete vormvereisten van het cultuurbeleidsplan, wordt hierna kort de procedure geschetst voor het indienen ervan. Vooreerst is er een intentieverklaring, waarbij de gemeente aan de Vlaamse overheid kenbaar maakt dat ze aan het decreet wenst te participeren. Binnen het jaar dient de gemeente een cultuurbeleidsplan in, dat goedgekeurd werd door de gemeenteraad. Elke gemeente of stad bepaalt vrij in welke mate ze mee op de kar springt van het lokaal cultuurbeleid. Twee derde van gemeentes en steden in Vlaanderen en Brussel heeft reeds een aanvraag voor de financiering van een cultuurbeleidsplan ingediend (Vanheer, 2003, p.4).

²⁴ Elke gemeente die participeert aan dit decreet, kan rekenen op financiële ondersteuning door de Vlaamse overheid. Bovendien maakt elke gemeente aanspraak op bijkomende subsidies bij het indienen van een lokaal cultuurbeleidsplan. Naast de financiële bonus waren de behoeften bij de gemeenten om zélf een lokaal cultuurbeleid uit te bouwen ongetwijfeld een belangrijke drijfveer.

Het lokale cultuurleven tot 2001 was volgens Miek De Kepper, directeur van Cultuur Lokaal “vooral een verhaal van bibliotheken, cultuurcentra en verenigingen. Daar zijn gaandeweg samen met veel nieuwe thema’s en accenten ook andere spelers bij betrokken geworden: musea, erfgoedverenigingen, amateurkunsten.” (Rogiers, 10.03.2006, p.10). Het culturele werkveld is meer divers, zowel in de grotere steden als in de kleinere gemeenten. Dit is niet alleen kwantitatief vast te stellen (tussen 2001 en 2006 steeg het aantal cultuurcentra in Vlaanderen van 130 naar 230). Bovendien is het lokale cultuurleven ook meer zichtbaar aanwezig geworden: van de Erfgoeddag, over de Week van de Amateurkunsten tot zomerfestivals en wijkfeesten.

Het decreet lokaal cultuurbeleid heeft een ingrijpende impact op het gemeentelijk cultuurbeleid: gemeentelijke voorzieningen zoals bibliotheken, gemeenschaps- en cultuurcentra vormen de aangewezen instrumenten om een ‘kwalitatief’ en ‘integraal’ lokaal cultuurbeleid te verwezenlijken. Deze drie instellingen (in mindere mate de lokale openbare bibliotheken) hebben drie essentiële opdrachten: cultuurspreiding, het bevorderen van cultuurparticipatie en gemeenschapsvorming (De Kepper, 2005a, p.231).

- De **cultuurspreidende opdracht** duidt op het aan bod brengen van uiteenlopende thema’s - als erfgoed of amateurkunsten - en verschillende kunstenaars om zo een breed cultuurveld te creëren. Naast het aanbieden van kwalitatieve amusementsvoorstellingen voor het brede publiek wordt door cultuurcentra aandacht geschonken aan de amateurkunsten in het lokale cultuurbeleid. Heel wat initiatieven en projecten zien het levenslicht waar amateurkunstenaars bij het lokale beleid worden betrokken (De Kepper, 2006a, p.24). Onder de noemer Cultuur worden naast ‘kunstkunst’ of hedendaagse professionele kunsten ook steeds vaker traditionele evenementen begrepen: dorpsfeesten, kasteelconcerten,... (Laermans, 2002b, p.8).
- Aansluitend is het stimuleren van **cultuurparticipatie** ook een niet te verwaarlozen opdracht. Niet enkel de publieksvergroting is van tel, maar eveneens de publieksverdieping. Dit laatste kan bijvoorbeeld bewerkstelligd worden via bijvoorbeeld aangepaste communicatie of de adaptatie van projecten aan de leefwereld van het publiek. Cultuur hoeft geen elitair theekransje te zijn, maar kan via laagdrempelige acties of projecten die meer lokaal ingebed zijn ook pogen het brede publiek warm te maken (Rogiers, 03.10.2006, p.10). Ook bij het opstellen van het lokale cultuurbeleidsplan wordt uitgebreid aangedacht besteed om de inwoners hierbij te betrekken.

- **Gemeenschapsvorming** via culturele initiatieven is tot slot reeds enkele malen aan bod gekomen in dit theoretisch kader. Het versterken van de lokale gemeenschappen is slechts één aspect hiervan. Binnen het lokaal cultuurbeleid van kracht sinds 1 januari 2002 zijn verder ook sociaal-artistieke projecten prominent aanwezig, waarbij de klemtoon veeleer op het proces ligt dan op het eindproduct (De Kepper, 2005a, p.231). Anno 2007 wordt het nieuwe cultuurbeleidsplan opgesteld.

Binnen het cultuurbeleid wordt er een distinctie gemaakt tussen een cultuurcentrum (beter bekend onder de oude benaming: het culturele centrum) en een gemeenschapscentrum. Vooreerst verschillen beide onderling qua actieradius: het gemeenschapscentrum richt zich voornamelijk op de lokale bevolking, terwijl het cultuurcentrum over de gemeentelijke grenzen heen denkt en de ontplooiing van de brede regio voor ogen heeft (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 2001a, p.2). Met uitzondering van enkele afwijkingen, gaat de basisregel op dat enkel centrumsteden en -gemeenten beschikken over een cultuurcentrum. Deze cultuurcentra worden gerangschikt op basis van hun aantrekkingskracht en voorzieningsgraad in A-, B- of C-categorie²⁵, waarbij deze categorie-indeling de grootte van het subsidiebedrag voor cultuurcentra determineert (De Kepper, 2005a, pp.231-232).

In het kielzog van het decreet van 13 juli 2001 werd het Steunpunt voor het Lokaal Cultuurbeleid in het leven geroepen; op 7 november 2001 werd de vzw Cultuur Lokaal opgericht (Brumagne, 24.10.2001, p.17). Praktijkondersteuning, praktijkontwikkeling en communicatie zijn de opdrachten die de Vlaamse overheid voor het steunpunt vooropstelt (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 2001a, p.4). Het pleegt zowel overleg met lokale cultuurmedewerkers als met actoren binnen andere steunpunten (De Kepper, 2005b, p.234). Bovendien ondersteunt en adviseert Cultuur Lokaal lokale beleidsmensen bij het opstellen en evalueren van het cultuurbeleidsplan. Hiertoe stelt het niet enkel informatie en publicaties ter beschikking, die gemeenten in staat moeten stellen zichzelf te positioneren en te analyseren. Bovendien voorziet het ook een driedelig begeleidingstraject voor het nieuwe cultuurbeleidsplan (Cultuur Lokaal, 13.12.2005).

Een nieuwe functie werd geboren uit het decreet *'houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal gemeentelijk cultuurbeleid'*: de **'cultuurbeleidscoördinator'**. Indien een gemeente aan de vooropgestelde voorwaarden binnen het decreet lokaal cultuurbeleid

²⁵ Vlaanderen telt elf cultuurcentra in de A-categorie, zestien in de B-categorie en 32 in de C-categorie (De Kepper, 2005, p.232).

voldoet, dan kan ze rekenen op een forfaitaire subsidie te gebruiken voor de loon- en werkingskosten van hun cultuurbeleidscoördinator. Twee derde van de Vlaamse gemeenten - sommige evenwel op eigen kosten - heeft reeds een cultuurbeleidscoördinator in dienst genomen.

De taakomschrijving van een cultuurbeleidscoördinator behelst uiteenlopende functies. Vooreerst is de cultuurbeleidscoördinator verantwoordelijk voor de opmaak van het lokale **cultuurbeleidsplan** en hij/zij laat zoveel mogelijk mensen en organisaties participeren. Hierbij werkt hij/zij nauw samen met de schepen van cultuur, het lokale culturele werkveld (o.a. de cultuurraad) en de verschillende actoren en vormt het snijpunt als het ware tussen hen. Na de communicatie van het ontwerp en de planning staat de uitvoering ervan centraal, waarbij een fragiel evenwicht moet gezocht worden tussen het zelf instaan voor de uitvoering en de coördinatie of begeleiding van de verschillende concrete processen van het beleid.

Bij de **coördinatie** wordt aangestuurd op samenwerkingsverbanden, waarbij ook commerciële partners niet buiten beschouwing gelaten worden (De Kepper, 2006b, p.29). De cultuurbeleidscoördinator dient bij de *'vernetwerking'* naast officiële verenigingen en politieke actoren ook informele gesprekspartners (plaatselijke kunstenaars, amateurmuzikanten,...) te betrekken om de participatie op het lokaal niveau te bevorderen (Laermans, 2002b, p.6). Professor Laermans merkte terloops op dat de synergie niet enkel kan voortvloeien uit dwarsverbindingen op het gemeentelijke niveau. De cultuurbeleidscoördinator doet er bijgevolg goed aan op het intergemeentelijke niveau projecten op te zetten (Laermans, 2002b, p.7). Het uitwisselen van knowhow en expertise tussen gemeentes kan voor een extra dynamiek zorgen voor het lokale cultuurbeleid.

Tijdens het overleg met de verschillende actoren kan het mogelijks tot spanningen komen, gezien verenigingen met uiteenlopende belangen elk op hun beurt willen wegen op het gevoerde beleid. Deze botsingen beschouwt Bart Caron, adjunct-kabinetschef van minister van Cultuur Bert Anciaux, als een verdieping van het culturele debat: *"Hoe meer er ruzie wordt gemaakt en wordt gediscussieerd, hoe beter eigenlijk. In zekere zin is het proces, het nadenken over een mogelijk gemeentelijk cultuurbeleid, net zo belangrijk als de uitkomst."* (Brumagne, 24.10.2001). Waar de participatie met diverse actoren met uiteenlopende verlangens of (inter-)gemeentelijke samenwerkingsverbanden tot spanningen kunnen leiden, moet de cultuurbeleidscoördinator als spilfiguur beslissingen nemen en knopen over het gevoerde beleid doorhakken, dit in overleg met schepen van Cultuur. Laermans pleit voor *'de bestuurlijke moed tot cultuur'* bij de cultuurcoördinator, met andere woorden gedurfde

beslissingen nemen die pas over een langere termijn vruchten kunnen afwerpen (Laermans, 2002b, p.4).

Naast de functie van cultuurbeleidscoördinator kent het lokale cultuurniveau een adviserend overlegorgaan. De cultuurraad brengt advies uit over het actieplan en werkingsverslag van het cultuurbeleidsplan, maar niet voor het cultuurcentrum of bibliotheek²⁶. Naast het adviseren over alle mogelijke cultuurmateries in de gemeente, kan de cultuurraad ook evenementen organiseren of ondersteuning bieden aan het verenigingsleven. Hoewel de gemeente zelf verantwoordelijk is voor de samenstelling van de cultuurraad, dient deze rekening te houden met bepalingen uit het cultuurpact - dat garanties biedt voor pluralisme binnen dit adviserende overlegorgaan - en het decreet lokaal cultuurbeleid. Toch rijzen in enkele gemeentes vragen over de effectieve werking van de cultuurraad (De Kepper, 2006b, p.30).

In 2005 bracht het Vlaams Parlement reeds een decreetwijziging aan om de planlast in het lokale cultuurbeleid te reduceren. Op donderdag 8 december 2005 werd in de Commissie Cultuur, Jeugd, Sport en Media van het Vlaams parlement dit voorstel van wijziging van het decreet lokaal cultuurbeleid besproken en op 23 december unaniem goedgekeurd door de Vlaamse Regering (Cultuur Lokaal, 13.12.2005). Ook het ministerieel besluit van 29 mei 2002 houdende vastlegging van de structuur van een gemeentelijk cultuurbeleidsplan, een beleidsplan van een bibliotheek en een beleidsplan van een cultuurcentrum werd hiertoe op 13 februari 2007 gewijzigd. Eind juni 2007 heeft het Vlaams Parlement het voorstel van decreet houdende wijziging van het Decreet Lokaal Cultuurbeleid aangenomen. De belangrijkste goedgekeurde wijzigingen regelen ondermeer de kerntaken van het Vlaams Centrum voor Openbare Bibliotheken (VCOB) en de toekenning van subsidies op basis van convenanten. Daarnaast wordt de regeling van enveloppensubsidiëring ter uitvoering van het cultuurbeleidsplan uitgewerkt (Vlaams Parlement, 04.07.2007).

De wijzigingen van het decreet en beleidsplannen hebben, zoals reeds hoger vermeld, voornamelijk een vermindering van de planlast als doelstelling. De meest opmerkelijke verandering voor de gemeenten is wellicht het werken ofwel met één cultuurbeleidsplan, waarin het gemeentelijk cultuurbeleidsplan samen met dat van het cultuurcentrum en de bibliotheek geïntegreerd worden, ofwel één plan met aparte luiken specifiek voor het cultuurcentrum en de bibliotheek (Cultuur Lokaal, 13.12.2005). Ook de tussentijdse evaluatie

²⁶ Voor de actieplannen en werkingsverslagen van een cultuurcentrum of bibliotheek zijn de desbetreffende beheersorganen verantwoordelijk.

van de beleidsplannen valt weg. Binnen de algemene reorganisatie van de werking van de Vlaamse overheid (Beter Bestuurlijk Beleid) vormt de afdeling Volksontwikkeling en Bibliotheekwerk voortaan samen met de afdeling Jeugd het Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen²⁷, waar het verhogen van de maatschappelijke en culturele participatie centraal staat. De afdeling Lokaal Cultuurbeleid en Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk is bevoegd voor de beleidssectoren: lokaal cultuurbeleid, amateurkunsten en sociaal-cultureel volwassenenwerk.

Het lokaal cultuurdecreet heet voluit het decreet *'houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid'*. Deze kwalitatieve normering is een trendbreuk met het voorgaande lokaal beleid, waar van kwaliteitsbewaking weinig sprake was. De klemtoon lag voordien voornamelijk op de hoeveelheid aangeboden cultuurevenementen,... terwijl voortaan bij de beoordeling van het ingediende cultuurbeleidsplan en de toekenning van financiële middelen een kwaliteitsbevorderend beleid centraal staat (Laermans, 2002b, p.2). De financieringsmethode (een jaarlijkse dotatie) uit het verleden van de plaatselijke bibliotheken en de culturele centra ruimt grotendeels plaats voor een subsidiebedrag toegestaan op basis van het ingediende cultuurbeleidsplan. De evaluatie van het beleidsplan verloopt op basis van formele aspecten die toelaten na te gaan in hoever het plan voldoet aan de decretale bepalingen.

In navolging van het Kunstendecreet is binnen het lokaal cultuurbeleid ook een integraal beleid mogelijk, onder de vorm van ontschotting. Samenwerkingsverbanden met lokale cultuuractoren en dwarsverbindingen met ondermeer marktgerichte cultuurproducenten zijn de sleutel tot een integraal cultuurbeleid. Gemeenten worden aangemoedigd om verder te kijken dan de eigen grenzen. Deze twee vernieuwingen verlenen het lokaal cultuurbeleid een transversaal karakter dat aanleunt bij een complementaire beleidsvoering. Directeur van Cultuur Lokaal, Miek De Kepper erkent deze doorbraak: *"Voor het eerst in de geschiedenis van de Vlaamse Gemeenschap wordt het lokale cultuurbeleid op een samenhangende manier uitgewerkt."* (Naânaï, 28.11.2002, p.26).

Binnen het lokaal cultuurbeleid staat de participatie van de bevolking voorop. Voor de cultuurbeleidscoördinator is hier een specifieke taak weggelegd: namelijk diverse publieksgroepen bereiken en hen motiveren om te participeren bij het opstellen van het

²⁷ De portaal-website van het lokaal cultuurbeleid biedt een actueel bevattelijk overzicht van de organisatie van het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

<http://www.wvc.vlaanderen.be/lokaalcultuurbeleid/actueel/index.htm>.

cultuurbeleidsplan. Naast de reguliere beleidsactoren of culturele partners vormt het informele circuit van bijvoorbeeld verenigingen en individuen een grote uitdaging, daar deze niet zo vanzelfsprekend te bereiken zijn. Deze tendens van open communicatie(/inspraak) en actieve participatie zet zich op verschillende vlakken verder: gemeentes verlenen massaal hun medewerking aan de Week van de Amateurkunsten en proberen op allerlei manieren amateurkunstenaars nauw te betrekken bij het lokale cultuurleven (De Kepper, 2006a, p.24). Ook bij de uitvoering worden extra inspanningen geleverd via laagdrempelige activiteiten, ondermeer voor inwoners van allochtone afkomst. De burger krijgt inspraak in het beleid, maar het is niet vanzelfsprekend om een diverse lokale bevolking te benaderen. Het opstellen van een doordacht en geïntegreerd cultuurbeleidsplan vraagt bijgevolg veel inspanningen, waarbij het rendement niet steeds valt af te leiden uit het eindproduct. Het proces van bevolkingsparticipatie kan - vooral bij sociaal-artistieke projecten - ook een doelstelling op zich vormen.

Onderstaande figuur toont hoe verschillende vormen van participatie van de burger aan het cultuurbeleid zich naar de praktijk kunnen vertalen: de cultuurraad is bijvoorbeeld een adviesraad. Belangrijk bij informeren is dat verschillende afgestemde informatiekkanalen de informatiedoorstroming en participatie kunnen versterken. De conventionele mediakanalen zoals geschreven en audiovisuele pers kunnen aangevuld worden met eigen publicaties (drukwerk of het gemeentelijke informatieblad) en nieuwe media, zoals de website van de gemeente of een online activiteitenkalender (De Kepper, 2006a, p.26). Lokale media (radio- en tv-stations) worden soms over het hoofd gezien, terwijl deze ook een niet te verwaarlozen rol kunnen vervullen.

	rol van de burger	in de praktijk
INFORMEREN	burger als klant	informatieavond, brochure, website, persconferentie
RAADPLEGEN	burger als gesprekspartner	hoorzitting, klankbordgroep, cultuurenquête, interview, groepsgesprek
ADVISEREN	burger als ideeënleverancier	adviesraden, 'bevoorrechte getuige'
COPRODUCTIE	burger als coproductent	projectgroep, overeenkomst, contract
MEEBESLISSEN	burger bepaalt mee de agenda	medebeheersorgaan van culturele instellingen
ZELFBESTUUR	burger is (mede)verantwoordelijk	beheersorgaan met privaatrechtelijk statuut

Figuur 7: De participatieladder toegepast op het lokale cultuurbeleid (Vanheer, 2003, p.5).

Het decreet lokaal cultuurbeleid veroorzaakte een zeer belangrijke kentering bij het nadenken over cultuurbeleid. Voortaan analyseren gemeenten en steden zichzelf en vragen ze zichzelf af waar ze naartoe willen met hun cultuurbeleid? *"Het was een goede denkoefening. Voor de eerste maal hebben ze zich grondig moeten bezinnen over waar ze met hun cultuurbeleid naartoe willen en hoe ze hun eigenheid beter in de verf kunnen zetten. Het is een tijdrovend proces geweest dat niet altijd van een leien dakje liep."* aldus Miek De Kepper over de inplanting en toepassing van het decreet lokaal cultuurbeleid (Naânaï, 28.11.2002, p.26). Het decreet lokaal cultuurbeleid schuift zodoende drie kerntaken naar voor: cultuurspreiding, -participatie en gemeenschapsvorming (en -opbouw, -versterking). De concrete invulling bepalen de gemeentes zelf door het opstellen een beleidsplan met hierbij een situatieschets, een SWOT-analyse, geplande acties en de nodige middelen en aansluitend een concrete visie met doelstellingen.

Art.77 bepaalt dat het beleidsplan geldt voor de periode van de huidige gemeentelgislatuur plus één jaar waarin de nieuwe gemeentelijke coalitie zich installeert (Lokaal Decreet, 2001, p.37). Concreet betekent dit dat het huidige cultuurbeleidsplan eindigt in 2007, zodat dit jaar het scharnierpunt vormt tussen het vorige en nieuwe cultuurbeleidsplan.

Deze cruciale fase is deels de aanleiding voor dit onderzoek. Te vrijblijvende formuleringen, te weinig concrete beslissingen, wazig bestuursjagon of te weinig inbedding van het plan voor het cultuurcentrum of bibliotheek in het gemeentelijke cultuurbeleidsplan; dergelijke

valkuilen en negatieve punten dienen bij het nieuwe cultuurbeleidsplan 2008-2013 vermeden te worden. Het ontwerp van het eerste cultuurbeleidsplan was een leerproces voor alle beleidsactoren; bijgevolg vormt de analyse ervan de uitstekende aanzet voor wijzigingen voor het nieuwe en het formuleren van nieuwe actiepunten.

4.4 Jeugdbeleid

Naar analogie met het cultuurbeleid geven verschillende actoren en instrumenten het actuele jeugdbeleid²⁸ vorm. Wederom liggen decreten en reglementen aan de basis van het wettelijke kader voor het Vlaamse jeugdbeleid: zowel het centrale als lokale niveau. Het jeugdbeleid valt sedert de staatshervorming in 1970 onder Vlaamse Gemeenschapsbevoegdheid, doch voor een eigen minister van jeugd heeft men tot 1999 moeten wachten. Het decreet van 14 februari 2003 houdende de ondersteuning en de stimulering van het gemeentelijk, het intergemeentelijk en het provinciaal jeugd- en jeugdwerkbeleid, zoals gewijzigd bij decreet van 23 december 2005 voegt twee belangrijke decreten²⁹ samen.

Het Vlaamse Jeugdbeleidsplan 2006-2009 zet onder de huidige legislatuur van Bert Anciaux, de minister van Jeugd, hiervoor de krijtlijnen uit. De commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media volgt in het Vlaams halfroond het jeugdbeleid op. Ze hield op 19 januari 2006 een hoorzitting over het tweede Vlaamse jeugdbeleidsplan, waarbij een geïntegreerd jeugdbeleid moest centraal staan, samen met de verschillende actoren uit het veld.

In het beleidsplan wordt de wisselwerking tussen het jeugdwerkbeleid en andere domeinen zoals het culturele veld niet over het hoofd gezien. Er worden hiervoor dan ook beleidsimpulsen voorzien. De afstemming en samenwerking tussen lokale cultuur- en jeugdbeleidsplannen kaderen binnen een complementair beleid, waardoor beleidsinitiatieven uit beide sectoren beter op elkaar afgestemd worden (Administratie Jeugd, 2006, pp.113-114). Belangrijk voor dit onderzoek is dat de Vlaamse overheid het Steunpunt Jeugd en het steunpunt Cultuur Lokaal stimuleert om gezamenlijke vormingsinitiatieven op te zetten.

Het decreet van 29 maart 2002 op het Vlaamse jeugdbeleid, zoals gewijzigd bij decreet van 8 juli 2005 regelt de subsidiëring door de Vlaamse regering van de landelijk georganiseerde

²⁸ Jeugdbeleid hoort thuis onder het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media, sinds de administratie in het kader van Beter Bestuurlijk Beleid april 2006 vernieuwd werd.

²⁹ Het lokale niveau is de speerpunt van het jeugdwerkbeleid, dat in 1993 wettelijk vorm kreeg binnen het decreet op Lokaal Jeugdwerkbeleid. Het provinciaal jeugdwerkbeleid en diens rol en functies werden decretaal vastgelegd in 1997.

jeugdverenigingen, experimenteel jeugdwerk, participatie en communicatie, internationale projecten, jeugdculturele en kunsteducatieve verenigingen, Jint, de Jeugdraad voor de Vlaamse Gemeenschap en het Steunpunt Jeugd. Het decreet besteedt een geheel hoofdstuk aan jeugdcultuur en de ondersteuning ervan (Administratie Jeugd, 2005, pp.10-11). De uitwerking van jeugdculturele initiatieven gebeurt op basis van het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse regering van 14 oktober 2005. Volgens art. 2 van het voornoemd uitvoeringsbesluit kunnen zowel jongeren (tussen 14 en 25 jaar), als verenigingen rekenen op subsidies voor de realisatie van een artistiek product of project, mits hun ingediende dossier voldoet aan de gestelde eisen (Administratie Jeugd, 05.12.2005, p.2).

Net als in het eerste Vlaamse Jeugdbeleidsplan blijft de prioriteit *'ruimte voor de jeugd'* onverkort gelden (Administratie Jeugd, 2006, p.151). Art. 2 van het uitvoeringsbesluit jeugdruimte, van toepassing voor het jeugdruimteplan 2005-2007, spoort gemeenten aan een doordacht plan op te stellen wat betreft ruimte voor de jeugd en jeugdwerk (Administratie Jeugd, 2003, pp.1-2). Hieronder kunnen dus ook repetitieruimtes en podia-infrastructuur vallen.

De peiling naar lokale behoeftes en de analyse van zwaktes van de huidige jeugdwerkinfrastructuur dienen in het jeugdruimteplan gekoppeld te worden met vooropgestelde resultaten en concrete acties. Het planningsproces voorzien in dit uitvoeringsbesluit biedt een slechts leidraad. De effectieve uitvoering ervan is een gemeentelijke verantwoordelijkheid. De lokale overheden worden door de provincies ondersteund bij het streven naar een geïntegreerd jeugdbeleid via informatieversterking (Van Gaens, 2001, p.58). De provincies ondersteunen ook rechtstreeks het jeugdwerk en de jeugdcultuur door bijvoorbeeld hun deelname aan de organisatie van provinciale muziekwedstrijden.

4.5 Conclusie

Het popmuziekbeleid heeft in amper tien jaar een flinke weg afgelegd en over de verschillende beleidsniveaus heen een potige structuur opgezet. Binnen het globale Vlaamse popmuziekbeleid kunnen drie cruciale periodes ontward worden: vooreerst was er de cruciale erkenning van *'popmuziek'* binnen het Muziekdecreet in 1998. Vervolgens was er het cultuurbeleid van Anciaux I en zijn opvolger Van Grembergen (die veeleer een consoliderende rol had), die vooral het Muziekdecreet tot uitvoering brachten en een subsidierol vervulden. Het Kunstendecreet vormt dan een derde mijlpaal, waarbij ondermeer een verbreding tussen verschillende kunstdisciplines en een evenwaardige appreciatie ervan centraal staan. Het popmuziekbeleid is over andere beleidsniveaus en -domeinen verder

uitgedeind en de aanleiding geweest voor tal van nieuwe initiatieven, wat ook de amateurmuzikanten dermate ten goede komt. Het steunpuntenbeleid werpt eveneens zijn vruchten af: de sectorale stimulering via overleg - en soms discussie -, reflectie en netwerking heeft het beleid en het culturele werkveld dichter bij elkaar gebracht, waardoor de afstemming tussen de noden van de sector en de beleidsvoering veel doeltreffender gebeurt.

Daar de culturele sector - en het muzieklandschap in het bijzonder - een erg dynamisch karakter heeft, heeft een efficiënt en effectief beleid telkens opnieuw een grondige analyse en de durf om te vernieuwen en te wijzigen. Deze noodzakelijke analyse vormt de aanzet van dit onderzoek naar de lokale ondersteuning van amateurmuzikanten in Vlaanderen.

DEEL 2 ONDERZOEK

Hoofdstuk 1 **Onderzoeksontwerp**

1.1 **Probleemstelling**

Op cultureel gebied lijkt Vlaanderen wel haast een bijenkorf: haast iedereen is bedrijvig en druk in de weer met het opzetten van culturele initiatieven of programmatie. Ook het popmuziekbeleid heeft een hoge vlucht genomen, maar het blijft de vraag in welke mate de Vlaamse beleidslijnen op lokaal vlak worden overgenomen en in praktijk worden omgezet. Daarom wordt na een grondige - doch helaas temporele - schets van het huidige popmuziekbeleid in Vlaanderen in het volgende onderzoeksgedeelte dieper ingegaan op het lokale beleid ten aanzien van popmuzikanten. Voortaan wordt met de term popmuzikanten bedoeld op **amateur popmuzikanten**, tenzij anders expliciet verduidelijkt wordt.

De beschrijving van de opbouw van het popmuzieklandschap en de profielschets van 'de popmuzikant' dienen hoofdzakelijk als raamstructuur waaruit beleidsingrepen kunnen worden geïmplementeerd. Samen met een uitgebreid overzicht van diverse ondersteuningsmogelijkheden voor muzikanten draagt de kennis van de structuur van het werkveld en de noden en behoeften van de (lokale) muzieksector bij tot het ontwerp van een afgestemd beleid.

De door de negen landelijke disciplinaire amateurkunstenorganisaties eind maart 2007 gepubliceerde brochure³⁰ onderstreept de stijgende landelijke aandacht voor amateurkunstenaars binnen het lokaal cultuurdecreet. 2007 vormt een belangrijk scharnierjaar voor amateurkunstenaars, die voorheen veelal op het tweede plan in het cultuurbeleid stonden, om hun plaats te zoeken binnen het ontwerp van een nieuw, lokaal cultuurbeleidsplan. Bart Caron, Spiritvolksvertegenwoordiger en coauteur van het decreet, stelt expliciet: "*Vanuit de cultuurbeleidscoördinatoren en schepenen van Cultuur pleit ik voor een herwaardering van lokale kunstenaars en een betere ondersteuning, zowel materieel als moreel.*" (Caron, 05.04.2007). Daar binnen elke stad of gemeente telkens andere actoren een specifieke invloed kunnen hebben op het lokale culturele - en meer in het bijzonder het muzikale - landschap, is het ontwerpen van een cultuurbeleidsplan en actieplannen allesbehalve een routinezaak (vzw Forum voor Amateurkunsten, 2007, p.5); mede daarom heeft een creatief cultuurbeleidsplan ondermeer een lokale situatieschets en een SWOT-analyse.

³⁰ De publicatie '*Een hartelijke uitnodiging voor een creatief lokaal amateurkunstenbeleid*' vormt een uitstekend werkmiddel voor lokale overheden om het nieuwe cultuurbeleidsplan creatief vorm te geven, met uitgesponnen aandacht voor amateurkunstenaars.

Het lokale beleidsniveau vormt de arena waar verschillende beleidsactoren elkaar ontmoeten en in overleg - soms confrontatie - de hand leggen aan beleidsinstrumenten, vaak op maat ontwikkeld van specifieke lokale situaties. Bij het op gang brengen van een dialoog over de verschillende aspecten van het lokale cultuurbeleid ligt 'Cultuurcommunicatie' aan de grondslag. Onder deze term kan enerzijds de communicatie over het aanbod begrepen worden en anderzijds communicatie over het beleid (Vanheer, 2003, p.8). De brochure 'Stem in Cultuur' pakt uit met een sluitende stelregel "*Inspraak en participatie beginnen immers met goed communiceren.*", waarmee nogmaals het belang van het onderzoek naar de communicatieve component in deze eindverhandeling onderstreept wordt (Vanheer, 2003, p.8).

Tot op heden wordt bij communicatieplanning de Formule van Lasswell, opgebouwd rond vijf alom-bekende vragen³¹, veelvuldig gehanteerd in aanvulling met andere relevante vragen als 'waar, wanneer en waarom' (Weyts, 2003, p.6). Dergelijke communicatiemechanismen lenen zich als uitstekende leidraad bij het in praktijk omzetten en analyseren van de communicatie over het aanbod. Bij het onderzoek naar de communicatie over het cultuurbeleid zijn doch andere interpretatiekaders aangewezen, daar hier veeleer sprake is van een wisselwerking tussen zender en ontvanger. De centrale onderzoeksvraag '*hoe op lokaal niveau popmuzikanten ondersteunen*' vereist bijgevolg logischerwijze een doordacht onderzoeks-opzet met een communicatieve insteek om hierop een afdoend antwoord te kunnen vinden.

Binnen het eerste cultuurbeleidsplan, dat afloopt in 2007, speelt het lokale communicatie-beleid een cruciale rol, aangezien cultuurparticipatie één van de drie peilers vormt van het decreet lokaal cultuurbeleid. De ondersteuningsmogelijkheden voor popmuzikanten op lokaal niveau zijn legio: van logistieke, over financiële en materiële, naar communicatieve en dienstverlenende (zie hoofdstuk 2). Maar hoe vinden deze noden en behoeften van popmuzikanten daadwerkelijk hun ingang in het lokale beleid?

Deze ogenschijnlijk eenvoudige vraag leidt de **centrale onderzoeksvraag** van het onderzoek verder af naar twee takken: met name enerzijds de beleidsactoren en anderzijds de beleidsinstrumenten en de samenwerkingsverbanden. Afgeleid van de centrale onderzoeksvraag poogt het onderzoek een antwoord te bieden op de vraag: '*hoe kan men op lokaal niveau de communicatie en participatie met popmuzikanten optimaliseren?*' Beide takken bepalen en geven vorm aan de beleidsvoering, evenals het communicatieklimaat en de mogelijke participatiestructuren op lokaal niveau. De communicatieve component vormt

³¹ WHO says WHAT to WHOM through what CHANNEL with WHAT EFFECT (Weyts, 2003, p.6).

bijgevolg de dwarsverbinding tussen de ontwikkeling van ondersteuningsmogelijkheden en de behoeften van popmuzikanten, wat op zijn beurt verder in dit onderzoeksgedeelte zal worden uitgediept. Daarom werd gekozen voor twee onderzoeksluiken, onderverdeeld in deelvragen.

1.2 Doelstelling onderzoek

Een efficiënt en effectief lokaal muziekbeleid staat of valt veelal met de communicatie en participatie tussen de lokale overheid en de muzieksector. Afgaande op de diverse ondersteuningsmogelijkheden kan een muziek- en popbeleid uiteenlopende vormen aannemen. Het lokale niveau beschikt over uitgesproken kansen om een vinger aan de pols te houden en voeling te hebben met wat leeft op muzikaal vlak. Het creëren van een nauwe band met de basis betekent ontegensprekelijk een meerwaarde bij het ontwikkelen en opzetten van initiatieven en ondersteuningsvormen (Vermeulen & Van Mullem, 2003, p.61). Kennis van lokale actoren (groepen en muzikanten) actief in het popveld kan dus sterk bijdragen tot een aangepast beleid.

Hoe popmuzikanten op lokaal niveau ondersteund kunnen worden, vormt de toetssteen voor dit onderzoek, waarbij de communicatieve component centraal staat. Hoe communiceer je als stads- of gemeentedienst met popmuzikanten? Hoe laat men deze doelgroep mee participeren? In welke mate is er sprake van samenwerking met andere lokale sectoren en organisaties? Hoe kan je als popmuzikant zelf je steentje bijdragen tot het lokale cultuurbeleid? Deze bedenkingen vormen de achtergrond waartegen beleidsingrepen dienen begrepen te worden, bij het opzetten van overleg- en inspraakmomenten en structuren op lokaal niveau.

1.2.1 *Beleidsactoren*

Het eerste luik bevraagt het **overleg** en de **samenwerking** tussen de beleidsactoren en meer specifiek hoe op lokaal vlak bij popmuzikanten gepolst wordt naar hun concrete noden en behoeften. Veelal zijn traditionele muziekverenigingen (als harmonieën, drumbands, fanfares,...) aangesloten bij de cultuurraad, waarbinnen zij als vertegenwoordigers en/of belangenbehartigers van hun amateurmuzikanten optreden, daar zij bovendien over een ruim lokaal platform beschikken om hun stem te laten horen. Voor popmuzikanten ligt de situatie toch iets moeilijker: als individuele muzikant of groep is het niet evident om mee op het lokale beleid te wegen. Popmuzikanten vormen daarenboven een vrij diffuse groep, wat de vertegenwoordiging ook navenant bemoeilijkt. Deze heikele punten kunnen mits een

afgestemde communicatie en een goede samenwerking met belangenorganisaties, steunpunten en de popmuzikanten zélf verholpen worden.

De opstelling van het cultuurbeleidsplan en de coördinatie van de uitvoering behoren tot de kerntaken van een cultuurbeleidscoördinator. Ondermeer hiervoor vormt de cultuurbeleidscoördinator het (kennis)knooppunt in het lokale culturele werkveld tussen allerhande actoren, elk met hun respectievelijke structuren en participatieluiken. Aan de hand van volgende deelvragen poogt het onderzoek de (samen)werking van de verschillende beslissings- en adviesorganen te evalueren, waaruit aanbevelingen geformuleerd kunnen worden.

Hoe verloopt de communicatie en samenwerking tussen de cultuurbeleidscoördinator en:

- de schepenen van Cultuur?
- de cultuurraad?
- de jeugddienst?
- de provinciale overheid?
- de steunpunten?
- de muziekcentra?
- de lokale popmuzikanten?

1.2.2 *Beleidsinstrumenten en samenwerkingsverbanden*

Binnen het tweede communicatieve luik van dit onderzoek komen de **beleidsinstrumenten** en **samenwerkingsverbanden** uitgebreid aan bod. Om aansluiting te vinden bij de benodigde ondersteuning van popmuzikanten op lokaal niveau worden structuren en samenwerkingsverbanden met andere sectoren opgezet. De evolutie binnen de Vlaamse culturele beleidsvoering naar een complementair beleid heeft directe implicaties voor het muzieklandschap: verschillende beleidsdomeinen kunnen over hiërarchische niveaus heen dwarsverbindingen maken. Deze verschillende vormen van transversale beleidsvoering, bijvoorbeeld samenwerkingsverbanden tussen de dienst Cultuur en de dienst Jeugd of het Deeltijds Kunstonderwijs, kunnen een extra dynamiek van onderuit geven aan het lokale beleid. Deze worden in dit tweede luik bevraagd, waardoor de analyse ervan toelaat om dan eventuele knelpunten en anomalieën op te sporen bij de lokale ondersteuning van (amateur) popmuzikanten en de communicatie met deze doelgroep, die van belang kunnen zijn bij het opstellen van het nieuwe cultuurbeleidsplan.

Concreet wil dit luik een antwoord krijgen op:

- In welke mate is er sprake van afstemming tussen het lokale cultuurbeleidsplan en het lokale jeugdwerkbeleidsplan? Wordt er werk gemaakt van een vrijetijdsplan?
- Welke samenwerkingsverbanden worden er opgezet om het cultuurdomein nauwer te laten aansluiten bij de lokale situatie?
- Hoe wordt gepoogd de beleidsactoren tijdens de uitvoering van het beleidsplan mee op sleeptouw te nemen?
- Hoe wordt de ondersteuning van (amateur)popmuzikanten vorm gegeven? Zijn hiervoor inspraakmomenten of overlegstructuren voorzien?
- Welke communicatiekanalen heeft het stedelijk of gemeentelijk cultuurbeleid ter beschikking?
- Zijn er leemtes in de ondersteuning van popmuzikanten in het huidige lokale cultuurbeleid? Zo ja, hoe kunnen deze opgevuld worden?

Per gekozen stad of gemeente worden de aangeboden mogelijkheden tot inspraak en overleg geanalyseerd, daar kennis van de muzikale noden op lokaal niveau van groot belang is voor een efficiënt en effectief lokaal muziekbeleid. De hoofddoelstelling van dit gevoerde onderzoek streeft, vertrekkend vanuit een grondige beschrijving van de huidige actuele situatie, naar een antwoord op de vraag *'hoe kan men op lokaal niveau de communicatie en participatie met popmuzikanten optimaliseren?'*.

De opgestelde doelstellingen binnen het cultuurbeleidsplan vertalen zich niet steeds eenduidig naar de werkelijkheid en de kwaliteit van initiatieven en acties laten zich bijgevolg niet eenvoudig aflezen op basis van de mooi geformuleerde doelstellingen. De effectiviteit van de concrete acties binnen de cultuurbeleidsplannen en de desbetreffende genomen besluiten worden grotendeels buiten beschouwing gelaten. Een belangrijke vaststelling is hoe de beslissingen en samenwerkingsverbanden van de beleidsactoren de beleidsinstrumenten uiteraard beïnvloeden. Deze wederzijdse invloed op elkaar zal ongetwijfeld leiden tot een geïntegreerde analyse, daar een strikte dichotomie tussen de twee onderzoeksluiken zou getuigen van weinig realiteitszin. De bovenvermelde onderzoeksvragen binnen de twee luiken zetten de toon voor het verdere verloop van het onderzoek, met name een observatie van het lokaal cultuurbeleid op basis van interviews.

1.3 Methodologie

Voor dit onderzoek is bewust gekozen om een **casestudy**³² te voeren onder de vorm van een veldanalyse, aangezien deze zich uitstekend leent voor een diepgaande exploratie van de werkelijkheid. Daar het onderzoek naar *'de lokale ondersteuning van popmuzikanten'* twee luiken omhelst, werd voor beide luiken (met name het communicatieve en participatieve aspect van lokale ondersteuning van popmuzikanten) geopteerd om interviews af te nemen bij respondenten. Deze gelden als beleidsmensen uit het lokale culturele veld en ervaringsdeskundigen, die nauw betrokken zijn bij de ondersteuning van (amateur)popmuzikanten. De keuze voor respondenten met uiteenlopende functies en achtergronden sluit aan bij de *purpose strategy*³³ om verschillende perspectieven aan bod te laten komen. Esterberg stelt heel duidelijk: *"In general, you should choose those interviewees who can give you the greatest possible insight into your topic"* (Esterberg, 2002, p.93).

Naam	Functie	Datum
Bart Caron	Voormalig kabinetschef Anciaux / Van Grembergen - Spiritvolksvertegenwoordiger	05 april 2007 te Marke
Filip Libin	Jeugdendienst Provincie Vlaams-Brabant	10 april 2007 te Leuven
Elke De Cuyper	Cultuurcoördinator Halle	12 april 2007 te Halle
Marleen Platteau	Cultuurcoördinator Ternat	19 april 2007 te Ternat
Steven Dusoleil	Cultuurcoördinator Leuven	26 april 2007 te Leuven
Kristien De Vits	Artistieke en zakelijke verantwoordelijke 'Noise Gate' - Ternat	02 mei 2007 te Ternat
Mike Naert	Artistieke verantwoordelijke 'Het Depot' - Lid van de algemene vergadering 'Forum voor Amateurkunsten' - Lid van de Raad van Bestuur 'Poppunt'	04 mei 2007 te Leuven
Freek Rombouts	Cultuurcoördinator Kortenberg	08 mei 2007 te Kortenberg

³² Een casestudy omschrijft Yin als volgt: "An empirical inquiry that investigates a contemporary phenomenon within its real-life context." (Yin, 1994, p.23).

³³ Een *purpose strategy* is wanneer een onderzoeker respondenten voor het onderzoek kiest, omwille van hun verschillende perspectieven en opvattingen die ze kunnen hebben (Esterberg, 2002, p.93).

Sandra Denis	Stafmedewerkster - Cultuur Lokaal	10 mei 2007 te Brussel
Alle interviews zijn opgenomen in de bijlagen ³⁴ van dit onderzoek.		

Figuur 8: Overzicht van de respondenten.

Een viertal lokale cultuurbeleidscoördinatoren werden geïnterpelleerd omwille van hun praktijkgerichte kennis en ervaring met het lokale cultuurbeleid binnen hun stad of gemeente. Voorts werden Spiritvertegenwoordiger, Bart Caron, en Filip Libin, medewerker Jeugdendienst provincie Vlaams-Brabant, beiden geselecteerd op basis van hun jarenlange expertise en knowhow over de culturele en muzikale beleidsmaterie. Uiteraard werden ook enkele bereidwillige medewerkers van belangrijke steunpunten als Poppunt, Cultuur Lokaal en het Forum voor Amateurkunsten opgenomen omwille van hun ideeën en opvattingen, die als toetssteen gebruikt kunnen worden voor het gevoerde cultuurbeleid ten aanzien van (amateur)popmuzikanten. Tot slot legden we ons oor te luister bij de artistieke verantwoordelijken van de twee belangrijkste muziekcentra in Vlaams-Brabant. De onderzoeksvragen gebaseerd op de topics vormen de leidraad tijdens de afgenomen interviews. De bevindingen en persoonlijke opmerkingen uit de interviews worden verderop teruggekoppeld aan de onderzoeksvragen.

Het voeren van een veldanalyse of breder, het opzetten van een casestudy, houdt ook enkele beperkingen of nadelen in. De beschrijving en exploratie van de realiteit is vrij fragmentarisch, waardoor bij conclusies slechts beperkt veralgemeenbaar zijn voor andere lokale situaties. Deze korte reflectie moet ons bij dit onderzoek behoeden om zomaar te veralgemenen of te generaliseren.

1.4 Afbakening

Om het popmuziekbeleid diepgaand te kunnen bestuderen, besloten we bij dit onderzoek ons te beperken tot het beleid binnen één Vlaamse provincie. De motivatie van de keuze voor **Vlaams-Brabant** is voornamelijk toe te schrijven aan de geografisch centrale ligging van de provincie Vlaams-Brabant. Onderstaande tabel toont de deelnemende gemeentes aan het decreet lokaal cultuurbeleid op 28 november 2006. In 2002 hadden maar liefst 43 van de 65 gemeenten in de provincie nauwelijks of geen cultuuraanbod (Dupont,

³⁴ De bijlagen bevatten uiteraard naast de uitgeschreven interviews, ook achtergrondinformatie over de respondenten en informatie over de setting van het interview (tijd en plaats) (Esterberg, 2002, p.212).

24.02,2002). De toetreding tot het decreet lokaal cultuurbeleid heeft vrij snel een nieuwe dynamiek gecreëerd: anno 2007 heeft ruimschoots de helft een gesubsidieerd cultuurbeleid.

Vlaams-Brabant	Aantallen
Gemeenten	65
Goedgekeurde aanvragen	36
Gesubsidieerde cultuurbeleidscoördinatoren	36
Ingediende beleidsplannen	35
Goedgekeurde beleidsplannen	35

Figuur 9: Overzicht deelnemende gemeenten in Vlaams-Brabant (Administratie Cultuur, 01.12.2006b).

Bij de selectie van steden en gemeenten werd, naast socio-demografische diversiteit, rekening gehouden met de indeling van cultuurcentra op basis van hun aantrekkingskracht en voorzieningsgraad in A-, B- of C-categorie. Per categorie werd één stad geselecteerd en ter aanvulling werd één gemeente gekozen waar een gemeenschapscentrum actief is. Elk van de vier geselecteerde steden en gemeenten beschikken tevens over een goedgekeurd cultuurbeleidsplan en een gesubsidieerde cultuurbeleidscoördinator.

Stad/gemeente	Categorie	Totaal inwoners	Basissubsidie
Leuven	A	88.570	280.000 euro
Halle	B	34.124	135.000 euro
Ternat	C	14.418	60.000 euro
Kortenberg	-	17.439	-

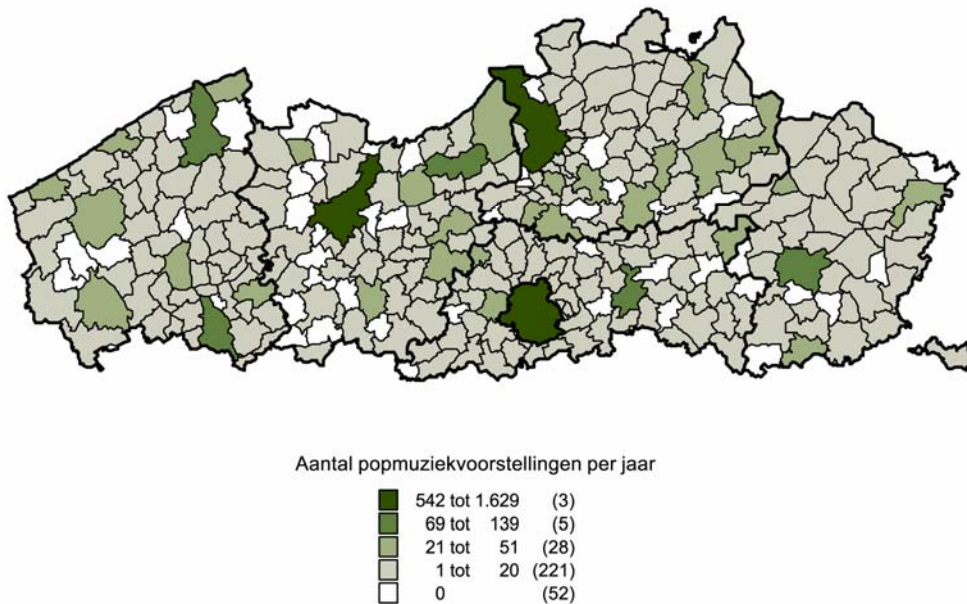
Figuur 10: Tabel met onderzochte steden en gemeenten³⁵.

Deze territoriale afbakening biedt bovendien het voordeel om doeltreffend het lokaal cultuurbeleid te vergelijken met het provinciaal cultuurbeleid door de vertrouwde relatie als onderzoeker met deze provincie en het muzikale veld. Dit helpt eveneens bij het peilen naar de praktische lokale situatie tijdens de afgenomen interviews met de respondenten.

In wat volgt, wordt de geografische en culturele spreiding van de provincie Vlaams-Brabant toegelicht, daar dit bijdraagt tot een betere situering van beleidsactoren en ondernomen acties binnen dit onderzoeksontwerp.

³⁵ Deze informatie is terug te vinden in de bijlages onder de gemeentelijke fiches.

Tussen 2002 en 2004 bestudeerde het Ehsal-onderzoeksteam³⁶ de cultuurspreiding in Vlaams-Brabant. Het gevoerde Ehsal-onderzoek in opdracht van de provincie Vlaams-Brabant brengt ondermeer de podiumkunsten in kaart. De onderzoekers kwamen tot de ontnuchterende vaststelling dat de provincies Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen achterop hinken wat betreft cultuuraanbod en cultuurspreiding. In Vlaanderen worden gemiddeld 4,17 activiteiten per 1.000 inwoners georganiseerd, terwijl Vlaams-Brabant³⁷ blijft steken op 1,8 per 1.000 inwoners.

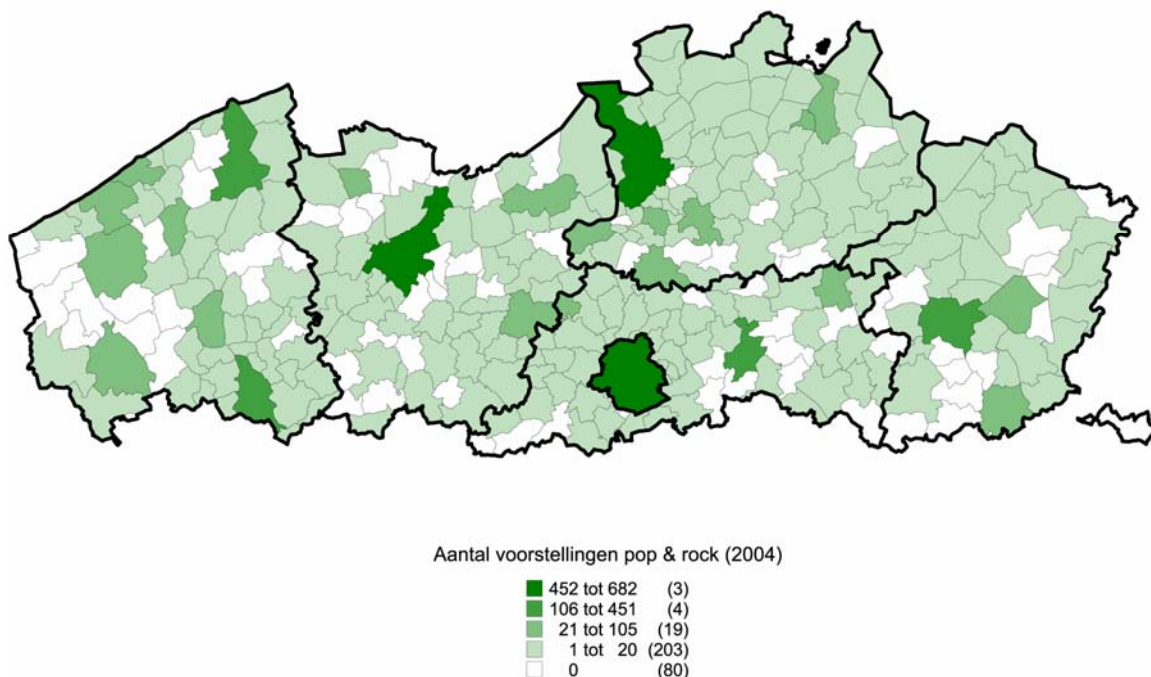
Figuur 11: De spreiding van het aantal popmuziekvoorstellingen per jaar in Vlaams-Brabant (Colpaert, Lauwerysen & Colpaert, 2002, p.9).

Professor Jan Colpaert begreep toen reeds het heil van een goede samenwerking op lokaal niveau: "Intergemeentelijke samenwerking is het enige wat Vlaams-Brabant uit het culturele slop kan halen" (Dupont, 24.02.2002, p.27).

Wat betreft het muziekaanbod toont onderstaande figuur een vrij egale spreiding over de provincie Vlaams-Brabant. Enkel Leuven toont boven de rest uit; Scherpenheuvel-Zichem en Opwijk vormen ook kleine uitschieters. Populaire muziek is wellicht de meest verspreide kunsttak (Colpaert, Lauwerysen & Colpaert, 2002, p.11), gezien naast de culturele infrastructuur ook cafés, jeugdhuizen, lokale festivals,... podiumgelegenheden bieden voor popgroepen.

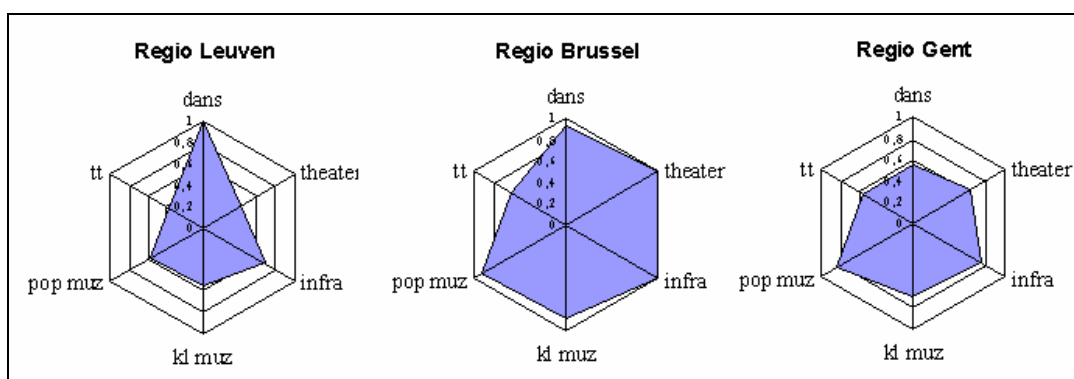
³⁶ Jan Colpaert, Tom Colpaert, Miek De Kepper en Katrien Lauwerysen.

³⁷ Het aantal podiumvoorstellingen binnen de stad Leuven is goed voor 34% van het totale aantal podiumvoorstellingen in de provincie Vlaams-Brabant (Dupont, 24.02.2002, p.27).

Figuur 12: Aantal voorstellingen pop & rock (2004) (Colpaert & Lauwerysen, 2006, p.16).

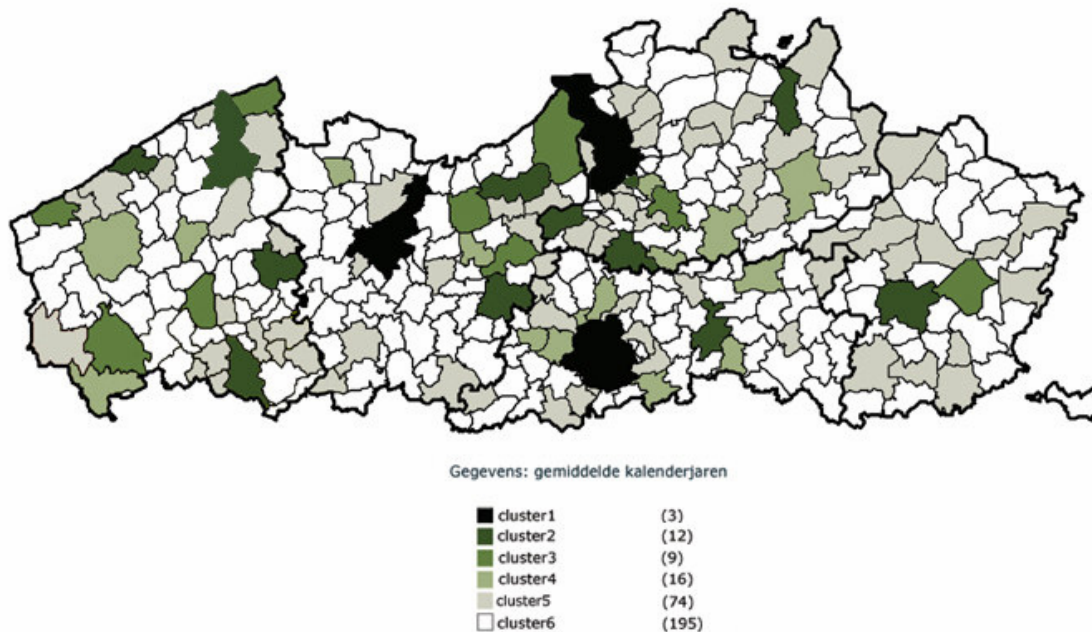
Leuven vervult als provinciehoofdstad een centrumfunctie binnen Vlaams-Brabant. De volgende radargrafiek toont hoe, op het vlak van dans, de regio Leuven bij de densiteitstop in Vlaanderen hoort. De regio slaagt er in een hoog percentage van het potentiële danspubliek uit de eigen regio aan te trekken ten opzichte van de absolute top. Voor popmuziek is het verhaal net andersom. Daar is de densiteit vrij laag en scoort de regio Leuven vrij zwak, in vergelijking met Brussel of Gent. Met de oprichting van het muziekcentrum Het Depot is de voorbije jaren het aanbod op dat vlak ongetwijfeld flink toegenomen.

Figuur 13: Radargrafiek publiekdensiteit naar centrumfuncties in Cultuurregio Leuven, Brussel en Gent, ten opzichte van densiteitstop per functie in Vlaanderen (Colpaert, Lauwerysen & Colpaert, 2002, pp.34-38).

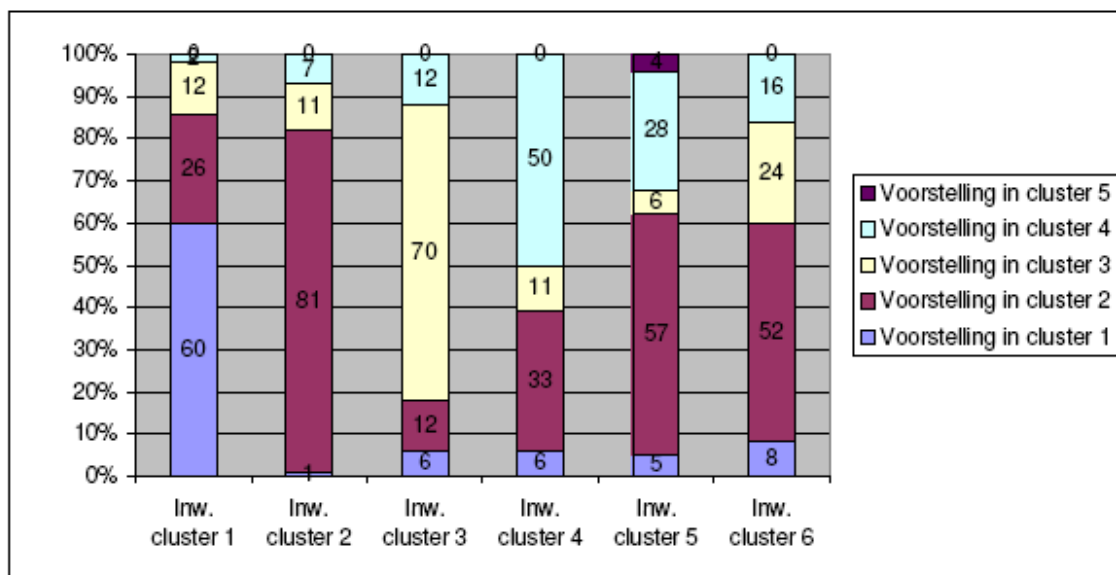
De Cultuuratlas Vlaanderen (Lauwerysen & Colpaert, 2004a) hanteert bij de opdeling van Vlaamse steden en gemeenten verschillende cultuurtypes of clusters op basis van drie variabelen: de densiteit van het aanbod van podiumactiviteiten en tentoonstellingen (aantal

per 1000 inwoners), de culturele infrastructuur en de culturele uitstraling. Op grond van deze factoren kan een typologie leiden tot een overzicht van de culturele sterkte van Vlaamse steden en/of gemeenten: van cultureel zeer sterk ('cluster 1') tot cultureel zeer zwak ('cluster 6') (Vander Stichele & Laermans, 2004, p.43). Binnen Vlaams-Brabant behoort enkel Leuven tot 'cluster 2'. Ternat, Dilbeek, Wemmel, Grimbergen, Overijse en Aarschot vallen onder het cultuurtype 'cluster 4', wat maakt dat de Vlaams-Brabantse resterende steden en gemeentes onder 'cluster 5' of 'cluster 6' vallen.

Figuur 14: Typologie van gemeenten, culturele hiërarchie (Lauwerysen & Colpaert, 2004a).

Het Ehsal-onderzoek omschrijft "een omgeving rond een (aantal) gemeente(n) waar 80% van de participanten van het cultuuraanbod wonen" (Lauwerysen & Colpaert, 2004a). Deze theoretische afbakening is op basis van het cultuuraanbod van de centrumgemeente, in combinatie met de af te leggen afstand om dit aanbod bij te wonen. Vlaams-Brabant beschikt volgens het onderzoek over zes culturele regio's: Aarschot, Diest, Grimbergen, Leuven, Dilbeek-Ternat en Overijse-Tervuren (Dupont, 24.02.2002). Deze (kern)gemeenten kunnen met hun uitgebreid podiumaanbod (o.a. muziekaanbod) ook cultuurgangers uit andere gemeenten aantrekken, wat onderstaande figuur uit de Cultuurkijker illustreert.

Figuur 15: Participatie van het muziekpubliek naar woonplaats (Lauwerysen & Colpaert, 2004b, p.18).

Waar het muziekpubliek naartoe trekt om een voorstelling bij te wonen, hangt in hoofdzaak af van de cluster waartoe het publiek behoort (Lauwerysen en Colpaert, 2004b, p.18). ‘Cluster 2’ heeft een grote aantrekkingskracht op ‘clusters 4 tot en met 6’: tot zelfs de helft van het muziekpubliek zou naar ‘cluster 2’³⁸ komen voor een concert. De zes ‘cluster 4’ steden en gemeenten in Vlaams-Brabant kunnen ook hun bovenlokale uistraling benutten om uit andere cultuurclusters publiek te werven. Toch verdient deze geografische profilering enige nuancering daar afstand op podiumparticipatie mee bepalend is (Lauwerysen & Colpaert, 2004b, p. 49). De uitbouw van cultuurregio’s kan een belangrijke bijdrage leveren aan een rijker en meer afgestemd cultuurbeleid. De aanbevelingen uit de cultuuratlas in 2002 laten voor de uitvoering in Vlaams-Brabants cultuurbeleidsplan vooralsnog lang op zich wachten. Deze informatie zal uiterst nuttig blijken te zijn tijdens het verdere onderzoek naar ondermeer regionale samenwerking.

1.5 Operationalisering

Voor beide luiken worden er, vertrekkend vanuit de vooropgestelde doelstellingen van het onderzoek en de bijhorende onderzoeksvragen, interviews afgenomen. Deze **halfgestructureerde interviews** verlopen aan de hand van open vragen, die toelaten creatief in te spelen op de gesprekspartner en bijvoorbeeld de unieke lokale culturele situatie, waarmee de onderzoeker telkens geconfronteerd wordt. Afwisselend algemene en meer specifieke

³⁸ Over de provinciegrenzen heen hebben Aalst, Mechelen of het Brussel Hoofdstedelijk Gewest (‘cluster1’) een grote aantrekkingskracht die zeker een invloed heeft op de provincie Vlaams-Brabant.

vragen kaarten elk op hun beurt topics of onderwerpen aan, waarbij de volgorde ervan voornamelijk afhangt van het verloop van het gesprek (Billiet & Waege, 2001, p.333).

Bij alle interviews werden geluidopnames gemaakt, omdat deze **registraties** toelaten om in het verder onderzoek en de analyse te verwijzen naar opmerkingen en ideeën van de respondenten (Esterberg, 2002, p.106). Elk interview is zorgvuldig door de onderzoeker zelf uitgeschreven en allen zijn raadpleegbaar in de bijlagen van deze eindverhandeling. Er werd bovendien gestreefd elk interview zo getrouw mogelijk uit te schrijven, zonder de gesproken taal *te 'vernederlandsen'* of van grammaticale fouten te kuisen (Esterberg, 2002, p.108). De meest relevante informatie van eventuele off-tape gesprekken na een afgenomen interview is bovendien telkens genoteerd (Billiet & Waege, 2001, p.321).

Hoofdstuk 2 Onderzoek naar lokaal muziekbeleid

De culturele bedrijvigheid op lokaal niveau is een signaal van de stimulerende ondersteuning door de Vlaamse overheid; het decreet van 13 juli 2001 *'houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid'* bracht als het ware een kleine aardverschuiving teweeg. Maar net als elke organisatie of bedrijf wil de Vlaamse overheid op regelmatige tijdstippen een evaluatie opmaken van het gevoerde beleid, met hierbij als startpunt de in het lokale cultuurbeleidsplan vastgelegde beleidsdoelstellingen (Colpaert, Colpaert & Scheipers, 2005, p.7). Voor steden en gemeentes kan deze evaluatie van de eigen werking een aanwijzing vormen om het beleid bij te sturen en nieuwe actiepunten op te stellen. Voor bibliotheken en cultuurcentra zijn indicatoren wellicht één van de meest gebruikte evaluatiemiddelen, waaraan ook enkele valkuilen³⁹ verbonden zijn. De vier grote types indicatoren (input-, throughput-, output- en outcome-indicatoren) vormen bij het opvolgen en evalueren van het beleid van de Administratie Planning en Statistiek de leidraad op het Vlaamse niveau (Colpaert, Colpaert & Scheipers, 2005, p.20). *"Indicatoren zijn de wapens van de moderne bestuurlijke gladiatoren."* aldus Filip De Rynck (Colpaert, Colpaert & Scheipers, 2005, p.3). Indicatoren maken ondermeer vergelijkingen doorheen de tijd en met andere organisaties mogelijk, wat kan leiden tot het opsporen van trends. De resultaten van de indicatoren kunnen gebruikt worden om verdere acties te ondernemen.

Alle voordelen van indicatoren ten spijt, laten ze niet toe om alle acties binnen het lokale cultuurbeleidsplan te evalueren. De communicatieve component laat zich niet eenvoudig vertalen in outputgerichte of cijfermatige gegevens. *"Kengetallen en andere data kunnen wel enig uitsluitsel over de plaatselijke stand van zaken geven. Ze informeren echter niet over zeg maar 'de aanwezige goede wil van onderop."* (Laermans, 2002, p.3). Bij de evaluatie ervan moet men als onderzoeker zich beschermen voor de *'dolle indicatorenziekte'*. Dit kan concreet voor dit onderzoek door ondermeer beleidsmensen en personen met praktijkervaring zelf aan het woord te laten bij de analyse ervan.

Omdat de ingediende cultuurbeleids- en actieplannen niet steeds melding maken van hoe deze zich met de beschreven werkelijkheid verhouden, stelde professor Laermans voor:

³⁹ De vier soorten indicatoren verschillen onderling sterk. Of een cultuurcentrum of bibliotheek haar missie vervult, kan bijvoorbeeld best gemeten worden via output- of outcome-indicatoren. Helaas moet de onderzoeker telkens de betrouwbaarheid controleren en zich behoeden voor eventuele meefouten (Colpaert, Colpaert & Scheipers, 2005, p.21).

“Laat de lokale beleidsplannen vergezeld gaan van anonieme commentaren van bijvoorbeeld de plaatselijke culturele adviesraden en centrale culturele actoren, en je weet meteen een pak meer.” (Laermans, 2002, p.3). Hoewel dit voorstel inderdaad beleidsvoerders zou kunnen stimuleren lokale beleidsplannen - evenals hun visie en missie - op te stellen met een reëel draagvlak, toch is het **anonieme aspect** vrij betwistbaar.

Bij de bevroegde respondenten bleek er sprake te zijn van enige verdeeldheid. Spiritvolksvertegenwoordiger, Bart Caron, schaart zich achter de uitspraak van professor Laermans: *“Dat zou een goede stap kunnen betekenen omdat dan ook de visie van die mensen meer publiek zichtbaar wordt.(...) Het opnemen van die citaten in een bijlage van een beleidsplan, ik zou dat zelf doen als ik schepen zou zijn om hen zo te stimuleren. Ik zou mijn eigen tegenspraak en mijn kritische zin voeden en meenemen.”* (Caron, 05.04.2007). De cultuurbeleidscoördinatoren houden er elk een afwijkende mening op na: *“Als je een mening hebt, dan heb je een mening. Maar dan moet je er ook voor durven uitkomen! Zomaar iets gratis zeggen? Dat vind ik geen goede zaak.”* (Dusoleil, 26.04.2007). Elke De Cuyper erkent dat anoniem commentaar geven enigszins bevrijdend kan werken, maar ze onderstreept het belang van de context waartegen iemand een mening proclameert: *“Anoniem? Omdat ze dan iets meer durven te zeggen? Langs de andere kant vind ik dat als je ergens een mening over hebt, moet je ook durven verantwoordelijkheid ervoor opnemen.(...) Je moet altijd weten met welke achtergrond ze dat knelpunt ook aanhalen. Je moet een beetje contextualiseren.”* (De Cuyper, 12.04.2007).

Zoals eerder aangestipt, wordt de mogelijkheid om op lokaal niveau een mening of een voorstel aan te kaarten sterk gedetermineerd door het communicatieklimaat en de inspraak- en overlegstructuren. Het decreet lokaal cultuurbeleid voorziet in de oprichting van één of meerdere culturele adviesorganen (art. 56), waardoor de bevolking inspraak krijgt om het lokale cultuurbeleidsplan mee vorm te geven (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 2001a, p.15). De wijze waarop de communicatie met de bevolking verloopt en de inspraakstructuren georganiseerd worden, vormen een boeiend onderzoeksonderwerp. Naast het formeel betrekken van de burger bij het lokale cultuurbeleid via ondermeer de cultuurraad of sectorale adviesraden, biedt het informeel raadplegen van de bevolking via bijvoorbeeld enquêtes ook een mogelijkheid.

Tot slot als opmerking: bij de participatie van talrijke organisaties en deskundigen kunnen onderlinge spanningen de kop opsteken tussen cultuuractoren. Met de eerder aangehaalde uitspraak (zie 4.3) maakt Bart Caron duidelijk dat hij dergelijke ‘ruzies’ niet als een bedreiging beschouwt, maar veeleer als een - onvermijdelijke - stap in het denkproces over het

gemeentelijk cultuurbeleid. Het proces van beleidsparticipatie en inspraak acht hij minstens even belangrijk als de uitkomst (Brumagne, 24.10.2001). Tijdens mijn interview verduidelijkt hij echter deze aangebrachte stellingname: *“Ruzie staat meer voor een metafoor die duidt op de aandacht die het domein cultuur krijgt...Daarom willen we dat duidelijk zichtbaar en hoorbaar op tafel. Op die manier gaan lokale besturen ook meer middelen vrijmaken voor cultuur en ook meer doen.”* (Caron, 05.04.2007). De grens tussen een ‘open-discussie’ klimaat en het disfunctioneren van bijvoorbeeld de cultuurraad of de participatiestructuren bij het cultuurbeleid kan soms vrij dun zijn en een bedreiging vormen voor de werking. In wat volgt, worden de communicatie evenals de samenwerking tussen de actoren geanalyseerd, die wegen op het cultuurbeleid (en in het bijzonder het lokale popbeleid), om eventuele knelpunten op te sporen.

2.1 Cultuurbeleidsactoren

2.1.1 De cultuurbeleidscoördinator

Bij de classificatie van de geïnterviewde respondenten werd gestreefd naar een optimaal spectrum, zodat alle beleidstakken en cultuurwerkers aan bod kunnen komen. Tussen hen in vormt de cultuurbeleidscoördinator (soms ook afgekort tot ‘cubelco’) de centrale node. Elk van de vier bevraagde cultuurbeleidscoördinatoren beoefent een unieke functie⁴⁰, daar de verankering van hun cultuurfunctie in de lokale context hen hiertoe noodzaakt.

De cultuurbeleidscoördinator is verantwoordelijk voor de opmaak van het lokale cultuurbeleidsplan en de coördinatie van het lokale cultuurbeleid, waarbij de gebalde expertise van collega’s mogelijkerwijze een bijdrage kan leveren bij vormgeven van bovenvermelde taken. Een eerste knelpunt, dat tijdens de bevraging aan het oppervlak komt, blijkt de **gebrekkige overlegstructuur** tussen de verschillende cultuurbeleidscoördinatoren onderling. Alle bevraagde cultuurbeleidscoördinatoren beamen dat de onderlinge samenwerking binnen Vlaams-Brabant voorlopig nog op een laag pitje staat. Vooralsnog is er nog geen structureel platform opgezet om bijeen te komen en een aantal projecten (als bijvoorbeeld de Erfgoeddag) samen uit te werken (Platteau, 19.04.2007). Hoewel de cultuurbeleidscoördinatoren wel occasioneel eens samenkomen, ontbreekt het aan praktische relevantie. (De Cuyper, 12.04.2007). Vanuit Cultuur Lokaal poogt men in enkele Vlaamse provincies het informeel overleg in goede banen te leiden. Sandra Denis, stafmedewerkster van Cultuur

⁴⁰ Op dit moment cumuleert Marleen Platteau zelfs haar functie van cultuurbeleidscoördinator met die van directrice van het cultuurcentrum in Ternat, waardoor zij in -tegenstelling tot de meeste cultuurbeleidscoördinatoren- veeleer hiërarchisch ingeschakeld is (Platteau, 19.04.2007).

Lokaal, ziet hier kansen weggelegd voor de provinciale overheid: *“Ik zou niet liever hebben dat de provincies een veel actievere rol daar gaan in spelen. Dat is nu echt iets waar de provincie een meerwaarde kan in realiseren.”* (Denis, 10.05.2007).

Opvallend is hoe binnen de bevroegde, kleine steden en gemeenten er wel interesse is voor een **structureel overlegplatform** en dit in behoorlijk contrast met de eerder kritische houding van bijvoorbeeld de Leuvense cultuurbeleidscoördinator. Misschien valt deze houding deels te verklaren doordat men vanuit Leuven reeds een gestructureerd overleg met de cultuurbeleidscoördinatoren van gelijkwaardige Vlaamse centrumsteden op nahoudt. Steven Dusoleil nuanceert verder deze boude mening door te stellen: *“Ik denk dat het een opdracht voor de provincie kan zijn om die cultuurbeleidscoördinatoren op regelmatige tijdstippen bijeen te roepen. Maar daar moet dan ook een thema of een draagvlak zijn voor dergelijke vergaderingen.”* (Dusoleil, 26.04.2007). Hiermee kan eventueel de ‘vergaderitis’ omgebogen worden in een voordeel en een opbouwend karakter krijgen.

Sandra Denis wijst bovendien ook op het verschil tussen de opdracht van een structureel overlegplatform en een intervisie of collega-groep. Bij een intervisie gaat het volgens haar veeleer om herkenbare verhalen te horen dan samenwerkingen te organiseren en is het volgens haar begrijpelijk dat de stad Leuven hiervoor niet telkens aanwezig moet zijn (Denis, 10.05.2007). Desalniettemin ziet zij net als Freek Rombouts, cultuurbeleidscoördinator in Kortenberg, voor een centrumstad als Leuven een regionale functie weggelegd om rond een aantal thema's - als bijvoorbeeld de programmatie van jeugdtheater - een structureel overlegplatform te organiseren (Rombouts, 08.05.2007). Voorlopig vormt de onderlinge samenwerking van cultuurbeleidscoördinatoren een troef die op tot op heden nog niet optimaal uitgespeeld wordt en waar nog heel wat onbenutte mogelijkheden liggen.

Marleen Platteau bemerkt dat er bovendien, specifiek voor de cultuurbeleidscoördinatoren, geen steunpunt ‘*an sich*’ bestaat, wat eveneens een gebrek betekent aan een eigen **belangenbehartiger voor cultuurbeleidscoördinatoren** (Platteau, 19.04.2007). Steven Dusoleil ontkracht dit voorstel enigszins door te wijzen op het steunpunt Cultuur Lokaal dat als centraal steunpunt fungeert voor alle lokale beleidsactoren, ook voor bibliothecarissen en medewerkers van cultuurcentra. Ook Sandra Denis treedt hier in bij en stelt dat de Vereniging voor Vlaamse Steden Gemeenten (VVSG) voor cultuurbeleidscoördinatoren als belangenbehartiger kan functioneren. Toch schuift Cultuur Lokaal niet de hete aardappel door. *“Soms wordt gezegd: wij zijn een waterhoofd met handen en voeten, maar de body ontbreekt. Dat wil zeggen: wij ontwikkelen als speerpuntfunctie een aantal theorieën en ideeën, maar we besteden in verhouding daarmee te weinig tijd aan de implementatie op het*

veld met zijn verschillende snelheden.(...) Ik denk ook dat Cultuur Lokaal daar misschien in de toekomst meer aandacht moet aan besteden om een aantal van haar ideeën meer gelaagd door te geven.” (Denis, 10.05.2007). Vanuit dit bewustzijn wil Cultuur Lokaal voortaan nog meer haar ideeën tastbaar maken en afstemmen op de lokale realiteit.

2.1.2 De schepen van Cultuur

De cultuurbeleidscoördinator werkt in nauw overleg met de lokale schepen van Cultuur, wat ook bij de bevraagde respondenten steeds het geval bleek te zijn. Vaak blijkt hoe na gemeentelijke verkiezingen een nieuwe schepen van Cultuur inspanningen vereist van beide partijen om opnieuw een vertrouwensband op te zetten en de samenwerking af te stemmen. Het hoeft geen betoog dat (partij)politiek binnen het culturele domein nu eenmaal ook een rol speelt: een partij zet soms in haar programma grote lijnen uit waar men met Cultuur op lokaal vlak naar toe wil, wat een invloed kan hebben op de cultuurbeleidscoördinator. Freek Rombouts zegt hierover het volgende: *“Langs de ene kant wil je veel mensen betrekken en inspraak geven, maar aan de andere kant zijn de kaarten al voor een stuk gelegd. Dat vormt een moeilijkheid om mensen nog de mogelijkheid te geven om bij te sturen, wat de politiek reeds vorm heeft gegeven.”* (Rombouts, 08.05.2007).

De **politieke context** speelt een rol bij het cultuurbeleid en bijgevolg mag deze niet uit het oog verloren worden. Het gewicht van de schepen van Cultuur binnen het schepencollege kan ook bijdragen tot het belang dat binnen de gemeente aan Cultuur wordt gegeven. In sommige steden en gemeenten is één mandataris bevoegd voor verschillende beleidsmateries, wat kan bijdragen tot een vrij geïntegreerd beleid. In Ternat bijvoorbeeld is éénzelfde schepen bevoegd voor cultuur, jeugd, sport, erfgoed en toerisme. *“We schrijven geen cultuurbeleidsplan, maar wel een vrijetijdsplan waar ook sport en jeugd mee in zee gaan. Er zijn een vijftal gemeenten in Vlaanderen die dat op dit moment doen. In die context is het wel handig dat het bij één schepen zit.”* aldus Marleen Platteau, cultuurbeleidscoördinator in Ternat (Platteau, 26.04.2007).

2.1.3 De cultuurraad

De mate waarin de communicatie en samenwerking tussen de cultuurbeleidscoördinator en de cultuurraad gebeurt, valt niet te verwaarlozen: de cultuurraad adviseert ondermeer het actieplan en het werkingsverslag ter uitvoering van het cultuurbeleidsplan. Deze adviezen kunnen de cultuurbeleidscoördinator in sterke mate ondersteunen bij diens coördinatie van het cultuurbeleid binnen de stad of gemeente.

Vanaf medio jaren tachtig ontstond gestaag enige openheid in de overheidshouding ten aanzien van de burger, daar bij de overheid het besef groeide dat veel culturele initiatieven stonden of vielen net door het al of niet aanwezige draagvlak hiervoor onder de bevolking (Denis, 2004a, 2.C/55). Daarom werd de burger uitgenodigd om deel te nemen aan het cultuurbeleid via adviesorganen, waaronder de cultuurraad. Helaas staat de cultuurraad, het adviserende overlegorgaan, echter steeds vaker ter discussie. Bovendien wordt uit veel hoeken geopperd dat er wat sleet op zit op de samenstelling en de werking van de cultuurraad.

De kerntaak van de cultuurraad bestaat uit een **adviesverlenende opdracht**: het verstrekken van inhoudelijk kwalitatieve adviezen over het cultuurbeleid, aangevuld met een rol als ideeënleverancier of forum over bepaalde thema's (Denis, 2004a, 2.C/65). Maar precies daar wil het schoentje wel eens wringen.

Een vijftal jaar terug maakte Bart Caron een profielschets van de cultuurraad op en stelde hierbij enkele problemen aan de kaak. Vooreerst komt de adviesfunctie van de cultuurraad in het gedrang doordat het zich als platform voor verschillende traditionele verenigingen al te vaak bezig houdt met allerlei opdrachten en functies, die niet behoren tot haar kerntaak, zoals bijvoorbeeld het organiseren van de 11-juli viering (Denis, 2004a, 2.C/57). De cultuurraad neemt helaas haar taak als adviesorgaan niet steeds ten harte door een beslissing met argumentatie of documentatie te onderbouwen. Bovendien is de cultuurraad op veel plaatsen nog steeds sterk verankerd in het traditionele, culturele verenigingsleven waardoor die onvoldoende met het informele circuit rekening houdt. De werking van de cultuurraad spitst zich voornamelijk toe op wat voor de leden relevant is, waardoor tal van kunstakten en cultuurvormen in de kou blijven staan. Deze gebrekkige representativiteit heeft zijn invloed op het maatschappelijke draagvlak van de geleverde adviezen (Denis, 2004a, 2.C/58). Ook bij het steunpunt Cultuur Lokaal hoort men dezelfde verzuchtingen.

Als gevolg hiervan ontstaat aan de kant van de lokale overheid de neiging om het advies van de cultuurraad in de wind te slaan. Hierover zegt Bart Caron: *“Vanuit de overheid ziet men het als een noodzakelijk kwaad, terwijl het eigenlijk bekeken zou moeten worden als een extra dimensie van deskundigheid en argumentatie, die uiteindelijk leidt tot een betere beslissing.”* (Caron, 05.04.2007). Waar ligt de precieze oorzaak en wat is het gevolg hiervan? Legt het gemeentebestuur een advies naast zich neer omdat de cultuurraad te weinig representatief is en haar adviezen niet onderbouwt? Of besteedt de cultuurraad net weinig energie aan haar adviesverlenende opdracht doordat onder hen het gevoel overheerst dat er toch niet wordt geluisterd? De waarheid ligt misschien eens te meer in het

midden, mijn inziens. Volgens Sandra Denis is dit een schoolvoorbeeld van het verhaal van de kip of het ei.

Daarenboven huist bij de cultuurraad ook nog een intern structureel probleem dat mogelijke vernieuwing tegenwerkt: de **logge structuur**. Ondanks de gecreëerde speelruimte voor gemeenten bij de samenstelling en organisatie in deelraden van de cultuurraad, werken nog steeds veel cultuurraden met een structuur van algemene vergadering met bijhorend bestuur. Uit alle leden (verenigingen, organisaties en deskundigen) wordt een bestuur gekozen dat instaat voor de dagelijkse werking ervan. Deze selecte groep bestuursleden beknot open discussies en dialogen met andere leden van de cultuurraad. In praktijk betekent dit dat het bestuur voornamelijk advies uitbrengt, terwijl de rol van de algemene vergadering zich veelal beperkt tot de bekrachtiging of kennisgeving tijdens de enkele - vrij sporadische - bijeenkomsten (Denis, 2004a, 2.C/58).

Hoe kan men alsnog het geloof in de cultuurraad hernieuwen en voor sommigen 'een verloren droom' redden? Als oplossing voor bovenvermelde problemen winnen enkele voorstellen steeds meer terrein. Tijdens de gepleegde interviews in het kader van dit onderzoek kwamen een aantal frisse ideeën aan het licht die te overwegen zijn.

Vooreerst zitten cultuurraden nog te zeer vervat in het traditionele verenigingsleven en kennen ze te weinig instroom van jonge mensen en andere cultuurvormen. De nieuwe formules om de cultuurraad samen te stellen, bieden gemeenten mogelijkheden te over om creatief om te springen met de samenstelling. Het decreet lokaal cultuurbeleid voorziet hun hiertoe veel werkruimte (art. 57) doordat het geen structuur van de cultuurraad oplegt. Dankzij een bredere samenstelling (art. 56) krijgen gemeenten behoorlijk vrij spel om deskundigen inzake cultuur uit te nodigen om de werking van de cultuurraad, die voorheen beperkt bleef tot problemen die binnen de werking lagen, zo meer slagkracht te geven.

De opdeling van cultuurmateries in sectorale deelraden (bijvoorbeeld kunsten, erfgoed,...), en het werken met werkgroepen kunnen de inspraak en de structuur van actieve beleidsparticipatie in grote mate terug openbreken. *“Veel ligt aan de moed van steden en gemeenten en de raden zelf, om daar verandering in te brengen.”* (Caron, 05.04.2007). Indien nodig moet men op gemeentelijk vlak de samenstelling durven overhoop te halen en vanuit de cultuurraad veel meer **projectmatig** te werk gaan. Daarbij kan de kennis en expertise van deskundigen een enorme verrijking betekenen om de gevraagde adviezen uit te diepen. Sandra Denis ziet hier een kans weggelegd om de legitimiteit, waar het advies van de cultuurraad over beschikt, te combineren met het ingewonnen advies van deskundigen:

op basis van dergelijk onderbouwd advies kan een gemeenteraad op grond van argumenten een project of voorstel goedkeuren of ervan afwijken (Denis, 10.05.2007).

Niet alleen de samenstellingsformule vormt een aanleiding voor de slabakkende advies- en argumentatiecultuur. *“De cultuurraad wordt nu gezien als een permanent, continu orgaan waar men minstens voor zes jaar een engagement vraagt. Ik denk dat we daar van af moeten.”* (Denis, 10.05.2007). Door projectmatige adviezen te maken, zou het reeds de goede kant opgaan. Een andere optie om de permanente vernieuwing van de leden te garanderen, is de idee van Bart Caron om naar het model van de jeugdraad om een vernieuwingscyclus van drie jaar na te streven. Het werken met projecten kan niet alleen de werking van de cultuurraad nieuw leven in blazen om haar adviesverlenende opdracht met vrucht te volbrengen, daarenboven beantwoordt de samenstelling van de cultuurraad terug aan de eisen van representativiteit.

Freek Rombouts, cultuurbeleidscoördinator in Kortenberg, merkt terloops op dat de cultuurraad er goed aan doet om af te stappen van de klassieke manier van vergaderen (het afhaspelen van agendapunten binnen de gesloten kring van leden). *“Als er een issue op tafel ligt, dan moet je je afvragen: wat is de beste manier om hier een advies voor op te maken? Kunnen we dat met deze groep of moeten we deskundigen hiervoor contacteren? Moeten we een inspraakinitiatief organiseren?”* (Rombouts, 08.05.2007). Als initiatief heeft men in Kortenberg een ‘verenigingscafé’⁴¹ georganiseerd om mensen te bereiken en aan het woord te laten die normaal buiten de werking van de cultuur- of sportraad vallen.

Op lokaal niveau wordt er veel belang gehecht aan concrete praktijkvoorbeelden, aangezien deze een indicatie of katalysator kunnen zijn om binnen andere gemeenten dergelijke initiatieven te organiseren. Daarom werd bij de vier geanalyseerde steden en gemeenten gepolst naar de werking en de bestaande samenstelling van de cultuurraad, als toets voor eventueel recente wijzigingen.

Zowel Leuven als Ternat werkt reeds met **deelraden**. Marleen Platteau koos resoluut om de cultuurraad binnen Ternat ruim te organiseren. Om de garantie van pluralisme te waarborgen, gooide ze het samenstellingproces over een andere boeg, zonder het cultuurpact uit het oog te verliezen. *“Ik heb alle politieke strekkingen eruit gezwaard.(...) Ik heb gezegd dat als mensen, op basis van bepaalde filosofieën zich niet aangesproken voelen,*

⁴¹ In het ‘verenigingscafé’ werd ook informatie ter beschikking gesteld over de landelijke amateurkunstorganisaties.

van harte welkom zijn." (Platteau, 19.04.2007). Aansluitend werd deskundig coöpteren ruim geïnterpreteerd waarmee ze een oproep deed naar geïnteresseerde burgers. De heroriëntatie van de cultuurraad op basis van materies, met een overkoepelende raad van bestuur met de voorzitter van de commissies, vormde tot slot ook een belangrijk doorgevoerde wijziging.

Voor de provinciehoofdstad Leuven geldt de werking binnen de cultuurraad met deelraden (waaronder erfgoed en kunsten), die samen huizen onder één cultuurkoepel. Vijf maal per jaar komen de vertegenwoordigers van vijf deelraden samen met de cultuurmandatarissen binnen deze cultuurkoepel. De deelraden kunsten en amateurkunsten volgt de cultuurbeleidscoördinator persoonlijk op. Hij getuigt hoe het werken met deelraden een nieuwe dynamiek heeft weten te creëren in de cultuurraad. De advisering naar het schepencollege, wat voorheen de leden van de cultuurraad weinig vertrouwen inboezemde, stelt hij bovendien aan de orde: *"Mensen geloven meer en meer, dat als zij voorstellen doen, deze ook in de beleidsplannen terecht komen. Dat vertrouwen is echt wel aan het groeien.(...) Maar we hebben nog een lange weg te gaan."* (Dusoleil, 26.04.2007).

Wat Halle betreft, zijn er vooralsnog geen deelraden. De cultuurbeleidscoördinator, Elke De Cuyper, zou niets liever doen dan afstappen van de logge structuur van de cultuurraad. De plaatselijke situatie noodzaakt haar evenwel om deze veranderingen stapsgewijs door te voeren om de weerstand te minimaliseren. *"Naast die deelraden willen we het ook combineren met het oprichten van ad hoc werkgroepen. Als er een dossier heel actueel is, dan willen we mensen uitnodigen, die zelfs niet tot de cultuurraad behoren, maar die hier wel bagage en praktijkervaring in hebben."* (De Cuyper, 12.04.2007).

Dat veranderingen niet steeds zonder slag of stoot kunnen gebeuren, wordt duidelijk door de fragiele situatie in Kortenberg. Na een goedkeuring van de hervorming van de statuten, wil de nieuwe bestuursgroep echter op enkele wijzigingen binnen de cultuurraad terug komen. Vooralsnog heeft men in Kortenberg de gesprekken met de cultuurraad niet uit de impasse kunnen halen. Weerstand tegen doortastende wijzigingen kan volgens veranderingsarchitecten het best aangepakt worden door openheid en rationele argumenten (Meert, 2002, pp.132-144).

Deze praktijkgetuigenissen leren ons hoe elke lokale situatie een andere aanpak vraagt. De voorziene bepalingen in het decreet lokaal cultuurbeleid zetten de lijnen uit om de adviesstructuur van de cultuurraad een nieuw elan te geven. Het steunpunt Cultuur Lokaal voorziet hiertoe de nodige informatie, maar elke gemeente moet voor zichzelf afwegen welke de

meest aangewezen formule is: op basis van de grootte van de gemeente, de culturele actoren actief in het lokale werkveld en de toekomstverwachtingen ten aanzien van de cultuurraad (Denis, 2004b, 2.C/78 -2.C/84).

2.1.4 De Provinciale overheid

De verschillende cultuuractoren houden er elk andere relaties op na met de provinciale overheid. Daarom worden deze thema's afzonderlijk behandeld. Om aan de diversiteit en de vaak complexe, uiteenlopende facetten van provinciaal overleg en samenwerking in grote mate tegemoet te komen, worden de verschillende actoren telkens aan het woord gelaten. Vooreerst vormt de wederzijdse relatie tussen lokale cultuurbeleidscoördinatoren en de provinciale overheid een aanknooppunt voor dit onderzoek.

2.1.4.1 Provincie - steden/gemeenten

Zoals eerder werd toegelicht, beamen alle bevroegde cultuurbeleidscoördinatoren dat de onderlinge samenwerking binnen Vlaams-Brabant voorlopig nog op een laag pitje staat. In deze analyse (zie 2.1.1) werd uiteengezet op welke manieren de provincie het voortouw kan nemen bij de organisatie van een overlegplatform tussen de cultuurbeleidscoördinatoren. Volgens Sandra Denis heeft de provincie moeite om zich te **positioneren**, doordat men via het decreet lokaal cultuurbeleid geen plaats krijgt toegewezen. Bijgevolg wisselt het sterk van provincie tot provincie welke taken zij opnemen (Denis, 10.05.2007).

Binnen het provinciebestuur van Vlaams-Brabant groeit de overtuiging om de onderlinge communicatie en samenwerking tussen de cultuurbeleidscoördinatoren en het provinciale bestuur te optimaliseren: *"Samen communiceren om de cultuurparticipatie te verhogen binnen een regio is een heel belangrijke doelstelling."* aldus Filip Libin (Libin, 10.04.2007).

Een vreemde vaststelling is hoe pop- en rockmuziek niet onder de bevoegdheid van de provinciale dienst Cultuur vallen, maar onder die van de provinciale Jeugddienst. Ondanks deze vreemdsoortige bevoegdheidsconstructie, heerst bij de provinciale Jeugddienst een sterke vastberadenheid om het popbeleid in Vlaams-Brabant op sleeptouw te nemen en het popcircuit op de voet te volgen.

Dat op heden de communicatie en samenwerking met alle steden en gemeenten wat betreft popmuziek nog niet optimaal verloopt, kan exemplarisch aangetoond worden. Een opmerkelijke vaststelling is dat de provinciale Jeugddienst, die het provinciale popcircuit op de voet thans meent te volgen, toch niet op de hoogte bleek te zijn van de Demodag in

Meise⁴², hoewel deze in april 2007 reeds voor de derde maal werd georganiseerd. Op een aantal plaatsen dreigt aldus de onderlinge communicatie spaak te lopen. Eén van de oorzaken hiervoor wijt Filip Libin aan 'netwerking': *"We hebben met ondermeer de helft van de gemeentebesturen wel een goede band, maar Meise, zit daar niet bij.(...) Misschien is niet iedereen voldoende op de hoogte van onze werking. Ik denk dat we daar ook onze hand in eigen boezem moeten durven steken."* (Libin, 10.04.2007). Zowel de provincie als de betrokken steden en gemeenten moeten stappen ondernemen lokale initiatieven een nieuwe dynamiek te geven. Ze mogen hierbij samenwerkingsverbanden over verschillende beleidsniveaus heen niet schuwen. Er kan gedacht worden aan thematische werkgroepen (muziek, fotografie, erfgoed,...) die gestuurd worden vanuit de provincie.

Bij het onderzoek bleek er grote verdeeldheid te bestaan onder de cultuurbeleidscoördinatoren wanneer gepeild werd naar de communicatie met de provincie. De spaaklopende communicatie is volgens Elke De Cuyper uit Halle enigszins toe te schrijven aan een psychologische drempel. Sommige steden en gemeenten voelen zich nauwelijks betrokken met wat er gebeurt en beslist wordt in het provinciehuis te Leuven, waardoor ze niet zo vlug met hen contact opnemen (De Cuyper, 12.04.2007). Marleen Platteau uit Ternat treedt haar hierin bij en bevestigt het gevoel dat bij enkele lokale cultuuractoren heerst: ze voelen zich deels buiten spel gezet. *"De ondersteuning van amateurmuzikanten gebeurt puur vanuit de provincie. Daar is weinig samenspraak met de lokale culturele actoren en professionals om dat ook lokaal te gaan stimuleren."* (Platteau, 19.04.2007).

In tegenstelling wat het bovenvermelde laat vermoeden, is het niet overal kommer en kwel. In dezelfde stad Halle hoorden we bijvoorbeeld vanuit de stedelijke jeugddienst wel positieve klanken over de samenwerking met de provinciale Jeugddienst. De financiële bijdrage van de provincie droeg in grote mate bij tot het oprichten van een repetitieruimte voor popmuzikanten in Halle. De provincie werkt rond bepaalde thema's schaalvergroterend, waarvan het bibliotheekstelsel. Ze bouwt eveneens langzaam verder aan de weg naar een complementair beleid. In Kortenberg was de tendens algemeen positief: *"Ik denk dat dat de laatste jaren meer en meer lukt: hun rol als complementaire bestuurder met het lokale. Ze vinden steeds meer en meer hun juiste plek."* (Rombouts, 08.05.2007). Op provinciaal niveau is men binnen Vlaams-Brabant nog zoekende naar wat ze moeten doen, maar bij de betrokken partners heerst er volop het gevoel, dat er nog een lange te weg gaan is om de

⁴² Ook de andere bevraagde cultuurbeleidscoördinatoren uit Vlaams-Brabant waren niet op de hoogte van het popinitiatief uit Meise, wat mogelijk wijst op een ernstig communicatieprobleem, daar Meise er niet in slaagt het lokale niveau te ontstijgen.

communicatie te optimaliseren. Daarom zet de provincie haar schouders onder enkele boeiende initiatieven.

Men plant ondermeer om begin 2008 zes tot acht **cultuurregio's** in Vlaams-Brabant op te richten, waarbij ook het beleidsdomein jeugd heel nauw betrokken zal worden. Op regelmatige basis zou men met de tiental gemeentes uit de nieuw opgerichte cultuurregio's gaan samen zitten om overleg te plegen en de samenwerking te stimuleren. De voornaamste doelstelling van deze gesprekken zal het verhogen van de cultuurparticipatie zijn. Voor het eerste werkjaar⁴³ zou men vanuit de provincie ook werkingsmiddelen voor deze coördinator in elke regio voorzien (Libin, 10.04.2007).

Alle bevroagde, met uitzondering van de Leuvense, cultuurbeleidscoördinatoren kijken reikhalzend uit naar dit initiatief. *“We willen een wisselwerking: bijvoorbeeld voor de Momumentendag. Er kruipt eigenlijk zoveel werk en energie in, dat we willen samenwerken.(...) Samen projecten creatief bekijken of ze alsnog een meerwaarde hebben en een regiowerking opzetten. Bovendien denk ik dat die regiocoördinator kan meehelpen als brugfunctie.”* (De Cuyper, 12.04.2007). Freek Rombouts reageert eveneens enthousiast en heeft onmiddellijk enkele toepassingen voor ogen: *“Regiowerking vinden wij als gemeente enorm belangrijk. Want op regionaal vlak kan je veel meer realiseren dan op provinciaal vlak. Samen met naburige gemeenten initiatieven opzetten. Of samen een aankoop maken van iets. Provinciaal vlak is direct veel groter.”* (Rombouts, 08.05.2007).

De Leuvense cultuurbeleidscoördinator, Steven Dusoleil, kijkt met enig scepticisme naar dit project: *“Nadeel van de provincie is dat ze vaak hetzelfde denken, die regionale spreiding. En voor ons is dat niet altijd even interessant.(...) Soms is de provincie een overbodig niveau, ik zal het zo maar zeggen.(...) Wij hebben sowieso een regionale functie.”* Toch probeert hij zich vooralsnog in te dekken voor elke vorm van misprijzen of dédain: *“Ik moet wel natuurlijk opletten omdat ik altijd vanuit de stadspositie spreek.(...) Ik kan niet spreken voor kleinere gemeenten. Misschien is dat voor hen wel interessant om op deze manier ondersteuning te krijgen.”* (Dusoleil, 26.04.2007).

Ondanks zijn terughoudendheid, maakte hij omtrent dit punt een volkomen terechte opmerking: *“Als je echt activiteiten kunt definiëren, dan kan de provincie wel een meerwaarde betekenen.”* (Dusoleil, 26.04.2007). De volgende twee voorbeelden uit het

⁴³ Vanaf het tweede werkjaar zou ook vanuit de steden en gemeenten ook een tegemoetkoming gevraagd worden om de werking verder aan te vullen (De Cuyper, 12.04.2007).

recente verleden ondersteunen deze stellingname. Het project *'Zomer op Straat 2006'*, een straattheaterfestival dat in tien verschillende steden en gemeenten plaatsvond, werd door tien cultuur- en gemeenschapscentra opgezet. Eén persoon, aangesteld door de provincie, was belast met de coördinatie ervan. De steden en gemeenten maakten van zijn expertise dankbaar gebruik. Ook het project *'Breedbeeld'* illustreert de ondersteunende rol van de provincie. Dit project, gedeeltelijk gesteund door Europese subsidies en getrokken door de provincie Vlaams-Brabant, was een samenwerking tussen negen gemeenten in het Pajottenland rond cultureel erfgoed en landschap. Eenmaal de provincie zich terugtrok, zakte het project in elkaar aldus Sandra Denis (10.05.2007).

Het welslagen van acties hangt grotendeels af van de **lokale relevantie**. Daarom dient men bij het ontwerpen van de cultuurregio's te beseffen dat elke lokale situatie zich leent tot andere acties. Het onderzoek naar cultuurregio's door Colpaert wees reeds op een mogelijkheid om op een tussenniveau (tussen het provinciale en het lokale niveau) de communicatie op elkaar af te stemmen en samenwerkingsverbanden op poten te zetten.

Het wordt de komende jaren uitkijken voor alle partijen in welke mate deze ontworpen cultuurregio's hun doel zullen bereiken. Tot slot kan er werk gemaakt worden van een meer open communicatieklimaat om een eventuele psychologische drempel tussen de provincie en de lokale besturen te minimaliseren.

2.1.4.2 Provincie - popbeleid

Het provinciale popveld omvat een breed spectrum van actoren, waarvan de onderlinge relevante relaties elk op hun beurt zullen besproken worden op basis van de opgezette communicatiestructuren of samenwerkingen met de provinciale Jeugddienst.

- Popstoot

Bij het voeren van een open communicatiebeleid valt ondermeer **'Popstoot'** te plaatsen dat door de provinciale Jeugddienst voornamelijk georganiseerd wordt om het gevoerde popbeleid te evalueren in overleg met Vlaams-Brabantse popactoren. In 2003 legde het onderzoek naar *'popbeleid in de provincie Vlaams-Brabant'* als knelpunt nog bloot dat het de provincie Vlaams-Brabant ontbrak aan een gestructureerd popforum (Vermeylen & Van Mullem, 2003, p.70). Ondertussen heeft men in 2007 voor de derde maal *'Popstoot'* georganiseerd om het provinciale popbeleid toe te lichten. Tijdens deze samenkomst werden er ook een handvol workshops aangeboden en de avond werd afgesloten met optredens van alle Rockvonk-finalisten van de voorbije editie.

Ondanks de geleverde inspanningen staat de formule van 'Popstoot' ter discussie. Waar ruim drie jaar terug nog sprake was van grote lacunes, heerst er nu wat betreft workshops en uitleg voor muzikanten haast een overaanbod aldus Mike Naert, de artistieke leider van Het Depot en tevens lid van de Raad van Bestuur van Poppunt: *"Er is langs alle kanten wel iets te doen. Popstoot is misschien ondertussen al een beetje voorbij gestreefd."* (Naert, 04.05.2007). Ook Filip Libin kijkt tevreden terug op de drie voorbije edities, maar voelt evenzeer dat de formule enkele doortastende **wijzingen** kan gebruiken. Welke wijzigingen precies zullen gebeuren, zal beslist worden in overleg met de andere partners.

- Popmuzikanten

Een markante vaststelling was wellicht de beperkte aanwezigheid van (amateur)popmuzikanten tijdens de voorbije 'Popstoot'. *"De inspanningen die we leveren om die lokale groepen en amateurkunstenaars te bereiken, slagen niet volledig in hun opzet."* (Libin, 10.04.2007). De sectorbewoners, zoals bijvoorbeeld medewerkers van muziekcentra en muziekclubs uit Vlaams-Brabant, waren getrouw present. Maar wanneer louter met professionelen met elkaar aan tafel zitten, dreigt echter het gevaar dat men de nauwe band met de basis verliest.

Op provinciaal niveau maakt men constant de reflex om dé popmuzikant te betrekken. Speciaal daarom vond 'Popstoot' op een donderdagavond plaats, om zo weinig in het vaarwater te komen van de programmatie van muziekclubs en jeugdhuizen. Toch bleef de opkomst van popmuzikanten erg ondermaats. Kristien De Vits van Noise Gate steekt haar ontgoocheling niet onder stoelen of banken: *"Met muzikanten gaat dat heel moeilijk. Die zitten allemaal wat op een eilandje, beetje egoïstisch.(...) Waarom bestaan er zo weinig Noise Gates? Waarom zeggen niet meer muzikanten: ik ga eens een repetitieruimte bouwen! Heel apart publiek, qua engagement."* (De Vits, 02.05.2007). Muzikanten blijken enigszins moeilijk warm te lopen voor dergelijke initiatieven. Toch is pessimisme niet aan de orde: heel wat organisaties als Poppunt of muziekcentra als Het Depot kunnen wel rekenen op een enthousiaste groep vrijwilligers die zich belangeloos inzetten.

Bij het organiseren van een provinciaal overlegforum of van de jaarlijkse Muzikantendag dient men telkens opnieuw de vraag te stellen of men wel voldoende inspanningen levert om de muzikanten te bereiken en of deze voldoende gestimuleerd worden om mee aan tafel te zitten. Bovendien is er **goodwill** nodig bij de muzikanten zelf. Uit de samenwerking tussen professionele sectorbewoners en muzikanten kunnen boeiende

voorstellen en oplossingen ontstaan. Maar wie op lokaal niveau zijn verzuchtingen of behoeften wil laten meespelen in het beleid en het ontwerp van initiatieven, moet zelf zijn stem laten horen.

Het succes van dergelijke overlegfora vereist dus bovendien ook enig **engagement van de muzikanten** zelf. Muzikanten moeten ijveren voor een goede informatiedoorstroming van hun behoeften vooraleer er sprake kan zijn van een daadwerkelijke inbreng in het popbeleid. Sandra Denis stelt het simpel: *“Als je samen een stem verheft, dan klinkt die luider dan als je die alleen verheft.”* (Denis, 10.05.2007). Hoe meer stemmen opgaan over een bepaalde kwestie, des te meer aandacht het krijgt binnen de (lokale of zelfs nationale) politieke arena. Elke De Cuyper wil niets liever dan popmuzikanten te betrekken bij het ontwerp van lokale popinitiatieven, maar dit kan slechts wanneer de muzikant zelf inspanningen leveren: *“Ze moeten zich wel bekend maken, dat we hun contactgegevens hebben. Want anders hebben we er niet genoeg zicht op. Dat is wel een probleem: dat ze zelf de stap niet zetten dat ze zichzelf kenbaar moeten maken dat ze bestaan.”* (De Cuyper, 12.04.2007).

Dit brengt ons bij de steunpunten die vaak als belangenbehartiger en aanspreekpunt fungeren, wat in (zie 2.1.5) behandeld wordt. Zoals ook zal blijken, treden in sommige steden en gemeenten muziekcentra op als een **spreekbuis** voor muzikanten.

- Muziekcentra

Bij de communicatie omtrent het popbeleid komen vervolgens de muziekcentra binnen de provincie voor het voetlicht. Hiervoor verwijzen we naar het onderdeel ‘*Muziekcentra*’ verderop (zie 2.1.6), waar ondermeer de relatie tussen de muziekcentra en de overheid wordt toegelicht. Zowel op lokaal als op provinciaal niveau fungeren deze muziekcentra als intermediaire organisaties.

- Rockvonk

Zoals voorheen beschreven in het theoretisch kader (zie 4.2.1) biedt Rockvonk een platform voor muzikaal talent. De acht finalisten komen nadien terecht in het project ‘*100% Puur - Pop uit de provincies*’. Hoewel de provinciale Jeugddienst en Het Depot in goede verstandhouding samen Rockvonk organiseren, hebben beide partijen volgens Filip Libin toch elk een andere finaliteit bij Rockvonk. *“Dat merk je heel sterk, als je Het Depot zou laten doen. Ik verwijt hun dat niet, maar zij willen vooral verder gaan met de geselecteerde bands en dan de 8 finalisten. Ze durven de rest die deelgenomen heeft wel eens te vergeten.”* (Libin, 10.04.2007).

Mede daarom wordt er vanuit de Jeugddienst veel energie en tijd besteed aan een goede **procesbegeleiding** van de bands. Deelnemende groepen krijgen een deftige feedback op hun ingestuurde demo en de bands die doorheen de selectie geraken, worden verder professioneel ondersteund. *“Die feedback en terugkoppeling vind ik zeer belangrijk. Daar blijven we constant op waken. Ook het proces van het moment dat ze hun demo insturen tot het moment dat ze in de finale geraken, dat kort traject van drie - vier maanden, willen we zoveel mogelijk stoppen dat ze zoveel mogelijk leren.”* (Libin, 10.04.2007).

Hier ligt volgens ons één van de redenen waarom groepen of bands door de overheid kunnen ondersteund worden. Niettegenstaande groepen volgens het ‘vrijemarktprincipe’ kunnen doorgroeien tot supersterren, toch bestaat de rol van de overheid uit veel meer dan vanaf de zijlijn toekijken. Als overheid kan men ondersteunende maatregelen ontwerpen die het proces van musiceren ondersteunen.

Uit de interviews vernamen we ondermeer dat Mike Naert en Filip Libin steeds minder overtuigd zijn van een **wedstrijdformule** om groepen te selecteren. Ook Kristien De Vits van Noise Gate vreest bijvoorbeeld dat heel wat wedstrijden hun doel, met name muzikanten ondersteunen, voorbij snellen door het gebrek aan ‘coaching’. Koen Adams, cultuurfunctionaris van 30CC (het Leuvense cultuurcentrum), maakte hierover tijdens de muziekgesprekken over jong talent de volgende bedenking: *“De algemeen aanvaarde stelling luidt dat wedstrijden, free podia en rockconcours voor heel veel muzikanten de springplank naar succes is. En het zal wel zo zijn in sommige gevallen maar is het bij gebrek aan beters?”* (Cultuur Lokaal, 07.02.2007, p.5). Wedstrijden zouden niet louter een instrument mogen zijn om gemakkelijk en goedkoop een groep te selecteren als opener voor een festival. Het coachen via een gevestigde waarde in de muziekwereld (peter- of meterschap) kan soms meer opbrengen voor een band dan de roem van de overwinning.

Daarnaast dreigt er bijna een overaanbod aan muziekwedstrijden in Vlaanderen te zijn. Zowat elk zelfrespecterend jeugdhuis wil een free podium organiseren, waardoor het poplandschap erg versnipperd wordt. Deze veelheid aan wedstrijden vormt geen probleem op zich, maar als men een lokale muziekwedstrijd wil ‘empoweren’ dan kunnen samenwerkingen over gemeentelijke grenzen heen een uitweg bieden. Het vormen van samenwerkingen, zoals voorgesteld in het onderdeel over muziekcentra (zie 2.1.6), of de integratie van verschillende wedstrijden kunnen een oplossing betekenen voor het versnipperd popveld. *“Ik zou het ook goed vinden als er een integratie zou komen tussen*

de nationale Humo's Rockrally en de provinciale concours. Ik denk bijvoorbeeld dat de winnaars van de finales van de provinciale concours een wildcard zouden kunnen krijgen in de halve finale van de Rockrally." (Naert, 04.05.2007). Dergelijke opmerkingen zijn meer dan luidop geformuleerde gedachten: deze inventieve voorstellen zijn zeker het overwegen waard om het dynamische poplandschap bij te benen.

2.1.5 Steunpunten

Cultuur Lokaal en Poppunt vormen belangrijke steunpunten die als mediair dwars-verbindingen leggen tussen het gevoerde beleid en de wensen en grieven van de achterban. Beide organisaties zijn sterk verankerd in het culturele werkveld en daardoor in hoge mate vertrouwd met de concrete reële situatie. In onderstaande delen zullen de bevindingen uit de interviews teruggekoppeld worden aan hun ondersteunende rol en zullen eventuele veranderingen toegelicht worden.

2.1.5.1 Cultuur Lokaal

Voorafgaand werd in de analyse reeds gesproken over de functie die Cultuur Lokaal op zich neemt: met name het steunpunt zijn voor alle lokale beleidsactoren, ook voor bibliothecarissen en medewerkers van cultuurcentra.

Bart Caron sprak zich lovend uit over hoe Cultuur Lokaal voeling heeft met het lokale culturele werkveld. Op onze vraag hoe de organisatie hier in slaagt, haalde Sandra Denis twee doorslaggevende oorzaken aan: *"Een eerste punt is dat wij zelf uit de praktijk komen.(...) We hebben dus allemaal een soort van veldgevoeligheid.(...) Door je eigen verleden en je eigen voortraject heb je een beter zicht wat iets in de praktijk betekent en of iets haalbaar is. Ten tweede door ons voortraject hebben we ook een heel breed netwerk."* (Denis, 10.05.2007). Het is overduidelijk dat Cultuur Lokaal hard werkt om haar band met de culturele realiteit strak te houden: tijdens de opleidingscursus gaat men de dialoog aan en krijgen deelnemers bijvoorbeeld volop de kans om voorbeelden aan te brengen uit hun persoonlijke ervaringen.

Ondanks de mooie prestaties die Cultuur Lokaal neerzet, willen de medewerkers de ideeën en voorstellen nog meer tastbaar maken en afstemmen op de lokale realiteit. Afhankelijk van de vooropgestelde doelstellingen, zal men verdere **differentiatie** aanbrengen in de **communicatie**. Sandra Denis is hier zich bewust van: *"Ik denk ook dat Cultuur Lokaal daar misschien in de toekomst meer aandacht moet aan besteden om een aantal van haar ideeën meer gelaagd door te geven."* (Denis, 10.05.2007).

De komende jaren zal Cultuur Lokaal verder gaan op hetzelfde overtuigende elan: *“We zullen blijven werken aan onze opdrachten: gemeenschapsvorming, cultuurparticipatie, cultuurspreiding. Dat zullen onze uitgangspunten blijven.”* (Denis, 10.05.2007). De nieuwe uitdaging wordt ongetwijfeld de fusie tussen het Vlaams Centrum voor Openbare Bibliotheken (VCOB) en Cultuur Lokaal (Caron, 05.04.2007). Deze fusie zal hopelijk de integratie bevorderen en de omkadering nog verder vergroten en uitdiepen.

2.1.5.2 Poppunt - 100% Puur

Volgens alle bevroegde respondenten verloopt het overleg met Poppunt uitstekend, evenals de samenwerking bij de te organiseren projecten. Cultuurbeleidscoördinatoren aarzelen bijvoorbeeld niet om popmuzikanten met specifieke vragen door te verwijzen naar Poppunt. Ook de geïnterviewde medewerkers van de Vlaams-Brabantse muziekcentra spreken over een vlot contact. De blijvende **veldgevoeligheid** is lovenswaardig: Poppunt weet heel goed wat er leeft in muzikaal Vlaanderen en waar er eventuele problemen zich manifesteren. Als organisatie valt er weinig op Poppunt aan te merken. Wanneer we verder navraag deden over het project *‘100% Puur - Pop uit de Provincies’*, kreeg het project wel enige commentaar te verduren.

Filip Libin weet het bestaan van het project naar waarde te schatten, maar toch meent hij dat het project enkele aanpassingen kan gebruiken. *“Ik denk dat we dat eens grondig moeten evalueren. Ondertussen zijn er al wat bijstellingen geweest.(...) Maar het zou niet slecht zijn om het eens deftig te evalueren. Misschien zijn er andere middelen om de doelstellingen te bereiken of te realiseren.”* (Libin, 10.04.2007).

Deze visie sluit ook enigszins aan bij de idee van Mike Naert om buiten het reguliere circuit van provinciale wedstrijden en *‘100% Puur - Pop uit de Provincies’*, jonge groepen kansen te bieden. Om de twee jaar worden de provinciale concours georganiseerd en het vervolgtraject *‘100% Puur-project’* biedt de finalisten heel wat kansen tijdens die twee jaar. In de tussenperiode komen er echter volgens Mike Naert soms groepen aan het oppervlak, waarvan men zonder twijfel kan stellen dat deze zouden thuis horen in het project. Helaas vallen deze uit de boot, daar het project reeds loopt. Aan de andere kant groeien enkele groepen tijdens het project zodanig door dat zij *‘100% Puur’* niet meer nodig hebben. Daarom stelt Mike Naert voor om vanuit Poppunt eventueel via **wildcards** nieuwe bands op te nemen. *“Als er nu groepen wegvallen, omdat ze al gelanceerd zijn. Dan zou je dat via wildcards moeten kunnen invullen met groepen die niet via de concours in de poule zitten, maar via een andere manier naar boven gekomen zijn.”* (Naert, 04.05.2007). Een systeem met wildcards voor extra bands heeft ook zijn nadelen: nu zijn de opgenomen bands

evenredig verdeeld over de Vlaamse provincies, maar via wildcards kan deze harmonieuze verhouding verstoord worden. *“Dat kan betekenen dat voor de provincie, die partner zijn voor 100% Puur, dat het een groep is die niet heeft meegedaan aan een provinciaal concours. Daar moeten zij zich dan ook bij neerleggen.”* (Naert, 04.05.2007).

Bij het ontwerpen van dergelijke nieuwe projecten is voorzichtigheid en omzichtigheid geboden, want het project mag zeker niet uitmonden in een spreekwoordelijke octopus met wijdverspreide tentakels zonder slagkracht. Het voorstel vormt een interessante denkpiste voor de toekomst, waar misschien heel wat - voorlopig onbenutte - kansen kunnen liggen. De vernieuwing van het *‘100% Puur - Pop uit de Provincies’* staat zeker niet synoniem voor het stopzetten ervan en het opstarten van een nieuw totaal concept: we moeten ons behoeden om het kind met het badwater weg te gooien. *‘100% Puur’* blijft een goed platform om groepen podiumkansen te bieden en het project opent heel wat deuren voor vele groepen, zelfs op buitenlandse festivalpodia.⁴⁴

Poppunt weigert dan ook op zijn lauweren te rusten en, ondanks de goede resultaten, is men binnen de organisatie steeds op zoek naar nieuwe cross-overs tussen genres, kunsttakken,... Het start samen met uiteenlopende partners telkens nieuwe projecten op en neemt het voortouw in de strijd voor de positie van de amateurmuzikant en DJ in Vlaanderen.

Hiernaast schept Poppunt, via een brochure⁴⁵ met praktijkvoorbeelden, ook een kader waarin haar achterban wordt geleerd hoe een rol van betekenis te kunnen spelen in het lokale cultuurbeleid. Daarenboven bouwt de organisatie mee aan een brug tussen het Deeltijds Kunstonderwijs en de pop- en rokscholen. Op nationaal niveau vormt het de spreekbuis met onderwijs en het Deeltijds Kunstonderwijs (Naert, 04.05.2007). Hiervoor werd het *‘Pop-Educatie-Platform’* in het leven geroepen. *“Het Pop-Educatie Platform is nog niet geöfficialiseerd, maar het is er en we overleggen op min of meer regelmatige basis. Ik denk dat Poppunt vrij goed weet wat leeft, wat er gebeurt en vooral wat eventueel nog nodig is.”* (Naert, 04.05.2007). Wat de toekomst precies brengt, blijft voorlopig nog koffiedik kijken.

⁴⁴ In 2007 slaan Poppunt en Zomerfestival Vlaanderen voor het eerst de handen in elkaar. Deze vruchtbare samenwerking neemt alvast een vliegende start: elf beloftevolle jonge Vlaamse groepen, gekozen uit de poule van *‘100% Puur’*, krijgen meer dan 30 podiumkansen verspreid over Vlaanderen en Nederland.

⁴⁵ Poppunt heeft samen met de andere landelijke amateurkunstenorganisaties meegewerkt aan de brochure: *‘Een hartelijke uitnodiging voor een creatief lokaal amateurkunstenbeleid’*.

Maar wat vaststaat, is dat Poppunt zich blijvend zal inzetten voor het Vlaamse muzieklandschap.

2.1.6 Muziekcentra

Deze veldanalyse van de lokale ondersteuning van popmuzikanten binnen Vlaams-Brabant kan niet omheen de - veelal structureel - gesubsidieerde muziekcentra en muziekclubs. Een klein handvol muziekcentra vormen dus belangrijke pop- en rockactoren, die hun gewicht in de schaal kunnen leggen bij het lokaal cultuurbeleid. Van Het Depot en Noise Gate worden de communicatie en samenwerking met de lokale, provinciale overheden uitvoerig bestudeerd, evenals met het Deeltijds Kunstonderwijs.

2.1.6.1 Het Depot

Wellicht is Het Depot de snelst groeiende speler binnen het pop- en rockveld in Vlaams-Brabant. Op initiatief van enkele creatieve mensen en bestaande vzw's (o.a. Fret Popatelier) werd de vzw Het Depot in het leven geroepen om ondermeer een aantal repetitieruimtes te voorzien. Vanuit de Leuvense Jeugdendienst werd hiertoe een werkingssubsidie van 7.500 euro voorzien. Later werd deze subsidie opgetrokken en werd ook binnen de Leuvense dienst Cultuur⁴⁶ een subsidie vrijgemaakt. *"We hebben in Leuven een oude traditie dat hier heel veel te doen is en de laatste tien jaar was hier niets. Maar als je bij het beleid niet de juiste mensen vindt, die hier achter staan, dan mag je het wel vergeten."* (Naert, 04.05.2007). De steun van het stadsbestuur was vrij cruciaal voor de oprichting van Het Depot. Ook het advies van de Beoordelingscommissie Muziek stelt voor structurele aanvragen voor muziekclubs duidelijk: *"Het Depot is in korte tijd een volwaardige speler in het clubcircuit geworden en vult als dusdanig een jarenlange leemte in Leuven en Vlaams-Brabant op."* (Administratie Cultuur, 11.05.2006, p.18).

"Toen wij met Het Depot begonnen, is het altijd de bedoeling geweest om naar het model van de Muziekodroom een combinatie te hebben van een concertwerking en een educatieve werking." (Naert, 04.05.2007). Het Depot heeft als muziekcentrum ook een geïntegreerde muzikeducatieve werking, waarvan de inhoud van het educatief aanbod zich eerder leent tot gevorderde amateurs, semi-professionele of professionele muzikanten. Als muziekclub poogt Het Depot zoveel mogelijk Belgische bands te programmeren met lokale of regionale support acts. De Beoordelingscommissie Muziek bracht daarom een positief advies uit inzake de structurele subsidiëring van vzw Het Depot als muziekclub voor de periode 2007-2009 (Administratie Cultuur, 11.05.2006, p.18) en voorziet een subsidie van 150.000 euro.

⁴⁶ Het Depot valt niet langer onder de dienst Jeugd, maar uitsluitend onder de dienst Cultuur.

Binnen afzienbare tijd kan Het Depot tot een provinciaal popcentrum uitgroeien, mits het de educatieve werking verder integreert, aldus de Beoordelingscommissie Muziek.

Van groot belang voor de verdere uitbouw van Het Depot is bovendien het huisvesten van repetitieruimtes onder éénzelfde dak als de concertzaal door de geplande verbouwing van het concertgebouw. Artistieke leider van Het Depot, Mike Naert, kijkt reikhalzend hier naar uit: *“Het feit dat alles op één centrale plaats komt, zorgt voor een speciale dynamiek. Je ziet dat bij de Muziekodroom en het Trix ook: leslokalen, repetitieruimtes, concertzaal,... Als mensen na een concert of een repetitie aan de zelfde toog een pint gaan drinken, dat zorgt voor een interactie die vrij uniek is.”* (Naert, 04.05.2007). Verder wil men de repetitieruimtes verder goed beheren, een hoogstaand muziekeducatief aanbod van workshops en info-sessies aanbieden en waar het kan zoveel mogelijk podiumkansen⁴⁷ aanbieden.

- Lokale overheid

De stad Leuven zit sterk in op het muziekcentrum Het Depot. Voor Steven Dusoleil, cultuurbeleidscoördinator in Leuven, betekent Het Depot de spreekwoordelijke vinger aan de pols bij popmuzikanten in de regio Leuven. *“We zien Het Depot als de spilfiguur. Omdat we denken dat mensen die iets willen doen op dat vlak, wel de weg naar Het Depot zullen vinden en erbij betrokken zullen zijn.”* (Dusoleil, 26.04.2007). Mike Naert, de artistieke verantwoordelijke voor Het Depot, wil zich deze rol van spreekbuis niet laten opdringen: *“We zijn natuurlijk niet officieel een spreekbuis. We weten wel perfect wat er leeft. Wij proberen een ontmoetingspunt te zijn voor muzikanten.”* (Naert, 04.05.2007).

Voor Het Depot vormt de stad Leuven een heel belangrijke partner. Naast een onderlinge beheersovereenkomst - zonder inhoudelijke inmenging - en een samenwerkingsovereenkomst gaat de stad Leuven bij de nakende verbouwingen aan het concertgebouw de bouwheer zijn. De onderlinge samenwerking op cultureel vlak verloopt bijna vlekkeloos. Deze sterke wisselwerking zet zich ook door binnen de Leuvense cultuurraad. Het Depot zit mee in de deelraad kunsten waar ondermeer vorm wordt gegeven aan het cultuurbeleidsplan. Bovendien zetelt Mike Naert als ondervoorzitter van de deelraad kunsten ook in de Leuvense cultuurkoepel, die een vijftal maal per jaar bijeenkomt.

⁴⁷ Podiumkansen kunnen onder de vorm van ‘support act’, maar even goed via de ‘open mic’ avonden. In de toekomst wil Het Depot na de verbouwing ook optredens mogelijk maken in de foyer van de concertzaal (Naert, 04.05.2007).

Deze cultuurraad is springlevend en werkt op een zinvolle, gestructureerde manier. Dat bewijst het memorandum dat de cultuurkoepel in 2006 opstelde en overhandigde aan alle partijen. *“Dat is de basis geweest voor het cultuurbeleidsplan.”* sic Mike (Naert, 04.05.2007). Jongst leden werd de voorbereide nota van het nieuwe cultuurbeleidsplan op de deelraad kunsten vrij grondig besproken. De inspraak van Het Depot is in die mate dat: *“Op een paar punten na stond daar bijna alles in wat wij willen realiseren. Eén van die grote dingen is de verbouwing van Het Depot.”* (Naert, 04.05.2007). Alle partijen waarderen de vlotte onderlinge samenwerking alsook de gestructureerde en zinvolle werking binnen de cultuurraad.

Het Depot heeft onderhand ook een **bovenlokale uitstraling** verworven. Tijdens het interview met Freek Rombouts opperde deze de idee om vanuit het Leuvense muziekcentrum een netwerk uit te bouwen: *“Ik vind dat er eigenlijk een netwerk zou moeten zijn tussen bijvoorbeeld Kortrock en Het Depot, dé plek in Oost-Brabant voor pop- en rock. Die zou zijn antennes moeten hebben in jeugdhuizen en initiatieven als Kortrock.(...) Vooral op vlak van communicatie zou het interessant kunnen zijn.”* (Rombouts, 08.05.2007). Een dergelijke samenwerking zou er kunnen in bestaan om via bijvoorbeeld jeugdhuizen en lokale muziekwedstrijden groepen af te vaardigen, die een voorprogramma kunnen spelen of opnamekansen krijgen. De organisatoren van het afgeslankte Marktrock in Leuven denken luidop aan een rockrally in het najaar van 2007, waarmee ze aan jong Vlaams talent uit de vier windhoeken een forum wil geven. De drie finalisten krijgen een plaats op de affiche van Marktrock en voor de winnaar is bovendien een platencontract (Van Assche, 02.08.2007). Het Depot doet er goed aan om dit initiatief samen vorm te geven.

Nu worden er misschien binnen Vlaams-Brabant te versplinterde initiatieven opgezet. In Meise bijvoorbeeld krijgen lokale groepen opnamekansen, terwijl er aan het eindproduct geen ruchtbaarheid gegeven wordt. Indien dergelijke initiatieven binnen een koepel zouden kunnen operen, kan men de communicatie optimaliseren en het niveau van professionaliteit opkrikken.

In Kortenberg hoopt Freek Rombouts ook een muziekoverleg van de grond te krijgen, waar men minstens twee maal per jaar muziekactoren als fanfares en lokale muziekscholen zou willen uitnodigen om samen aan tafel te zitten. Uit het interview bleek dat er lichte spanningen zijn tussen de klassieke muziekacademie en het pop- en rockcircuit. Misschien kan het werken aan gemeenschappelijke noden via het muziekoverleg de samenwerking tussen beide nieuw leven in blazen. Vanuit zijn

coördinerende rol als cultuurbeleidscoördinator wil hij investeren in een structurele samenwerking: *“Inspraak is nogal vrijblijvend. Maar we willen samenwerking aanmoedigen. Het is samen zoeken naar oplossingen en samen aanpakken.”* (Rombouts, 08.05.2007). Het Depot is volgens Freek Rombouts ook welkom om op bovenlokaal niveau mee te bouwen aan het poplandschap.

- Provinciale Jeugddienst

Uit de gesprekken zowel met Het Depot als met de provinciale Jeugddienst kwam duidelijk naar voren dat beide partners het goed met elkaar kunnen vinden. De Jeugddienst geeft voor de tweede maal op rij ook Het Depot de kans om ‘Rockvonk’ te organiseren. Verwacht wordt dat het deze maal nog vlotter zal verlopen aangezien Het Depot reeds min of meer weet wat te verwachten (Naert, 04.05.2007).

- Deeltijds Kunstonderwijs

Vanuit Het Depot bouwt men ook verder de rol van regionaal popcentrum uit en heeft men begin mei 2007 zelf initiatief ondernomen om met Leuvense DKO een samenwerkingsverband uit te bouwen. *“Wij hebben eigenlijk gisteren met de directrice een heel goede vergadering gehad. Dat was heel positief. Ik heb de indruk dat we vanaf volgend seizoen daar wel dingen samen gaan organiseren. Workshops organiseren door het DKO en Het Depot. Aangeboden aan zowel hun leerlingen, als ons publiek.”* (Naert, 04.05.2007). Het geloof dat beide organisaties veeleer complementair aan elkaar zijn dan concurrenten schept mogelijkheden om later op regelmatige basis samen te werken. Voor de pop- en rockopleiding door Het Depot wil men in hoofdzaak mensen aantrekken die reeds wat kunnen spelen; beginners verwijzen we door naar het conservatorium. (Dusoleil, 26.04.2007). *“Bij wat wij van individuele lessen aanbieden, is de insteek veeleer van iemand die wat verder staat en specifieke skills of technieken of genres onder de knie wil krijgen.”* (Naert, 04.05.2007). Een vaak aangehaald voorbeeld en inspiratiebron vormt de vlotte samenwerking tussen het Antwerpse muziekcentrum Trix en het Deeltijds Kunstonderwijs in Borgerhout. Ook binnen Leuven hoopt men de samenwerking naar een dergelijk niveau te kunnen tillen. De eerste gesprekken bieden reeds mooie vooruitzichten.

2.1.6.2 Noise Gate

Ondanks het feit dat studio Noise Gate de laatste jaren gekenmerkt wordt door een sterke groei, kreeg het een negatief advies te horen van de Beoordelingscommissie Kunsteducatie inzake een structurele subsidiëring. Het ontbreken van de relatie tussen educatieve werking en kunstbeleving, evenals een geïntegreerde kruisbestuiving tussen cursussen, concert-

programming en cd-releases, gaven voor de Beoordelingscommissie de doorslag voor de weigering (Administratie Cultuur, 26.06.2006, p.6). Gelukkig kan Noise Gate echter voor zijn werking rekenen op een projectsubsidie van 60.000 euro van de Vlaamse Gemeenschap (Administratie, 30.01.2007b) en jaarlijks wordt vanuit de Jeugddienst van Ternat 5.000 euro voor Noise Gate vrijgemaakt (Wachtelaer, 2005, p.80).

Deze muziekclub in het Pajottenland heeft sinds de opening in 2001 een indrukwekkend muzikeducatief aanbod gecreëerd: individuele lessen en groepslessen, aangevuld met uiteenlopende infosessies en workshops. Bovendien biedt Noise Gate de mogelijkheid aan om opnames te maken in één van de repetitielokalen. In het streven naar een totaal pakket van ondersteuning naar popmuzikanten heeft Noise Gate vrij recent - eind 2006 - in samenwerking met de Jeugddienst Ternat en CC De Ploter een project *'Rocketlive'* opgericht om podiumkansen aan te bieden. Binnen Noise Gate leeft sterk de gedachte om tot een *'popwerkplaats'* uit te groeien: *"Ik geloof dat we als Noise Gate meer groeien naar een werkplaats. Nu zitten we onder muzikeducatief centrum. Maar eigenlijk willen we de muzikanten ondersteunen van begin tot einde, dat is onze filosofie."* (De Vits, 02.05.2007).

- Lokale overheid

Hoewel tot voor kort Noise Gate zowel in de jeugdraad als in de cultuurraad van Ternat zetelde, was er weinig sprake van een veelvuldige samenwerking. *"Op gemeentelijk vlak hebben we tot nu toe, in die vijf jaar, nog niet echt samen gezeten. Wel met het jeugdhuis, omdat we daar het podium gebruiken.(...) Binnen een maand gaan we samen zitten met Marleen Platteau, de cultuurbeleidscoördinator, om te praten over het vrijetijdsplan. Dan pas komt Noise Gate ter sprake in het plan."* (De Vits, 02.05.2007). Desondanks de schijnbaar gebrekkige communicatieve samenwerking wordt er schoorvoetend werk gemaakt van een betere afstemming tussen beide partijen. Recent werd een convenant tussen Noise Gate en de gemeente Ternat goedgekeurd, die ondermeer de jaarlijkse donatie van 5.000 euro vastlegt en het ruilen van materiaal, ruimtes, ... Het convenant is volgens Kristien De Vits het bewijs dat de aanwezigheid in de jeugdraad ook zijn vruchten afwerpt. Het nieuwe podiumplatform *'Rocketlive'* zal bovendien ongetwijfeld de verdere samenwerking tussen de partners (Rock Ternat, het jeugdhuis, het jeugdcentrum, Noise Gate en CC De Ploter) stimuleren (Platteau, 19.04.2007).

Vanuit de gemeente Ternat is men erkentelijk voor de realisaties van Noise Gate en ziet men het muzikeducatief centrum als de aangewezen gesprekspartner inzake pop- en rockondersteuning. Kristien De Vits, artistieke leidster van Noise Gate, neemt haar rol ten harte als spreekbuis: *"Als Marleen mij vraagt voor het vrijetijdsplan, ik krijg hier zodanig*

veel feedback van muzikanten en leerkrachten dat ik kan spreken in naam van de muzikanten. We hebben hier heel veel reacties. Ik zie zodanig veel noden. Ik relativeer ook wat vanop afstand.” (De Vits, 02.05.2007). Vreemd vast te stellen is dat Noise Gate voortaan niet meer aan de cultuurraad deelneemt, hoewel Marleen Platteau een groot geloof heeft in de cultuurraad. Hoe dit te rijmen valt met de inspraak in het nieuwe vrijtijdsplan, valt voorlopig nog af te wachten.

- Provinciale Jeugddienst

Op de vraag hoe de communicatie tussen de provinciale Jeugddienst en Noise Gate verloopt, antwoordde Kristien De Vits ietwat ontgoocheld: *“Het is niet echt schitterend voorlopig om inspraak te hebben in het muziekbeleid. We hebben dat al een paar keer geëist: we willen mee in die vergadering, maar dat loopt stroef. Maar ik voel wel meer en meer dat we inspraak zullen krijgen.”* (De Vits, 02.05.2007). Op de Jeugddienst weet men dat de communicatie met sommige partners nog een heikel punt vormt. Binnen Vlaams-Brabant zijn er twee grote clubs met uitstraling: Het Depot en de Nijdrop. De provinciale Jeugddienst heeft geen nood aan een derde club, maar wil wel verder werk maken van een achttal podia die net onder het clubniveau zitten: de samenwerking tussen het jeugdhuis van Ternat en Noise Gate kan één van deze vormen aannemen (Libin, 10.04.2007). Op de keper beschouwd, verloopt de samenwerking tussen deze popactoren misschien toch niet zo stroef als misschien gedacht wordt: na enig aandringen van Noise Gate vindt ook voor de nieuwe ‘Rockvonk’ één voorronde in Ternat plaats.

- Deeltijds Kunstonderwijs

Voorlopig is er nog geen overleg tussen Noise Gate en het Deeltijds Kunstonderwijs in Ternat, maar een enthousiaste Kristien De Vits vertelt: *“Dat is een hoofdstuk dat nog op mijn agenda staat.(...) Ik zou er heel graag aan beginnen. Ik denk dat er daar zeker iets van te maken is. Gewoon door tijdsgebrek ben ik er nog niet toe gekomen, net als zij ook trouwens.”* (De Vits, 02.05.2007). Ze speelt met de idee om via een aantal testlocaties in het DKO een leslokaal door Noise Gate in te palmen voor instrumentenlessen. In afwachting van een vruchtbare samenwerking dienen beide muziekeducatieve partners eerst samen aan de tafel te zitten voor overleg. Muziekcentrum Noise Gate en Nijdrop slaan de handen in elkaar: Noise Gate vond in muziekcentrum Nijdrop een ideale partner voor een ‘satellietschool’ en biedt er vanaf september 2007 instrumentlessen aan.

2.1.6.3 Nijdrop en 't Smiske

Tot slot zijn er nog twee belangrijke Vlaams-Brabantse muziekclubs, die helaas, gezien de beperkte tijd en mogelijkheden, niet geïnterviewd werden binnen dit onderzoek: Nijdrop en 't Smiske. Doch zijn beide clubs vrij relevant voor de muziekscène en kunnen ze rekenen op een structurele subsidiëring als muziekclub in de periode 2007-2009.

Nijdrop is de oudste muziekclub van het land en vormt een vaste waarde in het Vlaamse clubcircuit. Enkele jaren terug kende Nijdrop een periode van mindere programmering, maar nu trekt het opnieuw de kaart van Belgische groepen. Met de verbouwing van de zaal hoopt de vzw Muziek Nijdrop het muzikeducatief aanbod verder uit te bouwen, alsook de bestaande concertwerking te optimaliseren (Administratie Cultuur, 11.05.2006, p.24). De samenwerking met Noise Gate is hierbij een belangrijke stap.

Een relatief jong buitenbeentje is de muziekclub in Asse: 't Smiske. Sedert 2000 poogt - en met succes - 't Smiske zich te profileren als een muziekclub voor Nederlandstalige folk-muziek en het luisterluid. Bovendien streeft deze organisatie er naar om tot een regionale ontmoetingsplaats voor Nederlandstalige muziek uit te groeien, via ondermeer een *'all in one'* benadering. 't Smiske biedt niet alleen een podium aan, maar ook repetitieruimte en professionele begeleiding van jonge groepen. *"Als startpodium voor jong talent neemt 't Smiske een belangrijke plaats in binnen het groeiende Vlaamse folkmuzieklandschap. Om deze reden verdient 't Smiske ondersteuning."* (Administratie Cultuur, 11.05.2006, p.9).

2.2 Cultuurbeleidsinstrumenten en samenwerkingsverbanden

In wat volgt zullen we enerzijds de uiteenlopende samenwerkingsverbanden, die in het eerste luik van deze analyse vooralsnog niet behandeld zijn, van naderbij onderzoeken en anderzijds komen de beleidsinstrumenten aan bod. Beide spelen een niet te verwaarlozen rol bij de ondersteuning van popmuzikanten op lokaal niveau.

2.2.1 Lokaal cultuurbeleidsplan

Ruim twee derde van de Vlaamse steden en gemeenten werkt met een cultuurbeleidsplan. Maar waarom doen we aan cultuurbeleidsplanning? **Cultuurbeleidsplanning** maakt het uitwerken van een doeltreffend en samenhangend beleid over een relatief lange termijn - 6 jaar - binnen het beleidsdomein cultuur mogelijk (De Kepper & Van Mechelen, 2006, 2.C/199). Het cultuurbeleidsplan vormt met andere woorden een kader van waaruit beleidsingrepen geïmplementeerd worden. Volgens de basisregels van strategische planning voert men eerst een analyse door die een situatieschets oplevert. Daarna formuleert men, om een gewenste evolutie te bewerkstelligen, een visie en strategische en operationele doelstellingen. Hieraan worden dan acties, middelen en instrumenten gekoppeld. De unieke '*couleur locale*' noodzaakt cultuurbeleidscoördinatoren steeds tot aangepaste acties over te gaan, op maat van de lokale situatie.

Tijdens dit planningsproces⁴⁸ van het lokale cultuurbeleid, staat de participatie van de burger voorop. Omdat de inbreng van uiteenlopende actoren cruciaal is voor het draagvlak van beleidsacties, worden er tal van structuren (zoals de cultuurraad) ontworpen om advies, inspraak en overleg mogelijk te maken.

In 2007 lopen de eerste cultuurbeleidsplannen ten einde en wordt er dus volop werk gemaakt van een tweede generatie cultuurbeleidsplannen. De opmaak en de uitvoering van het eerste cultuurbeleidsplan is voor velen een boeiend **leerproces** geweest (De Kepper & Van Mechelen, 2006, 2.C/204). Cultuur Lokaal biedt daarom via een cultuurbeleidplanningstraject oplossingen aan voor knelpunten die opgemerkt werden bij de eerste generatie van cultuurbeleidsplannen. Vooreerst bleken heel wat situatieschetsen in het cultuurbeleidsplan vrij betekenisloze informatie te bevatten en vaak vormde de SWOT-analyse een balast. Daarnaast ontbrak het in veel plannen ook aan interne coherentie: het schrijven van een visie of doelstelling bleek haast los te gebeuren van de gemaakte situatieschets (Denis,

⁴⁸ Het planningsproces concentreert zich voornamelijk rond het eerste planningsjaar, waarin het plan wordt geschreven na raadpleging van lokale culturele actoren (Denis, 10.05.2007).

10.05.2007). Bart Caron stelt dat bovendien heel wat van de eerste-golf-plannen zo uitgebreid en ambitieus waren dat ze onrealistisch waren. Als oplossing hiervoor ziet hij: *“We moeten de spelers op het terrein aanzetten om de uitvoering van een plan beter te monitoren en ook experts durven bij te betrekken, zelfs de cultuurraad.”* (Caron, 05.04.2007). Met deze opmerkingen in het achterhoofd ontwerpt men in 2007 een nieuw cultuurbeleidsplan.

Ook de functie van cultuurbeleidscoördinator was een nieuw gegeven: heel wat nieuwe cultuurbeleidscoördinatoren hebben al doende hun functie zelf verder vorm gegeven, zoals Elke De Cuyper ons vertelde: *“De functieomschrijving voor deze job was gebaseerd op de algemene tekst uit het decreet.(...) Dus als je op het werkterrein komt, moet je zelf in grote mate je functie zelf in vullen. Dus kijken naar de noden.”* (De Cuyper, 12.04.2007). De uitbouw van een stevig lokaal cultuurbeleid heeft veel voeten in de aarde gehad.

Ook de wetgeving omtrent het lokale cultuurbeleid maakt een **groeiproces** door. Voorheen bleek bijvoorbeeld het subsidiesysteem voor cultuurcentra niet optimaal te functioneren: actieve en dynamische cultuurcentra werden financieel beloond voor een lange periode, terwijl minder dynamische cultuurcentra minder middelen kregen, wat hen beperkte in hun verdere uitbouw. Dit subsidiesysteem leidde ertoe dat cultuurcentra met verschillende snelheden werkten (Denis, 10.05.2007). Daarom werd besloten om de basissubsidie in zijn geheel te verhogen en de aanvulling te laten gebeuren op basis van dossiers (Vlaams Parlement, 04.07.2007, p.5).

Ondertussen zijn de cultuurbeleidscoördinatoren vertrouwd met het planningsproces en met hun functie en de desbetreffende wetgeving. Eén van de belangrijkste accenten bij de cultuurbeleidsplanning voor de periode 2008-2013 wordt ongetwijfeld de **geïntegreerde beleidsvoering**: hier wordt gedacht aan mogelijke samenwerkingen met andere beleidsdomeinen zoals jeugd, toerisme en/of sport. Als alternatief voor afzonderlijke beleidsplannen wordt reeds enige tijd gedacht aan één lokaal vrijetijdsplan. Voor de onderzochte steden gaan we na in welke mate er sprake is van afstemming tussen het lokale cultuurbeleidsplan en het lokale jeugdwerkbeleidsplan en of er al dan niet werk wordt gemaakt van een vrijetijdsplan.

Zowel Kortenbergh, als Ternat maken voor de volgende periode een vrijetijdsplan op. Freek Rombouts hoopt dat via een geïntegreerd zesjarenplan de inbreng van verschillende actoren niet langer beperkt blijft tot louter de opmaak van het plan. De uitwerking over de verschillende beleidsdomeinen is minstens even belangrijk (Rombouts, 08.05.2007). In Ternat is er reeds een stevige afstemming tussen cultuur en jeugd, maar via het vrijetijdsplan

hoopt men een breder draagvlak te creëren alsook de participatie aan het lokaal cultuurbeleid te vergroten. Doordat iedereen voordeel zal kunnen halen uit een afgestemd beleid, hoopt Marleen Platteau de participatie doorheen de hele beleidsperiode te stimuleren: *“We maken eigenlijk een grotere taart, waar iedereen een stuk kan in hebben. Een grotere taart, niet in middelen, maar in ruimte.”* (Platteau, 19.04.2007). Ze wil bovendien naast de gemeenschappelijke doelstellingen in het geïntegreerde vrijetijdsplan, ook specifieke doelstellingen per beleidsdomein. Ze is zich echter ervan bewust dat dergelijke evolutie tijd vraagt.

Dat veranderingen niet zonder slag of stoot gebeuren, geldt ook voor Halle. Voorlopig is er nog geen vrijetijdsplan in de maak. Wat men momenteel wel voorziet in het cultuurbeleidplan, is een hoofdstuk doelgroepenwerking met een specifiek deel over jeugd. Binnen zes jaar wil men jeugd, sport en toerisme integreren. Over de integratie maakt Elke De Cuyper nog de volgende opmerking: *“Ik hoop dat de integratie op papier ook in de praktijk zich zal laten voelen.”* (De Cuyper, 12.04.2007).

Wat Leuven betreft, is er een vrij stoeve samenwerking tussen de afdeling Cultuur en de afdeling Jeugd. Steven Dusoleil wijt dit niet aan onwil, maar eerder aan andere finaliteiten binnen hun werking (Dusoleil, 26.04.2007). Bovendien vormen beide domeinen vrij uitgebreide blokken in Leuven waardoor er niet echt gedacht wordt aan een geïntegreerd vrijetijdsplan. Toch wil men in de toekomst werk maken van dwarsverbindingen tussen beide domeinen. *“Ik zou dat graag doen op vlak van communicatie. Omdat zowel de jeugddienst, als de cultuurdienst nood hebben aan een goed platform waar activiteiten kunnen voorgesteld worden en waar interactie mogelijk is.”* (Dusoleil, 26.04.2007). Deze uitspraak illustreert nogmaals dat cultuurbeleidsactoren vertrouwd zijn met het belang van afgestemde communicatie en het bevestigt tevens onze keuze van het opzet van dit gevoerde onderzoek.

Behoeft een geïntegreerde beleidsvoering ook noodzakelijkerwijze één lokaal vrijetijdsplan? Vormt dit de enige weg voor een optimale afstemming van lokale beleidsdomeinen en om een samenhangend beleid uit te tekenen over de verschillende sectoren heen? Bij Cultuur Lokaal vindt men de trend naar vrijetijdsplannen een terechte evolutie, maar er gaan ook stemmen op om alle beleidsdomeinplannen te integreren tot één plan. Sandra Denis vreest dat Cultuur bij dergelijk groot plan in de verdrukking zal komen en wil daarom niet verder gaan dan een vrijetijdsplan (Denis, 10.05.2007). Maar ook bij de opmaak van een vrijetijdsplan vrezen sommige culturele actoren dat cultuur gedegradeerd wordt tot de kleine broer van jeugd, sport of toerisme. Ook vanuit de jeugdsector vreest men dat het eigen domein in

de schaduw komt te staan bij één vrijetijdsplan. Een vaak gehoorde klacht is ook dat het planningsproces veel complexer wordt dan voorheen, waardoor verschillende doelgroepen minder aandacht zullen krijgen.

Alle partijen kunnen zich vinden in een maximale afstemming van de verschillende lokale beleidsplannen. Toch vinden vele onder hen, zoals de Vereniging Vlaamse Jeugddiensten en -consulenten (VVJ), één vrijetijdsplan met één budget een brug te ver. Als alternatief denkt men veeleer aan algemene strategische doelstellingen met per beleidsdomein meer specifiek afgelijnde, en aan een gemeenschappelijke omgevings-analyse. Ook Sandra Denis vindt mits enige voorzichtigheid een vrijetijdsplan een haalbare kaart. De vrees dat één domein in de verdrinking kan komen, is volgens haar veeleer toe te schrijven aan een zwakke lokale positie van de lokale vertegenwoordiger, dan aan de integratie in het vrijetijdsplan: *“Maar wie daar in de verdrinking komt, gaat vaak ook afhangen van lokale personen of de context. Als je een stevige sportschepen heb, dan zal dat wellicht wel blijken uit dat plan.”* (Denis, 10.05.2007).

Wat blijkt uit de veldanalyse is hoe twee van de vier onderzochte gemeenten reeds met een vrijetijdsplan werken. Ook in Halle overweegt men binnen zes jaar de overstap te maken. Het lijkt er op dat dit haast onafwendbaar wordt voor alle steden en gemeenten. Ongetwijfeld zal de opgedane expertise van deze eerste reeks vrijetijdsplannen in 2013 de basis leggen voor eventuele aanpassingen.

Het cultuurbeleidsplan wordt erg hoog gewaardeerd door de lokale cultuurbeleidscoördinatoren: het biedt een uitstekend kader waaruit beleidsacties geïmplementeerd kunnen worden. Met de integratie van het cultuurcentrum en de bibliotheek verdwijnen er op lokaal niveau enkele plannen, waardoor deze taken op de schouders terecht komen van de cultuurbeleidscoördinator. In ons onderzoek hoorden we enkele signalen om de planlast verder te verminderen. Steven Dusoleil stelt voor om de actieplannen, die jaarlijks opgemaakt moeten worden, niet meer te schrijven en zich te baseren op de cultuurbeleidsplannen (Dusoleil, 26.04.2007). Men staat ook wantrouwig tegenover de idee om te werken met een basissubsidie voor cultuurcentra, aangevuld met projectsubsidies op basis van dossiers. Toch stelt men vanuit Cultuur Lokaal heel duidelijk: *“Het plannen is net de essentie van een cultuurbeleidscoördinator. Het is een soort van manager.”* (Denis, 10.05.2007). Of men nu werkt aan de opmaak en de uitwerking van het cultuurbeleidsplan of van een vrijetijdsplan: de inbreng van de bevolking blijft even cruciaal. Cultuur Lokaal, VVJ, VVSG of het kabinet van de minister van Cultuur zullen van dichtbij de ontwikkelingen op het lokale werkveld moeten volgen en bijsturen waar nodig. Het volgende thema behandelt

uitvoerig de mogelijke samenwerking tussen de verschillende aanbieders van muzikeducatie.

2.2.2 Samenwerking bij muzikeducatie

Nog nooit was muziek spelen zo populair als vandaag de dag: haast alle jongeren nemen een gitaar ter hand, of slaan aan het drummen,... Mike Naert stelt: *“Overal zie je dat mensen instrumenten leren bespelen en zingen. Er is echt een boom. Wij noemen dat een ‘Idool’-boom. Je merkt dat overal: bij ons, bij muzikscholen, bij Leo Caerts. Het is ongelooflijk hoeveel mensen bezig zijn met een instrument te leren bespelen.”* (Naert, 04.05.2007).

Voorheen kon een beginnende muzikant enkel bij een klassieke muzikschool terecht om muziek te leren spelen. Nu kan hij eveneens terecht bij de alternatieve muzikschool, de commerciële private pop- en rockschool en het muzikcentrum. Jongeren houden van hun *‘no-nonsense’* aanpak om muziek te maken: ze kunnen er een instrument leren bespelen, zonder zich te moeten vermoeien voor theoretische vakken zoals notenleer. Maar zoals Freddy Marien, directeur van de academie in Lier, zegt, hebben ook muzikscholen uit het Deeltijds Kunstonderwijs baat bij deze *‘Idool-boom’*. Hij ziet naast een globale stijging van het aantal inschrijvingen in het Deeltijds Kunstonderwijs een opmerkelijke evolutie: *“Dit jaar hebben we weer vijf procent meer leerlingen en bijna allemaal voor de richting zang.”* (Demeyer, 14.12.2004).

Naast het commerciële circuit hebben heel wat muzikclubs doorheen de jaren met succes een muzikeducatieve werking uitgebouwd en krijgen ze hiervoor van de Vlaamse overheid subsidies toegewezen. In zijn toelichting van het Kunstendecreet (2007-2009) omtrent de subsidiëring van kunstorganisaties en organisaties voor kunsteducatie binnen de muziksector wijst minister Anciaux op de afstand die bestaat tussen het Deeltijds Kunstonderwijs en de muzikclubs (Anciaux, 26.06.2006, p.25). Hij meent dat een groot deel van de muzikeducatieve werking van muzikclubs thuishoort in het Deeltijds Kunstonderwijs dat hiervoor dan van het departement Onderwijs financiële middelen krijgt. Daarom pleit hij voor een stevige samenwerking tussen hen beide: *“Dit moet op termijn de norm worden. Deze problematiek staat op de agenda van het permanente overleg met mijn collega van onderwijs; een duidelijke toenadering faciliteren tussen deze structuren is hier de finaliteit.”* (Anciaux, 26.06.2006, p.25). Deze samenwerking kan bijvoorbeeld resulteren in het ter beschikking stellen van leslokalen.

Het eindrapport *'Popeducatie in Vlaanderen'* schetst uitstekend hoe er tussen de verschillende muziekopleidingen geen concurrentie hoeft te heersen, omdat elk een vrij specifieke tak van popeducatie aanbiedt.

- Het **DKO** richt zich tot de mensen die een langdurige en vrij intensieve opleiding willen genieten waar technische beheersing van een instrument hand in hand gaat met een theoretische bagage. Het niveau van de opleiding stelt je in staat om ook eventuele verdere stappen te zetten in de muziekwereld (hogere opleiding en of beroepsplannen).
- De **alternatieve muziekscholen** richten zich tot de mensen (kinderen, jongeren, volwassenen) die een waardevolle creatieve vrijetijdsbesteding willen en die zich graag engageren voor een middellange termijn, maar voor een beperkt aantal uren per week.
- De **muziekcentra** mikken op een voornamelijk jong publiek van gedreven muzikanten die vaak de ambitie hebben om met eigen werk naar buiten te treden (productiegericht) en bieden dan ook een breed pakket van educatie-, creatie- en presentatiemogelijkheden. Hierbij staat zowel het muziek spelen als het muzikant zijn centraal.
- Het **commerciële circuit** biedt instant-opleidingen waarbij een minimale beheersing van het instrument wordt bijgebracht die eventueel als opstap kan dienen voor verdere stappen in het muziekeducatieveld.
- Het **sociaal-cultureel werk** koppelt educatie aan gemeenschapsvorming en biedt dan ook uitsluitend een groepsgericht aanbod waarbij de kwaliteit van het vormingsproces centraal staat.

Figuur 16: Overzicht muziekopleidingen in Vlaanderen (Vastesaeger & Stadeus, 2007, p.51).

Dit overzicht illustreert de verscheidenheid tussen de verschillende opleidingsmogelijkheden: academies van het DKO richten zich voornamelijk op het klassieke muziekgenre, terwijl de andere zich concentreren rond populaire muziekgenres. Via het onderzoek naar *'muziekeducatie in Vlaams-Brabant'* kwam Filip Libin aan de weet dat het DKO hoog scoort op het individuele begeleiden en het leren noten lezen, terwijl samenspel de troef is van amateurkunstenorganisaties (Libin, 10.04.2007). De samenwerking tussen beide takken kan een complementair muziekaanbod bevorderen.

De lokale overheid moet hier een regierol opnemen om een geïntegreerd beleid op punt te zetten. De mogelijkheden om via het decreet lokaal cultuurbeleid de samenwerking te stimuleren zijn legio. Helaas leert de praktijk ons dat de mate waarin de samenwerking verloopt tussen het DKO en muziekeducatieve centra sterk afhangt van de bereidwilligheid van de lokale spelers. In wat volgt wordt voor de vier onderzochte steden en gemeenten de lokale samenwerking besproken.

Wat Kortenberg betreft bemerkte Freek Rombouts recent spanningen tussen het pop- en rockcircuit en de klassieke academie. Van overleg of samenwerkingen is er momenteel

weinig sprake. Daarom wilt hij als cultuurbeleidscoördinator de betrokkenen minstens twee maal per jaar samen brengen om hierover te praten (Rombouts, 08.05.2007). Indien er initiatieven uit dit overleg voort komen, wil hij deze verder vanuit de gemeente ondersteunen.

In Halle is er op dit ogenblik geen samenwerking tussen de academie en alternatieve muziekeducatieve organisaties en muzikale verenigingen (zoals fanfares). In het ontwerp van het nieuwe cultuurbeleidsplan vormt de samenwerking tussen verenigingen en de academie wel één van de werkpunten om tot een geïntegreerde beleidsvoering te komen (De Cuyper, 12.04.2007).

Zoals reeds aan het licht kwam in het onderdeel *'Muziekcentra'*, heeft er nog geen overleg plaatsgevonden tussen Noise Gate en het DKO. Wanneer we Marleen Platteau vroegen of de gemeente hier een regierol kan opnemen, antwoordde ze dat dergelijke van harte toejuicht. Ze is de mening toegedaan dat het bouwen aan een brug tussen de amateurmuzikanten en het Deeltijds Kunstonderwijs een werk van lange adem is en dat het van beide partijen inzet vraagt. (Platteau, 19.04.2007). Kristien De Vits kijkt uit naar een samenwerking en wil graag op experimentele basis samen een project opstarten. Maar zowel de directeur van het DKO als sommige leerkrachten staan volgens Marleen Platteau vrij weigerachtig tegenover vreemde actoren waardoor botsingen haast onvermijdelijk zijn.

Steven Dusoleil, cultuurbeleidscoördinator uit Leuven, beaamt de stelling in de brochure van het Forum voor Amateurkunsten dat de directie van het DKO soms een belemmerende rol kan spelen in een eventuele samenwerking. Voorheen was de klassieke academie vrij afgesloten van het pop- en rockgebeuren, maar gelukkig staat de nieuwe directie open voor samenwerking (Dusoleil, 26.04.2007). Na verkennende gesprekken tussen Het Depot en het Leuvense DKO wordt volop nagedacht om op regelmatige basis verder samen te werken.

Aan de hand van de lokale praktijk zien we dat de mate van samenwerking tussen de verschillende aanbieders van popeducatie sterk afhangt van de bereidheid en gedrevenheid onder deze lokale spelers zelf. Het is zonneklaar dat samenwerking tussen het DKO en muziekcentra niet zomaar valt af te dwingen. Niettemin kan men in het lokale cultuurbeleid **stimuli** ontwikkelen die als katalysator kunnen dienen om deze samenwerking te verbeteren.

Vooreerst verdient het een aanbeveling om als **DKO**-school deel te nemen aan de cultuurraad, de deelraad *'muziek'* of de deelraad *'(amateur)kunsten'*. Naast een adviesverlenende functie kan het DKO samen met andere partners projecten opzetten. Om met partners buiten het Deeltijds Kunstonderwijs in zee te gaan, is er nood aan openheid binnen het DKO.

Tenslotte kan een coördinerende functie vanuit het DKO voor een aanvullende stimulans zorgen: het creëren van een coherent lokaal muziekveld. Een muziekschool kan bijvoorbeeld de communicatie op zich nemen over het muzikeducatieve aanbod in de stad of gemeente en leerlingen gericht door verwijzen (Vastesaegeer & Stadeus, 2007, pp.51-52).

Ook de stad of gemeente kan **randvoorwaarden** scheppen om de samenwerking te stimuleren. Dit kan vooreerst door een regierol te vertolken tijdens het overleg. Een andere mogelijkheid is de lokale DKO-school aanmoedigen om met participatieraden te werken waar zowel muziekcentra als andere lokale amateurkunstenverenigingen aan kunnen deelnemen (vzw Forum voor Amateurkunsten, 2007, p.12). Participatie aan het DKO en het landschap van de kunsteducatie kan voor gebruikers - jongeren én volwassenen - ook leiden tot andere vormen van cultuurparticipatie. Filip Libin sluit zich bij deze mening aan: *“Ik ben er van overtuigd dat goede kunsteducatie, goede cultuureducatie ook leidt tot cultuurparticipatie.”* (Libin, 10.04.2007).

Tot slot zouden we willen aandrigen om op **federaal** niveau het departement Onderwijs en Cultuur meer op elkaar af te stemmen. In hun veldanalyse maken Tijs Vastesaegeer en Vera Stadeus de terechte opmerking om tussen de administratie onderwijs en de adviescommissie (bevoegd met de dossiers omtrent muzikeducatie) de communicatie te optimaliseren (Vastesaegeer & Stadeus, 2007, p. 52). Beide zouden op de hoogte moeten zijn van de klemtonen die elk legt op samenwerkingen met het DKO. Als kritische slotnoot stelde Filip Libin, op basis van zijn bevindingen van zijn eigen onderzoek, ons voor om de plaats van het DKO binnen Onderwijs te herzien. Het leeuwendeel van de jongeren die naar de muziekschool gaat, wil volgens hem zich hoofdzakelijk amuseren en in hun vrije tijd muziek spelen. *“Ik ben er nog steeds niet van overtuigd dat het een goede zaak is om het bij onderwijs te steken. Ik ben eerder voorstander om dit voor een groot stuk uit onderwijs weg te halen en terug binnen cultuur te huisvesten.”* (Libin, 10.04.2007).

2.2.3 Communicatiekanalen

Zoals in de brochure *‘Een hartelijke uitnodiging voor een creatief lokaal amateurkunstenbeleid’* aangekaart wordt, is het voor amateurkunstenaars niet steeds voor de hand liggend om zich bekend te maken aan de buitenwereld. Veelal beschikken ze over geen of weinig budget, waardoor een mediacampagne uit den boze is. Het gemeente- of stadsbestuur kan deze kunstenaars bijstaan in het communiceren en het voeren van promotie (vzw Forum voor Amateurkunsten, 2007, p.7). Hoewel het voor popmuzikanten enigszins makkelijker lijkt om bekendheid te verwerven dankzij digitale platformen als *‘Myspace’*, dan voor bijvoorbeeld beeldende kunstenaars, toch zijn ook popmuzikanten gebaat met promotionele

ondersteuning. Een reden is hiervoor wellicht omdat men als band via lokale mediakanalen net precies die mensen uit de nabije omgeving kan bereiken die naar optredens gaan. Het onder de aandacht brengen van hun optredens of eventueel uitgebrachte cd's is voor bands en muzikanten een sleutelfactor bij het verder doorgroeien.

Het gemeentelijke informatieblad of maar ook nieuwe mediakanalen, als de gemeentelijke website of een online activiteitenkalender vormen voor popmuzikanten uiterst handige instrumenten om met hun - toekomstig - publiek te communiceren. Daarom gingen we via interviews na over welke communicatiekanalen en -instrumenten men op stedelijk of gemeentelijk niveau beschikt en in welke mate pop-muzikanten hier beroep op kunnen doen.

In Halle verschijnt slechts vier maal per jaar een gemeentelijk infoblad *'Info Halle'* en helaas staat dit reeds boordevol, waardoor verenigingen amper aan bod kunnen komen. Ook de stedelijke website biedt weinig ruimte aan verenigingen of muzikanten. Het besef van deze niet afdoende communicatiekanalen noopt Elke De Cuyper tot veranderingen binnen een afzienbare tijd. Vooreerst plant men het gemeentelijke infoblad voortaan maandelijks te laten verschijnen (12.04.2007). Specifiek voor verenigingen wordt daarnaast werk gemaakt van een *'verenigingswebsite'* waar verenigingen - evenals muzikanten - promotie kunnen maken voor hun activiteiten, die ook tegelijkertijd terechtkomen op de kalender van de stad.

Ook in Ternat staan heel wat veranderingen op til. Binnen het Ternatse cultuurcentrum bestaat er al een platform *'Rockit'* waar partners als Rock Ternat, het jeugdhuis, Noise Gate, CC De Plotter,... samen zitten om hun programmatie af te stemmen op elkaar en waarbij de communicatiekanalen van de betrokken partijen kunnen gebruikt worden (Platteau, 19.04.2007). Naast een nieuwsbrief biedt de gemeentelijke website, met een ingebouwde module specifiek voor verenigingen en amateurkunstenaars, de kans om via digitale weg evenementen aan te kondigen. Voorts wil men het doorlinken naar websites van verenigingen, popgroepen,... ook verder uit werken. Tot slot komt er een vrijetijdsbrochure waarvan Marleen ten stelligste hoopt dat verenigingen en muzikanten energie stoppen in het redactioneel werk om de brochure een hoogwaardig elan te geven: *"Ik zou het fijn vinden als wat mensen in hun pen zouden kruipen en wat dingen neer schrijven. Dat leest makkelijk in plaats van altijd dat evenementele verkoopsblad."* (Platteau, 19.04.2007). Deze opmerking valt te interpreteren binnen de optiek dat het steeds moeilijker wordt om cultuur onder de aandacht te krijgen. Daarom is het aangewezen om de mogelijkheden van dergelijke brochures ten volle te benutten en zo gedetailleerd mogelijke achtergrondinformatie mee te geven.

Net als Halle en Ternat stelt de gemeente Kortenberg haar communicatiekanalen (website en gemeentelijke infoblad) ter beschikking voor verenigingen als Kortrock of @propo; die hier gebruik van maken. Hoewel er op de website een rubriek is voor individuele muzikanten en beeldende kunstenaars, komt dit volgens Freek Rombouts maar niet van de grond. Daarom overweegt hij om in de nasleep van de Week van de Amateurkunsten extra inspanningen te leveren om hen te mobiliseren om de informatie te bundelen via het digitale forum.

De twee pagina's in *'Passe-Partout'* voor stedelijke instellingen buiten beschouwing gelaten, blijkt Leuven merkwaardig genoeg over geen stedelijk infoblad te beschikken. Wel werd de website *'In&Uit'* gecreëerd waar men evenementen kan toevoegen via de cultuurdatabank. Om verder tegemoet te komen aan cultuurcommunicatie, zal een *'vrijtijds magazine'* verschijnen (waarvan de eerste editie gepland is in september 2007). Hier komt zowel cultuur als toeristische informatie aan bod en hoopt men het verder te kunnen uitbreiden naar jeugd en sport. Steven Dusoleil ijvert er voor dat amateurkunsten hier voldoende ruimte krijgen. Daarenboven hamert hij er op dat deze brochure een grote culturele dimensie heeft. *"We voeren bijvoorbeeld nu met de dienst toerisme een discussie of we het magazine als ondertitel geven 'cultuur en vrije tijd'-magazine of 'vrijetijds'-magazine? We staan er op dat het magazine 'cultuur en vrije tijd' meekrijgt, terwijl cultuur eigenlijk vrije tijd is."* (Dusoleil, 26.04.2007). De aanleiding voor deze polemiek is terug te brengen tot de vraag waar men de klemtoon legt in deze brochure: vrije tijd of toerisme? Vanuit de cultuurdienst stelt men kwaliteitsvolle tijdsbesteding voorop.

In deze analyse naar communicatiekanalen blijkt dat steden en gemeenten verschillende mediakanalen aanwenden om te communiceren over cultuur. Helaas gelooft men te vaak dat het openstellen van één mediakanaal voor verenigingen en muzikanten volstaat. Voor popmuzikanten betekent de promotionele ondersteuning via lokale communicatie-kanalen een welgekomen hulp. Daarom is het nodig dat zij alle beschikbare media optimaal gebruiken. Elk medium heeft namelijk zijn specifieke toepassingen en stelt eigen eisen aan de boodschap⁴⁹. *"De kenmerken van de verschillende media bepalen in meerdere of mindere mate wat er gecommuniceerd kan worden en hoe het gecommuniceerd kan worden."* (Weyts, 2003, p.19). Bij aanvang van het communicatieproces behoeven enkele elementaire vragen een antwoord: Wat is je publiek dat je voor ogen hebt? Wat heb je als doelstelling? Digitale kanalen (website, online-kalender, fora, ...) openen nieuwe mogelijkheden, maar deze kunnen best parallel gebruikt worden met analoge kanalen

⁴⁹ Heel wat communicatie-experts, maar ook praktijkmensen verwijzen nog steeds naar de gevleugelde slogan van Marshall McLuhan: *"the medium is the message."* (Weyts, 2003, p.19).

(affiches, brochures, infobladen,...). De onderzochte steden en gemeenten zijn althans van plan deze ondersteuning op een structurele en professionele wijze vorm te geven.

2.2.4 *De lokale stimulansen voor popmuzikanten*

Na de bespreking van de mogelijkheden van afstemming binnen muziekeducatie en van promotionele ondersteuning, staan we ter afsluiting stil bij de inspraakmogelijkheden en ondersteuningsmaatregelen aangeboden binnen de vier onderzochte steden en gemeenten, specifiek voor popmuzikanten.

'*Cultuurcommunicatie*' betekent niet enkel communicatie over het aanbod van cultuur. Bij het betrekken van de burger en het op gang brengen van de dialoog over de verschillende aspecten van het lokale cultuurbeleid speelt **communicatie** ook een **centrale rol**. Als we het hebben over inspraakmogelijkheden, dan is de cultuurraad een aangewezen instrument om als gemeente het oor te luister leggen en vanuit de geopperde grieven wijzigingen door te voeren. Popmuzikanten zijn echter minimaal vertegenwoordigd in de cultuurraad, maar met de opkomst van deelraden zal hier stilaan verandering in komen. Ook wordt er sterk ingezet op de lokale muziekcentra en alternatieve muziekscholen, daar deze een klankbord vormen voor wat lokaal leeft. Naast formele raadplegingsstructuren zijn er ook nog een resem andere manieren om de interactie te stimuleren met popmuzikanten. Zo werd in Halle een vragenlijst verspreid onder alle inwoners: via deze weg kan men opmerkingen inbrengen over het cultuurbeleid en wijzen op eventuele knelpunten (De Cuyper, 12.04.2007). Hoewel er lang-zaamaan beterschap op komst is, vragen we toch aan gemeentebesturen om doelgericht de interactie met popmuzikanten blijvend op te zoeken.

Steevast is het vinden van een geschikte **repetitieruimte** een probleem voor heel wat muzikanten en andere amateurkunstenaars. Voor popmuzikanten dient de ruimte bovendien berekend te zijn op knallende, ronkende debicels: geluidsisolatie is met andere woorden een must om de overlast zo minimaal mogelijk te houden. In Vlaams-Brabant heeft de provinciale Jeugddienst het voortouw genomen bij het inrichten van een 17-tal aangepaste repetitieruimtes voor popmuzikanten. Dit aantal wordt voorlopig niet verder uitgebreid. Enkele ruimtes binnen jeugthuizen worden niet louter gebruikt voor repetitie en het verhuur erva, wordt door sommige jeugthuizen veeleer als een last ervaren (Libin, 10.04.2007). De uitdaging voor de komende jaren is een goede werking uitbouwen zodat deze ruimtes optimaal renderen.

Het voorzien van repetitieruimtes kan de zoektocht aanzienlijk vergemakkelijken voor popmuzikanten. Op onze vraag of de gemeente een regierol op zich kan nemen door

bijvoorbeeld leegstaande lokalen binnen het Deeltijds Kunstonderwijs te gebruiken als repetitieruimtes, hoorden we overal positieve klanken. Helaas leert de praktijk ons dat er vaak geen leegstaande lokalen binnen het DKO zijn. Als alternatief denkt Steven Dusoleil aan schoollokalen: *"Dat is een geweldige infrastructuur die 's avonds leeg staat. Daar denk ik wel dat we daar eens moeten aan beginnen nadenken of we die infrastructuur niet kunnen gebruiken voor andere zaken: zoals vergaderingen, repetitieruimtes."* (Dusoleil, 26.04.2007). Maar Kristien De Vits vindt schoolgebouwen geen haalbare kaart: heel wat praktische regelingen (openen en sluiten van lokalen) en een onaangepaste geluidsinfrastructuur vormen obstakels (De Vits, 02.05.2007). Zij verwacht veel meer van de samenwerking tussen het DKO enerzijds en alternatieve muziekscholen anderzijds. Via ondermeer het Pop-Educatie Platform kan het overleg en de samenwerking verder vorm krijgen.

Naast logistieke ondersteuning kan er eventueel gedacht worden aan **ondersteuning op fiscaal of juridisch vlak**. Het *'popmuziekbeleid'* wordt in grote mate bepaald op federaal niveau - denk maar aan bijvoorbeeld het wetgevend kader omtrent het Kunstenaarsstatuut - waardoor het voor lagere niveaus minder vanzelfsprekend is om popmuzikanten juridisch te ondersteunen. Toch kan men op lokaal niveau popmuzikanten ondersteunen door hen ondermeer wegwijs te maken in het subsidielandschap en hen op weg te helpen bij de opmaak van subsidiedossiers.

Heel wat steden en gemeenten geloven in deze vorm van dienstverlening. In Halle beschikt men over een handige *'organisatiegids'* met ondermeer informatie over subsidies, hoe je evenementen organiseert,... (De Cuyper, 12.04.2007). Freek Rombouts stelt dat een stad of gemeente ook moet doorverwijzen naar andere diensten die relevant zijn. Steven Dusoleil gaat hiermee volmondig akkoord: *"Ik vind dat zeker een rol die de stad moet spelen. Dat geldt niet alleen voor amateurs, maar ook voor andere verenigingen: zeggen waar ze centen kunnen binnenhalen."* (Dusoleil, 26.04.2007). Het is niet alleen van belang dat een subsidieaanvraag op de juiste dienst of overheid terecht komt. Daarenboven kan men op lokaal vlak popmuzikanten wijzen op wat precies in een subsidiedossier verwacht wordt. Zo vermijdt men lijvige dossiers of aanvragen die naast de kwestie zijn.

Tot slot geven we mee dat de **financiële ondersteuning** gericht op popmuzikanten meestal voorkomt onder de vorm van subsidies aan vzw's of plaatselijke muziekcentra, zoals Het Depot in Leuven. Popmuzikanten of bands krijgen van lokale overheden geen rechtstreekse subsidies, maar soms worden er indirecte ondersteuningsmaatregelen voorzien: er worden middelen vrijgemaakt om repetitieruimtes of bijvoorbeeld free podia in te richten (soms ook in natura, zoals bijvoorbeeld het gratis ter beschikking stellen van geluidsinstallaties).

De ondersteuningsmaatregelen van de onderzochte steden en gemeenten bleken erg divers te zijn. Het verdient aanbeveling dat naast de vertegenwoordiging en inspraak van popmuzikanten in het cultuurbeleid, ook werk wordt gemaakt van uiteenlopende acties die hen daadwerkelijk ondersteunen.

Hoofdstuk 3 Conclusie

De centrale vraagstelling naar de lokale ondersteuning van popmuzikanten werd geanalyseerd aan de hand van twee onderzoeksluiken, waarbij de grote lijnen van dit onderzoek uiteengezet werden door middel van verschillende topics. Nu de gegevens van deze casestudy ons bekend zijn, gaan we in dit besluitend hoofdstuk de bevindingen vanuit het veld terugkoppelen aan het huidige cultuurbeleid en het beleidskader. Zo zullen we enkele aandachtspunten formuleren en aanbevelingen maken voor een beter begrip in de toekomst tussen de lokale overheden en de popmuzieksector.

2007 is het jaar waarin de nieuwe plannen voor 2008-2013 geschreven moeten worden. Het planningsproces is organisch gegroeid vanuit de lokale praktijk. Wanneer men acties op touw zet, moet men bijgevolg kunstmatige ingrepen vermijden: zonder een lokaal draagvlak of zonder een te vervullen behoefte, heeft een actie weinig kans op slagen. De centrale figuur bij de coördinatie en uitvoering van het lokale cultuurbeleidsplan is de cultuurbeleidscoördinator. Deze taken van cultuurbeleidscoördinator vereisen een stevige **verankering in de lokale context**. Vernetwerking met diverse lokale actoren draagt in hoge mate er toe bij dat men weet wat er in de gemeente leeft. Het contact aanscherpen met de burger bevordert eveneens de participatie aan het lokale beleid, wat zeker zo belangrijk is.

In uitoefening van de functie van cultuurbeleidscoördinator moet hij of zij bijgevolg niet alleen vertrouwd zijn met de aanwezige officiële verenigingen, maar ook met informele cultuuractoren (plaatselijke kunstenaars, amateurmuzikanten,...). Alternatieve ontmoetingsplaatsen kunnen hiervoor geschikt zijn: lokale optredens, podiumvoorstellingen, tentoonstellingen,... We benadrukken ook dat een succesvolle samenwerking tussen de cultuurbeleidscoördinator en de plaatselijke schepen van Cultuur een mutuele adaptatie veronderstelt tussen beide (daar de cultuurbeleidscoördinator in sterke mate aangewezen is op de schepen voor de vertegenwoordiging van het Cultuurdomein in het schepencollege).

Een formele overlegstructuur tussen cultuurbeleidscoördinatoren blijkt een troef te zijn die tot op heden nog niet uitgespeeld is. Hier kan een rol weggelegd zijn voor bijvoorbeeld de provinciale overheid om een **structureel overlegplatform** op te richten. Ook thematische werkgroepen (muziek, fotografie, erfgoed,...), gestuurd vanuit de provincie, vormen een denkpiste bij mogelijke samenwerkingen. De nieuw op te richten cultuurregio's in Vlaams-Brabant kunnen, door het uitwisselen van kennis en expertise, tevens een nieuwe dynamiek

geven aan lokale culturele samenwerkingsverbanden en het overleg tussen cultuurbeleidscoördinatoren.

Zoals eerder aangestipt, is de inbreng van lokale bevolking cruciaal. Hiertoe vormt de cultuurraad een uitstekend instrument, onder voorbehoud dat deze de adviesverlenende opdracht ter harte neemt. Bij de opmaak van het cultuurbeleidsplan moet een proces van interactief bestuur en van communicatieve planning nagestreefd worden. Vooralsnog blijkt de lokale goodwill soms te botsen met een top-down benadering van het cultuurbeleidsproces waardoor de dynamiek van de cultuur- en amateurkunstensector in het gedrang dreigt te komen.

De cultuurraad moet afstappen van de logge structuur en zich inspannen om geargumenteerde en onderbouwde commentaren af te leveren. De mogelijkheden tot **vernieuwing** zijn legio: vooreerst kan men werk maken van deskundig coöpteren of het betrekken van experts. Voorts is de opdeling van cultuurmateries opportuun om het werken met deelraden te stimuleren. Door projectmatig te werken, is een engagement van zes jaar geen vereiste meer om te kunnen deelnemen aan de cultuurraad. Dit biedt als aanvullend voordeel dat de instroom van jongere mensen en andere cultuurvormen dan het traditionele verenigingsleven, bevorderd wordt.

In navolging van het Kunstendecreet is binnen het lokaal cultuurbeleid ook een integraal beleid, onder de vorm van ontschotting, mogelijk. De afstemming met jeugd, toerisme en sport vormen de sleutel tot een **geïntegreerd cultuurbeleid**. Deze trend zet zich door in vele steden en gemeenten en kadert in de evolutie van een cultuurbeleidsplan naar één vrijetijdsplan, als alternatief voor afzonderlijke beleidsplannen. Samenwerkingsverbanden tussen verschillende beleidsdomeinen bieden talrijke kansen om cultuur stevig te verankeren in de lokale context, waarbij overleg en inspraak centraal staat. Daar popmuziek vaak met jeugd geassocieerd wordt, kan de samenwerking tussen cultuur en jeugd de nodige synergie creëren om de gepaste ondersteuning vorm te geven. Dergelijke samenwerkingen kunnen een meerwaarde betekenen bij het opzetten van initiatieven en ondersteuningsvormen, onder voorbehoud dat elk beleidsdomein voldoende ruimte krijgt in het geïntegreerde vrijetijdsplan om per beleidsdomein specifieke doelstellingen te realiseren.

De verbreding van het cultuur- en muziekbegrip via het Muziekdecreet en het Kunstdecreet heeft met zich meegebracht dat de amateurkunstensector als **volwaardige gesprekspartner** erkend werd bij de communautaire beleidsvoering. Maar op lokaal vlak hinkt men achterop. Hoewel amateurkunsten (popmuziek of beeldende kunsten) slechts een

niche vormen binnen het lokaal cultuurbeleid en het cultuurbeleidsplan, hoeft dit niet te betekenen dat deze verwaarloosd mogen worden. Daarom pleiten we voor een lokale herwaardering van de amateurkunsten, aangezien deze een levendig en creatief klimaat stimuleren en gemeenschapsvormend optreden. Dit kan door hen te betrekken bij het beleid, hen te ondersteunen en door hen ruimte te geven waar nodig zou blijken te zijn.

Steunpunten als Poppunt en Cultuur Lokaal staan in voor de communicatie, beeldvorming en praktijkontwikkeling van allerhande projecten. Beide organisaties beschikken over een groot draagvlak om hun sector te vertegenwoordigen en te ondersteunen. Het aangaan van een dialoog met deze vertegenwoordigers vormt een aangewezen instrument om de amateurkunstensector en in het bijzonder de popsector te ontsluiten.

Maar ook op provinciaal vlak (bijvoorbeeld Popstoot in Vlaams-Brabant) nemen verschillende partners het voortouw bij de uitbouw van het popbeleid. Naast het inrichten van inspraakmomenten en het openstellen van formele overlegstructuren, waaronder de cultuurraad, kan op lokaal niveau het gesprek op gang gebracht worden met lokale muziekcentra bij het aflijnen van concrete acties voor de ondersteuning van popmuzikanten. Deze centra hebben voeling met het lokale popveld en fungeren daarom als spreekbuis.

Om popmuzikanten bij het muziekbeleid te betrekken, zijn er reeds heel wat initiatieven opgezet, maar uiteindelijk moeten de muzikanten ook zelf uit de coulissen komen. De inbreng van individuele popmuzikanten is van groot belang om de reële noden van de sector aan bod te laten komen. Daarom raden we popmuzikanten aan om zelf stappen te zetten. Het is raadzaam als muzikant zich te laten informeren. Indien de stad of gemeente hen niet vraagt om hun mening te geven over het cultuurbeleid of om actief eraan deel te nemen, dan raden we hen aan om zelf contact op te nemen met de cultuur-, jeugdinstelling of het lokale muziekcentra. Zij ondersteunen het planningsproces en zullen mensen met vragen hieromtrent ongetwijfeld verder willen helpen. De opmaak van het cultuurbeleidsplan is het uitgelezen moment om voorstellen te doen hoe de stad of gemeente popmuzikanten kan ondersteunen. *“Je hoeft beslist geen zanger te zijn om je stem te laten horen!”*

Inspraak is één ding, maar lokale ondersteuning van popmuzikanten, die strookt met de reële behoeften en wensen, is een ander verhaal. Ondersteuning staat, in plaats van rechtstreekse subsidiëring van muzikanten, hier gelijk aan het creëren van mogelijkheden en stimulansen. Hierbij denken we aan ondersteuning op het vlak van infrastructuur, onderwijs en communicatie.

Zowel amateur-, semi-professionele als professionele muzikanten hebben behoefte aan een aangepaste **infrastructuur** om zich te ontplooiën. Vooreerst kan hieronder repetitieruimtes begrepen worden. Dankzij de financiële ruggensteun van de Vlaams-Brabantse provinciale Jeugd-dienst of van vzw's die zich belangeloos inzetten, zijn er de voorbije jaren in Vlaanderen heel wat repetitieruimtes uit de grond gestampt. Niettegenstaande het stijgende aantal vormen deze een blijvend actiepunt, waar op lokaal vlak aandacht moet aan besteed worden.

Daarnaast vormt het aanbieden van podiumkansen een uitdaging. Het muzikaal talent in Vlaanderen wil niets liever dan zich bewijzen op het podium. Vooralsnog worden er binnen Vlaams-Brabant te versplinterde podiumkansen en initiatieven opgezet, waardoor deze aan slagkracht inboeten. Om dit te vermijden, kan men als lokale overheid bijvoorbeeld samenwerken met verschillende lokale podia om overkoepelende projecten op te starten. Ook een lokaal muziekcentrum kan zelf stappen ondernemen om samen te werken met lokale jeugdhuizen of muziekwedstrijden: via deze weg geselecteerde groepen krijgen opnamekansen of de kans een voorprogramma te spelen. Het Depot kan volgens ons verder uitgroeien tot een provinciaal muziekcentrum, wanneer het op bovenlokaal niveau verschillende antennes uitzet en daarvan de werking coördineert en integreert in de eigen werking. Bij samenwerkingen kunnen de partners gebruik maken van gemeenschappelijke mediakanalen, wat resulteert in een optimale communicatie en een hoger niveau van professionaliteit.

Terloops merken we op dat de wedstrijdformule, vaak in één adem vernoemd met free podia, een goede manier is om bands te selecteren en te ondersteunen, als de organisatie ook voldoende aandacht besteedt aan de coaching van de bands tijdens hun deelname aan wedstrijden. Het systeem van wildcards voor nieuwe beloftevolle kan een oplossing vormen voor de vaak rigide wedstrijdformule, mits de toekenning volgens een weldoordacht stramien gebeurt en niet resulteert in vriendjespolitiek.

De lokale overheid dient ook te investeren in de onderbouw via **omkadering** en muziek-educatie. Samenwerkingen tussen het Deeltijds Kunstonderwijs en alternatieve muziekscholen kunnen een complementair muziekaanbod bevorderen, maar vooralsnog bleek het water soms te diep voor gesprekken hieromtrent. De lokale overheid kan sterk inzetten op een geïntegreerd beleid. Er is een rol weggelegd voor de overheid om naar een betere samenwerking te streven door bij dit overleg en stimuli te voorzien. Participatieraden binnen het DKO kunnen de deur op een kier zetten om met muziekcentra en andere lokale

amateurkunstenverenigingen samen te werken en nauwer aan te sluiten bij de lokale situatie.

Transparantie binnen cultuurbeleid is een must. Het popbeleid op het gemeenschapsniveau, het provinciale en het lokale niveau moet maximaal op elkaar afgestemd worden, om overlappingsen of tegenstrijdigheden in het beleid te minimaliseren. Op hoger niveau zal het streven naar een optimale communicatie tussen de administratie onderwijs en de adviescommissie (bevoegd met de dossiers omtrent muziekeducatie) leiden tot een uniforme houding wat betreft samenwerkingen met het DKO.

Eens de problemen met het DKO uitgeklaard zijn, kunnen onderhandelingen over de afstemming van de klassieke opleidingen van de muziekschool of conservatorium op elkaar en het alternatief aanbod leiden tot structurele samenwerkingen. Bij dergelijk verstandshuwelijk zijn (amateur)popmuzikanten gebaat doordat het opleidings- en vormingsaanbod in de breedte en diepte toeneemt. Ook alternatieve muziekcentra en -clubs kunnen samenwerken om coherent lokaal muziekveld te creëren: het werken met satellietscholen kan hierbij een mogelijke piste vormen. De prille samenwerking tussen Noise Gate en Nijdrop bewijst eens te meer dat dit een haalbare kaart is.

Communicatie vervult ontegensprekelijk een scharnierfunctie binnen het lokaal cultuurbeleid: naast inspraak en overleg in het cultuurbeleid, speelt communicatie een rol van betekenis bij de promotie van het cultuuraanbod. Om op een efficiënte manier activiteiten bekend te maken en een culturele boodschap te verspreiden, moeten de lokale overheden alle registers open trekken (digitale én offline media), aangezien elk informatiekanaal voor specifiek geschikte toepassingen gebruikt kan worden. Het openstellen van deze gemeentelijke communicatie-kanalen biedt popmuzikanten extra mogelijkheden, waarvan zij dankbaar gebruik zullen maken. In de praktijk zien we ook wanneer muzikanten of andere amateurkunstenaars bij een gemeentelijke cultuur- of jeugddienst aankloppen voor gericht advies (bijvoorbeeld over zakelijke aspecten van het muzikant zijn), dat die als intermediair kunnen optreden en hen doorverwijzen naar de geschikte instanties. Cultuurcommunicatie omvat een breed spectrum en elke tak behoeft een gespecialiseerde aanpak.

Deze bovenvermelde ondersteuningsmogelijkheden dragen er in sterke mate toe bij dat popmuzikanten zich ten volle kunnen ontplooiën en dat jong poptalent de kans krijgt boven te drijven. Al deze maatregelen ten spijt, biedt talent geen sluitende garantie voor succes als muzikant. De combinatie van heel wat factoren als techniek, creativiteit, doorzetting,... zijn hier van belang. Niet in het minst is **sociaal talent** van tel. Zonder inspanningen van de

popmuzikant om een sociaal netwerk uit te bouwen van mensen uit de muziekwereld, hypothekeert hij zijn eigen doorgroeikansen.

Welk popbeleid de lokale overheid nu moet kiezen, is moeilijk in het algemeen te bepalen: het beleid hangt af van gemeente tot gemeente. De overheid dient een gedifferentieerd beleid te voeren dat gebaseerd is op behoeften van de burgers en rekening houdt met uitlopende standpunten. Ze moet ook blijvend oog hebben voor opvolging en evaluatie van het lokale popveld en de popsector. Bij gewijzigde behoeften kunnen projecten na verloop van tijd hun doel voorbij schieten. Op geregelde tijdstippen de lokale of provinciale popsector bevragen, kan een mogelijkheid vormen om de specifieke noden van popmuzikanten te achterhalen en datgene wat aan de basis leeft op te sporen. De overheid moet tevens uitkijken dat ze door haar ondersteuning privé-initiatieven niet verstikt. Belangrijk hierbij is dat er gezocht moet worden naar een gezond evenwicht.

Tot slot begrijpen we dat niet iedereen zich misschien in alle geopperde aanbevelingen steeds kan vinden; net de discussie over uiteenlopende opvattingen en ideeën vormt een uitstekende voedingsbodem om hieruit nieuwe gerichte beleidsacties te ontwikkelen. *“Er ontstaat geen harmonie wanneer iedereen dezelfde noot zingt”* aldus Doug Floyd (de Ley, 2006, p.480).

We hopen met dit onderzoek de lokale ondersteuning van popmuzikanten en de aangereikte resultaten deze discussie nieuw leven in te blazen en cultuurbeleidsactoren te overhalen om popmuziek een plaats te geven in het lokale cultuurbeleid. Na enkele tips is het tijd voor actie. De lokale ondersteuning van popmuzikanten? *“Daar zit muziek in!”*

LITERATUURLIJST

- 100 % Puur (z.d.). *Wat is 100% Puur?* [19.04.2007, Poppunt: <http://www.100procentpuur.be/site/content/view/28/37/>].
- Administratie Jeugd (2003). *Besluit van de Vlaamse regering ter uitvoering van het decreet van 14 februari 2003 houdende de ondersteuning en de stimulering van het gemeentelijk, het intergemeentelijk en het provinciaal jeugd- en jeugdwerkbeleid, inzake de subsidiëring van gemeentebesturen die een ruimtebeleid voeren als onderdeel van het jeugdwerkbeleid.* [19.03.2007, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap: http://www.wvc.vlaanderen.be/jeugdbeleid/regelgeving/overheden/documenten/besluit_jeugdruimte_gecoördineerd_naRvS.pdf].
- Administratie Jeugd (2005). *Decreet van 29 maart 2002 op het Vlaams jeugdbeleid, gewijzigd bij het decreet van 8 juli 2005.* [19.03.2007, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap: <http://www.steunpuntjeugd.be/docs/vlaams-decr2005-offcoord.pdf>].
- Administratie Jeugd (05.12.2005). *Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de subsidiëring van jeugdculturele en internationale initiatieven voor de jeugd.* [19.03.2007, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap: <http://www.steunpuntjeugd.be/docs/vlaams-decr-ub2-2005.pdf>].
- Administratie Jeugd (2006). *Vlaams Jeugdbeleidsplan 2006-2009.* [19.03.2007, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap: http://www.wvc.vlaanderen.be/jeugdbeleid/beleid/vlaams_jeugdbeleidsplan/documenten/jbp2_def.doc].
- Administratie Cultuur (24.02.2005). *Erkennings- en subsidiëringronde 2003-2006.* [19.04.2007, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap: <http://www.wvc.vlaanderen.be/muziek/erkenningensubsidiering/erkenningensubsidieronde20032006.htm>].
- Administratie Cultuur (31.03.2006). *CultuurInvest, een nieuw beleidsinstrumentarium voor de sector van de cultuurindustrieën.* [01.03.2007, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap: http://www.wvc.vlaanderen.be/cultuurbeleid/cultuurindustrie/cultuurinvest_persmededeling31032006.pdf].
- Administratie Cultuur (11.05.2006). *Definitieve adviezen structurele aanvragen muziek 2007-2009 / Muziekclubs.* [08.05.2007, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap: http://www.wvc.vlaanderen.be/muziek/adviezen/artistieke_adviezen/3artistieke%20adviezen%20muziekclubs.doc].
- Administratie Cultuur (26.06.2006). *Beoordelingscommissie Kunsteducatie.* [08.05.2007, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap: http://www.wvc.vlaanderen.be/muziek/adviezen/artistieke_adviezen/5artistieke_adviezen_kunsteducatie-nieuw.doc].

- Administratie Cultuur (31.08.2006). Beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media. [19.04.2007, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap: <http://www.wvc.vlaanderen.be/cultuur/meerinfo/organisatie/index.htm>].
- Administratie Cultuur (19.10.2006). *Beleidsraad en Strategische Adviesraad*. [19.04.2007, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap: http://www.wvc.vlaanderen.be/cultuur/meerinfo/organisatie/beleidsraad_adviesraad.htm].
- Administratie Cultuur (01.12.2006a). *Stand van zaken 28.11.2006: overzicht deelnemende gemeenten*. [11.04.2007, Vlaamse overheid: <http://www.wvc.vlaanderen.be/lokaalcultuurbeleid/gemeenten/standvanzaken.htm>].
- Administratie Cultuur (01.12.2006b). *Overzicht deelnemende gemeenten Vlaams-Brabant op 28.11.2006*. [19.04.2007, Vlaamse overheid: http://www.wvc.vlaanderen.be/lokaalcultuurbeleid/gemeenten/vlaams_brabant.htm].
- Administratie Cultuur (30.01.2007a). *Kunstendecreet - structurele subsidies periode 2007-2009*. [11.04.2007, Vlaamse overheid: http://www.wvc.vlaanderen.be/regelgevingcultuur/wetgeving/kunstendecreet/overzicht_subsidies/kunstendecreet_structurele_subsidies_07-09.htm].
- Administratie Cultuur (30.01.2007b). *Kunstendecreet - overzicht subsidies*. [09.05.2007, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap: http://www.wvc.vlaanderen.be/regelgevingcultuur/wetgeving/kunstendecreet/overzicht_subsidies/kunstendecreet_projectsubsidies_2006.htm].
- Aendekerk, A. (26.01.1999). *Erkennings- en subsidiërronde Muziekdecreet België*. [11.04.2007, Vlaamse Regering: <http://www.nieuwsbank.nl/inp/1999/01/0126U073.htm>].
- Ameryckx, K. (1995). *Het overheidsbestel ten opzichte van populaire muziek* [Licentiaatsthesis]. Leuven: K.U.Leuven.
- Ameryck, K. (1999). Het overheidsbeleid ten aanzien van populaire muziek. In G. De Meyer & K. Roe (Reds.), *Het zijn maar liedjes* (pp.111-116). Leuven: KULEuven.
- Anciaux, B. (2000). *Beleidsnota Cultuur 2000-2004*. Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.
- Anciaux, B. (2004). *Beleidsnota Cultuur 2004-2009*. Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.
- Anciaux, B. (26.06.2006). Subsidiëring in de periode 2007-2009 van kunstenorganisaties en organisaties voor kunsteducatie binnen de muzieksector. [11.04.2007, Vlaamse overheid: http://www.wvc.vlaanderen.be/muziek/adviezen/Persmap_uitgebreide%20nota.doc].
- Baeten, E. (2005). Podiumkunstenbeleid: een overzicht. In R. Dillemans & A. Schramme (Reds.), *Wegwijs Cultuur* (pp.142-144). Leuven: Uitgeverij Davidsfonds NV.

- Beoordelingscommissie kunstencentra, werkplaatsen en alternatieve managementbureaus (2006). *Inleiding bij de adviezen van de beoordelingscommissie voor kunstencentra, werkplaatsen en alternatieve managementbureaus - maart 2006*. [19.04.2007, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap: http://www.wvc.vlaanderen.be/muziek/adviezen/artistieke_adviezen/landschapsnota_kwa_2007-2009.pdf].
- Billiet, J. & Waeye, H. (2001). *Een samenleving onderzocht. Methoden van sociaal-wetenschappelijk onderzoek*. Antwerpen: Standaard Uitgeverij.
- Boomkens, R. (1994). *Kritische massa. Over massa, moderne ervaring en popcultuur*. Amsterdam: Van Gennepe.
- Brumagne, A. (24.10.2001). *Gemeenten ontwaken uit culturele winterslaap*. De Morgen, p.17.
- Caron, B. (Marke, 05.04.2007). *Interview over het Vlaamse popbeleid en het decreet lokale cultuurbeleid* [Interview met F. Busscher].
- Christenson, P.G. & Roberts, D.F. (1998). *It's not only rock&roll. Popular music in the lives of adolescents*. Cresskill, New Jersey: Hampton Press.
- Coenen, R. (2001). De problemen van de Vlaamse popmuzikanten bij de uitbouw van hun carrière. In H. Van den Bulck & G. Fauconnier (Reds.), *Mediagids, Audiovisueel* (pp.117-126). Diegem: Kluwer.
- Colpaert, J., Lauwerysen, K. & Colpaert, T. (2002). *Cultuuratlas en cultuurregio's in Vlaanderen. Lezing voor de studiedag 'De lokale (uit)stralingsfactor van cultuur'*. Presentatie op 27.11.2002 in De Warande, Turnhout.
- Colpaert, J., Colpaert, T. & Scheipers, G. (2003). *Indicatoren voor bibliotheken en cultuurcentra: een inspiratiegids*. Brussel: Politeia.
- Colpaert, J. & Lauwerysen, K. (2006). *Overal muziek? Rapport van het onderzoek naar de spreiding van het muziekaanbod in Vlaanderen*. [06.05.2007, Re-Creatief Vlaanderen en Ehsal: http://www.flandersmusic.com/documents/presentatie_jancolpaert_katrien.ppt].
- Cultuur Lokaal (13.12.2005). Nieuwsbrief. [19.04.2007, Cultuur Lokaal: <http://www.cultuurlokaal.be/front/nieuwsbrief/detail.jsp?id=10551>].
- Cultuur Lokaal (07.02.2007). *Verslag Muziekgesprekken "Jong talent"*. [11.04.2007, Cultuur Lokaal: <http://www.cultuurlokaal.be/front/downloadDocument.jsp?id=16273>].
- De Boodt, J. (2006). *De sculptuur van de popmuzikant: het culturele gedrag nader bekeken* [Licenciaatsthesis]. Gent: Universiteit Gent.
- De Bruyn, T. (11.04.2007). *Pimp your space*. Presentatie 11.04.2007 in Leuven.
- De Cuyper, E. (Halle, 12.04.2007). *Interview of het lokale popmuziekbeleid en het decreet lokaal cultuurbeleid* [Interview met F. Busscher].
- de Jong, C. (2005). Muziek in de marge. Songteksten als motto's van literaire teksten. In M. Steenmeijer (Red.), *Pop in literatuur* (pp.239-249). Utrecht: Uitgeverij IJzer.

- de Ley, G. (2006). *Groot citaten boek*. De Fontein
- De Kepper, M. (2005a). Cultuur- en gemeenschapscentra. In R. Dillemans & A. Schramme (Reds.), *Wegwijs Cultuur* (pp.231-234). Leuven: Uitgeverij Davidsfonds NV.
- De Kepper, M. (2005b). Steunpunt voor het lokale cultuurbeleid. In R. Dillemans & A. Schramme (Reds.), *Wegwijs Cultuur* (pp.234-235). Leuven: Uitgeverij Davidsfonds NV.
- De Kepper, M. & Van Mechelen, M. (2006). Cultuurbeleidsplanning in de Vlaamse steden en gemeenten. In De Kepper, M. & Plas, H. (Reds.), *Cultuur & vrije tijd, een lokaal praktijkboek* (pp.2.C/197-220). Brussel: Politeia.
- De Kepper, M. (2006a). Veel meer cultuur dan ooit tevoren. *Lokaal, nummer 19*, pp.24-26.
- De Kepper, M. (2006b). Dynamisch cultuurbeleid verwent iedereen. *Lokaal, nummer 20*, pp.28-30.
- De Meester, K. (03.01.2006). Internet, waar de kleintjes groot worden. *De Morgen*. [21.02.2007: Archief De Morgen Online: <http://www2.demorgen.be/archief.demol/index.html>].
- De Meyer, G. & Vandeput, B. (1998). *De ondersteuning van de populaire muziek door de overheid*. Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.
- De Meyer, G. (2003). *Manifest van een cultuurpopulist. Over de media, het middenveld en de cultuur van het volk*. Leuven: Acco.
- De Meyer, G. & Trappeniers, A. (2003). *Lexicon van de muziekindustrie*. Leuven: Acco.
- Demeyer, P. (14.12.2004). *Muziekscholen vol idolen*. De Standaard [07.07.2007, Archief van De Standaard Online: <http://www.standaard.be/archief/zoeken/>].
- Denis, S. (2004a). Overleg en advisering in het gemeentelijk cultuurbeleid. In De Kepper, M. & Plas, H. (Reds.), *Cultuur & vrije tijd, een lokaal praktijkboek* (pp.2.C/53-70). Brussel: Politeia.
- Denis, S. (2004b). De organisatie van overleg en advisering in het gemeentelijk cultuurbeleid. In De Kepper, M. & Plas, H. (Reds.), *Cultuur & vrije tijd, een lokaal praktijkboek* (pp.2.C/71-90). Brussel: Politeia.
- Denis, S. & Cloet, N. (2006). Het speelveld van de lokale besturen een overzicht van de rol van de gemeente in het algemeen en met betrekking tot het cultuurbeleid in het bijzonder. In De Kepper, M. & Plas, H. (Reds.), *Cultuur & vrije tijd, een lokaal praktijkboek* (pp.2.C/221-235). Brussel: Politeia.
- Denis, S. (Brussel, 10.05.2007). *Interview over het decreet lokaal cultuurbeleid en de lokale ondersteuning van popmuzikanten in Vlaanderen*. [Interview met F. Busscher].
- Denisoff, R.S. (1975). *Solid gold: the popular record industry*. New Brunswick: Transaction, Inc.
- De Troch, T. (2007). Projecten en ondersteuningsmogelijkheden provincie Vlaams-Brabant. *Courant, nummer 44* (januari 2007), pp.2-5.

- De Vits, K. (Ternat, 02.05.2007). *Interview over het lokale popbeleid en de rol van Noise Gate* [Interview met F. Busscher].
- De Volkskrant (01.03.2007). *YouTubeclipjes bezorgen achttienjarige bliksemcarrière*. De Morgen, p.25.
- Dewael, P. (1991). *De warme hand. Cultuur maakt het verschil*. Leuven: Kritak.
- Dusoleil, S. (Leuven, 26.04.2007). *Interview of het lokale popmuziekbeleid en het decreet lokaal cultuurbeleid* [Interview met F. Busscher].
- Eetezonne, W. (28.05.2004). *Cultuurbemiddelaars in de wijken*. De Morgen. [21.03.2007: Archief De Morgen Online: <http://www2.demorgen.be/archief.demol/index.html>].
- Eetezonne, W. (27.12.2005). *Het jaar van het kunstendecreet*. De Morgen, p.27.
- Eetezonne, W. (21.01.2006). *Minister Anciaux geeft foute beslissing toe*. De Morgen, p.8.
- Eetezonne, W. (05.07.2007). *Anciaux investeert extra 900.000 euro in CultuurInvest*. De Morgen. [11.07.2007, Archief De Morgen Online: <http://www2.demorgen.be/archief.demol/index.html>].
- Esterberg, K. G. (2002). *Qualitative methods in social research*. McGraw-Hill Companies.
- Finnegan, R. (1989). *The hidden musicians: music-making in an English town*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Forum voor Amateurkunsten (z.d.). *9 landelijke amateurkunstenorganisaties*. [17.03.2007, Forum voor Amateurkunsten: <http://www.amateurkunsten.be/9landelijkeamateur-kunstenorganisaties.htm>].
- Frith, S. (1978). *The sociology of rock*. London: Constable.
- Geuten, G. (01.03.2007). *(Online) Band Promotion*. Presentatie 01.03.2007 in Aarschot.
- Gielen, P. (2005). *Enkele verschuivingen in het kunstenbeleid*. In R. Dillemans & A. Schramme (Reds.), *Wegwijs Cultuur* (pp.50-52). Leuven: Uitgeverij Davidsfonds NV.
- Heyndels, B. & Werck, K. (2002). *Onderzoek naar de besteding van subsidies in kader van het Vlaamse Muziekdecreet*. Brussel: Vrije Universiteit Brussel.
- Hottat, A. (2005a). *Muziek en beleid*. In R. Dillemans & A. Schramme (Reds.), *Wegwijs Cultuur* (p.131). Leuven: Uitgeverij Davidsfonds NV.
- Hottat, A. (2005b). *Het kunstendecreet*. In R. Dillemans & A. Schramme (Reds.), *Wegwijs Cultuur* (pp.52-53). Leuven: Uitgeverij Davidsfonds NV.
- Hutchison, R. & Feist, A. (1991). *Amateur arts in the UK*. London: Policy studies institute.
- Jaspers, S. (2006). *Ultratop: 20.000 Hits! 1995-2005*. Deurne: Book & Media Publishing.
- Keunen, G. (1996). *Surfing on pop waves. Een kwarteeuw popmuziek*. Antwerpen: Kritak.
- Keunen, G. (2002). *Pop! Een halve eeuw beweging*. Tielt: Lannoo.
- Laermans, R. (2002a). *Het Vlaams cultureel regiem. Onderzoeksrapport in opdracht van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Administratie Cultuur*. Leuven: K.U.Leuven.

- Laermans, R. (2002b). *Het lokale niveau als speerpunt van het Vlaams cultureel regiem? Lezing voor de studiedag 'De lokale (uit)stralingsfactor van cultuur'*. Paper gepresenteerd op 27.11.2002 in De Warande, Turnhout.
- Lauwerysen, K. & Colpaert, J. (2004a). Typologie van gemeenten, culturele hiërarchie. Op *Cultuuratlas 2 van Vlaanderen* [CD-ROM]. Antwerpen: Re-Creatief Vlaanderen.
- Lauwerysen, K. en Colpaert, J. (2004b). *Cultuurkijken, Atlas Podiumkunsten Vlaanderen*. Antwerpen: Re-Creatief Vlaanderen.
- Libin, F. (01.03.2007). *Popstoot - 1 maart 2007 - Jeugdcentrum De Klinker*. Presentatie 01.03.2007 in Aarschot.
- Libin, F. (Leuven, 10.04.2007). *Interview of het provinciale popbeleid en het decreet lokaal cultuurbeleid* [Interview met F. Busscher].
- Longhurst, B. (1995). *Popular music and society*. Cambridge: Polity Press.
- Maes, E. (23.10.2003). Ceci n'est pas un cd. *De Morgen*. [03.03.2007, Archief De Morgen Online: <http://www2.demorgen.be/archief.demol/index.html>].
- Martens, L. (1996). *Beleidsbrief Muziek 1996-1999*. Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.
- Meert, P. (2002). *Verandering vraagt geen tijd. Infotainment in de interne communicatie en organisatietransformatie*. Mechelen: Kluwer.
- Meeus, R. (27.12.2006). *Culturele investeringsmaatschappij heeft al vijftigtal projecten binnen*. *De Morgen*, p. 23.
- Middleton, C. (2004). *Digitale audio en geluidsbewerking*. Kerkdriel: Librero.
- Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (1998a). *Decreet van 31 maart 1998 houdende de regeling van de erkenning en de subsidiëring van professionele muzikensembles, concertorganisaties, muziekclubs, muziekeducatieve organisaties en festivals, het muziekcentrum van de Vlaamse Gemeenschap, het subsidiëren van muziekprojecten en compositieopdrachten en het verlenen van werkbeurzen*. Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.
- Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (1998b). *Besluit van de Vlaamse regering betreffende de uitvoering van het Muziekdecreet van 31 maart 1998 en de subsidiëring van compositieopdrachten voor muziektheater*. Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.
- Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (2000). *Decreet betreffende de amateurkunsten*. Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. [17.02.2007, Vlaamse Overheid: <http://www.wvc.vlaanderen.be/amateurkunsten>].
- Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (2001a). *Decreet van 13 juli 2001 houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid*. [19.04.2007, Vlaamse overheid: <http://www.wvc.vlaanderen.be/lokaalcultuurbeleid/documenten/decreet.pdf>].

- Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (2001b). *Reglement voor subsidiëring van culturele infrastructuur met bovenlokaal belang 16 maart 2001*. [19.04.2007, Vlaamse overheid: http://www.wvc.vlaanderen.be/regelgevingcultuur/reglementen/algemeen/reglement_subsidiering_culturele_infrastructuur.doc].
- Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (2004). *Decreet houdende de subsidiëring van kunstorganisaties, kunstenaars, organisaties voor kunsteducatie en organisaties voor sociaal-artistische werking, internationale initiatieven, publicaties en steunpunten*. Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.
- Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (2006). *Gecoördineerde tekst gewijzigd decreet amateurkunsten 2006*. Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.
- Moens, S. (24.03.1998). *Het klassiek antwoord op het muziekdecreet*. De Morgen, p.18.
- Mutsaers, L. (2005). De Dode-Zeerollen van de pop: The Blackboard Jungle. In M. Steenmeijer (Red.), *Pop in literatuur* (pp.14-23). Utrecht: Uitgeverij IJzer.
- Muziekcentrum Vlaanderen vzw (2005). *Wegwijs in de zakelijk aspecten van de muzieksector* [Brochure]. Brussel: Muziekcentrum Vlaanderen vzw.
- Naânaï, J. (28.11.2002). *Gemeenten moeten voor het eerst nadenken over een samenhangend cultuurbeleid*. De Morgen, p.26.
- Naert, M. (Leuven, 04.05.2007). *Interview over het lokale popbeleid en de rol van Het Depot, Poppunt en het Forum voor Amateurkunsten* [Interview met F. Busscher].
- Oor's eerste Nederlandse pop-encyclopedie 2004. (2004). Porvoo, Finland: WS Bookwell Ltd.
- PHL (z.d.). Pop- en Rockopleiding. [01.03.2007, Provinciale Hogeschool Limburg: <http://www.phlimburg.be/phl/nieuws/poprock.asp>].
- Platteau, M. (Ternat, 19.04.2007). *Interview of het lokale popmuziekbeleid en het decreet lokaal cultuurbeleid* [Interview met F. Busscher].
- Poppunt (z.d.). *Vijf jaar Poppunt. Of hoe je van een punt een uitroepteken maakt*. [10.03.2007, Poppunt: <http://www.poppunt.be/images/stories/overpoppunt/definitief%20persdossier.pdf>].
- Poppunt (z.d.). *Popadvies: Geld verdienen; Wat heb ik aan het kunstenaarsstatuut?* [03.03.2007, Poppunt: http://www.poppunt.be/index.php?option=com_content&task=view&id=1351&Itemid=28].
- Rogiers, F. (03.10.2006). *Vlaanderen is de afgelopen zes jaar grondig veranderd, meestal ten goede. Dankzij of ondanks de lokale besturen? De Morgen maakt met ervaringsdeskundigen een balans op*. De Morgen, p.10.
- Rombouts, F. (08.05.2007). *Interview of het lokale popmuziekbeleid en het decreet lokaal cultuurbeleid* [Interview met F. Busscher].

- Rutten, P. (1992). *Verslag van de voordracht tijdens het symposium "Popmuziekbeleid, de rol van de overheid m.b.t. de stimulering van popmuziekbeoefening*. Presentatie op 17.02.1992 in Erasmus universiteit in Rotterdam.
- Shuker, R. (1994). *Understanding Popular Music*. London and New York: Routledge.
- Steenhaut, B. (19.02.2007). *Kaiser Chiefs vatten de tijdsgeest op 'Yours Truly, Angry Mob'*. De Morgen, pp.17-18.
- Steenhaut, B. (27.12.2006). *Een terugblik op het rockjaar 2006*. De Morgen, p.27.
- Steenhaut, D. (21.02.2007). *Instrumentale epiek van Explosions in the Sky verkoopt moeiteloos AB uit*. De Morgen, pp.24-25.
- Steenhaut, D. (24.06.2006). *Vlaamse muzieksector krijgt ruim vier miljoen extra*. De Morgen, p.14.
- Van Assche, G. (02.08.2007). *Marktrock lanceert eigen Rock Rally*. De Morgen, p.20.
- Van Bork, R.J. & Jacobs, J.C.F. (1986). *Popmuziek: het geluid van jongeren*. Muiderberg: Coutinho.
- Van der Plas, J. (1996). *Music Maker's Muzikanten Gids 1997. Handboek voor de popmuzikant*. Arnhem: Misset Uitgeverij bv.
- Van Der Plas, M. (1999). *Vzw Poppunt Vlaanderen*. In H. Van den Bulck & G. Fauconnier (Reds.), *Mediagids, Audiovisueel* (pp.117-122). Diegem: Kluwer.
- Vander Stichele, A. & Laermans, R. (2004). *Deelgroepen binnen het Vlaamse publiek voor podiumkunsten*. K.U.Leuven: Centrum voor Cultuursociologie.
- Van Dyck, P. (25.02.2007). *Jobexplosie in culturele sector*. Jobat, pp.25-26.
- Van Gaens, J. (2001). *De Vlaamse overheid als partner en promotor. Jeugdwerkbeleid van lokaal tot internationaal*. In I. Van De Walle, B. Van Bouchaute & D. Verbist (Reds.), *Strax. Jeugdwerk verkent de toekomst*. Apeldoorn/Leuven: Garant.
- Vanheer, E. (2003). *Stem in cultuur. De inwoners betrekken bij het lokale cultuurbeleid*. Brussel: Cultuur Lokaal.
- Vastesaegeer, T. & Stadeus, V. (2007). *Popeducatie in Vlaanderen. Een veldanalyse* [Brochure]. Brussel.
- Verheyen, D. (2003). *De invoering van muziekquota: zin of onzin?* In G. De Meyer (Red.), *Mediagids, Audiovisueel 2003* (pp.149-161). Diegem: Kluwer.
- Vermeylen, T. & Van Mullem, P. (2003). *Popbeleid in de provincie Vlaams-Brabant* [Licenciaatsthesis]. Gent: Arteveldehogeschool
- Vermoesen, J. (1998). *Aanzetten tot een Vlaams popmuziekbeleid* [Licenciaatsthesis]. Brussel: V.U.Brussel.
- Vlaamse Regering (19.12.1997). *Decreet houdende oprichting van een Raad voor Cultuur, een Raad voor de Kunsten, een Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding en van een adviserende beroepscommissie inzake culturele aangelegenheden*.

- [11.03.2007, Vlaamse Regering: http://www.wvc.vlaanderen.be/regelgevingcultuur/wetgeving/algemeen /decreet19121997_raden_en_commissies.doc].
- Vlaams Parlement (27.10.2006). Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 22 december 2000 betreffende de amateurkunsten. *Parlementaire Stukken van de kamer (2005-2006), Nr. 4, Stuk 918*.
- Vlaams Parlement (04.07.2007). Voorstel van decreet houdende wijziging van het decreet van 13 juli 2001 houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid. *Parlementaire Stukken van de kamer (2006-2007), Nr. 4, Stuk 1225*.
- VLAMO (2002). *Vlamo beleidsplan 2002-2005*. Vlamo: Kortrijk.
- Vos, I. (2003). *Cultuurparticipatie en maatschappelijk kwetsbare groepen*. Brussel: Cultuurnet Vlaanderen.
- Vzw Clubcircuit (06.09.2005). *Muziekclubs willen verder groeien*. [25.03.2007, vzw Clubcircuit: <http://www.clubcircuit.be/pb-dossiers.rtf>].
- Vzw Forum voor Amateurkunsten (2007). *Een hartelijke uitnodiging voor een creatief lokaal amateurkunstenbeleid* [Brochure]. Gent.
- Wachtelaer, L. (2005). *Jeugdwerkbeleidsplan Gemeente Ternat 2005-2007*. [09.05.2007, Gemeente Ternat: <http://www.ternat.be/files/CMS/jeugdbeleidsplan05-07.pdf>].
- Weyts, K. (2003). *Communicatieplanning van theorie naar praktijk*. CultuurNet Vlaanderen.
- Wijnants, D. (06.12.2006). *Boomende jazzsector vraagt drie keer meer geld*. De Morgen, p.21.
- Yin, R. (1994). *Case study research: design and methods*. Londen, Sage publications.

BIJLAGE

Fiches van onderzochte steden en gemeenten

Leuven

Grote Markt 9
3000 Leuven
T: 016 21 16 69
F: 016 21 17 07
W: www.leuven.be

Vlaams Brabant
Inwoners: 88570

Schepen van cultuur

Denise Vandevoot

Cultuurbeleidscoördinator

Steven Dusoleil
Brusselsestraat 63
3000 Leuven
T: 016 23 84 27
E: steven.dusoleil@leuven.be

Cultuurcentrum

Categorie: A

30CC
Brusselsestraat 63
3000 Leuven
T: 016 23 84 27
F: 016 29 12 15
E: 30CC@leuven.be

Yves Gasia: directeur, programmatie musical, opera en operette, dans
Annick Dumalin: programmatie literatuur, klassieke muziek
Marijn Vandeweghe: programmatie jeugd, artistiek coördinator
Koen Adams: programmatie in concert
Robrecht Penders: programmatie cursussen, publiekswerking
Francis Ringelé: programmatie theater

Bibliotheek

Rijschoolstraat 4 Bus 101
3000 Leuven
T: 016 22 65 22
F: 016 23 40 06
E: bibliotheek@leuven.be
Danie De Sadeleer: bibliothecaris

Erfgoedcel Leuven

Brusselsestraat 63
3000 Leuven
T: 016 23 84 27
E: erfgoedcel@leuven.be
Rebecca Gysen: erfgoedcoördinator
Tiny T'Seyen: erfgoedcommunicator

Betty Minne, coördinator erfgoedbank

Cultuurraad

Cultuurkoepel:

voorzitter: de heer Geert Robberechts
La Petite Bande
Vital Decosterstraat 72
3000 Leuven
T. 016 23 08 30
E geert.robberchts@telenet.be

Sectorale deelraad amateurkunsten:

voorzitter: de heer Oktaaf Duerinckx
Leuvense Filmclub
Karekietenlaan 30
3010 Leuven
T 016 35 52 32
E octaaf.duerinckx@chello.be

Sectorale deelraad erfgoed

voorzitter: de heer Eddy Put
Rijksarchief Leuven
Vaartstraat 24
3000 Leuven
T 016 31 49 54
E eddy.put@arts.kuleuven.ac.be

Sectorale Deelraad Kunsten

voorzitter: de heer Piet Forger
Vlabra'ccent
Provincieplein 1
3010 Leuven
T 016 26 76 17
E piet.forger@vlaamsbrabant.be

Sectorale Deelraad Sociaal-Cultureel Werk

voorzitter: mevrouw Alfonsine Alaerts-Mulders
Markant Leuven Centrum
Nerviërsstraat 70
3000 Leuven
T 016 22 50 10

Stand van zaken cultuurbeleidsplanning

cultuurbeleidsplan: goedgekeurd
beleidsplan cultuurcentrum: goedgekeurd
beleidsplan bibliotheek: goedgekeurd

Publicaties

Documentatie

Halle

Oudstrijdersplein 18
1500 Halle
T: 02 363 22 11
F: 02 363 24 00
W: www.halle.be

Vlaams-Brabant
Inwoners: 34124

Schepen van cultuur

Hugo Tierens

Cultuurbeleidscoördinator

Hoofd cultuurdienst

Elke De Cuyper
Postadres: Oudstrijdersplein 18, 1500 Halle
Werkelijk adres: Grote Markt 1 bus 2, 1500 Halle
T: 02 365 94 19
E: elke.de.cuyper@halle.be

Cultuurcentrum

Categorie: B

CC 't Vondel
Possozplein 40
1500 Halle
T: 02 365 94 05
F: 02 365 54 11
E: cultuurcentrum@halle.be
W: www.halle.be
Carina Carruet: algemene leiding
Gudrun Pletinckx: programmatie schoolvoorstellingen en familievoorstellingen, communicatie algemeen
Fred Gillebert: programmatie tentoonstellingen/kunsten en samenwerking met verenigingen

Bibliotheek

Basiliekstraat 124
T: 02 365 94 30
F: 02 360 35 97
E: Halle@bibliotheek.be
Monik Ghyssels: bibliothecaris

Erfgoedcel / verantwoordelijke

Katrien Hollevoet: coördinatie
Oudstrijdersplein 18
1500 Halle
> Meer informatie bij [cultuurdienst](#).

Cultuurraad

Jenne Lucas: voorzitter
Kapelweg 4
1500 Halle

Stand van zaken cultuurbeleidsplanning

Stand van zaken cultuurbeleidsplanning
Cultuurbeleidsplan 2003-2007: goedgekeurd
Beleidsplan cultuurcentrum: goedgekeurd
Beleidsplan bibliotheek: goedgekeurd

> Meer informatie bij [cultuurdienst](#).

Publicaties

Cultuurkrant 't Vondel, Vondelkrant en Vondelflash
Stedelijke infoblad Info Halle
Gemeenschappelijke zomerbrochure cultuur, jeugd, sport, BKO, de Meiboom
Organisatiegids
Aparte publicaties Zuidwestbrabants museum vzw, VVV Toerisme Halle vzw, jeugddienst, sportdienst, kunstacademie de Meiboom, Servais vzw, etc.

> Meer informatie bij [cultuurdienst](#).

Documentatie

Ternat

Gemeentehuisstraat 21
1742 Ternat
T: 02 582 10 06
F: 02 582 77 85
W: www.ternat.be

Vlaams-Brabant
Inwoners: 14418

Schepen van cultuur

Luc Wachtelaer

Cultuurbeleidscoördinator

Marleen Platteau
CC De Ploter
Kerkstraat 4
1742 Ternat
T: 02 582 44 33
F: 02 582 81 35
E: marleen.platteau@ccdeploter.be

Cultuurcentrum

CC De Ploter
Kerkstraat 4
1742 Ternat
T: 02 582 44 33

Categorie: C

F: 02 582 81 35
E: info@ccdeploter.be
W: www.ccdeploter.be
Stefaan Gunst: directeur
Fri De Keyser: programmatie jeugd

Bibliotheek

Kerkstraat 4
1742 Ternat
T: 02 582 12 25
F: 02 582 40 34
E: Ternat@bibliotheek.be
Christine De Mey: bibliothecaris

Erfgoedcel / verantwoordelijke

Cultuurraad

Stand van zaken cultuurbeleidsplanning

cultuurbeleidsplan: goedgekeurd
beleidsplan cultuurcentrum: goedgekeurd
beleidsplan bibliotheek: goedgekeurd

Publicaties

Documentatie

Kortenberg

De Walsplein 30
3071 Kortenberg
T: 02 755 22 00
F: 02 755 22 21
W: www.kortenberg.be

Vlaams Brabant
Inwoners: 17439

Schepen van cultuur

Ann Outtier-Vannerem

Cultuurbeleidscoördinator

Freek Rombouts
De Walsplein 30
3070 Kortenberg
T: 02 755 22 89
F: 02 755 22 81
E: freek.rombouts@kortenberg.be

Gemeenschapscentrum

GC Colomba

Wijngaardstraat 1
3070 Kortenberg
T: 02 759 74 54
E: gccolomba@skynet.be

Bibliotheek

De Walsplein 30
3070 Kortenberg
T: 02 755 22 90
F: 02 755 22 91
E: Kortenberg@bibliotheek.be
Constance Vanden Wijngaert: bibliothecaris

Erfgoedcel / verantwoordelijke

Cultuurraad

Stand van zaken cultuurbeleidsplanning

cultuurbeleidsplan: goedgekeurd
beleidsplan bibliotheek: goedgekeurd

Publicaties

'Zoeklicht', Gemeentelijk informatieblad, 11 per jaar

Documentatie

Bron: <http://www.cultuurlokaal.be/front/webpagina.jsp?id=1890>

Interviews

Bart Caron	
Voormalig kabinetschef Anciaux / Van Grembergen, Spiritvolksvertegenwoordiger.	
05 april 2007 te Marke	Totale duur: 57m.38s.

Ik zit in mijn laatste jaar communicatiewetenschappen. In het kader van mijn eindverhandeling voer ik een onderzoek naar de lokale ondersteuning van (amateur)popmuzikanten. Hierbij analyseer ik in hoofdzaak de communicatieve component binnen lokaal cultuurbeleid, waaronder de inspraak- en overlegstructuren.

Ik heb daartoe gekozen voor een veldanalyse in een viertal steden en gemeenten in Vlaams-Brabant, met name Leuven, Halle, Ternat en Kortenberg. Aan de hand van een onderzoek naar de communicatie en samenwerking tussen de lokale cultuurbeleidsactoren poog ik knelpunten op te sporen om vooralsnog nodig enkele aanbevelingen te formuleren voor het nieuwe cultuurbeleidsplan.

Voor dit interview heb ik de vragen opgedeeld in twee luiken. Vooreerst zou ik u enkele vragen willen stellen over het globale popmuziekbeleid, om vervolgens dieper in te gaan op de lokale ondersteuning van popmuzikanten binnen het lokaal cultuurdecreet.

Het popmuziekbeleid heeft in amper tien jaar een flinke weg afgelegd, waarbij u zelf heel nauw bij de totstandkoming betrokken was. In Vlaanderen kunnen binnen het globale popmuziekbeleid drie cruciale periodes ontward worden. Eerst was er de cruciale erkenning van 'popmuziek' binnen het Muziekdecreet in 1998. Vervolgens was er het cultuurbeleid van Anciaux I en Van Grembergen, die vooral het Muziekdecreet tot uitvoering brachten en een subsidierol vervulden. Het Kunstendecreet vormt dan de derde mijlpaal, waarbij ondermeer een verbreding tussen verschillende kunstdisciplines en een evenwaardige appreciatie ervan centraal staan. Voor dit interview zou ik zowel graag de provinciale ondersteuning willen bevragen, alsook de ondersteuning naar lokale overheden. Voorts zou ik vragen willen stellen naar de communicatieve component binnen lokaal cultuurbeleid, waaronder de inspraak- en overlegstructuren, en de mogelijke ondersteuning van popmuzikanten binnen het gegeven van een complementair en geïntegreerd cultuurbeleid over de verschillende beleidsdomeinen heen.

Kan de integratie van het Muziekdecreet in het kunstendecreet beschouwd worden als een voorlopige eindhalte in het streven naar een transversaal cultuurbeleid?

Er is nooit een eindpunt in cultuurbeleid, maar het is wel zo dat je met die drie golven goed schetst hoe je van een niet beleid kwam tot een beleid. Is het een eindhalte? Het is te zeggen: het is een stap die zou moeten toelaten dat de muziek op een volwaardige manier in het cultuurbeleid aanwezig is. Want het is zo dat bepaalde delen van de muziek zitten daar volwaardig in, maar bepaalde delen nog helemaal niet. Het kunstendecreet creëert instrumenten, door de indeling van de manier van werken, door de openheid, door het horizontale en transversale, enzovoort. Dat geeft het de gelegenheid binnen de muziek een aantal dingen op te pikken die voorheen niet opgepikt waren. Neem de impressionaten, de boekingskantoren. Dat stond vroeger niet in het Muziekdecreet. Dat is een begin, maar het kan beter. De kunstencentra, in dit geval de muziekclubs, ondersteunen in het Muziekdecreet, omdat deze veel preciezer gedefinieerd worden. Maar tegelijk moet er nog een grote inhaalbeweging gebeuren. En is het kunstendecreet eigenlijk vooral een instrument om de diversiteit binnen de muziekgenres en werkvormen in de muziekwereld gelijkwaardig te behandelen met deze in de theater- en danswereld. Maar daar zijn we nog niet. Het is een tool om daar toe te komen. Het zou een eindstation kunnen zijn van een bepaalde periode, maar het is het eigenlijk niet. Het is een hulpmiddel om te komen tot zo'n eindstation, tot een normale volwaardige behandeling van de muziek. Je kan nu misschien stellen dat de klassieke muziek, min of meer, al gelijkwaardig behandeld wordt met theater bijvoorbeeld, maar dit is zeker nog niet voor alle muziekgenres het geval.

Simon Korteweg, die een studie maakte in opdracht van de administratie Cultuur van de Vlaamse Gemeenschap, stelt dat de regelgeving rond subsidiëring nog veel te sterk gebaseerd is op de sector van de klassieke muziek. De bijdrage (driekwart miljoen euro) voor de jazzsector is ruim ontoereikend, in vergelijking met Nederland waar jazz 5 miljoen euro ter beschikking heeft. Bijgevolg vraagt de jazzsector ook meer financiële middelen voor repetitieruimtes en podia. De gevoerde studie stuurt verder aan op een gelijkberechtiging en de opname van de eisen van de jazzsector binnen een gewijzigd muziekbeleid in het kunstendecreet. Komt deze opname of wijziging er ook?

Die gaat er niet snel komen. Helaas. Er zijn een aantal fenomenen in een kunstenlandschap die maken dat die dingen trager gaan dan we zouden willen. Ten eerste door de professionaliteit, of de mate waarin bepaalde sectoren georganiseerd zijn, zowel lokaal als nationaal. Als je ziet hoe de klassieke muziek vrij sterk zijn tentakels, zijn netwerk en structuur heeft. Voor de popmuziek geldt dat ook. Let op, die zijn ook sterk bezig. En de jazzwereld bijvoorbeeld nu niet. De mate van professionaliteit werkt ook door in de mate waarop een beleid daarmee omgaat en er dus ook geld voor uittrekt. Die structurering hinkt in sommige sectoren dus achterop, bij de folk is dat ook niet te fantastisch. Een tweede element is dat er volgens een aantal mensen al veel geld gaat naar de kunsten. Het is dus genoeg geweest en kan dus een tijdje wachten. Wie gaat er wachten? Deze die achterop komen, zo simpel is het. Ik denk dus dat die inhaalbeweging er absoluut moet komen. Drie, er blijft een historische voorsprong voor die muziekgenres of kunstgenres in de brede betekenis, die helemaal buiten het commerciële circuit liggen. Bijvoorbeeld in het theater is er bijna geen commercieel, niet rendabel,... er is wel wat musical, en dan nog. Deze hebben een sterkere legitimering om van de overheid geld te krijgen. En dan heb je aan het andere extreem: de popmuziek. Deze is hoofdzakelijk commercieel. De U2's van deze wereld gaan niet over subsidiëring. Hier komt maar een deeltje in de subsidiëringslogica terecht. En dat is dus een belemmering voor de doelgroep. Jazz is ook zo een entre-les-deux verhaal. Jazz wordt ondersteund door een aantal clubs die jazz doen, De Werf onder andere in Brugge. Maar ook via Jazzlab series en een aantal ensembles, zoals het Brussels Jazz Orchestra enzovoort. Die beweging moet gebeuren, dat is een groeibeweging. Maar er zijn conservatieve krachten die daar tegen zijn. Je hebt beter gestructureerde sectoren en je hebt een maatschappelijk onvoldoende consensus over het nodige geld. Dus zelfs de beste minister van de wereld kan deze inhaalbeweging niet bewerkstelligen. En nog iets erbij: het is ook niet gewenst. Ik pleit hier niet voor de traagheid, maar voor een zeker rustig tempo. Omdat ik ook uit ervaring met andere sectoren geleerd heb, dat een grote input van subsidiemiddelen in één keer een aantal averechtse effecten oplevert. Een situatie waarbij mensen daar toch niet goed mee omkunnen. Je moet dus een stapsgewijze groei maken, zowel in inkomen als in structuur. De beeldende kunst heeft een grote inhaalbeweging gedaan en deze trapt ook wat op zijn adem nu. Dus denk ik dat in de jazz en in de popmuziek enzovoort, de amateurkunsten ook, om daar toch een beetje geleidelijk aan te gaan. Dan komt die professionaliteit er wel zeker hoor. Ik hoop dat dat dan ook gelijkstroomt met een maatschappelijke wil om in de politiek en de samenleving. Want momenteel komt het geld dat nodig is voor een minister van Cultuur niet zo gemakkelijk. Anciaux heeft overigens ook beslist om nu in te zetten op zijn sport omdat hij al heel veel gedaan heeft voor de kunsten, wat ook waar is. Waardoor krijg je ook een relatieve stilstand in financiële middelen. Het is meestal in sprongen omhoog; dat is een tendens die ik al twintig jaar zo ziet gaan. Een soort in de politiek ingebakken ritmiek.

Denkt u dat het nadelig was voor de muzieksector om pas in januari 2007 opgenomen te worden in het kunstendecreet?

We hebben daar lang over zitten discussiëren hoe snel we dat dienden te doen. Ik ga omgekeerd antwoorden. Het tempo is van onderuit aangegeven.

De beslissing om de lopende structurele subsidies eerst uit te doen kwam dus vanuit de muzieksector zelf?

Er wordt dus niet geforceerd om sneller te integreren. Je verandert de wereld niet door de wet te veranderen. Het helpt een beetje, maar het is niet fundamenteel. Waar ik mee wil zeggen dat je toch een tijd nodig hebt om de geest te veranderen, de systemen aan te passen, de administraties,... Het gaat trager dan ik zelf wens. Je merkt dat ook aan discussies. Ik heb vorig jaar op de Staten-Generaal van de klassieke muziek gemerkt dat de discussie soms blijft haperen bij geldgewin. Terwijl over sommige grondige dingen niet gediscussieerd wordt. Het toont aan dat de muziekwereld, de klassieke in dit geval, toch nog een aantal fundamentele vragen moet beantwoorden en een zekere rijping moet doormaken. Ze zijn heel goed in het interpreteren van de muziek zelf, maar in het beleid moet nog

veel denkwerk gebeuren. Zelfs in de klassieke muziek, de oudst gesubsidieerde, dat is nog maar sinds 1998, dat daar de geest nog moet evolueren. Het is geen pleidooi, maar een vaststelling dat je tijd nodig hebt. Want dat is een tweede element dat ik ondervonden heb. Namelijk dat de overheid niet zo snel kan reageren, omdat het eigen systeem zo inert is. Bijvoorbeeld je hebt dossierbehandelaars in de Administratie Cultuur. Neem nu dat de pop of de jazz een plotse sterke groei doormaken, dan moeten zij meer dossierbehandelaars en inspecteurs hebben enzovoort. Die zijn er niet eens. Interne verschuivingen of het gebrek aan knowhow kan niet zo snel opgevangen worden. Ik zou het soms ook liever sneller doen. In muziek zit je ook soms met tegentrekkingen, vertragende krachten die evoluties tegen houden.

Naast de opheffing van de schotten tussen de verschillende kunstdisciplines maakt het kunstendecreet gewag van één subsidiëringsprocedure voor de aanvraag van een (twee-) of vierjarige subsidiëring voor alle organisaties (ongeacht welke kunstsector). Vereenvoudigt deze procedure de vroegere ingewikkelde sectorgewijze erkennings- en subsidiëringsprocedure voldoende?

Nee. Dat is nog steeds geen simpele procedure. Je zit in dit geval gevangen tussen twee dimensies. Dat is eenvoud en kwaliteitsvolle beslissingen, die onderbouwd zijn door processen van beoordeling, tegenspreking, bezwaar, enzovoort. Zowel zakelijk als artistiek. Als je die elementen wil verenigen, dan heb je een relatief zware procedure. Aan de andere kant: kan ze eenvoudiger? Ja dat kan. Maar dan moeten alle betrokken partijen, ook de indieners, bereid zijn om simpelere dossiers te schrijven en mindere dure dingen uit te geven. Het nadeel is dat je dan op een meer oppervlakkig niveau dreigt te komen. Dus ik heb zoiets van: er moeten minder tweejarigen zijn, want het zijn er op dit moment teveel. De dikte van de dossiers moet ingekrimpt worden. Maar de procedure zelf, daar weet ik niet hoe we die nog kunnen verbeteren. Ik bedoel hiermee: aanvraag, preadvies, bezwaar, behandeling van bezwaar, opnieuw artistiek en zakelijk, advies naar de minister, die dan hieruit een gemotiveerde beslissing voorstelt. Het is ingewikkeld, maar wel rechtszeker en transparant. Maar hierdoor is het complex. Waar kies je voor? Complexiteit die transparant, rechtszeker is en beroepsmogelijkheden voorziet of voor meer, karikaturaal gesteld, eenvoudige procedure waar de politiek alleen beslist? Ouderwets gesteld krijg je in het tweede geval kans op vriendjespolitiek. In het eerste geval haal je kwaliteit naar voor. Voor mij mag het eenvoudiger. We hebben jaarverslagen en jaarplannen eenvoudiger gemaakt. Geactualiseerde beleidsplannen, die dingen kunnen eenvoudiger. De tussenliggende stappen moeten eenvoudiger. Sommige documenten die moeten ingestuurd worden, kunnen vervangen worden door documenten ter inzage op het kantoor of via internet. Boekhoudkundige stukken bijvoorbeeld.

Wordt de complexiteit dan soms ook door organisaties mee in de hand gewerkt?

Ja natuurlijk. Door de manier waarop ze dossiers gaan opbouwen. Maar evenzeer door de manier waarbij ze dossiers gaan indienen bij gemeentes, provincies, bij de Vlaamse overheid, bij de Europese Unie. Ik ken veel organisaties die jaarlijks tien dossiers maken. Deze complexiteit werken ze soms wel mee in de hand. Het kan eenvoudiger, maar ik pleit niet voor simpelheid, want dat leidt soms tot onrechtvaardigheid.

Binnen het kunstendecreet worden voortaan ook werkplaatsen financieel ondersteund. Specifiek voor de popsector vormt de subsidiëring van alternatieve managementbureaus een belangrijke investering in de omkadering van muzikanten. Uit wat u zojuist vertelde, leid ik af dat u dit een positieve evolutie vindt. Bij de beoordeling werd bewust geopteerd om het beperkt beschikbare budget (470.000 euro) te spenderen aan een select aantal alternatieve managementbureaus, in plaats van het budget te versnipperen over meerdere. Denkt u dat de beoordelingscommissie hier goed aan doet?

De waarheid ligt maar weer eens in het midden. Er worden er te weinig ondersteund. Ik denk dat het aantal makkelijk kan verdubbelen of verdriedubbelen. Maar ook niet oneindig, want dan krijg je een te harde versnippering: zowel van inzet van middelen als van mensen en hun knowhow. De commissie heeft, gelet op het budget dat voor de eerste keer is vrijgemaakt, gekozen voor een beperkte aanzet. Liever deze bureaus goed steunen, dan te versnipperen over driemaal zoveel en hen dan niets te geven. Maar eigenlijk zou het budget maal twee of driemaal hoger moeten, om zo de omkadering nog beter onder te steunen. Maar daar zijn we nog niet. Dat is een voorbeeld van die groei die slechts langzaam gebeurt. Vorige week heb ik nog met mensen 'Draaischijf' samen gezeten. Sommige bureaus maken aanspraak op projectsubsidies. De basis is op dit moment nog te smal. Maar een aantal van die bureaus heeft ook topbands, die eigenlijk helemaal geen gesubsidieerd

boekingskantoor nodig hebben. Hoe moet je daar dan mee omgaan? Dat zijn dingen die we nog moeten uitklaren.

De toegestane -betwiste- subsidies aan muzikensembles als Zita Swoon en Das Pop werden gestopt. Voortaan krijgt de omkadering voor muzikanten de volle steun. Minister Anciaux wil met het culturele investeringsfonds vooral cultuurtakken ondersteunen die buiten het subsidiesysteem dreigen te vallen omwille van hun commerciële achtergrond. In welke mate lijkt het dan opportuun om het culturele investeringsfonds aan te wenden voor cd-producties en muziekprojecten, zodat het budget voor cd-beurzen verder de omkadering van de muzieksector -en eventueel de ontwikkeling van organisaties- kan ondersteunen?

Ik denk dat uw voorbeeld niet volledig de test doorstaat. De middelen voor subsidiëring en CultuurInvest zijn gescheiden en ik én de minister denk ik, willen dat zo houden. Er komt veel kritiek uit de kunstwereld op de investeringsondersteuning die er kan zijn: de risicodekking in de commerciële cultuur. Men is bang dat men het ene zou kunnen koppelen aan het andere. Terechte bezorgdheid. Hou ze daarom gescheiden. Het zijn andere maatstaven en processen. Maar om terug te keren op cd-beurzen: die kunnen voor mij zowel in het ene als het andere zitten voor mij. Als het een product is zonder commerciële finaliteit waarvan de kans piepklein is dat het een commercieel succes is, dan kan het voor mij perfect een cd-beurs zijn in het kader van het kunstendecreet. Maar als dat een project is: stel een internationale tournee met een cd daarrond die misschien veel geld kan opbrengen, maar misschien ook niet. Dan praten we over het commerciële luik, CultuurInvest dus. Ik zou het willen scheiden op basis van de finaliteit van de aanvraag. Als men een artistiek product wil maken, dan kan het terecht binnen het kunstendecreet. Anders biedt het culturele investeringsfonds een oplossing. Het kan dus eigenlijk alle twee.

De clubs binnen het clubcircuit bieden aanstormend lokaal talent de kans ervaring op te doen voor het grotere werk in het buitenland. Enkele clubs maakten reeds gebruik van het Fonds voor Culturele Infrastructuur bij de uitbreiding of bouw van een nieuwe zaal. Het cultuurbeleid van Bert Anciaux geeft de voorkeur aan jeugdinfastructuren met bovenlokaal belang en kunstencentra, muzikeducatieve organisaties, muziekclubs, die door de Vlaamse Gemeenschap erkend en/of gesubsidieerd worden. Denkt u het deze clubs een tegengewicht moeten vormen voor het commerciële podiumcircuit?

Ze zijn een tegengewicht, maar ze zijn ook een voedingsbodem. Je hebt twee dimensies en dat is ook niet erg. Een aantal bands beginnen binnen zo'n circuit en worden later 'famous' en spelen soms niet meer in de clubs, maar enkel op grote podia. Piet Goddaer bijvoorbeeld. Dat is een proces, waarbij de muziekclubs een fase zijn geweest in hun groei. Prima werk. Ze maken dat jonge Vlaamse artiesten speelkansen krijgen en doorgroei krijgen. Voorts moeten ze wel een beetje een tegengewicht blijven, want we hebben zeker wat betreft popgroepen, een quasi-monopolie ook internationaal. Dus is het goed dat er nog clubs zijn die eigenzinnig willen programmeren en bands willen oppikken die nog niet in grote bureaus zijn. Of deze nu carrières maken of tegen de commerciële sector reageren is minder van belang. Belangrijk is of ze een podium bieden voor jonge artiesten en kansen geven. Dat doen ze nu en dat is hun rol.

Graag zou ik u nu enkele vragen stellen specifiek over het lokale cultuurbeleid. Is het lokaal cultuurdecreet de laatste stap naar een complementair cultuurbeleid over de verschillende beleidsniveaus?

Het is zeker een stap in die richting. Dat decreet is een mijlpaal, maar het is eigenlijk ook maar een stap in een groeiproces. Het is het eerste decreet dat een aantal dingen verenigd en geïntegreerd heeft, die te maken hebben met het lokale niveau, waarvoor ook het lokale niveau verantwoordelijk voor is. We proberen dit in één beleid te krijgen en niet meer verticaal afgescheiden. Vroeger bestonden er regelingen voor het bibliotheekwezen, het verenigingsleven, adviesraden, enzovoort. Dat wordt nu zoveel mogelijk geïntegreerd en dat is een heel belangrijke stap. Dat zet lokale besturen aan om na te denken over hun beleid. Je ziet ook op het terrein dat dat werkt. Maar is nu nog een sterke verwikkeling tussen de verschillende beleidsniveaus. Dus op middellange termijn moet de Vlaamse overheid opnieuw enkele dingen loslaten en de lokale besturen nog meer kansen geven. Het is dus een tussenstap, maar het is de eerste keer dat het samengebracht is. Maar nu zijn er nog strakke regels over bibliotheken en cultuurcentra. We gaan nu nog een verandering doorvoeren aan het decreet. Zeker voor de centrumsteden werkt men binnen een aantal jaar niet meer met regeltjes, maar met convenanten. In dat convenant praten we niet meer over cultuurcentrum, bibliotheek en het verenigingsleven, maar ook over musea en archieven, zodanig dat we dat alles wat verder integreren. Dit is nog maar de eerste stap naar de integratie. Het is goed mogelijk dat Aalst bijvoorbeeld een

ander convenant heeft dan Kortrijk, net omdat de kenmerken anders zijn voor Aalst dan voor Kortrijk, omdat de groei anders is. De groei naar een volwassen relatie tussen Vlaanderen en de steden, daar zijn we nog niet. We staan nu aan 40 op een schaal van 100. Daarmee bedoel ik dat we nog een lange weg voor de boeg hebben. We komen uit een tijd, begin jaren tachtig toen er niets was en we hebben 20 jaar gebouwd aan uitbouw van voorzieningen en instellingen. Nu beginnen we aan een tweede fase van 20 jaar waarbij we meer op kwaliteit en integratie en verbanden met jeugd, sport, vrije tijd, kunsten, toerisme enzovoort. Waarbij alle scheidingslijnen onderling verder verdwijnen.

In hoeverre denkt u dat de financiële ondersteuning van het cultuurbeleidsplan een rol heeft gespeeld bij de participatie van steden en gemeenten aan het lokaal cultuurdecreet? Of valt het enthousiasme veeleer te situeren in de kans om zélf het cultuurbeleid vorm te geven?

Laat ons eerlijk zijn, het zijn beide factoren. Ik vraag me af of het enthousiasme zou lukken zonder de financiële ondersteuning. Zelf zet ik 20 jaar in de culturele praktijk, als in het beleid. Mijn ervaring zegt me dat als je een ezel een wortel voorhangt, dat die ezel dan loopt. Dat geldt dus ook voor steden en gemeenten. De financiële beloning die aan het decreet vasthangt, zorgt ervoor dat men sneller meegaat. We waren ook absoluut toe aan een hervorming van het bibliotheekdecreet en het decreet cultuurcentra. Ze zijn nogal ouderwets en voorbijgestreefd, dus dat moest gebeuren. Een aantal dingen hadden kunnen lukken met hetzelfde geld, zeker wat betreft die instellingen. Maar tegelijk wilden wij ook een genereuze beweging doen van doorgroei om in een relatieve korte tijd een grote stap te zetten en daarom heb je dus geld voor nodig. In het begin van die legislatuur was er ook wel wat geld en dat hebben we daarvoor ook dus kunnen vrijmaken. Dus ik denk wel dat het deels had gekund zonder die financiële teaser, maar deze heeft wel sterk aan het succes toe bijgedragen. Twee derde van de gemeenten doet nu mee. Hoe meer lokaal cultuurbeleid, hoe meer mensen ook lokaal een inspanning kunnen doen voor de burger en dat is wat telt.

De cultuurbeleidscoördinator vervult een belangrijke functie binnen het lokaal cultuurdecreet. Professor Laermans, onderzoeker bij het steunpunt 'Re-Creatief Vlaanderen' omschrijft deze functie als 'vernetwerking': de cultuurbeleidscoördinator is verantwoordelijk voor de opmaak van het lokale cultuurbeleidsplan en laat hierbij zoveel mogelijk mensen en organisaties participeren. Hierbij zijn onderlinge spanningen met cultuuractoren mogelijk. In een interview stelde u: "Hoe meer er ruzie wordt gemaakt en wordt gediscussieerd, hoe beter eigenlijk. In zekere zin is het proces, het nadenken over een mogelijk gemeentelijk cultuurbeleid, net zo belangrijk als de uitkomst." Houdt u nog vast aan deze stelling?

Ik sta nog steeds achter deze uitspraak. De bedoeling van het decreet lokaal cultuurbeleid is dat er gemeentelijk meer gediscussieerd wordt over cultuur, en dus ook meer ruzie. Ruzie staat meer voor een metafoor die duidt op de aandacht die het domein cultuur krijgt. En hoe meer aandacht een beleidsdomein krijgt, hoe belangrijker het wordt geacht. Daarom willen we dat duidelijk zichtbaar en hoorbaar op tafel. Op die manier gaan lokale besturen ook meer middelen vrijmaken voor cultuur en ook meer doen. Bovendien is cultuur ook niet een eindproduct, maar ook een proces. De finaliteit van pakweg een stoet of een amateurkunstenproject: het moet een goede stoet of een fijn festival weekend zijn. Maar de weg daar naar toe is minstens even belangrijk. De weg van het schrijven van dat beleidsplan is even belangrijk als het beleidsplan zelf. Cultuur is een dynamische, levende materie, procesmatig en brengt mensen bij elkaar. Deze interactie tussen mensen en overheden levert de rijkdom. Bij amateurkunsten kan men dit misschien het scherpst definiëren. Bij wijze van vergelijking: het doel van een orkest is niet alleen een concert geven, maar ook spelen. Dat spelen is niet alleen voor een concert, maar ook voor het plezier. De belevingswaarde moet zo groot mogelijk gemaakt worden. Cultuur kan maar een belangrijke materie zijn, als er ondertussen ook wat gebeurt. Permanente vernieuwing en discussie willen we aanwakkeren Wel cyclisch. Om de zes jaar krijgen we een nieuw beleidsplan en die discussie ebt dan terug weg. Je kan dat niet permanent op niveau houden.

Bij het opstellen van het cultuurbeleidsplan werkt de cultuurbeleidscoördinator nauw samen met de schepen van cultuur, het lokale culturele werkveld en de verschillende actoren en vormt deze het snijpunt als het ware tussen hen. De cultuurraad, het adviserende overlegorgaan, staat echter steeds vaker ter discussie: uit veel hoeken wordt geopperd dat er wat sleet op zit, omdat het niet voldoende rekening houdt met het informele circuit. Is deze opmerking terecht volgens u?

Deze opmerking is volgens mij terecht. Ik stel het ook al lang vast. We hebben met het decreet geprobeerd een aantal formules te veranderen. Men kon creatief zijn, zodanig dat deze sleet weggaat, maar opnieuw: met structuren alleen los je dit niet op. Het probleem komt van twee kanten. Langs de

kant van de overheid wordt het advies van de cultuurraden niet au serieux genomen. Als je hier als overheid niet op de adviezen ingaat of argumenteert, dan demotiveer je de adviesraad. Vanuit de overheid ziet men het als een noodzakelijk kwaad, terwijl het eigenlijk bekeken zou moeten worden als een extra dimensie van deskundigheid en argumentatie, die uiteindelijk leidt tot een betere beslissing. Helaas doet men dat niet. Aan de kant van de cultuurraden zelf, is er ook erosie. Mensen zitten er vaak tien of twintig jaar in. Het zijn vaak dezelfde mensen, komen vaak uit het traditioneel milieu, het verenigingsleven. Er is weinig toevoer van jonge mensen, van andere cultuurvormen en -uitingen. Cultuurraden zitten nog te veel in het verenigingsleven dat zelf ook achteruit gaat. De cultuurparticipatie die veel naar het theater of concerten gaat, komt weinig aan bod. Als men hier niet echt een bom ingooit en mensen daar uitroeit, dan verandert dat veel te weinig. Veel ligt aan de moed van steden en gemeenten en de raden zelf, om daar verandering in te brengen. Meestal gebeurt dat niet. Die cultuurraden zelf, en de mensen daarin, willen hun positie houden. De steden durven vaak niet of laten het zo omdat het hen beter uitkomt dat het zo gaat. En dus gebeurt er veel te weinig. Dat is het verschil met een jeugdraad. Die kent een veel sneller verloop. Jonge mensen blijven er veel minder lang in. Je hebt dus een permanente vernieuwing die die jeugdraad scherp houdt en de overheid daardoor ook wakker houdt. Dit is niet echt het geval bij cultuur: dat is veel stabiel, meer gestagneerd. Ik begin zo mijn geloof stilaan te verliezen in dat soort van raad. We hebben gezocht naar andere formules en het kan. Als men lokaal creatief is, dan kan men interessante formules van inspraak en samenspraak bedenken. Het decreet laat dat ook toe. Alleen gebeurt het veel te weinig. Ik merk dat veel steden daar ook geen moeite voor doen, dat betreurt ik ook.

Bij het lokaal cultuurbeleid staat participatie en overleg met de burger centraal. Op lokaal niveau wordt ook geluisterd naar de specifieke noden van amateurkunstenaars en dus ook amateurmuzikanten. Vaak is de participatie tijdens het opstellen van het cultuurbeleidsplan hoger, dan bij de uitvoering ervan. Hoe denkt u de participanten op sleeptouw te kunnen nemen bij de uitvoering?

Dit is inderdaad een probleem dat te maken heeft met veel dingen. Ten eerste zijn veel van de eerste-golf-plannen zo ambitieus en uitgebreid dat ze onrealistisch zijn. Wat dat betreft, moeten we steden en gemeenten aanzetten om realistischer en verscheidener te zijn maar tegelijk nog ambitieus. Twee: we moeten via de omkadering gaan: steunpunten als cultuur lokaal. We moeten de spelers op het terrein aanzetten om de uitvoering van een plan beter te monitoren en ook experts durven bij te betrekken, zelfs de cultuurraad. Dat is nog absoluut te kort. Je merkt dat, in mindere mate, ook een beetje bij het jeugdwerk. Daar zit met een periode van drie jaar in plaats van zes. Dat maakt het al scherper. De jeugdraad heeft een vernieuwingscyclus van drie jaar. Zes jaar is lang, want dan komt er al gauw sleur en slenter op en men vergeet eigenlijk een beetje wat men allemaal bedacht heeft. We hebben dat proberen op te lossen in het decreet door halverwege een evaluatie te maken, maar dat werkte niet waardoor we dat terug hebben afgeschaft. Ik denk dat het alleen via omkadering kan: dus via opleiding en via steunpunten en publicaties, waardoor je de cultuurbeleidscoördinatoren en de schepenen aanzet om op tijd en stond hun eigen werking te monitoren. En bovendien daar in te investeren, zodanig zodat een beleidscultuur ontstaat waarbij de leidraad ook effectief gebruikt wordt. Als ik kijk naar de Vlaamse regering, wordt daar over het regeerakkoord en de beleidsplannen van die ministers iedere week over gesproken. In elke discussie wordt dat naar boven gehaald in het Vlaams parlement. Dat zijn echte leidraden, keiharde afsprakenkaders. Dingen die een minister belooft, daar wordt vaak naar teruggegrepen. Dat kennen we niet bij de gemeente. Daar moeten we aan werken en dat moeten ook de politieke partijen ook zelf meer doen. Ik zit nu zelf ook in de gemeenteraad en ik zal dat ook zelf sterk doen. Partijen zijn daar te weinig attent in. Dat heeft ook te maken met een ander bestuurlijk probleem: het feit dat gemeenteraden niet goed omkaderd zijn en weinig personeel kennen zelf en uitvoerende machten, het schepencollege, te weinig kunnen controleren. Gemeenten hebben de kwalijke kant dat ze geen deskundigheid om zich kunnen verzamelen, omdat deze in de kabinetten van schepenen zitten en niets bij de gemeenteraad. Bij het parlement is dit een veel evenwichtiger verhaal en dat zou ook op het lokale vlak moeten komen. Daardoor zouden gemeenteraadsleden al dan niet door een betere omkadering van de cultuurraad inspiratie kunnen hebben om vragen te stellen en dan wordt dat beleidsplan ook belangrijker als leidraad. Veel werk voor de boeg.

Kan men louter op basis van indicatoren het succes afmeten van de acties? Professor Laermans stelt voor: "laat de lokale beleidsplannen vergezeld gaan van anonieme commentaren van bijvoorbeeld plaatselijke culturele actoren en je weet een pak meer." Klopt dit volgens u?

Dat zou een goede stap kunnen betekenen omdat dan ook de visie van die mensen meer publieker zichtbaar is, want nu staat die hooguit in een verslag samengevat van een kunstenuitvoering of zo iets. Ik

ben daar absoluut voor. Dat zou een goede stap kunnen betekenen omdat dan ook de visie van die mensen meer publiek zichtbaar wordt... Het opnemen van die citaten in een bijlage van een beleidsplan, ik zou dat zelf doen als ik schepen zou zijn om hen zo te stimuleren. Ik zou mijn eigen tegenspraak en mijn kritische zin voeden en meenemen. Maar er zijn nog maar weinig plaatsen waar deze openheid vandaag de dag al kan. Maar het is een zeer goed voorstel.

Bij de coördinatie wordt aangestuurd op samenwerkingsverbanden, over de gemeentelijke grenzen heen. Ook commerciële partners mogen niet geschuwd worden. De beleidsnota Cultuur 2004-2009 erkent de mogelijke synergie tussen beide en dit laat zich ook voelen op het muzikale veld. Dreigt het beleid zich hierdoor niet op korte termijn toe te spitsen?

Het hangt af op welk niveau. Op lokaal niveau ben ik er helemaal niet tegen dat het gebeurt. Alleen moet die overheid wel maken dat men niet wispelturig is. Als men een beleid uittekent, dan moet men zich daar ook aan houden. Ontdek je via samenwerkingsverbanden dat je dingen moet bijsturen, stuur ze dan ook bij, maar verander het jaar daarop wel niet meer. Inderdaad de commerciële actoren hebben eerder een winstbejag op korte termijn, dus moet je hier attent mee zijn. Maar ik geloof niet dat het zo'n vaart zal lopen. Ik ben daar nog voorzichtig in omdat ik leer dat die commerciële actoren ter plaatse nog beperkt zijn in aantal. Die zitten meer in de sfeer van evenementen en dorps- en stadsfeesten. Ik denk niet dat de handelaars in Gent al de Gentse Feesten gaan bepalen, zover zijn we nog niet geraakt, gelukkig maar.

In welke mate vermindert de decreetwijzingen de planlast op lokaal niveau?

We zijn al dicht bij waar het hoort te zijn, zeker als we alle tussentijdse verplichtingen nog meer verlichten. Zelf zou ik misschien nog wat verder gaan. Maar ik merk ook dat zowel de administratie als lokale mensen niet verder willen gaan. Ze willen nog een aantal ankerpunten overhouden, maar ook een aantal documenten overhouden. Maar ik denk dat we wat dat betreft al serieus een evenwicht gevormd hebben tussen expliciet bewust omgaan met beleid, maar weinig documenten en weinig papierlast. Ik denk dat dat 80 procent is. Maar laat ons kijken hoe het verder gaat en moeten we nog bijsturen, geen probleem. We gaan nu met het decreet nog een aantal dingen verlichten. Bijvoorbeeld de voorwaarden welke rechtsvorm de bibliotheek of cultuurcentrum hoort te hebben uit gooien. Dat is niet papierlast, maar deze voorwaarden worden verlicht. Ik denk dat dit een goede evolutie is, maar ik wil hier niet zo ver mee gaan dat ik morgen geen voorwaarden meer over houd. Want dan heb je ook geen cultuurbeleid meer. Je moet je inhoud en je processen uiteindelijk toch afbakenen op een duidelijke lichte manier. Ik wil dat wel overhouden, anders kan je de middelen van cultuur beter bij het gemeentefonds stoppen en niet meer spreken over het decreet lokaal cultuurbeleid. Dat wil ik dus niet. Ik wil toch nog een aantal ankerpunten overhouden. Het beleidsplan en de uitvoering zijn het belangrijkste. De uitvoering moet lokaal gebeuren, daar moet de overheid niet opleggen. En juist die uitvoering ter plaats hinkt soms wat achterop. Dat wil ik niet via controle-instrumenten verbeteren, maar via omkadering en vorming.

Het steunpunt Cultuur Lokaal zorgt dus voor erg belangrijke vorming. Zijn zij zich genoeg bewust van wat leeft in het lokale veld?

Ik denk dat toch. Gisteren ben ik nog bij Cultuur Lokaal geweest voor een discussie. Ik voel dat zij heel dicht bij het veld staan. Ik denk gewoon doorwerken. Er komt nu ook een fusie van VCOB en Cultuur Lokaal volgend jaar normaal gezien. Dit zal de integratie en omkadering verruimen en de ploeg wordt groter. Het wordt minder bibliotheektechnisch en meer algemeen. Al deze dingen kunnen hiertoe bijdragen. Als ze niet genoeg vinger aan de poot zouden blijken te hebben, dan moeten we ingrijpen waar nodig.

Tot slot: in hoever denkt u dat het lokaal cultuurdecreet erin slaagt de amateurmuzikanten te ondersteunen en mee op weg te helpen? Ziet u specifieke actiepunten hiervoor binnen het nieuwe cultuurbeleidsplan?

In de nieuwe brochure van de koepel van amateurkunsten, samen uitgegeven door de negen disciplinaire organisaties, wordt aandacht besteed aan cultuurbeleid en amateurkunsten. Ik merk dat die aandacht terug vanuit het landelijke niveau komt. Ik hoop dat die aandacht ook van het lokale niveau komt. In alle eerlijkheid denk ik dat daar nog veel gaten dicht te rijden zijn. Ik merk twee dingen. Ten eerste, ter plaatse, dat lokale besturen gewoon veel te weinig doen voor amateurkunsten: repetitielokalen, speelplekken, billijke vergoedingen, SABAM, partituren collecties, tentoonstellingsruimtes voor beeldende kunstenaars,... Ik denk dat het lokale bestuur voor amateurkunsten nog een tand mogen bijsteken. De tijd dat we in zaaltjes boven een café met een harmonieorkest repeteren en in garages met rockbands, dat mag hoor, maar ik denk dat de overheid hier betere locaties moet

voorzien. Zowel voor muziek, dans, theater,... Dat is een plaatselijke zaak die absoluut moet gebeuren. Hier heeft Cultuur Lokaal ook zijn werk. Naast cultuurcentrum en jeugdcentrum en het lokale veld. De professionele zijn niet steeds happig op amateurkunstenaars, vinden ze soms nogal lastigaards. Daar moet een mentaliteitsverandering komen dat men niet meer neerkijkt op die amateurkunstenaars. Deze moeten gewaardeerd worden in wat ze zijn, kunnen en wat ze brengen. Ze zijn erg belangrijk. Vanuit de cultuurbeleidscoördinatoren en schepenen van Cultuur pleit ik voor een herwaardering van lokale kunstenaars en een betere ondersteuning, zowel materieel als moraal. Dat zou kunnen voor een deel kunnen gebeuren als landelijke disciplinaire organisaties op dat terrein, bijvoorbeeld Vlamo of Poppunt. Als zij hun lokale organisaties wat meer vorming zouden kunnen geven hoe zij hier lokaal kunnen meegaan: bijvoorbeeld hoe ze bij hun lokale overheid hier moeten op aandringen en hoe je dit specifiek aanpakt. Deze brochure is daar een bijdrage toe. Ik hoop dat hierrond ook wat studiedagen komen, ook naar lokale voorzitters en besturen. Landelijk is bijvoorbeeld Koor&Stem bezig over partituren en opleiding voor dirigenten, elk op hun terrein, maar ze staan net iets te weinig stil hoe ze hun lokale groepen kunnen ondersteunen. Ik heb sterk het gevoel dat het amateurkunstenleven het erg goed doet en veel mensen bereikt. Ook de nieuwe genres schijnen uitstekend te werken.

Ik pleit er voor dat de disciplinaire organisaties, Cultuur Lokaal, als cultuurbeleidscoördinatoren, ook het VVSG is hier mee bezig, krachtiger ondersteunen. Ik wil ook wel positief zijn: het is al heel veel verbeterd! Het is in de loop van de voorbije tien jaar stukken verbeterd, maar de tijd staat niet stil. We hebben stappen gezet, maar er zijn er nog nodig! Vernieuwing, ook bij de formule van de Week van de Amateurkunsten, kan hiertoe bijdragen. Evenementen in de zomer met harmonieën kunnen telkens vernieuwd worden.

De interne vernieuwing van projecten is dus een must?

Inderdaad. Je moet projecten op tijd en stond vernieuwen. Anders krijg je vaak van hetzelfde terug en na een paar jaar is dat uitgewerkt. Dan moet je een nieuwe formule bedenken, om wie niet op de kaart staat ook er proberen op te krijgen. In sommige steden werkt dat fantastisch, projecten als Amateur in Antwerpen zijn ongelooflijk, maar in andere steden hinkt dat nog achterop. Het is maar één van de sensibiliserende instrumenten. Maar ik vind dat het al vrij behoorlijk is. Er is ook nog een grote rol te spelen voor het deeltijds onderwijs en die rol wordt vandaag nog onvoldoende ingevuld. Daar moeten die schepenen lokaal verder op ingaan. Directeurs van DKO kunnen hier nog bergen werk leveren en dat heeft een direct effect op de amateurkunsten, omdat die amateurkunstenaars daar gevormd worden.

Het rapport 'popeducatie' wijst op een ongekende rijkdom in Vlaanderen wat betreft muzikeducatie.

Absoluut!

Zou een betere afstemming tussen de werking van (lokale) muziekscholen met alternatieve muzikeducatieve organisaties niet voor beide resulteren in een betere omkadering van hun muzikanten? Bijvoorbeeld leegstaande lokalen gebruiken voor repetitieruimtes?

Die afstemming is nog veel te weinig aanwezig en daar moeten we nog een klik maken. Ook in Kortrijk is er nog een immens tekort aan repetitieruimtes. Er wordt wel aangewerkt, maar dat duurt soms verschrikkelijk lang. Het komt er op aan te blijven werken en niet op te geven.

Ik wil je bedanken voor dit boeiend interview en hoop op basis van dit gesprek het onderzoek naar de lokale ondersteuning van popmuzikanten verder te kunnen vormgeven en pijnpunten te kunnen ombuigen in heldere actiepunten.

Filip Libin	
Jeugddienst Provincie Vlaams-Brabant	
10 april 2007 te Leuven	Totale duur: 1u.11m.34s.

Ik zit in mijn laatste jaar communicatiewetenschappen. In het kader van mijn eindverhandeling voer ik een onderzoek naar de lokale ondersteuning van (amateur)popmuzikanten. Hierbij analyseer ik in hoofdzaak de communicatieve component binnen lokaal cultuurbeleid, waaronder de inspraak- en overlegstructuren.

Ik heb daartoe gekozen voor een veldanalyse in een viertal steden en gemeenten in Vlaams-Brabant, met name Leuven, Halle, Ternat en Kortenberg. Aan de hand van een onderzoek naar de communicatie en samenwerking tussen de lokale cultuurbeleidsactoren poog ik knelpunten op te sporen om vooralsnog nodig enkele aanbevelingen te formuleren voor het nieuwe cultuurbeleidsplan.

Voor dit interview zou ik zowel graag de provinciale ondersteuning willen bevragen, alsook de ondersteuning naar lokale overheden. Voorts zou ik vragen willen stellen naar de communicatieve component binnen lokaal cultuurbeleid, waaronder de inspraak- en overlegstructuren, en de mogelijke ondersteuning van popmuzikanten binnen het gegeven van een complementair en geïntegreerd cultuurbeleid over de verschillende beleidsdomeinen heen.

Op provinciaal niveau krijgt de ondersteuning van popmuzikanten een grote impuls vanuit de dienst 'Jeugd'. De provinciale jeugddienst van Vlaams-Brabant kiest ervoor om actief te werken rond het thema jongerencultuur. In welke mate is er een afstemming tussen de dienst Jeugd en de dienst Cultuur?

Dat is een bewuste keuze geweest om popbeleid op te nemen binnen de jeugddienst en niet binnen de cultuurdienst. Dat heeft er gewoon mee te maken dat bij ons initiatieven die wij nemen in het kader van jongerencultuur, dus ook popbeleid en dat is een groot deel ervan, daar vinden wij dat het proces dat jongeren doormaken naar iets toe, naar een product, vinden wij zeer belangrijk. Veel belangrijker dan het eindproduct op zich. Tuurlijk vinden wij het product ook belangrijk en tof, dus streven we daarheen, dat na het proces ook product komt, maar als dat niet zo is, dan is dat ook geen ramp. Voor een stukje is die druk daar ook weg want we willen iets bereiken dat die gasten iets bijgeleerd hebben. Dit is de achterliggende filosofie. Dat is waarom het bij ons niet bij cultuur thuis hoort. Dat procesgegeven vinden we een belangrijk gegeven in onze achterliggende doelstelling, onze missie: dat is zinvolle vrijetijdsbesteding voor die jongeren. Dat zit nu ook binnen dat pedagogisch milieu, zoals dat ook heet: dat is puur in de vrije tijd, dus niet schoolgerelateerd of werk. Maar echt: wat doen jongeren in hun vrije tijd. Dus jeugdwerk is ook een belangrijke poot in ons werk, maar ook andere niet-georganiseerde vrijetijdsgebeuren en daar willen we ook werk van maken. Accenten naar dat popbeleid, of algemener naar die jongerencultuur, is zinvolle vrijetijdsbesteding. Voorts opkomen voor die jongeren, zorgen dat er voldoende ruimte voor is, zowel logistiek als in de hoofden van de mensen. Daarom dat we ook repetitieruimten zijn gaan ondersteunen. We gaan dat ook verder doen op andere lijnen want we stoppen aangezien we nu een klein twintigtal ruimtes gemeentelijk hebben gecreëerd in een kleine zevental jaren. Maar ook gasten die creatief bezig zijn ook te gaan ondersteunen. Dat zij ook uit hun repetitieruimte kunnen geraken en dat ook kunnen tonen, waardoor andere jongeren daar ook van kunnen genieten. Dat is eigenlijk het creëren van podium- en toonkansen. Dat zijn heel belangrijke peilers in dat jongerencultuurbeleid.

Tussen de hoofddoelstellingen van de beleidslijn jongerencultuur vinden we ook naast het creëren van aangepaste fysieke ruimten ook ondermeer het creëren van psychische ruimte in hoofden van mensen? Wat mag hieronder begrepen worden? Heeft u hiervan concrete voorbeelden?

Je hebt zo van die uitspraken, ik citeer iemand van De Morgen, omdat deze uitspraak volledig aansluit bij hoe ik het voel: "jongeren zijn zoals Rusland, ze komen alleen maar in het nieuws als het er slecht mee gaat." In het algemeen komen jongeren in het nieuws met: weekendongevallen, als er een uit de hand gelopen fuif is met een vechtpartij, als er teveel lawaai wordt gemaakt op speelterreinen,... Eigenlijk willen wij deze tendens wat doorbreken en willen we eigenlijk positieve dingen van jongeren

gaan benadrukken en willen we ook duidelijk aantonen dat muziek niet alleen drugs, zuipen en wat is het allemaal is,...Maar we willen door zelf initiatieven te nemen in die popsector daar ook ruchtbaarheid aan geven en een positief beeld op te hangen en te brengen. En ook de mensen duidelijk maken dat jongeren op een zinvolle, creatieve manier kunnen bezig zijn.

Die persaandacht, lukt dat volgens u voldoende?

Ik moet daar eerlijk in zijn: onze persaandacht lukt naar onze regionale partners toe. Ik denk maar aan Nieuwsblad, regionale televisie, enzovoort. Dat lijkt vrij behoorlijk. Daar is onze informatiedienst ook goed mee bezig. Als je dat vergelijkt met andere beleidsdomeinen op provinciaal niveau, dan kan je stellen dat er voor popbeleid veel aandacht in de media is. Eigenlijk loopt dat wel goed. Maar als zwak punt, en daar zijn we volop mee bezig, is het bereiken van nationale media en pers. Dat heeft in het algemeen te maken dat provincies in de nationale pers een negatieve weerklank hebben. Hoe dat komt, dat weet ik niet. Misschien iets leuks om eens een eindverhandeling rond te maken. Provinciaal nieuws komt minder makkelijk in de nationale pers, dan stedelijke initiatieven.

Geldt dat ook voor andere provinciale beleidskwesties?

Zeker en vast. We zijn er in geslaagd met Rockvonk, de vorige editie, De Standaard te halen. Dat is iets dat andere provinciale diensten niet zo goed in slagen, tenzij misschien toerisme. Maar het blijft een moeilijk punt.

Binnen het jeugdbeleid is de creatie van Jeugdruimte een beleidsprioriteit. Valt dit te rijmen met de stopzetting van subsidies voor repetitieruimtes?

Wat we nu belangrijk vinden, is dat we een aantal repetitieruimtes hebben gerealiseerd en er zijn heel wat die heel goed draaien. Denk maar aan die van Noise Gate of Het Depot. Er zijn echter heel wat ruimtes die nog niet helemaal ten volle benut worden. Dat heeft ondermeer te maken met promotie. Misschien hebben we daar ook fouten in gemaakt. We zijn ook ruimtes binnen jeugdhuizen gaan ondersteunen, die niet alleen gebruikt worden voor repetitie. Daar is een probleem gerezen. Die repetitieruimte verhuren wordt daar soms als een last beschouwd voor hun werking. Vanuit de provincie moeten daar eens over gaan babbelen en oplossingen voor voorzien. Daarom vind ik goed om een overleg te hebben, om dingen uit te wisselen. De vraag is ook om dat jaarlijks, misschien tweejaarlijks te doen, om ervaringen uit te wisselen. Ik denk dat er heel wat repetitieruimtes met problemen kampen, qua groepen die niet komen opdagen of praktische zaken over het inspecteren van repetitieruimtes na afloop. Deze toestanden en problemen komen bij elk wel terug en door uitwisseling kunnen we dingen misschien wegwerken. Dat is nu onze prioriteit: er voor zorgen dat ze nu gaan renderen en goed draaien. Dat is echt een werkpunt waar we werk van willen maken.

De ondersteuningsmogelijkheden van de provincie zijn erg uitgebreid. Er worden heel wat financiële ondersteuningsmaatregelen uitgewerkt: voor jeugdmuziekfestivals, projectsubsidies, repetitierepetitieruimtes,... In welke mate wordt er ook gedacht aan de betaalbaarheid van repetitieinfrastructuur?

Dat staat ondermeer in het reglement: de repetitieruimtes mogen maximaal 5 euro per uur kosten. De meeste blijven daar echt wel stukken onder en dat is echt wel goed. De meeste groepen zijn met vier of vijf en dan is de kostprijs wel haalbaar. Het staat ook in dat reglement dat met dat geld de repetitieruimte moet onderhouden worden; denk maar aan een nieuw laagje verf, het kuisen... Ik denk zelfs dat het geld daar niet steeds voldoende voor is. Dat vraagt dus wel een zeker engagement van de inrichters van de repetitieruimtes. Sinds 2006, de tweede keer dat het reglement wordt toegepast, is dat het reglement rond jongerencultuurorganisaties, waar we vier facetten hebben opzijgezet waar we hen kunnen ondersteunen: dat is één het aanbieden van muziekeducatie, twee het gaan programmeren of touren, drie het ondersteunen van producten -dat kan bijvoorbeeld zijn een jonge band die net een cd uitheeft, helpen of het groepen, die PA-repetities willen doen- en een vierde peiler daarvan is het aanbieden van repetitiefaciliteiten. Dat gaat echt om grotere spelers: bijvoorbeeld de Nijdrop ofzo; die krijgen subsidies voor hun repetitiefaciliteiten. Als je alleen maar een repetitieruimte hebt, dan krijg je daarvoor geen subsidies. Maar als je daarnaast een podiumprogrammatie gaat opbouwen, dan gaat dat wel.

Private partners kunnen dus niet rekenen op een subsidie bij het bouwen van bijvoorbeeld vier repetitieruimtes? Is dat geen lacune dat u deze niet kunt opnemen?

Private partners niet, tenzij ze een vzw structuur hebben. Ik ga er van uit dat als een private partner gaat investeren in muziek of repetitieruimtes, dat die een goed business plan heeft opgemaakt en dat we als provinciale overheid daar niet moeten in tussen komen. Anciaux heeft goed initiatief genomen.

CultuurInvest bedoelt u dan?

Ja, ik denk dat Vlaanderen daar wel een rol kan in spelen. En als zij dat belangrijk vinden, moeten zij dat vinden. Ik geloof daar wel in. De industrie en overheid kunnen op sommige vlakken samenwerken, dat is een mooi voorbeeld daarvan. Maar op provinciaal niveau is dat onze taak niet. We hebben als prioriteit gesteld om bezig te zijn met jongeren en hen kansen geven en vzw's en gemeentes te gaan stimuleren om te werken rond ondermeer popmuziek.

En muzieklessen naar muzikanten toe? Staat de betaalbaarheid ook in de picture?

Een rockpas zoals in Limburg is in ons niet opgekomen, maar we vinden muzikeducatie heel belangrijk buiten het departement Deeltijds Kunstonderwijs. Dat willen we ook ondersteunen. We hebben er nu ook een aantal die daar sterk in scoren: Noisegate en Het Depot. Daarnaast zijn er nog een drie a vier anderen: in Kortenberg, Hama in Tremelo... Deze bieden op een zinvolle manier een goed alternatief. Ik heb zelf ook daar een thesis over geschreven op welke manier jongeren, popmuzikanten, hoe zij hun instrument hebben leren bespelen. Daar zie je dat de meeste naast het DKO ook bij alternatieve muziekopleidingen te rade gaan.

Hoe zit het met de subsidies voor De Klinker?

We hebben dezelfde subsidies toegekend als in 2006. Toen hebben ze heel goed werk geleverd. Nu na enkele personeelwissels en de beslissing dat ze een iets andere koers willen gaan varen, zal hun werking rond popmuziek en in het algemeen jongerencultuur dalen. Dus zullen we na 2007 dat opnieuw evalueren en het toegestane bedrag eventueel bijsturen. Als die werking afneemt, dan komen er mindere subsidies. We werken met dit reglement vrij output gericht. Ik denk dat dit vrij gezond is als iemand met zijn werking serieus voorgaat, dan deze ook meer werkingsmiddelen voor handen krijgt en vice versa. Met output bedoelen we iemand die veel initiatief neemt. Daar beoordelen wij op.

Bij het schrijven van het nieuwe cultuurbeleidsplan is men in enkele steden en gemeenten van plan om het hoofdstuk 'jeugd-cultuur' samen te schrijven, zodat beide plannen beter op elkaar afgestemd zijn. In hoever kan de provinciale overheid hier een rol in spelen denkt u?

Ik vind dat goed, dat heeft ook te maken met dat cultuurcentra heel sterk merken dat ze de doelgroep 15-30jaar moeilijk kunnen bereiken en in huis halen. Dat is een groot probleem dat zich al jaren stelt, dus willen ze die kloof wat dichten. Hier heb ik dus een lichte vorm van argwaan: we moeten oppassen dat de jeugd hierin niet misbruik wordt om hen binnen te halen in cultuur. Aan de andere kant vind ik dat eigenlijk goed en nodig, al 20 jaar geleden. We moeten heel hard gaan oppassen dat het niet enkel te doen is om jongeren binnen te halen en een aanbod te gaan creëren dat concurrentieel is met muziekclubs. Ik huiver ervan dat cultuurcentra bijvoorbeeld Absynthe Minded kunnen binnenhalen, en een grote gage kunnen betalen om hen een optreden te laten doen voor 300 a 400 man. Een Nijdrop is maar gewend om max. 3000-4000 euro te betalen om een groep binnen te halen. Als het concurrentieel wordt voor muziekclubs, heb ik daar wel een probleem mee. De cultuurcentra hebben meer geld om groepen binnen te halen en kunnen hiermee muziekclubs het leven zeer maken. Daar heb ik wel een probleem mee. Daar wil ik wel voor oppassen. Daarom denk ik dat er voor de provincie een belangrijke rol is om die programmatoren van cultuurcentra als muziekclubs, als van andere jeugdcentra rond de tafel te brengen en duidelijk te zien waar binnen eenzelfde regio een andere programmatie te ontwikkelen. Dat er wat meer afstemming is en afspraken zijn. Vanaf januari 2008 willen we ook cultuurregio's gaan maken, waarin ook jeugd heel sterk betrokken is. We gaan dat probleem ondermeer aanpakken en de cultuurparticipatie in het algemeen ook verhogen. Die cultuurregio's zullen regio's zijn van een tiental gemeentes die op regelmatige basis gaan samen zitten en vanuit de provincie zullen werkingsmiddelen en voor een persoon tussenkomsten worden geregeld. Vanuit de gemeentes zal later een kleine tussenkomst gevraagd worden om die werking verder aan te vullen. Dus zijn we wel rond bezig.

Is januari 2008 net niet te laat om te starten, daar de cultuurbeleidsplannen dan al opgesteld zijn?

We hebben dit nu wel al overlegd, zowel naar de cultuurdienst als naar de jeugddienst. We hebben dat tijdens een schepentreffen ook al kenbaar gemaakt. In een strategische nota hebben we dit verspreid en gezegd: hou hier ook rekening mee. We hebben daar ook wat feedback van gekregen. We hadden een opkomst bijna de helft van de schepenen en daar hebben we bijna niets anders dan positieve reacties op gekregen. Dus denk ik dat de gemeentes hier ook zullen in meestappen, want voor hen is dat ook zeer belangrijk. Overleg met de verschillende spelers in een bepaalde regio is

belangrijk. Samen communiceren om de cultuurparticipatie te verhogen binnen een regio is ook heel belangrijke doelstelling. Dit kan hun cultuurbeleidsplan ook heel hard ondersteunen. Als een gemeente als Kortenberg - ook voor Leuven is dat ook belangrijk- een programmatie moet op poten zetten, is dat best moeilijk. Als je dat kunt doen in een groter geheel, dan wordt het wel makkelijker.

Samen met de organisatie Poppunt coördineren jullie het vervolgtraject '100% Puur - Pop in de provincies' in Vlaams-Brabant. Hoe verloopt deze samenwerking en het contact met Poppunt? In een interview met Bart Caron, coauteur van het decreet lokaal cultuurbeleid, vertelde hij me dat je projecten op tijd en stond moet vernieuwen om te voorkomen dat ze hun doel voorbij schieten. Hoe ervaart u het project 100%? Denkt u er ook vernieuwing nodig is aan 100% Puur? Ik denk dat wel. We moeten dat eens gaan evalueren. Het derde seizoen loopt nu af. Dan zijn we zes jaar bezig. Ik denk dat we dat eens grondig moeten evalueren. Ondertussen zijn er al wat bijstellingen geweest. Ik vind eigenlijk dat het goed loopt, in het algemeen. Maar het zou niet slecht zijn om het eens deftig te evalueren. Misschien zijn er andere middelen om de doelstellingen te bereiken of te realiseren.

Langs de andere kant: het eerste idee was om een gemeenschappelijke CD te gaan maken. Dat was zeven jaar terug het idee om na de concours landelijk een CD te gaan verspreiden. Maar toen vond ik: niemand ligt wakker van zo'n CD, het is weggesmeten geld. Wat belangrijk is, is dat die groepen veel spelen en liefst weg van onder hun kerktoren. Groepen als The Rones zijn wereldberoemd in Limburg, maar in andere provincies onbemind. Hoe langer we bezig zijn, slagen we daar in om poorten te laten opgaan voor het project. Dus om het project helemaal te gaan weggooien, ben ik geen voorstander van. Maar we moeten eens bekijken hoe het verder moet. Op een gegeven moment moeten we beslissingen nemen, daar worden we en andere provincies mee geconfronteerd. De middelen zijn beperkt, dus moet je keuzes gaan maken. Met het 100% Puur kan je zeggen: we stoppen ermee, wat een jammerlijke beslissing zou zijn. Ofwel moeten we overwegen na wat bijstellingen verder te doen. Ofwel doen we verder en geven we er een extra lap op, wat ook betekent extra middelen voor vrijmaken. Die drie dingen moeten we eens deftig afwegen. Zelf ben ik daar nog niet helemaal uit wat het gaat worden. Ik denk dat we ook eens moeten durven stoppen. We zitten bij heel wat projecten nu op zo'n knooppunt. Dat is moeilijk.

We zijn sinds 1999 bezig rond jongerencultuur en we zijn altijd gegroeid: altijd projecten bijgekomen. Maar op een punt zit de enveloppe vol en is het geld op. Dat moet je keuzes gaan maken: ofwel blijven verder doen, waardoor je geen nieuwe initiatieven kunt gaan ondersteunen. Ofwel projecten moeten stop zetten. Voor Rockvonk is dat bijvoorbeeld niet aan de orde, maar voor andere projecten wel. En daar moeten we leren mee omgaan. Ik vind dat eerlijk gezegd niet erg. Zeker als je kijkt: we schrijven een jeugdbeleidsnota. Het provinciaal niveau is nog altijd het experimenteel niveau. Daar volg ik Bart Caron in, dat je voor veel projecten moet durven vernieuwen.

Het succes van het decreet lokaal cultuurdecreet of van Kunststukjes zorgden ervoor dat er een subsidiestop was. Is er dan een mogelijkheid om een commerciële partner onder de arm te nemen?

Ik heb bij het betrekken van commerciële partners een aantal problemen mee. Voor Rockvonk doen we dat bijvoorbeeld. De profileringsdrang van die commerciële partners is vaak danig zo groot. De financiële inbreng is vaak is van 10 a 15 % en de rest wordt opgehoest door de overheid, in dit geval de provincie. Voor dat kleine bedrag dat ze bijleggen, vragen ze heel wat aandacht. Je moet die constant betrekken bij elke wijziging en die willen er vooral uit komen door de zichtbaarheid van een logo. Al de energie die je daar in steekt, voor die beperkte bijdrage: is het dat wel waard? Het zijn extra middelen, maar vragen veel tijd. Ik denk die tijd kan stoppen in creatief te zijn en zo misschien ook je doel te bereiken. Commerciële partners? Ik weet niet of jeugdhuizen daar mee gediend zijn dat als ze kunststukjes-groepen vragen, dat er een affiche van Stella of andere sponsors moet uithangen. Die commercialisering in jeugdhuizen, daar heb ik het wat moeilijk mee.

Inderdaad bij Kunststukjes: we gaan daar jaarlijks 50.000 euro aan uit. Als je dan ziet hoeveel optredens je daar mee ondersteunt. Vorig jaar was er inderdaad even een stop omdat de middelen op waren, maar ik denk dat we nu net in een scharnierjaar zaten en dat we dit jaar niet zullen hebben. Omdat we de afspraak gemaakt hebben: je mag vier jaar lang op de website staan. Binnen enkele maanden zullen er heel wat groepen uit verwijderd worden, omdat ze al lang meedraaien. Dus denk ik dat dit wat zal nivelleren. We zaten aan een top, maar nu zal het wel wat zakken. Elke jaar komen er wel meer en meer groepen bij. Dus dat is goed dat we wat opruimen. Dit is een ongelooflijk sterk project en wordt op plaatselijk niveau ook heel sterk geapprecieerd.

Hebben jullie ook contact met andere landelijke amateurkunstenorganisaties bij het opzetten van andere initiatieven?

Buiten met Poppunt, hebben we, de dienst Jeugd, geen contact met hun. Het popluik wordt met Poppunt genoeg gedekt. Misschien zijn er ook aanknopingspunten met andere organisaties, maar voor zover ik de steunpunten ken, is Poppunt één van de beter werkende steunpunten. Zeker naar de doelgroep van jongeren toe.

Hoe verloopt het contact met muziekcentrum Het Depot of Noise Gate?

Dat verloopt vlot. We zien die een paar keer per jaar. Het Depot is ook onze partner voor Rockvonk, een intensieve samenwerking. Dat is ook een politiek die we voeren: bij initiatieven gaan we op zoek naar een partner. Voor 100% is dat Poppunt, voor Kunstbende is dat Mooss, voor Rockvonk is dat Het Depot. We werken altijd samen met een partner die zeer thuis is in dat facet. Dat is een bewuste keuze. Om hun deskundigheid dat je kunt binnen halen, maar ook om die organisaties te steunen. Voor Het Depot is het ook belangrijk dat zij Rockvonk organiseren.

In welke mate bieden jullie vanuit de dienst Jeugd ondersteuning aan de lokale overheden bij het implementeren van initiatieven betreffende jeugdcultuur, en meer in het bijzonder popinitiatieven?

Eigenlijk hebben we duidelijk gemaakt wat op provinciaal niveau aangepakt moet worden. Bijvoorbeeld een rockconкурс: op gemeentelijk niveau of zelfs voor de stad Leuven heeft niet echt zin. Dit is echt wel provinciaal. We zijn op onze beurt ook anders Humo's Rockrally. We hebben daar onze plaats ingenomen en onze verantwoordelijkheid opgenomen. Laat het ons 'bovenlokaal bestuur' noemen. Aan de andere kant zijn er nog heel wat openingen waar we gemeentes proberen te stimuleren daar aandacht voor te hebben. Het is nog niet echt expliciet gebeurd. We merken wel dat we het popbeleid opvolgen en dat we dat weten. We geven hun wat tips, als ze daar naar vragen. Maar ik heb het gevoel dat dit misschien nog wat uitdrukkelijker kan. Dat is ook één van de doelstellingen om dit jaar en volgend aan te werken: om een popplan te maken waarin we willen duidelijk maken waar we eigenlijk naar toe willen. Concreet moet dit nog verder uitgewerkt worden. We gaan er zeker rekening mee houden met de bestaande spelers, maar we willen ook gaan kijken van hoe ziet de 'ideale situatie' er uit? Ik ben er bijvoorbeeld van overtuigd dat we twee clubs hebben: de Nijdrop en Het Depot, hoewel deze eigenlijk geen deel uitmaakt van het clubcircuit -veeleer omwille van een sponsor. We hebben dus twee grote clubs met een uitstraling. We houden ook wel wat rekening met Brussel, de AB en de Botanique. We hebben geen nood aan een derde club in Vlaams-Brabant. Twee is voldoende. Maar we willen wel een achtstal, misschien tien, die net onder dat clubniveau zitten. Waaronder de Klinker die een rol spelen of het jeugdhuis in Ternat, waar Noise Gate ook wat mee gaat in participeren. Deze miniclubs of bovenlokale plaatsen moeten we creëren en met daarnaast een resem jeugthuizen. Die laatste kunnen de plaatselijke overheden ondersteunen. Die acht en die twee muziekclubs ondersteunen, vinden wij heel belangrijk. Wat ook heel belangrijk is, is dat je binnen deze ook niches hebt: een bepaald muziekgenre waar een miniclub zich op toelegt. We moeten dat ook eens gaan neerschrijven en communiceren met de gemeenten en dan denk ik dat de initiatieven wel zullen komen. Daar moet wat een regionale verdeling onder zijn. Hetzelfde als voor podiumplaatsen, geldt ook voor educatie en de andere facetten. Via het reglement hebben we al heel wat proberen te doen en rond gewerkt. Door zo'n popplan te schrijven, kan je ook gemeenten bij betrekken.

In het geval van Demodag in Meise, waarbij vier groepen de kans krijgen een demo op te nemen en vervolgens aan het publiek voor te stellen aan lokale pers, in hoever neem je dat soort initiatieven op in de provinciale communicatie om het project nog meer ruchtbaarheid te geven?

Om eerlijk te zijn, ik wist niets van Demodag. Ik wist wel dat ze in Meise bezig waren met popbeleid - ze hebben ook een repetitieruimte die niet ondersteund is door ons. Ik vind het zinvol initiatief, Overijse heeft ook zoiets op poten gezet, die niet zuiver plaatselijk zijn. Dat is zelfs bovenlokaal, waar bands buiten de gemeente aan meedoen. Als er initiatieven zijn, die een bovenlokale uitstraling hebben, kunnen die van ons een subsidie krijgen.

Het feit dat Meise geen subsidie krijgt of geen communicatie hierrond voert met jullie, is dat een fout die bij meer gemeentebesturen gemaakt worden? Ze ondernemen zinvolle initiatieven, maar ontstijgen blijkbaar niet het lokale niveau.

Dat heeft te maken met netwerking. Ik denk dat we daar ook onze hand in eigen boezem moeten durven steken. We hebben met ondermeer de helft van de gemeentebesturen wel een goede band,

maar Meise zit daar niet bij. Dat kan daar mee te maken hebben. Plus misschien ook dat ze te weinig op de hoogte zijn van onze werking.

Het is een wisselwerking dus.

Inderdaad. Ik denk met het opstarten van die cultuurregio's dat we daar verandering kunnen inbrengen. Vooreerst: het is natuurlijk moeilijk om met 65 gemeenten een goede band te hebben. Ten tweede: het ligt niet alleen aan de provincie maar ook aan de gemeentes. Meestal merken we ook dat het te maken heeft met personeelsbezetting. Het is vaak niet van 'niet willen', maar veeleer met 'niet kunnen'. In zover dat ik de situatie in Meise ken, is dat een van de gemeenten die weinig mensen in dienst heeft op het vlak van jeugd- en cultuurbeleid. Dat kan daar mee te maken hebben. Die zijn zeer dynamisch en hebben een prachtinitiatief, maar de tijd ontbreekt om dat dan ook ruimer kenbaar te maken.

Popstoot is onderhand een jaarlijkse traditie en ontmoeting waar naast optredens en workshops vooral het Vlaams-Brabants popbeleid centraal staat binnen een open communicatiesfeer. Miek De Kepper, directeur van Cultuur Lokaal, waarschuwt om het lokale cultuurbeleid niet steeds vanuit de professionele hoek te benaderen. Dit voornamelijk uit vrees dat er zo misschien te weinig oog is voor wat leeft in de samenleving en binnen het informele circuit. Onder de aanwezigen op 'Popstoot' laatst leden vindt men een overgroot deel beleidsmensen terug, maar slechts weinigen onder hen zijn actieve amateurkunstenaars en muzikanten. Vindt u dit een gemis?

Ik vind dit een zeer terechte opmerking. Ik ben eigenlijk niet tevreden over Popstoot. We hebben het drie keer gedaan en het is drie maal plezant geweest. Maar inderdaad: de inspanningen die we leveren om die lokale groepen en amateurkunstenaars te bereiken slagen niet volledig in zijn opzet. We leveren veel energie, maar het lukt niet volledig. Misschien komt het doordat het op een donderdagavond was. Dat was een bewuste keuze om uit dat vaarwater te blijven van de eigen programmatie van muziekclubs en jeugdhuisen. Misschien is die datum ongelukkig gekozen. Aan de andere kant: met kunststukjes houden we leeftijd bij van de muzikanten. Het overgrote deel is ouder dan 20 jaar naar mijn aanvoelen, dus ik heb mijn twijfels hierover. Ik weet het niet goed hoe dat komt. We hebben daar vorig jaar aangekondigd dat kunststukjes gaat veranderen. We hebben 'het verdienen van geld' ook in de picture gezet, de groepen hierover geïnformeerd. Ongeveer een 1500 muzikanten. Toch lijkt het alsof die daar niet echt van wakker liggen. Dat ze zeer moeilijk te bereiken zijn om naar initiatieven te komen. Dat is dus wel een gevaar dat je enkel met die professionelen aan tafel zit. Dat is een constante reflex die we maken.

Dat bewustzijn dat hierin schuilt gaat, is dus aanwezig bij jullie?

Ja, we merken dat ook met Rockvonk. We hebben een goede partner met Het Depot. We vinden dat heel belangrijk dat er heel veel demo's binnen komen. Niet alleen om goed te kunnen kiezen, maar ook gewoon om gasten te betrekken bij het beleid. Dat merk je heel sterk, als je Het Depot zou laten doen. Ik verwijt hun dat niet, maar zij willen vooral verder gaan met de geselecteerde bands en dan de 8 finalisten. Ze durven de rest die deelgenomen heeft wel eens te vergeten. Terwijl ik het belangrijk vind dat die groepen een deftige feedback krijgen op hun ingestuurde demo. Dat vraagt veel werk en veel energie, want het is allesbehalve makkelijk. Voor de buitenwereld is dat niet merkbaar, maar voor die groepen is dat belangrijk. Dat zijn dingen die wegens tijdsgebrek, als zou laten begaan, niet gebeuren. Ik vind dat juist een meerwaarde en dat onderscheidt ons van de rockrally. Voor mij is iedereen belangrijk die in zijn vrije tijd met muziek bezig is. Deze accenten vinden wij als provincie belangrijk om in tussen te komen en de nadruk op te leggen. Die feedback en terugkoppeling vind ik zeer belangrijk. Daar blijven we constant op waken. Ook het proces van het moment dat ze hun demo insturen tot het moment dat ze in de finale geraken, dat kort traject van drie - vier maanden, willen we zoveel mogelijk stoppen dat ze zoveel mogelijk leren. Dat blijft voor ons een belangrijk gegeven. De top drie begeleiden of de winnaar, dat willen we niet doen. De acht finalisten willen we even goed en even sterk begeleiden, ongeacht hun plaats. Dat zijn filosofieën waar we blijven op hameren naar onze partner toe.

U sprak over terugkoppeling. Jullie zijn met Popstoot actief bezig binnen een open communicatieklimaat met kans voor overleg en inspraak. Zou het ook niet aangewezen zijn op lokaal niveau die cultuurbeleidsplannen jaarlijks binnen een open communicatiesfeer te belichten en de verwezenlijkingen te evalueren? Gebeurt dit al voldoende?

Sommige steden doen dit inderdaad al met minder ruchtbaarheid dan ons. Ik denk maar bijvoorbeeld aan de cultuurraden. Ik vind dat heel belangrijk dat dit gebeurt. Misschien moeten ze hier meer ruchtbaarheid aan geven binnen hun gemeentelijke infokanalen.

Het decreet lokaal cultuurbeleid schuift ondermeer intergemeentelijke samenwerkingsverbanden naar voren. Stimuleren jullie ook gemeentes om boven de gemeentelijke grenzen projecten op te zetten?

We willen dit bijvoorbeeld stimuleren met de regiowerking. Dit is altijd het probleem. Als je een project binnen krijgt, dat bovenlokaal is, dan moet je de afweging maken: is dit iets dat de provincie verder moet ondersteunen of is dit iets de gemeentes onderling moeten regelen. Dat is een heel moeilijke afweging, want ik heb er geen eenduidig antwoord voor. Ik heb het aanvoelen dat als het om echt langdurige samenwerkingsverbanden gaat tussen verschillende gemeenten, dan moeten zij dat maar oplossen. Maar als het een experimenteel karakter heeft, dan vind ik dat we als provincie daar moeten op inspelen. Er zijn er anderen die hier anders over denken. Maar ik meen dat in het algemeen de conclusie is.

In Haacht is er een CHIRO die echt op een punt ligt van drie gemeentes. Hun leden komt simpel gesteld uit drie gemeentes. Is dit dan provinciaal jeugdwerk? Nee. Daar moeten de drie gemeentes maar onderling regelen hoe dit te financieren. Maar als er een popdag wordt georganiseerd in Haacht, waar de bezoekers uit verschillende gemeentes komen, dan willen we mee op hun kar springen. Dat is het onderscheid naar mijn gevoel. De communicatie is hier ook zeer belangrijk in. Wordt er gecommuniceerd enkel binnen de gemeente of gaat het ruimer dan dat? Hierop baseren we ondermeer ons oordeel. Maar het blijft een moeilijke afweging.

In de recent verschenen brochure 'Een hartelijke uitnodiging voor een creatief lokaal amateur-kunstenbeleid' door het Forum voor Amateurkunsten wordt ook gedacht dat gemeenten amateurkunstenaars wegwijs kunnen maken in het subsidielandschap en helpen bij het opmaken van subsidiedossiers, ook voor de provincie. Hoe staan jullie deze vorm van steun? Lijkt het volgens u zinvol? Kunnen jullie hiertoe ook bijdragen om die dossiers te structureren?

Het is bedroevend hoe dossiers bij ons binnen komen. Wij proberen, dat is iets waar ik sterk rekening mee houd, dossiers voor jongerencultuurorganisaties simpel te houden. We krijgen er soms van een honderdtal pagina's binnen. We vragen, samen met onze beoordelingscommissie, om deze veel meer kernachtig te formuleren. 20-25 bladzijden is ons streefdoel. De kwantiteit overstijgt soms de proporties. We proberen ook de lat zo laag mogelijk te leggen om een subsidie binnen te halen. Als er dossiers binnen komen die ontoereikend zijn, dan nemen we met die mensen contact op en vragen we bijkomende informatie. We proberen het ook zo duidelijk mogelijk te maken wat we verwachten en willen.

We zien ook dat de Vlaamse gemeenschap erg veel eisend is in haar dossiers. Een stagiair van mij heeft gepoogd een projectsubsidie aan te vragen. Dat is effectief niet evident. We hebben dat gedaan: ten eerste omdat we in de gast geloven, maar ook omdat hij nog zo jong was. We hebben die zeer intensief begeleid en van daaruit hebben we ook wat expertise daarrond opgebouwd. Als er mensen die een dossier hebben, mogen ze dat gerust naar mij doorsturen en wil ik hun wijzen op pijnpunten en gevoeligheden. Echt dossiers schrijven kunnen wij niet. Die persoonlijke service geef ik wel, maar dat blijft beperkt tot een vijftal per jaar die ik krijg. Maar er zijn inderdaad bij de Vlaamse Gemeenschap heel wat mogelijkheden om subsidies aan te vragen en soms lijkt het enige van tel: een goed dossier schrijven. Ik ben verrast dat de Vlaamse Gemeenschap bepaalde projecten wel ondersteund en andere niet, soms gekke verhalen. Ik heb het gevoel de Vlaamse Gemeenschap veel minder voeling heeft met het veld dan wij. Ik denk die projecten op een andere manieren moeten aangepakt worden, als ik een kritiek mag geven aan Anciaux. Hier rond moet eens een discussie rond gevoerd worden.

In mijn gesprek met Bart Caron hoorde ik ook dat bepaalde gemeentes niet verder wilden gaan met de planlast vermindering. Besturen houden vast aan bepaalde documenten. Voorts worden er voor dezelfde projecten op heel wat verschillende niveaus dossiers ingediend wat de planlast allesbehalve ten goede komt. Zou je dit kunnen vermijden door als provinciale dienst Jeugd samen met de lokale besturen aan tafel te zitten op voorhand kunnen beslissen op welk niveau het dossier wordt ingediend en behandeld?

Hier snap ik de Vlaamse overheid helemaal niet in. Er zijn sommige dossiers die bij de Vlaamse overheid, bijvoorbeeld Het Depot - die hebben volgens mij al een bovenlokale uitstraling-, daar wordt dan verwezen in het advies van het dossier dat de provincie ook wat meer moet ondersteunen. Dan heb ik zoiets van: waarom? Ze creëren het zelf. Hoeveel keer dat ik in de preadviezen van het

kunstendecreet, van organisaties in Vlaams-Brabant en andere die ik kende, las dat de provincie ook moet ondersteunen. Terwijl we dat ook doen, vooral dan het muziekeducatieve luik. Dan denk ik dan: waarom verwachten die dat?

Eigenlijk gaat de Vlaamse gemeenschap ervan uit, dan als er een initiatief is in Leuven, dat dan zowel de stad, de provincie als de Vlaamse gemeenschap gaat ondersteunen. Dan heb ik zoiets van: als de Vlaamse gemeenschap dat belangrijk vindt, dan moeten zij dat ook maar ondersteunen. Langs de andere kant vind ik dat een deel van Het Depot maar een provinciaal karakter heeft - voor instrumentenlessen gaat men niet van buiten de provincie afzakken, terwijl voor optredens dat wel veeleer het geval zal zijn. Die opsplitsing vind ik veel belangrijker dan er te voor gaan zorgen dat: ligt het in Leuven, dan moet zowel de stad Leuven, de provincie als de Vlaamse gemeenschap ondersteunen. Dat vind ik verkeerd omdat het zelfde eigenlijk door drie overheden wordt ondersteund. We kiezen binnen de provincie vooral voor dat muziekeducatieve aspect.

In hoever zijn jullie bezig om bij het muziekeducatieve aspect ook het DKO bij te betrekken?

Een moeilijk verhaal. Ik volg heel nauw wat Tijs (Vastesaegeer nvdr.) aan het doen is. Ze laten u niet binnen. Ik ken de problematiek door het schrijven van mijn thesis hierover. Ik was zwaar verwonderd dat het DKO er zo goed uit komt. De meeste muzikanten maken gebruik van beide onderwijsnetten en halen uit beide wat er uit te halen valt. Op zich is dat ok. Ik ben toch grote voorstander om het DKO eens kritisch te gaan bekijken, vooral als je ziet hoeveel er naar toe gaat en hoe weinig ze van hun oorspronkelijke doelstellingen maar realiseren, stel 3%. Dan denk ik dat DKO een probleem heeft en dat ze zichzelf in vraag moeten stellen. Ik ben wel voorstander van een complementair aanbod.

Één van mijn conclusies in mijn thesis was dat DKO en het alternatieve muziekeducatieve net verdomd aanvullend zijn. Het individuele begeleiden en het noten leren lezen zit duidelijk bij het DKO, maar zij scoren minder op het samenspel, maar de amateurkunstenorganisaties sterker in zijn. Het DKO is traag en log, in vergelijking met de amateurkunstenorganisaties. De knowhow van beide kom je echt wel tot een heel goede opleiding, op maat van iedereen. Het is natuurlijk een heel moeilijk verhaal. Ik weet ook niet direct een oplossing.

Ligt volgens u het probleem dan doordat DKO binnen het departement Onderwijs hoort?

Ik ben er nog steeds niet van overtuigd dat het een goede zaak is om het bij onderwijs te steken. Ik ben eerder voorstander om dit voor een groot stuk uit onderwijs weg te halen en terug binnen cultuur te huisvesten. De doelstelling van het DKO is eigenlijk mensen klaarstomen voor het conservatorium. Misschien moet je die heel getalenteerde jongeren kunnen uitpikken en een individueel programma aanbieden, dat verder gaat dan dat het nu is. Misschien kan dit wel binnen onderwijs, want dit leidt tot een 'echt diploma - een stiel'. Terwijl het overgrote deel van de jongeren die naar de muziekschool gaan, dit doen om zich te amuseren of moeten van thuis uit of in hun vrije tijd muziek te spelen. Dit hoeft voor mij niet binnen de bevoegdheid van onderwijs. Ik denk dat dit misschien een goede oplossing zou kunnen zijn. Ik merk dat Poppunt op een gelijkaardige lijn zit. Ik ben er van overtuigd dat goede kunsteducatie, goede cultuureducatie ook leidt tot cultuurparticipatie. Dat is helaas een zeer moeilijk verhaal. Ik weet niet in hoeverre ze op Vlaams niveau daar mee bezig zijn, de kabinetten van Vandenbroucke en Anciaux. Ik denk wel dat beide daar voor open staan, dus misschien moeten ze daar wel werk van maken.

Het blijft natuurlijk wel zo dat het een heel moeilijk verhaal is omdat het zo verankerd is. Het gaat om heel veel jobs, onderschat dat niet. Heel veel lesgevers binnen DKO krijgen zo de kans om kunstenaar te zijn; het is eigenlijk een verdoken subsidie. Waar ik nu over praat van DKO slaat enkel op muziek binnen DKO, dus niet woord of dans of andere kunstdisciplines. Misschien zit het binnen de andere domeinen daar wel goed. Maar helaas staan ze binnen het DKO er niet voor open, want ik zie voor het DKO als alternatieve muziekopleidingen een win-win-situatie voor beide. Ik vind het zeer interessant wat TRIX in Antwerpen doet met het DKO omtrent muziekeducatie. Arne is daar een straffe kerel in, vooral op zo'n korte tijd. Het Depot, Noise Gate of Nijdrop zijn ook goed bezig, maar TRIX springt er voor mij wel uit. Het heeft ook te maken hoeveel de plaatselijke directeur van het DKO wil meegaan in zo'n project.

Is de halsstarrige houding van directeurs volgens u een groot probleem?

Die schermen dat echt af en die staan zeer kritisch tegenover de kwaliteit van die alternatieve opleidingen. Soms is deze kritiek niet onterecht, maar niet altijd terecht.

De professionaliseringstendens binnen het alternatieve circuit is dan nog niet voldoende bekend binnen het DKO?

Dat zijn echt grote uitdagingen. De professionalisering van die alternatieve opleidingen zijn een pijnpunt. Ik zie dat ze bij Het Depot daar goed bezig. Anton Walgraeve neemt daar het initiatief. Eigenlijk is hij bezig op zelfstandige basis, maar om dat goed te coördineren moet je eigenlijk iemand halftijds in dienst te nemen. Dat vormt dan terug een loonkost. Misschien moeten we als provincie daar misschien ook investeren, als we die professionaliteit willen garanderen. Ik vind dat één van onze kerntaken, dat misschien hier nog niet genoeg doordringt. Cultuurparticipatie, cultuurpromotie, regionale aanpak, kunst- en muziekeducatie vind ik op provinciaal niveau de dingen waar we echt moeten werk van maken.

Ik wil je bedanken voor dit boeiend interview en hoop op basis van dit gesprek het onderzoek naar de lokale ondersteuning van popmuzikanten verder te kunnen vormgeven en pijnpunten te kunnen ombuigen in heldere actiepunten voor het komende cultuurbeleidsplan.

Off-tape:

Toen ik melding maakte van de wijzingen die op til staan binnen het decreet lokaal cultuurbeleid, stipte Filip Libin aan dat hij de mening toegedaan is dat dit decreet sterk gestoeld is op het jeugddecreeet. Hij vindt dat het jeugddecreeet een zeer goed decreet was en een werkmiddel vormde. Daarom bemerkte hij dat als een decreet als het decreet lokaal cultuurbeleid teveel wijzigingen en aanpassingen nodig heeft, dat de denkoefening voor dit decreet misschien eens helemaal opnieuw dient te gebeuren.

Elke De Cuyper	
Cultuurbeleidscoördinator Halle	
12 april 2007 te Halle	Totale duur: 55m.49s.

Ik zit in mijn laatste jaar communicatiewetenschappen. In het kader van mijn eindverhandeling voer ik een onderzoek naar de lokale ondersteuning van (amateur)popmuzikanten. Hierbij analyseer ik in hoofdzaak de communicatieve component binnen lokaal cultuurbeleid, waaronder de inspraak- en overlegstructuren.

Ik heb daartoe gekozen voor een veldanalyse in een viertal steden en gemeenten in Vlaams-Brabant, met name Leuven, Halle, Ternat en Kortenberg. Aan de hand van een onderzoek naar de communicatie en samenwerking tussen de lokale cultuurbeleidsactoren poog ik knelpunten op te sporen om vooralsnog nodig enkele aanbevelingen te formuleren voor het nieuwe cultuurbeleidsplan.

Voor dit interview zou ik u graag eerst zowel enkele vragen stellen over het decreet lokaal cultuurbeleid, als ook de uitvoering op lokaal niveau. Voorts zou ik vragen willen stellen naar de communicatieve component binnen lokaal cultuurbeleid, waaronder de inspraak- en overlegstructuren, en de mogelijke ondersteuning van popmuzikanten binnen het gegeven van een complementair en geïntegreerd cultuurbeleid over de verschillende beleidsdomeinen heen.

Nota: het interview is aangevuld met opmerkingen van medewerkers van de dienst Jeugd (Els Debroyer) en het cultuurcentrum 't Vondel (Fred Gillebert)

Kunt u me misschien eerst eens kort schetsen welke functie u vervulde of waar u mee bezig was, voor u aan de slag ging als cultuurbeleidscoördinator?

Ik heb communicatiewetenschappen gestudeerd aan de K.U.Leuven. Dan ben ik Leuven begonnen bij AVEVE, het hoofdkantoor. Dat is internationaal eigenlijk, als expert externe communicatie. Advertenties, websites, ... Dat heb ik een paar jaar gedaan. Maar ik ben sinds kleins af al bezig met cultuur, in verschillende hobby's. Die culturele sector heeft me altijd al geboeid en ik ben een beetje in alle disciplines thuis. Ik heb van alles wel wat gemaakt. En net toen het decreet lokaal cultuurbeleid goed gekeurd werd, waren er vacatures over voor cultuurbeleidscoördinatoren. Die sprak me heel hard aan en zo ben ik hier terecht gekomen, uit motivatie ook naar huis verhuisd.

In welke mate heeft u uw eigen functie verder ontworpen?

In grote mate eigenlijk. De functieomschrijving voor deze job was gebaseerd op de algemene tekst uit het decreet. In die tijd was het decreet nog maar pas in voege, dus alle gemeentes hebben ongeveer deze functieomschrijving overgenomen. Maar de plaatselijke locaties is overal wel anders. Dus als je op het werkterrein komt, moet je zelf in grote mate je functie zelf in vullen. Dus kijken naar de noden. Die SWOT-analyse helpt daar bij, want ik was hier helemaal nieuw in de stad, dus ik kende hier niemand. Ik heb eigenlijk op heel korte tijd het cultuurweb moeten leren kennen: interviews doen met iedereen, naar optredens gaan kijken, cultuurraadvergadering bijwonen. Ik heb eigenlijk met heel veel mensen gebabbeld. Zo heb ik zelf de noden een beetje leren kennen en de gevoeligheden. En zo is de functie een beetje ingevuld. Maar jaarlijks leer je ook bij en bouw je daar op verder. Soms andere accenten leggen op iets dat al goed draaide en meer de nadruk op dingen die nog uit de grond dienen gestampt te worden.

Hoe verloopt de samenwerking met de andere cultuurbeleidsactoren? De lokale schepen van Cultuur?

Heel goed eigenlijk. Het zal mijn derde schepen van Cultuur zijn ondertussen. Voor de vorige legislatuur was afgesproken tussen twee partijen om in het midden te veranderen van schepen van Cultuur. De eerste heb ik een jaar meegemaakt, de tweede drie jaar. En nu recent hebben we terug een nieuwe schepen. Dat is nog een beetje aftasten, maar eigenlijk loopt dat heel goed.

De cultuurraad?

Dat is eigenlijk van in het begin goed verlopen. We werken nu nog met het klassiek systeem: bestuur en algemene vergadering. In de toekomst zal dat wel veranderen met die werkgroepen en die deelraden. Momenteel werken we daar nog niet mee. Dus heb ik het meeste contact met het bestuur, maandelijks. Daar komen verschillende agendapunten aan bod, ook dingen die ik aan haal, waar zij advies moeten opgeven. Tussen die vergaderingen door hebben we vooral per mail ook informeel contact. Naar de algemene vergadering toe: die contacten zijn minder frequent. Er zijn twee tot drie vergaderingen per jaar. Ik probeer wel naar verschillende activiteiten van die verenigingen te gaan, naar alle verschillende kunstdisciplines. Zij weten mij wel altijd te vinden voor vragen. Het enige nadeel is dat mijn kantoor niet zo toegankelijk is voor bijvoorbeeld oudere mensen, want het ligt op de tweede verdieping. Je hebt hier nergens een lift. Maar je moet roeien met de riemen die je hebt.

Hoe verliep de samenwerking met de provincie Vlaams-Brabant bij bijvoorbeeld de opbouw van de nieuwe repetitieruimte in Halle? In hoeverre denkt u dat er al sprake kan zijn van een complementair cultuurbeleid over de verschillende beleidsniveaus heen? Waar bevinden zich volgens u eventueel nog hiaten?

Over het algemeen is de afstemming met de provincie Vlaams-Brabant en de lokale besturen in het Pajottenland: miniem. Het provinciehuis is in Leuven en dat is psychologisch wel een serieuze barrière. De mensen hier geraken niet zo gemakkelijk in het provinciehuis en vice versa. De provincie Vlaams-Brabant dreigt nogal vlug enkel te denken aan die kant van Vlaams-Brabant en deze kant van Brussel wat te vergeten. In het algemeen is de afstemming hier nogal weinig. Specifiek voor de repetitieruimte, die heb ik doorgestuurd naar de jeugdendienst. Wat ik wel hoor, is dat de repetitieruimte vrij behoorlijk werkt.

Dienst jeugd:

goede samenwerking met provincie. Hun financiële bijdrage was echt de aanzet om concreet werk te maken van een repetitieruimte. Verder hebben we niet echt een uitgebreid plan rond amateursmuzikanten. We willen de repetitieruimte wel koppelen aan andere initiatieven van de stad: de Zennetoe, de jeugdhuiswerking, werking cc 't vondel en de toekomstige werking van het jeugdcentrum.

Wordt er bewust werk gemaakt om de samenwerking te verbeteren?

Op het vlak muziek niet specifiek, maar cultureel of op vrijetijdsgebied wel. Een paar jaar geleden is de provincie gestart met het Breedbeeld-project. Dat was gedeeltelijk gesubsieerd met Europese subsidies. Dat was een samenwerking tussen negen gemeenten in het Pajottenland rond erfgoed en landschappen. Dat werkt getrokken door de provincie. Maar vanaf het moment dat Europese subsidies wegvielen, vroegen wij bij de provincie of zij dat verder wilden trekken en omdat dat heel goed liep. Dat hebben zij geweigerd en daarna is dat wat afgebrokkeld. Op dat vlak is het een stille dood gestorven. Voor Halle hebben we voor jeugd 'Kinderhoogdag' ook samen met de provincie samengewerkt. Maar concreet kwam de uitwerking op mijn schouders terecht en dat viel niet meer te combineren met de andere kerntaken, die belangrijker waren. Daardoor zijn we genooddaakt geweest om het project te stoppen. Af en toe heb ik zo eens contact de collega's op provinciaal niveau, de cubelco's. Maar dat is eigenlijk miniem en als het gebeurt dan is het vrij theoretisch en kan je er in de praktijk weinig mee doen. Momenteel is het echt op een laag pitje. Maar een paar weken geleden ben ik met een paar collega's naar de provincie. Daar stelden ze hun visie voor naar de toekomst. Daar heb ik begrepen dat ze de provincie zullen indelen in zes tot acht cultuurregio's. Daar zie ik wel wat muziek in!

Dus hopelijk loopt het in de toekomst terug vlot tussen de verschillende niveaus?

Ja dat hoop ik. Ze gaan in die cultuurregio's ook vanuit de provincie iemand ter plaatse aanstellen. Het is belangrijk dat deze ook hier vaak aanwezig zal zijn, want met Breedbeeld zat die persoon die alles coördineerde altijd in Leuven. Die was hier bijna nooit, dan is die psychologische drempel wel hoger. Nu zou er iemand in de regio komen te zitten waar je direct kunt naar toe stappen.

Als ik het goed begrepen heb, zou de provincie ook financieel dit ondersteunen?

Het eerste jaar gaan zij het 100% financieel dragen, vanaf het tweede jaar vragen zij een tussenkomst van de gemeentes, wat ook vrij normaal is. Dat is ook een tegemoetkoming. Het is een soort testcase. Voor elke regio komt er één coördinator.

Die cultuurregio's zullen regio's zijn van een tiental gemeentes die op regelmatige basis gaan samen zitten en met voornaamste doelstelling de cultuurparticipatie verhogen. Voor

gemeentes kan dit volgens Filip Libin ook een ondersteuning betekenen voor de lokale beleidsplannen. Wat is uw opvatting hierover?

Ik ga proberen vaak samen te zitten met de persoon om te overleggen en samen te werken. Omdat we vanuit Halle meer een regiofunctie willen uitwerken, naar de kleinere gemeentes in de buurt, die enkel een gemeenschapscentrum hebben en geen cultuurcentrum, waardoor hun programmatie vrij beperkt. We willen een wisselwerking: bijvoorbeeld bij momumentendag. De deelname van al die gemeentes rond erfgoed is eigenlijk elkaar concurrentie aandoen, wat heel spijtig is. Eigenlijk kruipt er zoveel werk en energie in, dat we willen samenwerken. Een routesysteem kan een oplossing. Regiowerking en projecten creatief bekijken, of ze nog een meerwaarde hebben. Ik denk dat die regiocoördinator ook kan meehelpen, als brugfunctie.

Uit menige gesprekken blijkt dat er enig sleet zit op de formule en de adviserende werking van de cultuurraad, omdat het onvoldoende rekening houdt met het informele circuit. Is deze opmerking terecht? Wordt er gewerkt met deelraden binnen de cultuurraad?

Er zit sleet op de oude formule van de cultuurraad. Maar er zijn nu nieuwe formules mogelijk en daar zit heel wat potentieel in. Maar wij werken nog met de oude formule. In de toekomst willen we dat stapsgewijs veranderen. Die oude formule is heel log en de algemene vergadering ziet het bestuur maar een twee a drie keer per jaar. Wat daar op de agenda komt, is vaak eenrichtingsverkeer van het bestuur naar de algemene vergadering en dat werkt niet. Vanuit het bestuur uit zeggen ze dat de verenigingen in de algemene vergadering enkel interesses hebben in de subsidies die we aanbieden. Ze geven elkaar wat de schuld. Maar nu zijn er verschillende mogelijkheden om deelraden op te richten, om met kleinere groepjes per thema te debatteren en gerichter advies kunnen geven. Ook de wisselwerking wordt hierdoor veel gemakkelijker. Naast die deelraden willen we het ook combineren met het oprichten van ad hoc werkgroepen. Als er een dossier heel actueel is, dan willen we mensen uitnodigen, die zelfs niet tot de cultuurraad behoren, maar die hier wel bagage en praktijkervaring in hebben. Daar zit volgens mij heel veel potentieel in! Dan gaat er zeker een nieuw elan komen.

In welke termijn ziet u die veranderingen binnen de cultuurraad?

Ik denk een tweetal jaar. Nu zijn de cultuurraden opnieuw samengesteld, bij ons is dat al gebeurd. Ik denk wel dat ze er klaar voor zijn. Ik heb ze eind vorige legislatuur hen voorzichtig bewust gemaakt dat de huidige samenstelling en structuur niet naar behoren functioneert. De werking met deelraden en werkgroepen kan hen beter dienen. Ze zijn er zelf ook voor. Maar je kan dat niet forceren. Je bent met vrijwilligers bezig en die doen dat allemaal in hun vrije tijd en daar moet je respect voor hebben.

"Hoe meer er ruzie wordt gemaakt en wordt gediscussieerd, hoe beter eigenlijk. In zekere zin is het proces, het nadenken over een mogelijk gemeentelijk cultuurbeleid, net zo belangrijk als de uitkomst." Gaat u akkoord met deze stelling, zo ja, in welke mate?

Ik vind het zelfs straffer, ik vind het proces belangrijker dan het eindproduct. Hoe je ergens geraakt, vind ik van groot belang. Ruzie maken vind ik wel te ver gaan, dat moet je nu ook niet doen. Discussie is altijd gezond, alle standpunten aan bod laten komen.

Zijn er in deze stad ook spanningen bij het opstellen van het beleidsplan tussen verschillende organisaties en personen die op de beleidskeuzes voor het volgende cultuurbeleidsplan willen wegen?

Binnen de cultuurraad niet. Maar er zijn verschillende verenigingen die los van de cultuurraad ook hun inbreng hebben. En daar moet je af en toe wel schipperen tussen die belangen. Dan moet je goed kijken wiens belangen ze eigenlijk dienen. Je moet altijd naar het algemeen belang kijken.

Denken jullie eventueel aan de inrichting van thematische jeugdleden die werken rond jongeren en cultuur, naar analogie van deelraden binnen de cultuurraad?

Binnen de jeugdraad bestaat dat bij ons nog niet, wel binnen de sportraad. Maar die zijn nu ook met het jeugdbeleidsplan bezig.

Op provinciaal niveau krijgt de ondersteuning van (amateur)muzikanten een grote impuls vanuit de dienst 'Jeugd'. De provinciale jeugddienst van Vlaams-Brabant kiest ervoor om actief te werken rond het thema jongerencultuur. In welke mate wordt binnen deze gemeente het lokale cultuurbeleid afgestemd met het jeugdbeleidsplan?

Binnenkort gaan we daar wel rond samen zitten. Tot nu toe stonden we met ons cultuurbeleidsplan en de voorbereiding ervan iets verder. We gaan natuurlijk samen zitten om te vermijden dat er tegenstrijdigheden zijn. En op termijn zouden we willen evolueren naar een vrijetijdsplan. Vroeger had

je een cultuur-, een bibliotheek- en een cultuurcentrumplan. Nu is dat al geïntegreerd. Maar je hebt nog jeugdwerkbeleid, sport en toerisme. Die zouden we allemaal de volgende keer, binnen zes jaar, willen integreren.

Bij het schrijven van het nieuwe cultuurbeleidsplan is men in enkele steden en gemeenten van plan om het hoofdstuk 'jeugd-cultuur' samen te schrijven, zodat beide plannen beter op elkaar afgestemd zijn. Wat denkt u hiervan?

Wat we nu doen is een hoofdstuk doelgroepenwerking voorzien: daar zit een hoofdstuk jeugd bij. We zien dat verder dan alleen maar losse jeugdverenigingen. We kijken ook naar scholen en dat gaan we wel afstemmen met de jeugddienst.

Hoe worden de amateurkunsten -en in het bijzonder de amateurkunstenaars- betrokken bij het cultuurbeleid?

Bij ons er is geen grens getrokken tussen pop- en andere muzikanten. Ik werk vooral met de cultuurraad. Brassbands, fanfares,... ook die kunnen bij ons terecht. Ook een paar rock-groepen, maar heel beperkt en sinds pas vorig jaar. Omdat deze vaak met jongeren werken, komen deze vaak bij de jeugdraad terecht en niet bij onze dienst Cultuur.

**Hoe worden amateurkunstenaars betrokken bij het cultuurcentrum?
(cc 't vondel - fred gillebert)**

Deze worden betrokken via receptieve activiteiten: lokale en technische ondersteuning ter beschikking stellen. Verder worden er samen met academies en verenigingen projecten opgezet: Zennetoer, Krak, ...). We zetten de amateurkunsten ook in de kijker via o.a. cultuurduivel, promo in Vondelflash,... We bieden de mogelijkheid om samen projecten op te zetten en cursussen te organiseren. Tot slot wordt het verenigingsleven betrokken bij het bestuur van CC 't Vondel vzw (via CRH).

Bij het lokaal cultuurbeleid staat participatie en overleg met de burger centraal. Hoe poogt u op lokaal vlak te polsen naar de noden en behoeften bij amateurkunstenaars - en in het bijzonder amateursmuzikanten? In welke mate wordt er gepoogd het lokale culturele werkveld in kaart te brengen? Voeling met informele circuit?

Momenteel worden alle amateurkunstenaars gelijk behandeld. Toneel, muziek,... Er wordt momenteel een vragenlijst verspreid met knelpunten, waar ze hun inbreng mogen in geven. Dat is zowel naar de erkende verenigingen, als naar de burgers. Het is ook raadpleegbaar via de website van de stad. Dat is dus heel ruim. Ze ligt her en der verspreid. Er is ook promotie rond gemaakt.

Maar we doen ook regelmatig vanuit de cultuurraad een bevraging. Een algemene rondvraag van wat ze van iets vinden. Ze kunnen dus doorlopend hun mening geven. Naar de toekomst toe, zullen die deelraden het veel doelgerichter maken. Met de deelraden hoeven muzikanten zich ook niet aan te sluiten bij de cultuurraad. Ze moeten zich wel bekend maken, dat we hun contactgegevens hebben. Want anders hebben we er niet genoeg zicht op. Dat is wel een probleem: dat ze zelf de stap niet zetten dat ze zichzelf kenbaar moeten maken dat ze bestaan. Dat we soms daarom over het hoofd zien, omdat we het gewoon niet weten.

Zijn er ook vragenlijsten voorzien bij de repetitieruimtes in Halle?

Het is heel ruim gepromoot, maar ik denk niet dat het daar ter beschikking ligt.

In welke mate gaat u die vragenlijst evalueren en de resultaten gebruiken? Als een leidraad bij het opstellen van het nieuwe cultuurbeleidsplan?

Alles hangt af van representativiteit. Als er maar honderd mensen hier antwoorden, dan ligt dat anders dan als het duizenden mensen zouden zijn. Natuurlijk, zij die de vragenlijst invullen, die zijn wellicht wel echt gemotiveerd en daar mee bezig. Daar ga je misschien wel meer naar luisteren. We hebben natuurlijk wel over de meeste dingen wel een idee, dat afgetoetst is met de verschillende diensten. Maar als zou blijken dat we helemaal op het verkeerde pad zitten, dan gaan we helemaal herbezien.

Op lokaal niveau wordt er geluisterd naar de specifieke noden van amateurkunstenaars waaronder ook amateursmuzikanten. Maar vaak is de participatie tijdens het opstellen van het cultuurbeleidsplan hoger, dan bij de uitvoering ervan. Hoe denkt u de participanten op slechtouw te kunnen nemen bij de uitvoering?

Ik denk dat wel, maar ik denk dat voor iedereen is die betrokken is bij het opstellen van de cultuurbeleidsplannen. Tijdens de periode van de opstelling word je heel hard gecontacteerd en het leeft overal. Het komt continu terug. Het leeft echt in die korte periode. Maar uitvoeren moet je zien op

zes jaar. Je kan dat niet elke week levendig houden. Sommige durven dan wel zeggen: het staat op papier, we zullen wel zien wat er van gebeurd is binnen zes jaar. Eigenlijk is dat wel spijtig, maar dat is wel spijtig. De krijtlijnen staan wel op papier, dat is waar. Elke jaar moeten we ook een actieplan maken, gedetailleerd waar we naar toe willen. De cultuurraad specifiek heeft daar ook inbreng in.

De tussentijdse evaluatie van het decreet lokaal cultuurbeleid is terug ingetrokken. Popstoot is onderhand een jaarlijkse traditie en ontmoeting waar naast optredens en workshops vooral het Vlaams-Brabantse popbeleid centraal staat binnen een open communicatiesfeer. Zou een jaarlijkse toelichting en evaluatie met de verwezenlijkingen, naar analogie met 'Popstoot' op provinciaal niveau, ook op lokaal niveau kunnen bijdragen tot een betere opvolging van het cultuurbeleidsplan?

Die actieplannen en werkingsverslagen van vorig en volgend jaar blijven wel. De cultuurraad moet dat goedkeuren. Ze moeten kunnen opmerkingen maken en teksten aanpassen. Zij moeten dat uiteindelijk goedkeuren. Het is wel enkel het bestuur die dit ziet, dit wordt niet ieder jaar gecommuniceerd met de ganse bevolking. De punten die je uitwerkt in je actieplan of waar je op terugblijkt in je werkingsverslag komen uit je cultuurbeleidsplan, waar de actoren ruime inbreng hebben gehad. Je moet ergens je adviesraad ook als adviesorgaan blijven gebruiken en niet de ganse bevolking telkens raadplegen.

In welke mate gelooft u dat de afstemming tussen jeugd en cultuur bijdraagt tot een breder draagvlak voor het lokaal cultuurbeleid? De mate van communicatie straalt misschien door naar participatie?

Ik denk dat het veel beter gaat werken met het vrijetijdsplan. De jeugdgroepen voelen zich nauwer betrokken bij het jeugdbeleidsplan en het cultuurbeleidsplan is ver van het bed. Terwijl het vrijetijdsplan, waar alles geïntegreerd is, zorgt wellicht voor meer betrokkenheid.

Naast een informerende rol kan het gemeentebestuur amateurkunstenaars en organisaties ook bijstaan bij het voeren van communicatie en promotie. Worden bij jullie hiervoor gemeentelijke communicatiekanalen ter beschikking gesteld?

Momenteel krijgen verenigingen ruimte in de bibliotheek en de publicaties van het cultuurcentrum en op de website van de stad beperkt. Maar we zijn nu aan het werken aan een verenigingswebsite. Daar kunnen verenigingen specifiek hun eigen ding doen en promotie realiseren. Dit wordt een subwebsite van de stedelijke website. Al hun activiteiten komen terecht in de kalender van de stad. In de toekomst wordt er naast digitaal ook nog meer werk hiervan gemaakt. We hebben ook 'info Halle', het gemeentelijke infoblad, dat slechts 4 maal per jaar verschijnt - wat vrij beperkt is. Het staat praktisch altijd vol en verenigingen komen daar maar minimaal aan bod. Maar in de toekomst is het de bedoeling om het blad maandelijks te laten verschijnen. Daar krijgen verenigingen veel meer ruimte. In Halle is er jaarlijks een cultuurmaand: oktober. De cultuurraad organiseert samen met Vondel en alle aangesloten verenigingen heel wat verschillende activiteiten. Dan wordt het heel hard gepromoot vanuit de gemeente. In de toekomst kan die website ook een handig werkmiddel worden.

Dienst jeugd:

We hebben geen uitgebreid promoplan. Onze repetitieruimte staat vermeld op de belangrijkste sites (poppunt, www.repetitieruimtes.be) en verder zullen we ook nog flyers en affiches maken. We hopen vooral ook op mond-aan-mond reclame.

Binnen het Forum voor Amateurkunsten wordt gedacht dat gemeenten amateurkunstenaars wegwijs kunnen maken in het subsidielandschap en helpen bij het opmaken van subsidiedossiers, ook voor de provincie. Hoe staan jullie deze vorm van steun? Lijkt het volgens u zinvol?

Informeren gebeurt nu al bij ons: we hebben een organisatiegids. Het gaat niet alleen over subsidies, maar ook over waar je welk materiaal kan huren, wie je voor wat moet contacteren, hoe je evenement organiseert,... die gids is ruim verspreid bij verenigingen, niet alleen cultureel. Ook de subsidiemogelijkheden tot op Vlaams niveau worden er vermeld.

Het andere aspect van meehelpen bij het indienen van dossiers, daar heb ik nog niet van gehoord hier lokaal. Subsidiedossiers die lokaal ingediend worden, kijken we wel na. Doorwijzing naar andere diensten die relevant zijn, dat gebeurt ook. We krijgen wel weinig subsidievragen bij ons binnen, wellicht wat meer bij jeugd.

Kan men louter op basis van indicatoren het succes afmeten van de acties? Professor Laermans stelt voor: “laat de lokale beleidsplannen vergezeld gaan van anonieme commentaren van bijvoorbeeld plaatselijke culturele actoren en je weet een pak meer.” Hierdoor wordt de visie van die mensen meer publiek zichtbaar, waardoor er ook meer blijvende aandacht voor het beleidsplan van uit gaat. In welke mate gaat u akkoord met dit voorstel?

Anoniem? Omdat ze dan iets meer durven te zeggen? Langs de andere kant vind ik dat als je ergens een mening over hebt, moet je ook durven verantwoordelijkheid ervoor opnemen... Je moet altijd weten met welke achtergrond ze dat knelpunt ook aanhalen. Je moet een beetje contextualiseren.

Hebben jullie ook contact met de negen landelijke amateurkunstenorganisaties bij de uitwerking van het (nieuwe) cultuurbeleidsplan? Of contact met een lokaal muziekcentrum als het Leuvense Het Depot?

Met VLAMO hebben we beperkt contact, die komen jaarlijks spelen met de fanfare. Het contact is echter beperkt, de jeugddienst misschien met Poppunt. Het muziekcentrum, daar hebben we ook geen contact mee.

Welke logistieke ondersteuning biedt het gemeentebestuur concreet gericht naar amateurmuzikanten? Financiële ondersteuning?

De repetitieruimtes worden beheerd door de jeugddienst, maar de meeste infrastructuur wordt beheerd door het cultuurcentrum, ook in deelgemeentes. Dat is wel tegen een huurprijs, tenzij in de cultuurmaand oktober, dan is alles gratis. Ze kunnen ook gebruik maken van materialen, vaak beheerd door de dienst logistiek.

Een pijnpunt is misschien algemeen repetitieruimtes, ook voor toneel. De verenigingen over bevragen de grote zaal van het cultuurcentrum, in die mate dat het cultuurcentrum altijd moet schipperen tussen verschillende data voor programmatie.

Financiële ondersteuning. Daar moet je een onderscheid maken tussen verenigingen die erkend zijn door de adviesraad en zij die niet erkend zijn. De erkende krijgen subsidies via de adviesraad. Onze cultuurraad heeft ervoor gekozen het budget dat het krijgt van het bestuur niet zelf te gebruiken maar te verdelen onder de verenigingen dat gebeurt op een puntensysteem van wat ze allemaal georganiseerd hebben. Verenigingen die niet aangesloten zijn bij de adviesraad, zoals festivhalle is een privé-initiatief, die kunnen een tussenkomst vragen aan het stadsbestuur. Dat wordt geval per geval bekeken. In de toekomst gaan we ook met een projectsubsidie werken om te voorkomen dat het niet willekeurig wordt toegekend worden. De zomerconcerten, die werken samen met de stad en het cultuurcentrum en die krijgen jaarlijks subsidie. Initiatieven als festivhalle moeten ook zelf naar het stadsbestuur stappen als ze subsidies willen aanvragen.

Kan de gemeente een regierol op zich nemen door bijvoorbeeld leegstaande lokalen van het Deeltijds Kunstonderwijs te gebruiken voor repetitieruimtes? In welke mate wordt vanuit de gemeente mee aan de brug gebouwd tussen de amateurmuzikanten en het Deeltijds Kunstonderwijs?

Hier zijn de lokalen gelegen in een historisch gebouw en de geluidsisolatie is daar nihil. Dat lijkt me niet zo'n goede optie om het binnen die academie te doen. Repetitieruimtes, vaak is het stockeren van materiaal een probleem. Het stad heeft verschillende locaties voorgesteld, maar muziekverenigingen ketsen dat af omdat ze geen stockeerruimte hebben.

Worden er vanuit de gemeente ook samenwerkingsverbanden en/of dwarsverbindingen opgezet met het Deeltijds Kunstonderwijs?

Er is zowel overleg als samenwerking. We hebben twee academies, waaronder één muziek-academie. Maandelijks komen we samen met de alle vrijetijdsdiensten, waaronder ook deze muziekacademie. We werken ook heel vlot samen.

Is er ook samenwerking met andere lokale sectoren? Zo ja, welke?

Het staat nu in ons nieuw cultuurbeleidsplan dat we meer naar de scholen moet gaan. Dat beseffen we wel: er bestaat wel een grote kloof tussen onderwijs en cultuur.

Worden intergemeentelijke samenwerkingsverbanden aangemoedigd? Is het een terugkerend probleem dat hoewel gemeentes als Meise zinvolle popinitiatieven ondernemen, maar het lokale niveau niet schijnen te ontstijgen?

Wij hebben bijvoorbeeld de Zennetoer. Ik vraag me af hoe bekend dit initiatief is. Dat is een moeilijke vraag. Ik denk veel dingen met communicatie te maken hebben. Misschien omdat heel wat initiatieven binnen hun sector blijven en niet voldoende overkoepelend nadenken.

Om tot een geïntegreerde beleidsvoering te komen, dienen samenwerking en complementariteit bevorderd te worden. Zou een betere afstemming tussen de werking van (lokale) muziekscholen met alternatieve muziekweduceatieve organisaties niet voor beide resulteren in een betere omkadering van hun muzikanten?

Bepaalde muziekinstellingen als fanfares voorzien hun eigen jeugdwerking en dat staat los van de academie. In het besproken ontwerp voor het cultuurbeleidsplan kwam binnen de cultuurraad ook naar boven dat de cultuurraad en de verenigingen meer moeten samenwerken met de academie. Dat is één van onze werkingspunten.

Welke participatiemogelijkheden zijn er binnen het lokale Deeltijds Kunstonderwijs? Is er een voeling met het DKO? (participatieraden waarbij ook amateurkunstenorganisaties worden betrokken).

Het is ook wettelijk verplicht dat die actoren ook in de cultuurraad opgenomen worden. Maar ik denk dat de sfeer daar wel goed is.

Tot slot, hoe interpreteert u de doorgevoerde wijzingen in het decreet lokaal cultuurbeleid om de planlast te verminderen?

Ik voel daar eigenlijk niet veel van. Ik had eigenlijk een beetje gehoopt dat die werkingsverslagen en actieplannen afgebouwd zouden worden en niet meer jaarlijks dienen te gebeuren, maar bijvoorbeeld om de drie jaar. Wat wel positief is, is dat de vormvereisten weggevallen zijn en dat je niet meer langs de gemeenteraad en de Vlaamse overheid moet passeren of opsturen. Maar het werk blijft hetzelfde. Ik voel daar niet veel van. Ik denk dat daar dus nog veel werk aan de winkel is. Ik denk ook dat de meeste van mijn collega's dat zullen beamen. Wat wel positief is, is de integratie van het cultuurbeleidsplan. Een apart plan voor het cultuurcentrum was extra werk, want sowieso kwamen die in de beleidsplannen en synergie daar mee hebben. Dat is wel een planlast vermindering voor hen specifiek. Zij moeten dan minder nog dubbel werken. Ik hoop dat het vrijetijdsplan er nog komt, zodat er nog wat minder plannen gemaakt moeten worden. Ik hoop dat de integratie op papier ook in de praktijk zich zal laten voelen.

Ik wil u van harte bedanken voor dit boeiende interview.

Marleen Platteau	
Cultuurbeleidscoördinator Ternat	
19 april 2007 te Ternat	Totale duur: 53m.12s.

Ik zit in mijn laatste jaar communicatiewetenschappen. In het kader van mijn eindverhandeling voer ik een onderzoek naar de lokale ondersteuning van (amateur)popmuzikanten. Hierbij analyseer ik in hoofdzaak de communicatieve component binnen lokaal cultuurbeleid, waaronder de inspraak- en overlegstructuren.

Ik heb daartoe gekozen voor een veldanalyse in een viertal steden en gemeenten in Vlaams-Brabant, met name Leuven, Halle, Ternat en Kortenberg. Aan de hand van een onderzoek naar de communicatie en samenwerking tussen de lokale cultuurbeleidsactoren poog ik knelpunten op te sporen om vooralsnog nodig enkele aanbevelingen te formuleren voor het nieuwe cultuurbeleidsplan.

Voor dit interview zou ik u graag eerst zowel enkele vragen stellen over het decreet lokaal cultuurbeleid, als ook de uitvoering op lokaal niveau. Voorts zou ik vragen willen stellen naar de communicatieve component binnen lokaal cultuurbeleid, waaronder de inspraak- en overlegstructuren, en de mogelijke ondersteuning van popmuzikanten binnen het gegeven van een complementair en geïntegreerd cultuurbeleid over de verschillende beleidsdomeinen heen.

Kunt u me misschien eerst eens kort schetsen welke functie u vervulde of waar u mee bezig was, voor u aan de slag ging als cultuurbeleidscoördinator?

Ik ben twaalf jaar directeur geweest van het cultuurcentrum. En dan met de implementatie van het decreet lokaal cultuurbeleid in 2001 ben ik cultuurbeleidscoördinator geworden. Dat wilt zeggen dat eigenlijk de hele vrijetijdssector onder mijn bevoegdheid staat. Ik ben hier hiërarchisch ingeschakeld. In andere gemeentes, zoals Halle, zijn de cultuurbeleidscoördinatoren horizontaal ingeschakeld. Die is collega naast directeur van het cultuurcentrum, naast bibliothecaris. In die zin is het coördineren voor mij iets makkelijker. Voor de rest is dat de zelfde functie hé. Heel de vrijetijdssector is: het cultuurcentrum, maar ook het socio-culturele veld, de cultuurraad, de bibliotheek, jeugdcentrum, jeugddienst, sportdienst, erfgoed en toerisme. Omdat we een culturele raad hebben die georganiseerd is op basis van materies, hebben we daar rond ook met de seniorenraad een samenwerking. Dat is een boterham hé. De schaalgrootte van de gemeente maakt dit mogelijk. Een gemeente met 15.000 inwoners... ik kan me niet voorstellen dat je dit zou kunnen doen in Leuven, waar je nog veel meer andere spelers hebt.

Ik kom dus vanuit het cultuurcentrum. Ik ben dus directeur geweest van het cultuurcentrum. Voorlopig hebben we er geen, dus ben ik twee jobs aan het cumuleren. Mijn job is dus vrij procesmatig tot stand gekomen.

Hoe verloopt de samenwerking met de andere cultuurcoördinatoren?

Dat is geen simpel gegeven, net omdat een coördinator in tegenstelling met een directeur een lokale speler is. De samenwerking op niveau van cultuurcentra is vanzelfsprekend. Die vinden elkaar op vlak van programmering, prijsafspraken, projectontwikkeling en hun regionale opdracht, waar ze verder dan hun eigen grenzen zouden moeten kijken. Cultuurbeleidscoördinator is in de eerste plaats een lokale opdracht. Waar vinden we elkaar? We hebben vooreerst gemeenschappelijke items, van hoe pak je iets aan. Maar in Vlaams-Brabant zijn we er nog niet in gelukt om een structureel platform op te zetten, zelfs zonder de vraag - is dat nodig of niet nodig - te beantwoorden. Ik kan altijd wel via digitale weg werken, maar ik ben wel voorstander van zo'n platform. De samenwerking tussen cultuurbeleidscoördinatoren is voor wat deze regio betreft nog zeker op een laag pitje. Terwijl ik denk dat er nog heel wat mogelijkheden zijn, al was het maar om samen aan een aantal karren te trekken. Waar we nu nog elk afzonderlijk aan werken. Bijvoorbeeld zondag is het erfgoeddag. Dat zou je perfect met een aantal gemeentes kunnen doen waardoor je een cross-over krijgt. Mensen van hier gaan eens naar de andere kant. Open monumentendag, Week van de Amateurkunsten, de WAK,... je zou een veel bevruchtender klimaat kunnen creëren. Ook voor je eigen mensen. Dat ze ook eens over die grenzen gaan denken. Toerisme is hier een thema bij uitstek. Wandelingen, erfgoed, ... we stoppen niet bij gemeentegrenzen. Een andere problematiek: de cultuurbeleidscoördinator mag niet

de vuilbak zijn, waar alles terecht komt. Sommige van mijn collega's worstelen daar wel mee. De 11 juliviering, de kermis organiseren,... dingen die de schepenen doorschuift. Zij lopen het gevaar om een beetje de secretaris van de schepenen te worden. Daar steunen we elkaar wel. Maar op het Vlaams niveau is er geen steunpunt voor cultuurbeleidscoördinatoren. Er is dus ook geen belangenbehartiger, waar die voor bibliothecarissen en cultuurcentra er wel is. Het steunpunt an sich is Cultuur Lokaal, waar ook de bibliotheken en cultuurcentra terecht kunnen. Dat hebben we wel godzijdank. Maar we halen heel wat informatie bij de andere steunpunten om heel dat domein wat te kunnen pakken. Zowel bij Socius, bij erfgoed, als steunpunt voor architectuur, noem maar op.

Hoe loopt uw samenwerking met de lokale schepenen van Cultuur?

Niet slecht, zeer genuanceerd. Het is een relatieve jonge schepenen, huisarts. Hij is schepenen voor Cultuur en eigenlijk ook voor vrije tijd. In het kader van onze vrijetijdsbeleid, tweede beleidsperiode, hebben we geprobeerd dat hij heel wat materies in zijn korf krijgt. Hij is schepenen van cultuur, jeugd, sport, erfgoed en toerisme, dat zit samen bij hem. Dat is wel gemakkelijk. In ons geval ook weer. Dat kan perfect in een andere gemeente niet goed zijn. Als je voor elke materie een andere schepenen zou hebben, heb je meer impact in het schepenencollege. Maar onze schepenen is wel een gewicht in het college. Voor ons is dat dus handig dat deze materies samen zitten, zeker als je dat naar andere instrumenten probeert te vertalen, zijnde subsidies, reglementen, beheerraden en adviesraden op elkaar afstemmen. We schrijven geen cultuurbeleidsplan, maar wel een vrijetijdsplan waar ook sport en jeugd mee in zee gaan. Er zijn een vijftal gemeenten in Vlaanderen die dat op dit moment doen. In die context is het wel handig dat het bij één schepenen zit. Maar waarom ik nu heel enthousiast niet slecht zei? Voor hem is het nog wat zoeken, hij is bovendien ook een pragmaticus: je hebt hoofdpijn en met een aspirine is het opgelost. Dat werkt niet bij cultuur. Een van de discussiepunten is de snelheid: hij is zeer resultaatsgericht. Daar durven we wel eens over discussiëren. Maar je kan er mee praten, dat is al veel! Hij neemt zijn taak op vanuit een gezond idealisme, maar hij heeft ontzettend weinig tijd als huisarts. Voordeel is dat hij heel veel aan mij overlaat. Ik denk zolang onze communicatielijnen opblijven, dat dat wel moet lukken.

Wat met de cultuurraad? Wordt er gewerkt met deelraden binnen de cultuurraad?

Ik vind dat een ontzettend belangrijk orgaan. Eigenlijk is dat prioritair. Maar dat is niet simpel. Nu het decreet van 2001 bood de mogelijkheid om de cultuurraad heel ruim te organiseren, eigenlijk kan alles. Het enige wat je moet in het oog houden, is het cultuurpact. Voor de rest kan je alle kanten op. Dat hebben we ook gedaan, onmiddellijk. Ik heb alle strekkingen eruit gezwaard. Ik heb niet meer gevraagd: welk kleur heb jij, socialist, liberaal? Ik heb gezegd dat als mensen, op basis van bepaalde filosofieën zich niet aangesproken voelen, van harte welkom zijn. Ik heb het dus eigenlijk omgekeerd. Twee, we hebben het punt van deskundig coöpteren zeer ruim gezien. Eigenlijk, iedereen die goesting heeft, van uit persoonlijke interesse, is welkom. Derde belangrijke wijziging: we hebben de cultuurraad geheroriënteerd op basis van materies. We hebben een stukje verenigingsraad, waar de traditionele verenigingen zitten. Dan heb je de kunsten, zowel de professionele als de amateurkunsten, dan heb je de fanfares, de koren, professionele kunstenaars. Dan een groep erfgoed en toerisme: daar zit bijvoorbeeld de wandelclub in. Daar zitten heel wat individuen, die elkaar bevruchten. Dan heb je taal en letteren, waarvan we overwegen om die samen te brengen met kunsten. Dat is een commissie gelinkt aan de bibliotheek: een stuk input geven aan de bibliotheek en een stuk projectmatig een aantal dingen opstarten. Die hebben ook een paar boeken uitgegeven. Zij hebben ook oog voor het bewaren van het Vlaamse karakter. We zitten aan de rand van de rand: Halle-Vilvoorde. Zij bewaken sterk het Vlaamse karakter. Als er een bedrijf een tweetalige slogan op zijn muur zet, dan weten we heel vlug (lacht). Dan hebben we de seniorenraad en dan ook nog ontwikkelingssamenwerking. We vroegen aan hen om aan te sluiten bij de milieuraad, maar zij blijven zich tot de cultuurraad binden om van daaruit te werken. Alle commissies hebben autonoom, rechtstreeks adviesbevoegdheid aan het bestuur. Er is wel een raad van bestuur, dat zijn de voorzitters van die commissies. Die kiezen wij niet. Er is ook een algemene secretaris. Een subsidiereglement, dat wordt op niveau van de algemene vergadering gestemd. Dat is een materie die de commissies overstijgt. Die worden ook binnen de ruime groep besproken.

Uit menige gesprekken blijkt dat er enig sleet zit op de formules en de adviserende werking van de cultuurraad, omdat het onvoldoende rekening houdt met het informele circuit. Bij jullie merk ik dat jullie doelbewust werken om het spectrum breed te houden. Is er ook binnen de jeugdraad sprake van te werken met deelraden?

Bij de jeugdraad op dit moment niet echt. Maar dat is vooreerst omdat zij niet zo'n groot veld moeten pakken, wel een grote bevolkingsgroep, maar niet zo'n groot veld. We hebben de traditionele

jeugdverenigingen, het jeugdhuis,... Dat is heel hechte groep. Deze hebben op dit moment geen behoefte om geformaliseerd in groepen te gaan werken, maar die werken wel met werkgroepen. Op dit moment zijn we participatiemomenten aan het voorbereiden, cultuurshock, waar een werkgroep op zit die die avond helemaal voorbereid. Ad hoc wordt gewerkt in groepen. We zien heel vaak dezelfde mensen terugkomen, maar die hebben zo niet echt de nood om op materies te gaan. Binnen de jeugd zou het werken in groepen een gevaar kunnen betekenen dat je daar geen cross-overs meer krijgt. Net omwille van het feit dat de groep relatief goed te pakken is. Bovendien, en dat is ook relevant met de senioren, jeugd is een bevolkingsgroep: die gaan over alle materies. Dus dit is een iets andere benadering dan de cultuurraad. Ik push de jeugdconsulenten ook wat om in elke raad vertegenwoordigd te zijn, want dan koppelt men terug naar de jeugdraad. Het is natuurlijk een volledig andere methodiek: ze moeten zorgen dat ze weten: er is nog een jongerengroep waar we rekening moeten mee houden. Als er een sociale wijk wordt gebouwd, dan zeg ik altijd: mannekes, zorg dat er daar iemand van jullie is. Ook voor senioren of de gehandicaptensector. Dat begint zo stillekes aan van mensen te overtuigen van de zinvolheid van zo'n dingen.

Op provinciaal niveau krijgt de ondersteuning van (amateur)muzikanten een grote impuls vanuit de dienst 'Jeugd'. De provinciale jeugddienst van Vlaams-Brabant kiest ervoor om actief te werken rond het thema jongerencultuur. Bij het schrijven van het nieuwe cultuurbeleidsplan is men in enkele steden en gemeenten van plan om het hoofdstuk 'jeugd-cultuur' samen te schrijven, zodat beide plannen beter op elkaar afgestemd zijn. In Ternat is er een stevige afstemming tussen cultuur en jeugd. In hoeverre denkt u dat een vrijetijdsplan een breder draagvlak en meer participatie aan het lokaal cultuurbeleid kan creëren?

Ik denk het wel. Ik zeg het: dat is een evolutie. Dat doe je niet van dag op dag. Je moet jezelf, je medewerkers en de ruime bevolking daar tijd voor geven om die click te maken. We zijn eigenlijk doorgegaan naar een tweede beleidsplanning, omdat we vonden dat er hier ontzettend veel gebeurt. We hebben een rijk instrumentarium: een jeugdcentrum, cultuurcentrum, sportcentrum,... we hebben een regionale aantrekkingskracht. Maar we hebben een beperking van middelen: dus we moeten efficiënter gaan inzetten. We gaan niet meer gaan doen, maar wel beter. Vanuit die context zijn we gaan denken aan het vrijetijdsplan. Ik zeg dat hier voortdurend: met een licht dat voortdurend staat te pinken! Het mag geen eenheidsworst worden. Een bibliotheek is geen zwembad, een cultuurcentrum is geen jeugdcentrum. Dat moet je voortdurend blijven denken. Het is een beetje strategisch zo: we willen aan een aantal dingen werken. Één van de doelstellingen is: alle inwoners van Ternat hebben de keuze uit een kwalitatief, helder en afgestemd aanbod. We gaan maken dat we beter kunnen kiezen. Het heeft dus ook een heel belangrijk communicatieve component, om in jouw tak te spreken. Het maken van aanbod moet kwalitatief en afgestemd zijn. Waar het cultuurcentrum in november aan zijn programmatie begint, waar het jeugdcentrum zeer ad hoc programmeert -zeer inherent met de groep, de jongeren-, waar de bibliotheek erg projectmatig werkt,... we gaan eens kijken van vooraf aan: wat zit in onze pijplijn, dat is het moment om af te stemmen? Wat nu gebeurt is: de jeugdboekenweek komt er aan, we hebben ons vertelfestival staan, dus we schuiven dat samen. Onze sportfunctionaris zegt dan: het thema is avontuur, kunnen we dat niet in het zwembad organiseren? Schitterend al, want we hadden badboekjes in het kleuterbad. Maar nu doen we dat op het moment zelf, maar we willen een stap ervoor plannen. Het tweede is de communicatie: een helder aanbod. Als je mensen keuzes wil laten maken, moet je goed communiceren. Nu de flyers van De Plotter, de website van het cultuurcentrum,... we moeten kijken hoe we kunnen bundelen. Ook daar weer, gemeenschappelijk waar het kan, specifiek waar het moet. Je moet jongeren op een andere manier bereiken dan de abonnees van het cultuurcentrum. Op die manier gaat nu ieder van ons, van de sectoren, die doelstellingen operationaliseren. Met een paar gemeenschappelijke dingen en een paar specifieke. Ik zeg altijd: dat is onze taak. We maken eigenlijk een grotere taart, waar iedereen een stuk kan in hebben. Een grotere taart, niet in middelen, maar in ruimte.

Hoe verloopt de communicatie met de provincie Vlaams-Brabant over amateurkunsten?

De provincie heeft een aantal initiatieven rond het stimuleren van amateurkunsten. De provinciale prijzen zijn daar een voorbeeld van. Op dat vlak hebben we communicatie met de provincie. Maar puur logistiek, infrastructuur, weinig. De ondersteuning van amateurmuzikanten gebeurt puur vanuit de provincie. Daar is weinig samenspraak met de lokale culturele actoren en professionals om dat ook lokaal te gaan stimuleren.

In hoeverre denkt u dat er al sprake kan zijn van een complementair cultuurbeleid over de verschillende beleidsniveaus heen?

Daar zie ik weinig van. De provincie is nogal een eiland op zich.

Samen communiceren om de cultuurparticipatie te verhogen binnen een regio is een heel belangrijke doelstelling. Vanaf januari 2008 wil men vanuit de dienst Cultuur cultuurregio's maken in Vlaams-Brabant, waarin ook jeugd heel sterk betrokken is. Die cultuurregio's zullen regio's zijn van een tiental gemeentes die op regelmatige basis gaan samen zitten en met als voornaamste doelstelling de cultuurparticipatie verhogen. Voor steden en gemeentes kan dit volgens Filip Libin ook een ondersteuning betekenen voor de lokale beleidsplannen. Wat is uw opvatting hierover?

Ik hoop het. Ik geloof daar wel in. Ik ga een heel concreet voorbeeld nemen. Het gebruik van culturele infrastructuur door de verschillende muziekverenigingen: daar is echt een tekort. Zeker als je het wat kwalitatief wilt doen. We kunnen met moeite onze eigen harmonieën verzorgen en we moeten er hoe langer hoe meer van buiten de gemeente bij nemen. Godzijdank doen sommige gemeentes daar ook nog aan mee. Dat is één: hoe kunnen we regionaal het instrumentarium voor die verenigingen opkrikken. Tweede belangrijke element naar die amateurkunsten is, dat geldt ook voor andere domeinen, dat is inhoudelijk. Projectmatig met hen een aantal dingen doen. De relatie met de provincie voor die toernooien, is dat nog wel van deze tijd? Prijzen en wedstrijden? Maak keuzes: ofwel stimuleer je jonge muzikanten dat jaar ofwel jonge componisten ofwel een bepaald genre? Maak daar een project rond, regionaal. Ik ben nu luid op aan het dromen. Met muziekverenigingen die daar in geloven. Of organiseert die vorming van die muzikanten op een bepaald niveau. Daar komt dan ook het Deeltijds Kunstonderwijs om de hoek kijken.

Bij het lokaal cultuurbeleid staat participatie en overleg met de burger centraal. Hoe poogt u op lokaal vlak te polsen naar de noden en behoeften bij amateurkunstenaars - en in het bijzonder amateursmuzikanten?

Die vinden we vooral via de jeugddienst. We hebben ook het geluk dat we een muziekeducatief centrum hebben: Noise Gate. Waar pop en rock vorming, repetitiemogelijkheden, al die dingen zijn voorzien. Repetities gebeuren in het jeugdcentrum en het jeugdhuis. Regelmatige concerten. Vooral met die jonge groep amateursmuzikanten. Het voordeel van Ternat is dat we heel wat instrumenten hebben om die dingen te vatten. Een jeugdhuis, een jeugdcentrum, een muziekeducatief centrum (tot opnamestudio toe, met drums, al wat je maar wilt). Waar ze kunnen lawaai maken en dat de buurt het niet kan horen. Ze hebben ook een platform om hun ding te doen, zowel het jeugdhuis, als voorprogramma's in het centrum en voor Rock Ternat. Die staan soms op een zijpodium. Dat is doorstroming naar het spelen an sich, wat voor de gasten van groot belang is. We hebben een aantal dingen waar we mee aan de slag kunnen. Ik denk wel dat jonge muzikanten hier wel, als ze enigszins willen, aan hun trekken komen.

Zit Noise Gate in de cultuurraad?

Die zitten zowel in de cultuur- als de jeugdraad.

Zij vormen de spreekwoordelijke vinger aan de pols bij amateurpopmuzikanten?

Er is discussie geweest of Noise Gate zich ging aan sluiten bij de jeugd- of de cultuurraad. Voor mijn part sluiten ze zich aan bij alle raden. Het moet maar haalbaar zijn. Ik heb hen in ons geval aangeraden zich aan te sluiten bij de jeugdraad, om de reden dat het ondersteuningsverhaal voor de jeugd voor hen interessanter is dan bij de cultuurraad, waar heel projectmatig wordt ondersteund. Maar we zijn nu zeer specifiek bezig voor Noise Gate voor een convenant met de gemeente. Waar ze in ruil voor technici die zij hebben en materiaal (muziekinstallatie), in ruil voor het gebruik van die infrastructuur... zo geven en nemen. Dat is een aparte manier van ondersteuning.

Bart Caron sprak tijdens een interview ook over het concept van 'convenant', waarbij de tendens van decentralisering zich verder zou doorzetten.

Dat zijn convenant tussen het Vlaamse niveau en de steden. Hier is het een convenant tussen het muziekeducatieve centrum en de gemeente, een intern convenant.

Op lokaal niveau wordt er geluisterd naar de specifieke noden van amateurkunstenaars - waaronder ook amateursmuzikanten. Maar vaak is de participatie tijdens het opstellen van het cultuurbeleidsplan hoger, dan bij de uitvoering ervan. Hoe denkt u de participanten op sleptouw te kunnen nemen? Kunnen de deelraden in de cultuurraad voldoende hierin tegemoet komen?

Dat is dubbel. Ik zie er wat tegen aan te kijken. Die actieplannen en werkingsverslagen zijn al wat afgebouwd. Maar elk zichzelf respecterende organisatie maakt een soort van actieplan. Of je dat nu

op één blad of meerdere of onder welke vorm, dat maakt niet uit. Maar je moet op zijn minst bepalen wat je dat jaar wilt doen. Als je binnen een strategisch kader zit, maakt het dat al wat makkelijker. Wat ik heb ondervonden in de eerste legislatuur: wat wij doen, is de mensen aanpassen aan onze agenda. We moeten tegen dan een actieplan en een werkingsverslag hebben, dus gaan we tegen dan eens kijken wat we daar gaan inzetten en zijn jullie daar mee eens. De volgende jaren gaan we het over een andere boeg gooien. Het veel minder aan onze agenda aanpassen, dat is ook een geluk omdat die agenda wat wegvalt, maar op een veel continuere manier dat doen. Dat wilt niet zeggen dat je elke vergadering gaat zeggen wat er in je plan staat, maar toch via nieuwsbrieven of via dingen die je vertelt, duidelijk maken dat die dingen overeenkomen met doelstellingen. Verwijzen naar doelstellingen, terwijl dat de mensen snappen dat het daar over gaat. Dat gevoel geven aan mensen: we hebben in de tijd gevraagd om met ons mee te denken over het plan, we doen er nu ook iets mee. Dat klopt wat je zegt, het blijft soms wat hangen. Wat we ook doen, en daar is de jeugdraad ons voor: die hebben voor het jeugdbeleidsplan een kort leesbare brochure opgesteld. In een zeer handig boekje hebben ze alle vertalingen gemaakt van alle doelstellingen. Dat is ook een element dat het plan ook nog eens naar verstaanbare mensentaal wordt hertaald. Dat moet we zeker nog doen. Het voordeel is dat we met één plan zitten. Alhoewel we misschien opnieuw wat een gemeenschappelijk verhaal en wat specifiekere dingen communiceren. Dat is heel handig, want je neemt dat zes jaar mee. Dat is nooit verouderd. De jeugdraad heeft hun brochure verschillende keren aan het college gegeven. Weet je nog: dat staat erin! In plaats van die dikke boek, krijg je zo'n folder waar het verkort staat. Soms luisteren ze ook wel niet naar (lacht). Het is niet alleen rozengeur en maneschijn dat ik u kan vertellen. Maar die terugkoppeling, dat klopt. Het is zoeken om het vol te houden. Ik denk dat je dat vooral in de communicatiekanalen moet proberen op te pakken. Af en toe verwijzen naar wat je wilt, zonder dat je de mensen met doelstellingen om de oren moet slaan. Die liggen daar ook niet van wakker van onze taal. Met die strategische beleidsplanning, wat op zich een ongelooflijke goede zaak is, maken we de fout dat de mensen zich moeten schikken naar onze deadlines en onze opdrachten. Terwijl het omgekeerd moet zijn. Je moet eigenlijk aan participatie doen, heel de periode. Niet alleen de periode die het plan voorafgaat... Maar ik ben er nog niet helemaal uit hoe we dit best kunnen doen.

Naast een informerende rol kan het gemeentebestuur amateurkunstenaars en organisaties ook bijstaan bij het voeren van communicatie en promotie. Worden bij jullie hiervoor gemeentelijke communicatiekanalen (website, gemeentelijk infoblad,...) ter beschikking gesteld?

Er is binnen het cultuurcentrum een platform, dat noemt: 'rockit'. En daar wordt samen met de partners als Rock Ternat, het jeugdhuis, het jeugdcentrum, Noise Gate, Plotter,... op vlak van programmatie al afgestemd. Dat wilt ook zeggen: als er daar rond iets gebeurt, dan komt dat ook in al die kanalen.

Er is een nieuwsbrief en er komt een vrijetijdsbrochure. Ook dat is een mogelijkheid om op het vlak van amateurkunstenaars, dus niet alleen professionele concerten. Dat wordt misschien erg goed, als we dat een beetje goed aanpakken. Niet alleen het aankondigen van evenementen, maar ook wat redactioneel werk. Ik zou het fijn vinden als wat mensen in hun pen zouden kruipen en wat dingen neer te schrijven. Dat leest makkelijk in plaats van altijd dat evenementele verkoopsblad. Want misschien komt het er op aan van tickets te verkopen. De gemeentelijke website heeft ook een module die kan gebruikt worden, ze gebruiken die ook, maar ik weet niet of mensen dat gebruiken om hun ding te vinden.

Ook niet onbelangrijk is linken naar websites van: verenigingen, organisaties, popgroepen, ... maar ook de fanfares hebben allemaal een eigen website en goed. Die linken naar die websites willen we ook aanbieden.

Worden er vanuit de gemeente ook samenwerkingsverbanden en/of dwarsverbindingen opgezet met andere lokale sectoren? Hoe verloopt de relatie met het Deeltijds Kunstonderwijs?

De samenwerking tussen het cultuurcentrum en de academie voor woord en dans is geen probleem, in de zin van. Logistiek maken ze terug hier gebruik van, dus zitten we kort op hun vel. Maar twee, er zijn een paar leerkrachten, die heel actief participeren aan het aanbod. De lerares theater of de leerkracht AMC. Dat loopt, met vallen en opstaan. Niet alle leerlingen zijn daar voor te vinden.

Dan de link met de amateurmuzikanten. Bijvoorbeeld de fanfare. En dat loopt niet. Ook al zitten die samen in de commissie kunsten. Eigenlijk droom ik ervan, vrij utopisch, terwijl het in Sint-Niklaas wel gelukt is om de opleiding van de muzikanten moet binnen DKO gebeuren. Wat gebeurt er nu, vrij pervers: we zijn een afdeling van Asse. De gemeente betaalt Asse via een toelage voor leerkrachten, voor onderwijs hier. Maar de gemeente ondersteunt ook de vorming via de muziekvereniging. We zijn

dus op twee vlakken muziekopleiding aan het sponsoren. Het DKO is net die kwaliteitsfilter. Er zijn ook wel leerkrachten die in het zwart aan de slag gaan. Het is vrij complex.

Eigenlijk zouden we moeten, en daar is politieke moed voor nodig, opleidingen door muziekorganisaties geen geld meer toe te stoppen. Waar we wel willen investeren, is in het kader dan kinderen worden opgeleid via de muziekschool. Moeten we als gemeente daardoor een leerkracht voor betalen om dat te realiseren, dan doen we dat ook. Maar dat is nu daar waar vorming gebeurt. Muzikanten van fanfares gaan hierdoor zeker niet bij andere fanfares gaan spelen, terwijl ze eigenlijk best wel vaak muzikanten lenen bij elkaar. Als ze een bastuba missen, dan gaan ze bij een andere organisatie gaan vragen. De muziekverenigingen hebben ook familiale banden: vader, moeder, nonkel,... allemaal samen. Als dat financieel ondersteund wordt, dan moet de gemeente dat ook goed in handen pakken. Dat is een ongelooflijk moeilijke knoop en die krijg je de eerste tien jaar er nog niet door denk ik. In Sint-Niklaas heeft het stad gezegd tegen de vijf of zes muziekverenigingen gezegd: vorming daar. Neem nu dat vier van de vijf in het systeem zijn gestapt. Dus ene niet. Ze mochten autonoom kiezen. Wel die ene wordt niet meer gefinancierd door de gemeente. Dat is even durven!

Welke ondersteuning biedt het gemeentebestuur concreet gericht naar (amateur) popmuzikanten? Enkel logistiek?

Er zit onrechtstreeks een subsidiëring van de gemeente op voor Ternatse jongeren. Ze krijgen, dat is ook opgenomen in dat convenant. Eigenlijk was de afspraak dat Noise Gate in ruil voor een deel van hun toelages die ze ontvangen, korting moeten geven aan Ternatse jongeren. Dat was de deal. Eigenlijk deden ze dat niet goed. Ik begrijp wel dat dat moeilijk lag. We hebben het omgedraaid. Nu ligt de verantwoordelijkheid bij Ternatse jongeren. Als je bij Noise Gate cursus gaat volgen, dan dien je dat bij de jeugddienst in en van daaruit wordt er dan tussengekomen. In die zin wordt er voor vorming, gitaarles-drum-beatboxen, dan kan je daar individueel geld recuperen. Met platfonds wel.

Tot slot, hoe interpreteert u de doorgevoerde wijzingen in het decreet lokaal cultuurbeleid om de planlast te verminderen? Welke aanpassingen zou u zelf nog overwegen?

Als je het puur kwantitatief bekijkt, dan is het minder. Actieplannen en werkingsverslagen zijn welgevallen. Ik vrees echter dat we in de valkuil misschien gaan trappen, omdat men terug meer projectmatig gaan subsidiëren. Ik heb de nieuwe tekst nog niet gezien. De planlast is verminderd, maar meetbare dingen moet je verantwoorden. Qua effectieve planlast is het minder, maar tijdsbesteding heb ik daar vragen bij. Bijvoorbeeld voor de A-centra gaat men met convenanten werken. Subsidiëring voor de A-centra, en ik spreek nu onder voorwaardelijke wijs aangezien ik de gewijzigde tekst nog niet heb gezien, is een projectmatige invulling. Je gaat dus opnieuw moeten projecten schrijven, in functie van het geld dat je krijgt. Wat is het verschil? Waar je nu met één keer er van af komt met een plan per jaar, moet je dan telkens projecten schrijven. De kleine gemeenschapscentra, die zullen projectmatig uit de boot vallen, dan geldt dat participatiedecreet. De minister zegt: ja maar die kunnen dan op een aantal dingen gaan intekenen. Het Kunstendecreet, het participatiedecreet, het podiumaanbod, ... we gaan zien dat ze daar wat geld kunnen recuperen. Maar dat betekent elke keer een dossier schrijven. Ik wil het nog wel eens zien hoe dat effectief gaat werken.

Planlast mag je niet alleen zien als het schrijven van een beleidsplan. Of een actieplan. Een projectaanvraag is evengoed planlast. Ik moet tegen 1 mei een dossier rond krijgen rond de subsidiëring van een kerk, de restauratie en een culturele dimensie geven. Ik moet dat dossier schrijven. Ik denk dat er vermindering is, maar ik ben daar wat genuanceerd in.

Als je jezelf een beetje respecteert, dan heb je voor jezelf een actieplan. Wat is nu het verschil? Dat je het niet meer naar Brussel moet sturen. Op zich is dat iets rustiger: die druk is van je schouders. Als je dat koppelt aan: de agenda van het veld koppelen aan je eigen agenda, dan is dat ook een goede zaak. We spreken bij manier van spreken met de cultuurraad wat we gaan doen op elk moment van het jaar. Dat vind ik een goede evolutie. Het tekenen van een beleidsplanning op niveau van een vrijetijdsdienst, dat vind ik ook goed. Het wordt ruimer. Maar vergis je niet: je krijgt ook veel weerstand. De sportsector doet moeilijk. De jeugdsector heeft ook vragen hoe dat zal zijn. Als je het hebt over decentralisatie en autonomie van de gemeenten, dan ben ik daar voorstander van. Natuurlijk zonder in de valkuil te lopen dat men alles gaat decentraliseren. Want dan is cultuur gezien! We zijn een facultatieve sector binnen een gemeente. Een straat moeten ze maken, een identiteitskaart moeten ze uitgeven,... dat is een verplichte opdracht van het bestuur. Een cultuurbeleid organiseren, los van een bibliotheek en een cultuurraad, is allemaal facultatief. Dat is een onwaarschijnlijk grote valkuil. Ik moet voor mezelf me voortdurend waarschuwen: pas op Marleen, niet alles op een hoop gooien! Als facultatieve sector kunnen ze u afschaffen wanneer ze willen. Daarvoor hebben we het Vlaams niveau

nodig om dit te bewaren. Dat dit op het gemeentelijke niveau niet facultatief wordt. De bevolkingsdienst heeft het stuk makkelijker in dat opzicht.

Als er een groot cultuur investeringsfonds komt, dan hebben we het vlaggen. Dat komen er straten, riolen, de stationswijk geherwaardeerd,... allemaal goede initiatieven, maar ze moeten ons ook ons ding laten doen. En anders gaat men keuzes maken: dat wel en dat niet. Nu zegt men gelukkig: dat en ook dat! Ik hoop dat ik hier heb kunnen antwoorden op je vraag.

Ik wil u van harte bedanken voor dit boeiende interview! Nogmaals bedankt voor het fijne gesprek.

Off-tape:

De werking van het DKO is vrij weigerachtig tegenover vreemde actoren. Dit is niet alleen toe te schrijven aan de directeur, maar ook aan de leerkrachten volgens mevrouw Platteau. Ze sprak over betoonde fossielen.

Of de gemeente een regierol op zich kan nemen door bijvoorbeeld leegstaande lokalen van het Deeltijds Kunstonderwijs te gebruiken voor repetitieruimtes. Hier spreekt mevrouw Platteau dat zij zo'n initiatieven toejuicht. Helaas is het bouwen aan de brug tussen de amateurmuzikanten en het Deeltijds Kunstonderwijs een werk van lage adem en vraagt van beide partijen inzet. Deze cultuur-clash en andere manier van denken zorgt voor wrijvingen en botsingen. Er zijn wel een aantal directeurs, als bijvoorbeeld Sint-Agatha-Berchem, die projectmatig durven denken en de samenwerking met het cultuurcentrum gaan opzoeken. Er zijn heel wat mogelijkheden om die programma's op elkaar af te stemmen. Er is wel wat beweging, maar het kan nog veel meer.

Steven Dusoleil	
Cultuurbeleidscoördinator Leuven	
26 april 2007 te Leuven	Totale duur: 1u.07m.31s.

Ik zit in mijn laatste jaar communicatiewetenschappen. In het kader van mijn eindverhandeling voer ik een onderzoek naar de lokale ondersteuning van (amateur)popmuzikanten. Hierbij analyseer ik in hoofdzaak de communicatieve component binnen lokaal cultuurbeleid, waaronder de inspraak- en overlegstructuren.

Ik heb daartoe gekozen voor een veldanalyse in een viertal steden en gemeenten in Vlaams-Brabant, met name Leuven, Halle, Ternat en Kortenberg. Aan de hand van een onderzoek naar de communicatie en samenwerking tussen de lokale cultuurbeleidsactoren poog ik knelpunten op te sporen om vooralsnog nodig enkele aanbevelingen te formuleren voor het nieuwe cultuurbeleidsplan.

Voor dit interview zou ik u graag eerst zowel enkele vragen stellen over het decreet lokaal cultuurbeleid, als ook de uitvoering op lokaal niveau. Voorts zou ik vragen willen stellen naar de communicatieve component binnen lokaal cultuurbeleid, waaronder de inspraak- en overlegstructuren, en de mogelijke ondersteuning van popmuzikanten binnen het gegeven van een complementair en geïntegreerd cultuurbeleid over de verschillende beleidsdomeinen heen.

Hoe verloopt de samenwerking met de andere cultuurbeleidsactoren? De lokale schepen van Cultuur?

Zeer goed. Wij hebben elke week, allé, we zien elkaar elke week en spreken elkaar vaak. En om de veertien dagen is er ook een overleg met alle cultuurdiensten, dus het cultuurcentrum, archief, bibliotheek, mijzelf, de schepen,... Dat verloopt dus zeer goed.

Met de cultuurraad?

Onze cultuurraad is opgesplitst in vijf deelraden. En dan één koepel waar dan de vertegenwoordigers van die deelraden zetelen. Die deelraden komen vijf keer, schat ik zo, soms iets meer samen. De cultuurkoepel komt ook een keer of vijf samen jaarlijks. Persoonlijk volg ik die cultuurkoepel op en de deelraad kunsten en de deelraad amateurkunsten. De andere worden meer opgevolgd door de erfgoedcel, de deelraad vrije tijd en vorming door het cultuurcentrum.

Op lokaal niveau vervult de stad Leuven ook een centrumfunctie. Hoe poogt u de omliggende gemeentes (Heverlee, Kessel-Lo,...) te betrekken bij het lokale cultuurbeleid?

Heverlee en Kessel-Lo, dat is Leuven. Die vallen onder de stad Leuven. Er zijn wel af en toe gesprekken met cultuurbeleidscoördinatoren van Bierbeek, Herent, Kortenberg, ... maar dat is niet echt structureel.

Hoe zou u het structureel overleg met de plaatselijke cultuurbeleidscoördinatoren onderling structureel kunnen stimuleren? Mevrouw Platteau, cultuurbeleidscoördinator van Ternat, opperde de idee van een steunpunt voor Cubelco's. Wat denkt u hiervan?

Ik geloof niet in zo'n steunpunt. Ik heb Marleen heel graag, maar ik begrijp zo'n steunpunt niet. Het steunpunt Cultuur Lokaal is eigenlijk het steunpunt om het lokaal cultuurbeleid mee op te volgen. Ik denk niet dat er nog een steunpunt extra zou moeten komen.

Ik denk dat het een opdracht voor de provincie kan zijn om die cultuurbeleidscoördinatoren op regelmatige tijdstippen bijeen te roepen. Maar daar moet dan ook een thema of een draagvlak zijn voor dergelijke vergaderingen. Vaak is dat er wel vergaderd wordt, maar er komt daar weinig uit. Voor Leuven is het wel en dat is wel gestructureerd dat we een overleg hebben met de centrumsteden, de cultuurbeleidscoördinatoren ervan. Dat is voor ons interessant omdat je dan met even grote steden een vergelijking kan trekken. Wat anders wel moeilijk is voor Vlaams-Brabant. Het is moeilijk om met alle cultuurbeleidscoördinatoren te vergaderen, omdat het dan voor mij toch weinig gegevens hetzelfde zijn.

Misschien heeft u dus vanuit Leuven reeds een goed platform voor handen, terwijl kleinere steden en gemeenten als bijvoorbeeld Ternat wel een overlegstructuur kunnen gebruiken?

Ik denk dat kleinere steden makkelijker en sneller dingen gaan vinden om samen te werken. We zijn echt te groot. Het is totaal een andere schaal.

Hoe verloopt de communicatie met de provincie Vlaams-Brabant? In hoeverre denkt u dat er al sprake kan zijn van een complementair cultuurbeleid over de verschillende beleidsniveaus heen? Waar bevinden zich volgens u eventueel nog hiaten?

Er worden wel pogingen gedaan. Bijvoorbeeld op vlak van bibliotheken, daar heeft de provincie duidelijk een opdracht gekregen. Ik denk ook in Vlaams-Brabant bestaat er een vzw voor de coördinatie van de culturele centra. De provincie neemt daar ook een taak op zich. Maar de vraag is: in hoeverre is dat complementair? Ik vind dat een moeilijke vraag. Rond bepaalde thema's werkt de provincie schaalvergroterend: bijvoorbeeld het bibliotheeksysteem. We zijn nu bezig met de erfgoeddatabank en we zouden graag hebben dat de provincie ook een trekkende rol neemt. Op dit moment doen wij dat. Er zijn wel gesprekken met de provincie, maar dat is maar voor een aantal dingen dat er complementair gewerkt wordt.

Gebeuren er nog te veel overlappende acties, die uiteindelijk in elkaars vaarwater dreigen te komen?

Eigenlijk niet. Ik heb de indruk dat de provincie zoekende is naar wat ze moeten doen. Dat klinkt heel eenvoudig. Soms is de provincie een overbodig niveau, ik zal het zo maar zeggen. Op sommige vlakken. Wij hebben sowieso een regionale functie. Als je echt activiteiten kunt definiëren, dan kan de provincie wel een meerwaarde betekenen. Het project 'zomer in de straten', een project waarbij straattheater in verschillende steden en gemeenten rondgaat, is ook interessant voor ons omdat de provincie zoiets dergelijks op poten zet. Daar kunnen wij gebruik maken. Zij kunnen dingen ontwikkelen. Nadeel van de provincie is dat ze vaak hetzelfde denken, die regionale spreiding. En voor ons is dat niet altijd even interessant.

Cultuurbeleidscoördinator van Halle, Elke De Cuyper, sprak me over een wederzijdse psychologische drempel met de provinciale dienst in Leuven. Ervaart u een drempel om raad of advies te vragen bij de provinciale Cultuurdienst of Jeugddienst? Heeft u hier een andere visie over?

Of dat terecht is, dat weet ik zo niet direct. Maar we hebben zo de indruk dat dat zo niet is. Omdat, als we met de provincie communiceren over bijvoorbeeld over budgetten, merken we dat de provincie soms meer bezig is met de andere kant van Brussel, dan deze kant. Ze zijn zich echt wel van bewust. Wij mogen zeker niet klagen, want we krijgen genoeg aandacht en budgetten: we zijn dan ook wel de hoofdstad van Vlaams-Brabant, dus dat is wel vrij normaal. Maar soms hebben wij de indruk dat er meer aandacht gaat naar de andere rand van Brussel, terwijl ze misschien daar niets steeds evenveel recht op hebben, op grond van de grootte. Dus als Halle dat zegt, dan kan het wel waar zijn. Maar ik heb toch zeker die indruk niet.

Samen communiceren om de cultuurparticipatie te verhogen binnen een regio is ook heel belangrijke doelstelling. Vanaf januari 2008 wil men vanuit de dienst Cultuur cultuurregio's maken in Vlaams-Brabant, waarin ook jeugd heel sterk betrokken is. Die cultuurregio's zullen regio's zijn van een tiental gemeentes die op regelmatige basis gaan samen zitten en met als voornaamste doelstelling de cultuurparticipatie verhogen. Voor steden en gemeentes kan dit volgens Filip Libin ook een ondersteuning betekenen voor de lokale beleidsplannen. Wat is uw opvatting hierover?

Ik vind het allemaal ok, ik ben er principe niet tegen. Ze gaan dat wel allemaal moeten betalen, op één of andere manier.

Enkel het eerste jaar betaalt de provincie de volle pot in de werkingskosten. Vanaf het tweede werkjaar vraagt de provincie ook een tegemoetkoming aan steden en gemeenten hiervoor.

Lap daar zijn ze al. Dat hoeft voor mij niet. Daar kunnen interessante projecten ontwikkeld worden, maar wie zit daar op te wachten? Er is zoveel aanbod en zoveel te doen over cultuur, dat ik daar niet zo fel in geloof. Ik moet wel natuurlijk opletten omdat ik altijd vanuit de stadspositie spreek. Wij hebben heel veel middelen. Ik kan niet spreken voor kleinere gemeenten. Misschien is dat voor hun wel interessant dat zij ondersteuning krijgen op die manier. Ik zou het jammer vinden dat de centen die we nu krijgen van de provincie, dat die opeens worden besteed aan weet ik waar. Wij hebben sowieso

een regionale functie. We trekken heel wat mensen uit de buurt aan. Daar worden wij in sé niet rijker van, want zij betalen hier geen belastingen. Ik voel me hier niet zo gelukkig mee.

Uit menige gesprekken blijkt dat er enig sleet zit op de formule en de adviserende werking van de cultuurraad. Veel steden, ook Leuven, werken met deelraden. Denkt u dat die voldoende tegemoetkomen aan de lokale situatie?

Wij hebben sinds we met die deelraden werken, toch een andere dynamiek weten te creëren. Ik zie nog twee problemen. Dat is de manier van adviseren naar het college. De cultuurraad of een deelraad, die kunnen wel adviezen geven, maar gebeurt er dan mee in het college? Soms nemen zij die adviezen ten harte, soms ook niet. De manier waarop die doorstroming gebeurt, is nog problematisch. Nog een punt: de mensen die van zo'n deelraad deel uit maken, dikwijls hebben ze nog het idee dat wat ze zeggen, dat daar niets mee gebeurt. Nu heb ik wel dat we het hier goed aan het aanpakken zijn. Mensen geloven meer en meer, dat als zij voorstellen doen, deze ook in de beleidsplannen terecht komen. Dat vertrouwen is echt wel aan het groeien. Deze dynamiek van geïnteresseerde mensen, die willen bijdragen, wordt verder gestimuleerd. Maar we hebben nog een lange weg te gaan.

Er wordt gewerkt met deelraden binnen de cultuurraad. Hoe zit de werking rond het thema (pop)muziek?

Dat zit binnen het luik 'kunsten' eigenlijk. Het belangrijkste instrument is nu het cultuurbeleidsplan en de actieplannen. Daar bevragen we altijd de deelraden: dat en dat zijn we van plan, hebben jullie hier ideeën rond? Dan kunnen ze hierover nog dingen aanbrengen. Waar het mogelijk is, nemen we die op in de plannen en voeren we die ook uit. Ik moet zeggen dat we tot nu toe steeds ongeveer gedaan hebben wat we vooropgesteld hebben. Voor muziekbeleid: dat was sowieso een speerpunt in ons vorig cultuurbeleidsplan. We hebben Het Depot opgericht en eigenlijk is dat een initiatief dat vanuit de stad gekomen is, met dan de muzieksector. Die hebben een vzw opgericht en die hebben een infrastructuur van ons ter beschikking gekregen en een subsidiebedrag. Die zitten nu ook in de deelraad 'kunsten'. Dus rond het popmuziekbeleid kunnen zij ons hierover adviseren. We zitten als stad ook in die vzw, dus zijn we ook rechtstreeks betrokken bij het beleid van Het Depot.

Het Depot vormt voor jullie de centrale organisatie die op lokaal vlak polst naar de noden en behoeften bij popmuzikanten. Vallen de muzikanten die zich niet vinden bij Het Depot dan niet uit de boot? Miek De Kepper, directrice van Cultuur Lokaal, waarschuwt dat het lokaal beleid te vaak vanuit een professionele bril benaderd wordt. Hoe poogt u voeling te krijgen en te houden met het informele circuit?

Wat is het informele circuit? Ik denk dat je als muzikant bezig bent met pop en rock en je hebt nog niet van Het Depot gehoord of je bent niet betrokken bij die werking, dan ben je de boot aan het missen. Wat ik hier mee wil zeggen: wij zien Het Depot als de spilfiguur. Omdat we denken dat mensen die iets willen doen op dat vlak, wel de weg naar Het Depot zullen vinden en erbij betrokken zullen zijn. Dit voor wat betreft popmuziek hé. Je hebt ook het circuit rond hiphop enzovoort. Die zitten meer rond de jeugddienst. Zij houden zich sterker bezig om dat op te nemen in het jeugdbeleid. De dwarsverbindingen tussen jeugd en cultuur zijn er op dit moment nog niet echt. Ik denk dat wat pop en rock betreft, dat we geen mensen missen. Het is ook aan de muzikanten zelf.

Op provinciaal niveau krijgt de ondersteuning van (amateur)muzikanten een grote impuls vanuit de dienst 'Jeugd'. De provinciale jeugddienst van Vlaams-Brabant kiest ervoor om actief te werken rond het thema jongerencultuur. Bij het schrijven van het nieuwe cultuurbeleidsplan is men in enkele steden en gemeenten (bijvoorbeeld Ternat) van plan om het hoofdstuk 'jeugd-cultuur' samen te schrijven, zodat beide plannen beter op elkaar afgestemd zijn. Hoe verloopt de samenwerking tussen cultuur en jeugd in Leuven?

Niet zo goed, vrij stroef eigenlijk. Dat heeft niet te maken met onwil, maar met andere finaliteiten. Jeugd is voor een heel groot stuk bezig met speelpleinwerking en jeugdverenigingen. Met jeugd en animatieve activiteiten. Terwijl binnen cultuur, zijn we wel met jongeren bezig, maar dan specifiek binnen de niche cultuur. In dat opzicht zijn het dus twee verschillende werkingen. En hierdoor is er geen echte verbondenheid onderling. Wat we wel willen doen in de toekomst, en ik denk dat dit absoluut nodig is, is toch die dwarsverbinding leggen. Ik zou dat graag doen op vlak van communicatie. Omdat zowel de jeugddienst, als de cultuurdienst nood heeft aan een goed platform waar activiteiten kunnen voorgesteld worden en waar interactie mogelijk is. Daar zullen we verder aan werken en hebben we al afspraken rond gemaakt.

Wordt in de jeugdraad ook gewerkt met thematische jeugdleden die werken rond jongeren en cultuur, naar analogie van deelraden binnen de cultuurraad?

Nee, zij hebben geen deelraden.

In sommige steden wordt werk gemaakt van een vrijetijdsplan, waar in plaats van een lokale cultuurbeleid afgestemd met het jeugdbeleidsplan, nog veel verder wordt gedacht aan de integratie van cultuur, jeugd, sport en toerisme. Is zoiets haalbaar voor een stad als Leuven?

Dat is heel moeilijk. Dat zijn allemaal heel grote blokken in Leuven. Wat we nu wel aan het doen zijn, is het aanbod samen te brengen. De cultuurdatabank. We gaan ook een vrijetijds magazine uitbrengen, waar in eerste instantie cultuur en toeristische informatie zal worden gepubliceerd. De bedoeling is dit ook uit te breiden naar jeugd en sport. Hopelijk op korte termijn. Daar streven we naar één vrijetijds magazine. Voor bepaalde delen, zoals het sociale luik, zijn er ook wel contacten en afspraken. Maar om één groot plan? Ik heb het al moeilijk om mijn cultuurbeleidsplan te bundelen in één visie. Om dat nog te hertalen naar sport ofzo. Dan wordt het wel heel moeilijk hanteerbaar.

Kijken jullie bij het opzetten van nieuwe initiatieven voor amateurmuzikanten eerst naar wat er eventueel van plaatselijke initiatieven voorhanden is, om mee op de kar te kunnen springen?

Als je spreekt over amateurmuzikanten in de brede zin van het woord, dan heb je naast popmuziek ook de harmonieën, de fanfares,... Voor popmuziek hebben we eigenlijk alleen Het Depot, we hebben daar ook actief zelf een sturende rol gespeeld. Voor harmonieën en fanfares zijn er een aantal dingen die we ondersteunen. In de zomer spelen die bijvoorbeeld op de grote markt. Wij bieden hun de mogelijkheid om dat te doen. Maar we zijn hier niet echt vragende partij. Ook voor klassieke muziek: als er vraag is, dan zullen we kijken wat we kunnen doen, maar we nemen niet vaak zelf initiatief. We hebben wel een oratorium laten uitschrijven. 30cc doet ook elk jaar een productie, waarbij ze koren of andere vragen... Er zijn wel initiatieven.

Op lokaal niveau wordt er geluisterd naar de specifieke noden van amateurkunstenaars - waaronder ook amateurmuzikanten. Maar vaak is de participatie tijdens het opstellen van het cultuurbeleidsplan hoger, dan bij de uitvoering ervan. Hoe denkt u de participanten op slechtouw te kunnen nemen bij de uitvoering? Sluit de deelraad hier voldoende bij aan?

Dat zou moeten. Ik denk dat er niet veel meer is dat je kan doen. Inspraak en participatie, ik vind het helemaal ok. Maar er zijn nu een aantal projecten uitgezet en that's it. Ik wil ook niet meer doen. Je kan bezig blijven met die inspraak en participatie. De kanalen die er nu zijn, die moeten nu voldoende zijn. Gewoon omdat we niet meer tijd hebben. Je moet ook nog dingen uitvoeren. We steken al heel veel tijd in de ondersteuning van die deelraden. Dus het kan voor ons niet veel meer zijn. Plus ook: je werkt met verschillende snelheden. Als je professioneel bezig bent met dingen: dan neem je beslissingen en wil je vooruit gaan. Als je zou telkens opnieuw moeten vragen: wat vinden jullie hiervan? Dan verlies je veel te veel tijd. Wat wij doen is het cultuurbeleidsplan heel breed bevragen en elk jaar dan actieplannen voorleggen. Eens als die goedgekeurd zijn, dan doen we ook gewoon.

Popstoot is onderhand een jaarlijkse traditie en ontmoeting waar naast optredens en workshops vooral het Vlaams-Brabantse popbeleid centraal staat binnen een open communicatiesfeer. Zou een jaarlijkse toelichting en evaluatie met de verwezenlijkingen (verder dan de cultuurraad en beleidsactoren), naar analogie met 'Popstoot' op provinciaal niveau, ook op lokaal niveau kunnen bijdragen tot een betere opvolging van het cultuurbeleidsplan?

Als je telkens zou vergaderen over bijvoorbeeld klassieke muziek, popmuziek,... dan zou het onwerkbaar maken. Wat ik mij wel kan voorstellen, is dat Het Depot eens een debat hierover organiseert. Wat moet de stad doen rond popmuziek? Dat klopt ook veel meer. Dan zullen we daar ook wel voor zijn. Om het helemaal zelf te organiseren, dat is allemaal veel te veel werk.

Wie kan participeren aan de deelraden en de werkgroepen? Kan je als individu deelnemen aan een deelraad?

Nee, dat zijn allemaal verenigingen. Je kunt daar als persoon niet echt vertegenwoordigd zijn. Ook binnen de werkgroep, bijvoorbeeld communicatie, zijn het allemaal verenigingen en professionele organisaties. Dus de man in de straat, ofwel moet hij zich verenigen, ofwel komt hij veel minder aan bod.

"Hoe meer er ruzie wordt gemaakt en wordt gediscussieerd, hoe beter eigenlijk. In zekere zin is het proces, het nadenken over een mogelijk gemeentelijk cultuurbeleid, net zo belangrijk als de uitkomst." Gaat u akkoord met deze stelling, zo ja, in welke mate?

Ik begrijp die uitspraak wel: cultuur is communicatie. In eerste instantie, als je kan communiceren over hoe cultuur moet zijn in een stad, dan is heel interessant en boeiend. Maar om tot een beleidsplan te komen, moet je op een bepaald moment wel beslissen waar je voor gaat. Het proces is belangrijk, we trekken hiervoor ook een jaar uit om dat proces te voeren, voor zover we dat kunnen. Maar ik denk wel dat je op een bepaald moment moet beslissen: daar gaan we de volgende zes jaar voor. Dan kan je natuurlijk jaarlijks je actieplannen nog eens bekijken, maar je moet ook wel dingen doen hé. Een discussie is dus niet eindeloos.

Zijn er in deze stad ook spanningen voelbaar bij het opstellen van het beleidsplan tussen verschillende organisaties en personen die op de beleidskeuzes voor het volgende cultuurbeleidsplan willen wegen?

De spanning ligt op de prioriteiten, die je stelt. We zijn nu een museum aan het bouwen, we gaan Het Depot vernieuwen. Het geld is op. De sector vraagt overduidelijk een grote zaal, groter dan de schouwburg, waar eigenlijk maar 600 man in kan. Die vraag kunnen we helaas niet beantwoorden, omdat het geld voor de volgende zes jaar besteed is. Er zit een beetje een spanning in de discussie. De ene wil de klemtoon daarop, de andere weer iets anders. Voor de rest is er in Leuven een heel positieve sfeer. Er is een grote wil om samen te werken tussen de organisaties in Leuven, om mee te bouwen aan de stad. Ik kan dus zeker niet klagen.

Wat denkt u van de haalbaarheid van een vrijetijdsplan, waarbij Jeugd, Cultuur, Toerisme, Sport,... wordt geïntegreerd? Leidt dit tot een breder draagvlak voor het lokaal cultuurbeleid of verdwijnt hiermee misschien cultuur terug meer op achtergrond in het vrijetijdsplan?

We voeren bijvoorbeeld nu met de dienst toerisme een discussie of we het magazine als ondertitel geven 'cultuur en vrije tijd'-magazine of 'vrijetijds'-magazine? We staan er op dat het magazine: cultuur en vrije tijd meekrijgt, terwijl cultuur eigenlijk vrije tijd is. Waarom? Net om die reden. Het gaat beetje over een discussie over kwaliteit. Mensen stellen die kwaliteit altijd, of toch meestal, voorop: we hebben lang geijverd om aan goede kwaliteitsvolle cultuurbeleving te doen, dat we niet willen vervallen in het animatieve, met alle respect hiervoor. De reden is dat als je alles terug op een hoop gaat gooien, dat men zich al vlug tevreden stelt met bijvoorbeeld een clown die ballonnen knoopt, om het karikaturaal te stellen. Daar gaan wij niet voor. Als we iets voor jongeren doen, dan willen we dat op een hoger niveau zetten. Daar voel je ook de spanning tussen de cultuur en de jeugddienst in Leuven. Voor de jeugddienst is het al lang goed als de jongeren bezig zijn. Voor ons moet het een zinvolle vrijetijdsbesteding zijn. Daar ligt die spanning.

Binnen het Forum voor Amateurkunsten wordt gedacht dat gemeenten amateurkunstenaren wegwijs kunnen maken in het subsidielandschap en helpen bij het opmaken van subsidiedossiers, ook voor de provincie (om ondermeer te vermijden dat op verschillende niveaus hetzelfde subsidiedossier wordt ingediend). Hoe staan jullie deze vorm van dienstverlening? Lijkt dit volgens u zinvol?

Ik vind dat zeker een rol die de stad moet spelen. Dat geldt niet alleen voor amateurs, maar ook voor andere verenigingen: zeggen waar ze centen kunnen binnenhalen. Ik vind een belangrijke rol, die een stad of een gemeente zou moeten spelen.

Naast een informerende rol kan het gemeentebestuur amateurkunstenaren en organisaties ook bijstaan bij het voeren van communicatie en promotie. Worden bij jullie hiervoor stedelijke communicatiekanalen (website, infoblad,...) ter beschikking gesteld?

Op dit moment niet, want we hebben geen infoblad. We hebben twee blaadjes in de Passe-Partout en dat wordt alleen gebruik voor stedelijke instellingen. We hebben nu wel een in&uit website. En als ze invoeren in de cultuurdatabank, dan komen ze daar sowieso in. Die kanalen worden dus open gesteld. Het is ook de bedoeling met het nieuwe magazine, de eerste editie is gepland in september, dat de amateurkunsten (zowel theater, als muziek) daarin voldoende ruimte krijgen. Met voldoende ruimte bedoelen we dus ook ruimte voor amateurkunsten.

De samenwerking met Het Leuvense Depot verloopt vrij nauw. In Ternat wordt gewerkt met een convenant tussen het gemeentebestuur en Noise Gate. Hoe zit het met de situatie in Leuven?

We hebben een beheersovereenkomst met Het Depot. We hebben een huurcontract: zij mogen de zaal gratis gebruiken, ze moeten een aantal dingen daarvoor terug doen. Bijvoorbeeld ons af en toe de zaal ter beschikking stellen. Daarnaast hebben we ook een samenwerkingsovereenkomst, waarin

we zetten: we subsidiëren jullie zoveel en daarvoor moeten jullie concerten geven... Er zijn dus twee contracten met Het Depot.

Hebben jullie ook contact met de negen landelijke amateurkunstenorganisaties bij de uitwerking van het (nieuwe) cultuurbeleidsplan?

Poppunt via Het Depot, omdat de mensen die in Het Depot zitten, gelieerd zijn met Poppunt. Maar VLAMO ofzo. Weinig. Mike Naert en Pieter (Goris, de voorzitter van Het Depot) zijn de aangewezen personen. Ik ken zelf Het Depot en de werking.

Welke logistieke ondersteuning biedt het stadsbestuur concreet gericht naar pop muzikanten? Is dat in Leuven enkel Het Depot, die repetitieruimtes en podia aanbiedt?

Als we over pop en rock spreken, dan is dat vooral Het Depot. Het Stuk heeft ook wel soort ateliers, veeleer voor piano... Ik denk dat de meeste via hun verloopt. Vleugel F is van de jeugddienst, daar we niet of nauwelijks bij betrokken. Zij spitsen zich vooral toe op hiphop en van die dingen; wij bemoeien ons daar niet veel mee. Het is wel zo: Het Depot is gegroeid uit het popatelier. En dat was eigenlijk opgericht door de jeugddienst. Maar dan hebben we met de jeugddienst afgesproken dat Het Depot dat volledig ging overnemen. De repetitieruimtes die er nu zijn, komen terecht binnen het nieuwe Depot. Alles wat met pop en rock te maken heeft, daar zetten we heel straf in op Het Depot. Dan heb je ook een aantal niches: het Stuk is vooral bezig met experimentele muziek, voor wereldmuziek is dat meer het cultuurcentrum. Zij programmeren onder folk en daar zullen ook wel Leuvense groepen tussen zitten. Eigenlijk hebben we per genre verschillende aanspreekpunten.

Welke plaats bekleden amateurmuzikanten in de week van de amateurkunsten?

Ook daar, bijvoorbeeld de 28ste april is er in de bibliotheek een heel muzikaal programma; dat is een initiatief van die muzikanten zelf. We ondersteunen hen in de week van de amateurkunsten: alle locaties zijn beschikbaar en indien nodig voorzien we technische mensen. Maar jij niet afkomt met een programma, gaan we u niet vragen. Het is wel de bedoeling dat de verenigingen van amateurkunsten zelf instappen in de week van de amateurkunsten. We staan dus open voor initiatieven.

Worden intergemeentelijke samenwerkingsverbanden aangemoedigd?

Het enige wat mij te binnen schiet, is die 'zomer op straat'. Daar werkt het cultuurcentrum, 30cc, intensief aan mee. Een coördinerende functie hebben ze hier niet echt: we halen dat programma binnen en zetten dat op, wat we denken, de juiste plaats. Voor de rest zouden we heel graag rond de erfgoeddatabank intergemeentelijke samenwerkingsverbanden opzetten, dat de provincie hierin ook een trekkersrol vervult. Het is wat ons betreft, vrij miniem. Ik denk wel dat Bierbeek, Herent,... dat zij elkaar veel meer zien.

Hoewel gemeentes als Meise zinvolle popinitiatieven (demodag) ondernemen, hebben heel weinig beleids mensen uit Vlaams-Brabant weet van deze actie. Illustreert dit niet het terugkerende probleem dat zo'n projecten, maar het lokale niveau niet schijnen te ontstijgen?

Als je dingen doet waarvan je denkt dat ze een regionale functie kunnen hebben. Als je gemeente een popdag organiseert, dan vind ik dat de provincie daar op in moet stappen. En dan zeggen: we maken een campagne die er staat, waarvan mensen weten: er gebeurt die dag iets. Maar dat kost geld. Ik kan mij inbeelden dat Meise zegt: we gaan proberen dat kenbaar te maken, maar probeert dat maar eens in de krant te krijgen. Als de provincie dat mee zou kunnen ondersteunen, dan kan dat interessant project zijn. Ik vraag mij af waarom Meise zoiets organiseert. Ik begrijp niet goed waarom Meise zo'n project opzet en dan geen terugkoppeling maakt, tenzij zij ambiëren een regionaal centrum op te zetten. Hun project zal wel een reden hebben, maar die ontsnapt me op dit moment.

Meise slaagt er in de krant te halen met hun demo-oproep, maar de communicatie lijkt niet optimaal te werken want op de provinciale Jeugddienst had geen kennis van dit project, die reeds aan zijn derde editie toe is.

Ik kan mij voorstellen dat Het Depot een demodag zou organiseren en dat regionaal wil bekend maken. Dat zie ik als nuttig. Een regionale campagne te voeren, dat vraagt geld. Als je zo'n initiatief organiseert, dan is de provincie wel de eerste partner om hierbij te betrekken.

Om tot een geïntegreerde beleidsvoering te komen, dienen samenwerking en complementariteit bevorderd te worden. Zou een betere afstemming tussen de werking van (lokale) muziekscholen met alternatieve muzikeducatieve organisaties niet voor beide

resulteren in een betere omkadering van hun muzikanten? In welke mate wordt vanuit de stad mee aan de brug gebouwd tussen de amateurmuzikanten en het Deeltijds Kunstonderwijs?

Er zijn pogingen, we zijn daar mee bezig. Maar het probleem dat we altijd tegenkomen, is dat het DKO met strikte normen zit. Als je naar het conservatorium gaat, dat is nooit vrijblijvend. Je moet een diploma halen bij wijze van spreken. De evolutie binnen Het Depot is zo dat we in het begin gitaarlessen gaven aan gasten van 10 jaar, maar dat zijn we stilaan aan het afbouwen. We proberen mensen aan te trekken die al wat kunnen spelen en die eigenlijk meer wat op pop en rock willen specialiseren. Dat wilt dus zeggen dat we de kinderen terug doorsturen naar het conservatorium en daarvan vallen er dan heel wat af. Er zijn contacten tussen Het Depot en het DKO, maar we weten niet goed welke kant we hier mee op kunnen. Aan de andere kant is het zo dat we het DKO meer en meer willen betrekken, door bijvoorbeeld door podia te bieden: bij de opening van een tentoonstelling zal ik al makkelijk eens een telefoon plegen naar de directeur om wat muzikanten te vragen. Die werking verloopt beter en beter. De samenwerking is nog niet echt structureel, maar vrij ad hoc. Er is wel goodwill van beide kanten. Vroeger was dat vrij afgesloten.

De brochure door het Forum voor Amateurkunsten vermeldt ook dat de directeur van het DKO soms een belemmerende rol speelt in de eventuele samenwerking. Hoe zit dat bij jullie?

Dat is een tijd geweest, maar nu gaat dat beter en beter. Er zijn ook twee nieuwe directeurs, dat helpt.

Als vrijwilliger van Het Depot, en met name het Popatelier, merk ik dat een vrij grote vraag is naar repetitieruimtes. De repetitieruimtes van Het Depot zijn misschien te vaak volgeboekt. Wordt er nog gedacht aan meer repetitieruimtes in Leuven? Kan de gemeente een regierol op zich nemen door bijvoorbeeld leegstaande lokalen van het Deeltijds Kunstonderwijs te gebruiken voor repetitieruimtes?

Op dit moment hebben we maar drie repetitieruimtes voorzien in het nieuwe Depot. Daar heb ik eerlijk gezegd nog niet over nagedacht. Ik heb geen zicht op de vraag. Maar als die vraag veel hoger is dan het aanbod, dan moeten we ons hierover nog bezinnen.

Kunt u hiervoor bijvoorbeeld geen samenwerking met privé-partners afsluiten? Of biedt het Fonds voor Culturele Infrastructuur een oplossing om extra repetitieruimtes te bouwen?

In Leuven niet, want we nemen met de verbouwing van Het Depot hier een serieuze hap uit dat fonds. Ik denk niet dat de Vlaamse Gemeenschap bereid is om hier nog iets aan te doen. Van het moment dat Het Depot verbouwd is, zelfs nu al, moeten we, als er een gebrek is aan repetitieruimtes, denken: waar kan je die nog steken? Ik denk ook niet dat er veel leegstand is binnen het DKO om van deze lokalen gebruik van te maken. Maar misschien kan je met scholen een weg uit: dat is een geweldige infrastructuur die 's avonds leeg staat. Daar denk ik wel dat we daar eens moeten aan beginnen nadenken of we die infrastructuur niet kunnen gebruiken voor andere zaken: zoals vergaderingen, repetitieruimtes. Dat is in alle geval een goede suggestie, maar we zijn daar nog niet mee bezig.

De samenwerking met bijvoorbeeld onderwijs: laat u liever het initiatief over aan de muzieksector om een project uit te werken? Om daarna de hulp van jullie en eventueel Het Depot (omwille van hun expertise in het uitbaten van repetitieruimtes) in te roepen?

Ik denk dat er eerst met het onderwijs en de stad moet gepraat: ik denk dat wij het initiatief moeten nemen om te vragen aan onderwijsinstellingen om te vragen: is er een mogelijkheid om van jullie lokalen gebruik te maken na de schooluren? Op het moment dat er openingen - als scholen onder bepaalde voorwaarden willen meewerken - op dat moment kan je zeggen: in die school zijn er vergaderruimtes, in die zijn er repetitieruimtes. Op dat moment kan je ook met Het Depot aan tafel zitten om dat ook in hun beheer ook op te nemen, want zoiets zouden we als stad niet zelf beheren. Van het moment dat er openingen zijn met scholen, dan moeten we goed nadenken: wie krijgt welke verantwoordelijk?

Zijn er in Leuven participatiemogelijkheden binnen het lokale Deeltijds Kunstonderwijs? (participatieraden waarbij ook amateurkunstenorganisaties worden betrokken).

Niet dat ik weet.

De agenda op lokaal cultuurniveau (het opstellen van het cultuurbeleidsplan) is volgens mevrouw Platteau voortaan meer aangepast aan die van de actoren, terwijl het vroeger vaak andersom was: de agenda van het veld werd gekoppeld aan het opstellen van de actieplannen op lokaal niveau. Volstaat dat jaar om voldoende participatie te creëren bij het opstellen ervan? Ik vind van wel: we zijn eigenlijk al van vorig jaar bezig met inspraakmomenten aan het beleggen.

Tot slot, hoe interpreteert u de doorgevoerde wijzingen in het decreet lokaal cultuurbeleid om de planlast te verminderen?

Eigenlijk maakt dat op zich niet zo veel uit. Je moet nu het actieplan niet meer voorleggen, maar je moet het wel nog maken: dus wat is er dan verminderd? Dat is net hetzelfde als voorheen. Veel is er dus niet verminderd. Ik vind dat wel ok, een actieplan dat werkt wel. Het grote cultuurbeleidsplan, daar kruipt veel tijd in. Eens als je dat dan terug hebt, kan je makkelijker je actieplannen hiervan afleiden. Maar ik heb niet de indruk dat ik minder plannen aan het schrijven dan twee, drie jaar geleden.

Deze reactie hoor ik ook bij andere cultuurbeleidscoördinatoren. Op papier wordt gewag gemaakt van planlast vermindering, maar die blijft vrij beperkt naar verluid.

Ik ervaar dat ook.

Welke aanpassingen zou u zelf nog overwegen?

Je kan alleen maar planlast verminderen als je plannen afschaft. Voilà. Ik vind het cultuurbeleidsplan ok als beleidsinstrument. Die actieplannen ook nog wel. Maar dat houdt in dat je die moet schrijven. Misschien beter om die actieplannen niet te schrijven en ons gewoon baseren op het cultuurbeleidsplan, dan heb je planlastvermindering. Maar dan heb je natuurlijk geen actieplannen. Het is iets heel moeilijks om te veranderen.

Ziet u de subsidiëring via de projecten terug als een optie?

Ik zou het een geïntegreerd geheel blijven houden, niet met dossiers. Wat trouwens ambetant is, en dat heb ik tegen de minister ook al eens gezegd: wij moeten een plan opstellen en dat moet geïntegreerd zijn. Dus wat doe ik? Ik zorg dat de erfgoedcel en het museum hier ook bij betrokken zijn: die schrijven mee aan het cultuurbeleidsplan. Dan zitten al mijn diensten samen in één plan. Maar het museum moet ook nog eens haar eigen plan schrijven en de erfgoedcel ook. Dus die zijn zot aan het komen.

Het voordeel is wel dat de bibliotheek en het cultuurcentrum geen apart beleidsplan meer moeten schrijven. Dus voor hen is dat vrij interessant. Maar dat zit nu allemaal bij mij, dus ik moet nog meer schrijven. In dat opzicht is misschien wel sprake van enige planlast vermindering, wat betreft het cultuurcentrum en de bibliotheek. Maar eigenlijk zouden ze veel beter het museum en de erfgoedcel beter afschaffen en één plan maken. Dan is er wel ene die de pineut zal zijn, die het moet coördineren: de cultuurbeleidscoördinator. Ik ben zeker dat als de erfgoedcel enkel maar zou moeten meewerken aan het cultuurbeleidsplan, die zouden heel tevreden zijn. Maar goed, zover zijn we nog niet.

Kan men dit louter op basis van indicatoren het succes afmeten van de acties? Professor Laermans stelt voor: "laat de lokale beleidsplannen vergezeld gaan van anonieme commentaren van bijvoorbeeld plaatselijke culturele adviesraden en centrale culturele actoren en je weet een pak meer." Hierdoor wordt de visie van deze mensen meer publiek zichtbaar, waardoor er ook meer blijvende aandacht voor het beleidsplan van uit gaat. In welke mate gaat u akkoord met dit voorstel?

Anoniem vind ik al not done! Als je een mening hebt, dan heb je een mening. Maar dan moet je er ook voor durven uitkomen! Zomaar iets gratis zeggen? Dat vind ik geen goede zaak. Je zit bovendien met van die losse uitspraken van mensen: wat koop je daar mee? Je krijgt dikwijls uitingen van frustraties en daar houdt men bij heel de inspraakstructuur te weinig rekening mee. Inspraak en participatie is allemaal goed en wel. Als je mensen uitnodigt om hun gedacht te laten zeggen over cultuur, dan heb je mensen die dat allemaal ter goeder trouw doen en hun mening eerlijk over cultuur zeggen. Maar je hebt ook mensen die gefrustreerd zijn of die een probleem hebben of mensen die gewoon willen kappen op het beleid: die krijg je ook op je dak. Dat zijn niet echt interessante gesprekspartners. Als je dan gaat zeggen: we gaan alle anonieme citaten ook opnemen. Ik weet dat niet, ik ben daar niet echt voor te vinden: ik ben meer voor de opbouwende dingen dan de discussie om de discussie.

Ik wil je bedanken voor dit boeiend interview en hoop op basis van dit gesprek het onderzoek naar de communicatieve component van de lokale ondersteuning van popmuzikanten verder te kunnen analyseren.

Kristien De Vits	
Noise Gate	
02 mei 2007 te Ternat	Totale duur: 42m.08.

Ik zit in mijn laatste jaar communicatiewetenschappen. In het kader van mijn eindverhandeling voer ik een onderzoek naar de lokale ondersteuning van (amateur)popmuzikanten. Hierbij analyseer ik in hoofdzaak de communicatieve component binnen lokaal cultuurbeleid, waaronder de inspraak- en overlegstructuren.

Ik heb daartoe gekozen voor een veldanalyse in een viertal steden en gemeenten in Vlaams-Brabant, met name Leuven, Halle, Ternat en Kortenberg. Aan de hand van een onderzoek naar de communicatie en samenwerking tussen de lokale cultuurbeleidsactoren poog ik knelpunten op te sporen om vooralsnog nodig enkele aanbevelingen te formuleren voor het nieuwe cultuurbeleidsplan.

Voor dit interview zou ik u graag enkele vragen stellen over de werking van Noise Gate, evenals over de samenwerking met het lokale bestuur en de inspraakmogelijkheden.

Noise Gate opende zijn deuren in september 2001. Vooreerst: hoe verloopt de samenwerking tussen Noise Gate en het gemeentebestuur?

Dat is heel ... Er komt eigenlijk weinig beleid aan te pas. Als je spreekt over cultuurbeleid van de Vlaamse Gemeenschap: daar vind ik veel meer gehoor en gebeurt er veel meer dan op gemeentelijk vlak. Op gemeentelijk vlak hebben we tot nu toe, in die vijf jaar, nog niet echt samen gezeten. Wel met het jeugdhuis, omdat we daar het podium gebruiken. Dat is alles op die vijf jaar. Het jeugdhuis gebruikt van ons PA-materiaal. Het laatste jaar is daar de jeugddienst bijgekomen, die ook materiaal huurt. De nieuwe concertzaal die wij nu ook gaan gebruiken. Voorlopig gaan het alleen over logistieke zaken: wisselen van materiaal en ruimte: concertzalen, ... Qua muziekbeleid zijn er al veel intenties geweest van: "we moeten eens samen zitten". Dan is er vanuit de provincie een vergadering geweest met enkele provinciale beleids mensen. Bijvoorbeeld die van het DKO uit Asse, want het DKO van Ternat valt onder hun. Zo ben ik ook te weten gekomen dat het DKO van Asse ook een beetje met rockmuziek, ze noemen dat jazz en lichte muziek, bezig zijn. Maar de samenkomst was vooral: "hoeveel leerlingen hebben jullie in het DKO?" Op die manier wisten we ook dat Ternat bij hun betrokken was.

Ik denk dat je net iets te vroeg komt. Binnen een maand gaan we zitten met Marleen Platteau, de cultuurbeleidscoördinator, om te praten over het vrijetijdsplan. Dan pas komt Noise Gate ter sprake in het plan. Het grote discussiepunt is dat we subsidies krijgen van hun: 5.000 euro per jaar. Om de werking in het algemeen. Muziekeducatie is onze core business. Ze geven 5.000 euro voor de werking. Ze vragen wel per jaar een verslag en een aanvraag. Daar wordt nooit op gereageerd; dat is ad nominatum. We krijgen sowieso 5.000 euro. In de toekomst gaan we ook onze infrastructuur uitbreiden en daar gaan ze ook tussenkomen: ik denk 5.000 euro per jaar, dus 15.000 euro voor drie jaar.

Maar echt in het beleid komt pop- en rockmuziek nooit echt ter sprake in het beleid van Ternat. Ik voel dat toch zo niet. Signalen geef ik aan Poppunt en die geven dat daar aan de Vlaamse Gemeenschap. Bijvoorbeeld: we moeten dringend iets doen aan onze lesgevers die slecht betaald zijn of hoe bereiken we muzikanten. Dat is allemaal via Poppunt en het PEP-overleg. Ik ga niet aanbellen bij Ternat om te vragen: geef mij eens de manier om de muzikanten te bereiken.

U merkt dus niet echt een evolutie binnen het lokaal cultuurbeleid dat er voortaan meer geluisterd wordt naar jullie?

Nee. We hebben hun lokaal ook niet nodig. Dat is het misschien. Want lokaal komen we visueel het dichtste bij de bevolking van Ternat, omdat ze dat kennen door hier passeren. We hebben in Ternat al genoeg respons van mensen die hier les volgen of hier repeteren. Aan de provincie en aan de Vlaamse overheid gaan we meer horen van: kunnen we niets samen doen?

Hoe ervaart u de deelname (door Noise Gate) aan de cultuurraad en de jeugdraad?

Het is geminderd. De cultuurraad is weggefallen. Ik ging daar eenmaal per jaar naar toe om te horen hoe het zit. Maar je hoort daar dingen over de groenaanleg, de jaarmarkt, ... Als het van mij afhangt, niet zo denderend. We hebben er ook geen nood aan.

Voorheen was er een afspraak dat Noise Gate in ruil voor een deel van de toelages korting diende te geven aan Ternatse jongeren. Volgens mevrouw Platteau liep dit niet zo vlot, waarop besloten werd om de verantwoordelijkheid bij Ternatse jongeren te leggen. Als die bij Noise Gate cursus gaan volgen, dan dienen zij een attest in bij de jeugddienst. Van daaruit wordt dan tussengekomen. Wat liep er voorheen niet vlot?

Als ik het uitrekende: we krijgen 5.000 euro van Ternat, 60.000 euro van de Vlaamse Gemeenschap. Al de gelden die van de rokschool binnen komen, dat zat al in onze begroting. Dat ging dus helemaal op naar de werking, de publiciteit, ... Zij wilden dat we met dat geld de korting voor Ternatse jongeren financierden. 15 euro per leerling. Stel 50 leerlingen van Ternat, dat maakt 750 euro. Dat is een te grote afname, omdat we dat geld echt nodig hadden. Ofwel geef je ons 5.000 euro werkingstoelage, maar kom niet elke maand af: we willen dat nog en dat ... Een andere oplossing is dat de jongeren zelf moeite doen om naar de jeugddienst te gaan. Je gaat verschietsen hoeveel weinig die 15 euro nog gaan opsouperen, omdat ze zich de moeite niet troosten. Die deal hebben we. Dat is enkel voor de lessen. De lessen zijn maar een tiende van de werking van Noise Gate. Voor de repetitieruimte krijgen ze geen korting, workshops ook niet. Het jeugdhuis heeft wel een korting op PA-materiaal.

Wij ondervinden gewoon... Noise Gate heeft een aantal afspraken met Ternat: PA-materiaal, ... we wisselen continu materiaal uit en op het einde maakt iedereen zijn rekening: dan wordt het tekort of overschot bijgesteld. De korting van die lessen dat staat daar buiten: dat is rechtstreeks met de leerlingen en de jeugddienst.

Kunt u mij vertellen wat het convenant tussen Noise Gate en de gemeente Ternat omvat?

In dat convenant staat dat van die 5.000 euro. Daar staat heel duidelijk: het ruilen van materiaal, ruimtes, ... En dat ze publicitair automatisch dingen gaan aankondigen en wij ook. Op de panelen staat ook het logo van Ternat. Waar we kunnen Ternat vermelden, dat doen we ook. Het convenant is nog maar onlangs goedgekeurd.

Kan Noise Gate gebruik maken van gemeentelijke informatiekkanalen? (website, gemeentelijk informatieblad)

We eisen dat. We zeggen: zet zoveel mogelijk onze agenda erop. Maar dat gebeurt niet. Dat is iets heel stroef. We gaan gewoon veel geduld moeten hebben. Hoelang bestaat hun website? Pakweg een kleine drie maanden. Ze zijn altijd achter. Op den duur doe je als organisatie ook geen moeite meer om dat door te geven. Het is beetje zielig.

In welke mate heeft u vertrouwen in jullie deelname aan het opstellen van het vrijetijdsplan?

Ik sta daar allemaal niet te veel bij stil. Als ze ons vragen, dan doen we mee. Het feit dat de gemeente heel traag is, daar houden we rekening mee dat we voor sommige evenementen niet samen zitten dan. Er zijn wel momenten genoeg dat we samen: maandelijks binnen de jeugdraad. We vragen al maanden om samen te zitten met de cultuurfunctionaris voor het vrijetijdsplan. Het komt van hun. Zij moeten ons vragen. We hebben zeker geen ruzie, maar ik denk dat we allemaal elkaar respecteren dat we veel werk hebben. Als de nood er is, dan komen we wel samen. We komen heel goed overeen, maar we voelen gewoon dat zij heel lokaal werken en wij heel regionaal. Zij laten ons doen; ze zijn heel content dat wij hier gevestigd zijn. Misschien heel het belangrijkste van dit gesprek: we hebben hier de repetitieruimtes gezet zonder dat zij maar één frank hebben moeten investeren. Nu is het een rage dat elke gemeente een repetitieruimte heeft en een concertzaal en een goed jeugdhuis. Ze beseffen maar al te goed dat ze al die miljoenen niet hoeven te investeren, omdat dit reeds voor handen is. We zitten als Noise Gate elke keer in hun plannen vervat: wij hebben een repetitieruimte. Daarom dat ze ook ons jaar na jaar 5.000 euro blijven gaan als steun. De repetitieruimtes zijn meer dan welkom in Ternat.

Denken jullie dat Noise Gate voldoende repetitieruimtes aanbiedt om aan deze behoeften te voldoen?

Nee. Als wij uitbreiden, dan gaan we nog drie repetitieruimtes extra bijzetten. En dan nog voldoen we niet aan de vraag. Ik denk dat je per gemeente vijf repetitieruimtes zou moeten hebben om hieraan te kunnen voldoen. Er zijn duizenden groepen in Vlaanderen. Het zit nu vol en er kan niemand meer bij. Hier ga ik mij geen zorgen in maken, want je kan nu eenmaal niet aan de vraag voldoen.

Jullie zijn vrij bewust bezig om een totaal pakket uit te bouwen: repetitieruimtes, educatieve en logistieke ondersteuning als een podium. Waar willen jullie de komende jaren nog verder aan werken?

Dat concept behouden, maar steeds verder professionaliseren. Ik denk dat dit concept goed zit qua inhoud. De cirkel is rond. Nu nog maar dit jaar omdat we dat podiumgebeuren erbij nemen. Dat was eigenlijk het laatste. Ik geloof dat we ook meer groeien naar een werkplaats. Nu zitten we onder muzikeducatief centrum. Maar eigenlijk willen we de muzikanten ondersteunen van begin tot einde, dat is onze filosofie. Maar niet richting concertclub. Ik denk dat we nog heel veel werk voor de boeg hebben qua ondersteuning van de muzikant: juridisch. Nog beter het luik hoe ze hun repetitieruimte kunnen isoleren, hun verloning want een muzikant kan geld verdienen. Ik voel me heel goed in het aanbieden van dat kort educatief gegeven van zowel workshops als lessen. Omdat we hier nogal vrij uniek in blijven. Dat is zalig dat je hier nog jaren op verder kan bouwen. En telkens de goede workshops herhalen.

Wordt er ook aandacht besteed aan de ondersteuning van DJ's?

Wat ik ondervind, is dat dit in Limburg en Antwerpen heel goed werkt. Maar hier niet echt. Na verloop van tijd moet je kijken: wat broedt er hier in Vlaams-Brabant? Heel weinig DJ's. Heel weinig percussie, daar moet je voor in Brussel zijn. Net als voor hiphop. Daar zou men een thesis kunnen overmaken dat het genre van muziek regiogebonden is. In West-Vlaanderen heb je ook veel hiphop: denk maar aan 't Hof van Commerce. We krijgen ook veel West-Vlaamse hiphoppers over de vloer voor opnames.

We hebben voor DJ's al met grote namen gewerkt, cursussen aangeboden, duizend én één formules aangeboden, maar de DJ's blijven weg. Dan moet je op een bepaald moment als organisatie je er bij neerleggen. Wat hier wel zit, is rock en metal, het ruwere werk. Daar moet je dan mee werken. Misschien een nadeel in die vijf jaar Noise Gate is het promoten van je activiteiten. Misschien hangt het af van het niet bereiken van de DJ's. Tot nu toe richten we ons met onze communicatie op perskanalen, muzikantenkanalen, ... Maar niet echt in DJ's winkels of waar ze hun materiaal kopen of goeie fuiven, dat hebben we nog niet gedaan. Dat is misschien een laatste hoop voor de DJ-school. Het materiaal is er allemaal. Met onze nieuwe communicatieverantwoordelijke, vanaf april halftijds, kan ze misschien kijken waarom we geen DJ's bereiken.

Tijdens mijn gesprek met mevrouw Platteau vernam ik hoe Noise Gate voor de gemeente de spreekwoordelijke vinger aan de pols vormt bij popmuzikanten. In hoever beschouwen jullie zichzelf als een spreekbuis voor popmuzikanten in Ternat?

Door mensen die over de vloer komen. Dat is uw eerste bron van feedback: wat vind je ervan? In de wandelgangen hoor je heel veel. Als Marleen mij vraagt voor het vrijetijdsplan, ik krijg hier zodanig veel feedback van muzikanten en leerkrachten, ik zie zodanig veel: de noden. Ik spreek in naam van de muzikanten. We hebben hier heel veel reacties.

Ik relativeer ook wat van op afstand. Op basis van één klacht of één tip mag je niet zomaar veralgemenen. We nemen ook zelf enquêtes af. Met de nieuwe communicatieverantwoordelijke gaat dit ook nog sterker gebeuren. Ik heb ook een enquête afgenomen een twee, drie maanden geleden. Een eerste vraag was: wil je vrijwilliger worden bij Noise Gate om samen mee evenementen te organiseren? Daar hebben we wel wat reactie op gehad. Ook wat vind je van Noise Gate?

Ik merk dat jullie in sterke mate zelfbedruipend zijn. Gaan jullie ook op zoek naar privé-partners of sponsors?

Heel in het begin hadden we een deal met Stagg (EMD toen nog) en Adams. We kregen voor september tot juni materiaal, in ruil voor wat logovermelding. Elk jaar nemen ze hun materiaal terug, verkopen het tweedehands en krijgen we nieuw materiaal. Dat werkt al vijf jaar zo, plezant hé. Je voorziet ook wat geld om in het jaar eens een zangversterking aan te schaffen, dat maakt het voor de sponsors ook aangenaam. Ook heel wat leerlingen kopen bij hun. Goede controle maakt dat materiaal ook lang mee gaat.

Op provinciaal niveau krijgt de ondersteuning van (amateur)muzikanten een grote impuls vanuit de dienst 'Jeugd'. De provinciale jeugddienst van Vlaams-Brabant kiest ervoor om actief te werken rond het thema jongerencultuur. Popstoot (= een ontmoeting waar naast optredens en workshops vooral het Vlaams-Brabantse popbeleid centraal staat binnen een open communicatiesfeer) is onderhand een jaarlijkse traditie. Wat me opviel, was dat tijdens Popstoot er vrij veel mensen uit de sector aanwezig waren, maar slechts weinig muzikanten.

Ook Filip Libin beaamde dit. Wordt dergelijke initiatieven of projecten soms net iets te vaak vanuit de professionele hoek benaderd?

Ik moet daar mee lachen; muzikanten zijn een volk apart. Dat verbaast mij niet. Die gaan zich heel weinig engageren. Ik heb in de sport en in de kunst gezeten. Met artiesten kan alles doen en samen doen. Met muzikanten gaat dat heel moeilijk. Die zitten allemaal wat op een eilandje, beetje egoïstisch. Op de duur doe ik dan ook geen moeite meer, zo ben ik. Ik denk dat Filip daar ook niet van verschiet. Zelfs degene die er heel dicht bij betrokken zijn, gaan nog weinig moeite doen. Heel apart publiek, qua engagement. Waarom bestaan er zo weinig Noise Gates? Waarom zeggen niet meer muzikanten: "ik ga eens een repetitieruimte bouwen".

Wordt er bij nieuwe initiatieven of projectvoorstellen, bijvoorbeeld het opzetten van repetitieruimtes, niet te weinig ruggensteun gegeven op lokaal niveau?

Ik denk dat het beleid qua muzikanten wel op één ding fout zit. Dit vind ik van bij het eerste decreet dat in 1998 geschreven is. Het beleid zit nog steeds met de vraag: "waar moeten we de muzikant plaatsen"? Wat hebben ze al die jaar fout gedaan: het bij jeugd ondergebracht. Bij jeugd is muziek maar een opvlieging. Geen één van die gasten die denkt om zich met beleid bezig te houden. Als ze dat van bij het begin bij cultuur hadden geplaatst, dan hadden ze al wat volk over de vloer gehad. Volwassenen gaan zich al veel vlugger over beleid ontfermen. Muziek zit slecht geplaatst bij jeugd.

Ook op provinciaal niveau zit popmuziek bij de jeugddienst.

Dat is dom. 70% van ons leden is boven 25 jaar. Er zijn wel jonge leerlingen, maar de groepen en de workshops, dat zijn vooral wel volwassenen. Muziek kan je tot je 70, 80 jaar wel spelen. Ik denk dat het schoentje daar wel wat wringt. Ik denk dat het afgewen van waar hoort muziek het probleem is.

Jullie zitten ook in de jeugdraad en niet meer binnen de cultuurraad.

Onlangs is dat uitgekomen dat we in beide zaten. Maar de cultuurraad, dat is eigenlijk maar symbolisch.

In welke mate worden jullie als muziekcentrum betrokken bij de organisatie van Rockvonk?

Ik heb daar nu wel werk van gemaakt. Dit jaar heb ik geëist dat Rockvonk langs Noise Gate passeert, om een voorronde te laten doorgaan, omdat we al die jaren niets van inspraak hadden. Dat is gelukt voor dit jaar. Eindelijk. We zijn bezig met popmuziek en binnen Vlaams-Brabant zijn er als Noise Gate niet zo veel mensen bezig. Dat is nu gelukt. Op dat gebied een voorronde laten doorgaan, helpen we mee aan de verspreiding van de promo, ... Ze hebben ons vorig jaar in september ook een voorstel gedaan: willen jullie Rockvonk organiseren? Ik denk dat we dan 40.000 euro zouden hiervoor krijgen. We hadden een week tijd om dat te beslissen. Maar ik kan dat niet in één week tijd beslissen. We hebben dat dus aan ons voorbij laten gaan. Maar misschien doen we dat volgend jaar wel.

Hoe verloopt de communicatie met de provincie Vlaams-Brabant?

Wat het beste werkt is de Vlaamse Gemeenschap. Ternat ook beetje. Provincie? Nog niet echt. Dat zal wellicht in de toekomst wel beteren. Niet echt schitterend voorlopig in inspraak te hebben in het muziekbeleid. We hebben dat al een paar keer geëist: we willen mee in die vergadering, maar moeilijk. Maar ik voel wel meer en meer dat we inspraak zullen krijgen. Het is een werk van lange adem.

Hoe verloopt het contact met amateurkunstenorganisaties als Poppunt? In hun Poppunt-magazine las ik in een interview met u over hun morele steun. Hoe belangrijk is deze volgens u?

Voor juridisch advies gaan we altijd te rade bij Poppunt. En we sporen ook muzikanten aan bij Poppunt hiervoor langs te gaan. Ze staan ook op onze website. Heel in het begin, toen Noise Gate nog niet bestond, waren Poppunt en de Muziekodroom mijn twee adviseurs. Ik ben van bij het begin met hen in zee gegaan. Ik erken hen nog steeds als pioniers. Dankzij hun heb ik Noise Gate kunnen oprichten; dat vergeet ik niet. Luc Nowé en ik zijn samen gestart: hij met Poppunt, ik met Noise Gate. Hij is een vriend aan huis, we overleggen heel veel. Qua organisatie nu? We komen voor elkaar op: zij komen op het beleidsniveau en promotioneel niveau voor ons op. We betrekken hun bij het mogelijke: één workshop per jaar door Poppunt. Tijdens de opendeur staan ze er ook. We appreciëren elkaar. Ieder is anders. We zijn twee totaal verschillende organisaties.

Hoe verloopt het contact met Het Depot in Leuven? Beschouwen jullie elkaar als concurrenten? Streven naar de titel van dé muziekfabriek van Vlaams-Brabant?

Nee. In tegendeel. Er mag voor mij een gemeente verder zelfs een Noise Gate komen. Geen concurrentie. Het is broodnodig. Er komt volk genoeg over de vloer. Er zouden er meer moeten komen als deze hier. Het Depot is ook niet helemaal hetzelfde als ons. We hebben allemaal onze erkenning als muziekcentrum. Zij op concertvlak, wij op educatief vlak. Ze hebben educatie als 'optie', bij ons is dat de hoofdzaak. Verder wisselen we ook wel eens van lesgever en gaan wij eens bij hun te rade. Voor advies voor de rokschool kloppen ze bij ons aan. Een telefoon met elkaar gebeurt al vlug. Met Muziekodroom verloopt het contact nog makkelijker. Ik weet niet goed hoe dat komt. Met het PEP-overleg brengt Poppunt ons allemaal samen: De Kreun, Trix, Het Depot, ... dan zitten we allemaal samen aan tafel.

Hoe verloopt de samenwerking tussen Noise Gate en het Deeltijds Kunstonderwijs? Zou een betere afstemming tussen de werking van (lokale) muziekscholen met alternatieve muziek-educatieve organisaties niet voor beide resulteren in een betere omkadering van hun muzikanten?

Dat is een hoofdstuk dat nog op mijn agenda staat. Het feit dat we hier zodanig snel groeien, dat je alles hens aan dek moet houden om alles hier goed te laten functioneren, zorgt ervoor dat het hoofdstuk DKO nog niet is begonnen. Ik zou er heel graag aan beginnen. Ik denk dat er daar zeker iets van te maken is. Gewoon door tijdsgebrek ben ik er nog niet toe gekomen, net als zij ook trouwens. Zij nemen op dit moment ook de stap nog niet.

In welke mate wordt vanuit de stad mee aan de brug gebouwd tussen de amateurmuzikanten en het Deeltijds Kunstonderwijs? Geloofd u in een samenwerking?

Als er iets zou zijn, waar er gehoord zal worden naar het DKO, dan is het op gemeentelijk vlak. Ik zou kunnen regionaal gaan horen voor een samenwerking. Maar bij de gemeente heb ik, via een andere weg al gecheckt of er extra lokalen beschikbaar zijn voor lessen. Dat is helaas fataal afgelopen, dat lokaal bleek veel te groot voor drumlessen. Dat gaat niet.

Het jeugdhuis ging niet goed. Ik zocht gewoon leslokalen, maar dat krijg ik niet. Verder zijn die gesprekken dan bij het op zoek gaan naar lokalen niet gegaan. Nu zou ik beginnen met het DKO van Ternat en verder zien we wel. Maar we hebben nog niets overgelegd. Ik zie er wel naar uit, het is voor mij een uitdaging. Al was het maar... Zeker in Ternat: 5 test locaties in DKO: één leslokaal inpalmen voor Noise Gate. Dat zou een mooi begin zijn om te zien: hoe werkt dat? Om te zien: wij passen onze principes toe in uw lokaal voor één avond in de week: voor bijvoorbeeld gitaar. Dat zie ik wel zitten.

Het voorstel om leegstaande schoolgebouwen te gebruiken voor repetitieruimtes, wat denkt u daarvan?

Voor repetitieruimtes: dat zou zeker niet kunnen. Omdat ik weet hoe de infrastructuur hier hard nodig is, dikke muren en een zwevende vloer. Dat vind je nergens. De scholen voor lessen: dat zou wel kunnen. Maar dan moet er iemand zijn bij het openen, het sluiten, een secretariaat, kopiëren, ... het zijn zoveel eisen, dat het ook weer in het water valt. Het beste en het meest voor de hand liggende is gewoon het DKO binnen stappen. Daar draait het toch 's avonds. U gewoon erbij zetten. De schepenen van Cultuur in Ternat had ook aan schoolgebouwen gedacht, maar dan was er geen verwarming, geen verlichting.

Heeft u het gevoel dat binnen de jeugdraad naar jullie opmerkingen en voorstellen geluisterd wordt? Komen deze -naar uw gevoel- daadwerkelijk ook in de beleidsplannen terecht?

Het convenant is daar een bewijs van: ik vroeg dat ze rekening hielden met dat geld en de kortingen. Dat hebben ze ook gedaan. Ik moest 'ik weet niet wat' allemaal weggeven. De jeugdraad zelf, we zitten daar elke maand bij. Het materiaal dat we verhuren, dat wordt gerespecteerd. Wat meer kan in de toekomst; we weten dat allebei; is dat we misschien iets meer samen kunnen organiseren. Dat zal lukken, ik heb daar een goed oog in. Ik heb altijd getracht met Noise Gate dat als we binnen Noise Gate onze activiteiten kunnen afronden (en met die concerten zijn we er eigenlijk) dat we dan kijken naar andere zaken. Binnen een paar maand heb ik een nieuwe file 'samenwerkingen'. Dat zal volgend jaar zeker beginnen. Onderhandelingen over lessen met Nijdrop zijn er al. Met DKO komt dan ook. Samenwerkingen zijn heel delicaat. Ik vind, je kan maar samenwerken als je zelf sterk staat. Als je zelf nog niet klaar met dingen, om dan samen te werken, ik weet niet. Als je samenwerkt, ze zullen je zo aan qua budget, infrastructuur, juridisch. Je moet dus sterk staan. Ik heb gezegd: eerst zien dat ik zelf op mijn poten sta. Dan is dat dubbel zo plezant. Dan ga je daar naar toe, dan weet je direct wat zeggen en wat je grenzen zijn.

De nieuwe functie van communicatieverantwoordelijke: hoe cruciaal is die voor jou?

Ik zit daar al jaren op te wachten dat ik er toch maar één kon betalen. Maar ik had geen geld. Nu heb ik, als ik iets mag verklappen: ik zet zelf een stap achteruit. Ik werk hier al vijf jaar voltijds, maar nu ga ik halftijds werken omdat ik het niet meer kan aanzien zonder communicatieverantwoordelijke. Ik geef hier dus mijn halftijdse job voor op. Ik kan hier voor niet meer wachten, want er is een grote nood aan. Deze kan heel veel betekenen. Iemand die enkel en alleen maar dat kan, er is nog veel werk qua communicatiekanalen openbreken, gaan onderhandelen met muzikantenorganisaties om nog meer muzikanten te bereiken... Wij moeten muzikanten bereiken: niet meer of niet min.

Tot slot: bent u vertrouwd met het initiatief 'demodag' in Meise?

Nee. Helaas niet.

Noch de provinciale jeugddienst, noch andere lokale muziekcentra of cultuurbeleidscoördinatoren zijn op de hoogte van het initiatief. Onderstreept dit opnieuw het belang van communicatie?

Ja zeker. Daarom wou ik zo graag een communicatieverantwoordelijke voor Noise Gate. Wat je ook doet voor muzikanten, je hebt altijd genoeg muzikanten. Maar zij hebben misschien ook geen beroep gedaan op organisaties als ons om mee te helpen.

Ik wil u van harte bedanken voor dit boeiende interview!

Off-tape:

Mevrouw De Vits is zelf geen voorstander van muziekwedstrijden. Ze sprak dat wedstrijden rond genres misschien een beter alternatief kunnen zijn. Maar ook het gebrek aan coaching tijdens wedstrijden zorgt ervoor dat wedstrijden hun doel voorbij snellen: met name muzikanten ondersteunen.

Mike Naert	
Het Depot / lid van raad van bestuur van Poppunt / Forum voor Amateurkunsten.	
04 mei 2007 te Leuven	Totale duur: 44m.07s.

Ik zit in mijn laatste jaar communicatiewetenschappen. In het kader van mijn eindverhandeling voer ik een onderzoek naar de lokale ondersteuning van (amateur)popmuzikanten. Hierbij analyseer ik in hoofdzaak de communicatieve component binnen lokaal cultuurbeleid, waaronder de inspraak- en overlegstructuren.

Ik heb daartoe gekozen voor een veldanalyse in een viertal steden en gemeenten in Vlaams-Brabant, met name Leuven, Halle, Ternat en Kortenberg. Aan de hand van een onderzoek naar de communicatie en samenwerking tussen de lokale cultuurbeleidsactoren poog ik knelpunten op te sporen om vooralsnog nodig enkele aanbevelingen te formuleren voor het nieuwe cultuurbeleidsplan.

Voor dit interview zou ik u graag enkele vragen stellen over de werking van Het Depot, evenals over de samenwerking met het lokale bestuur en de inspraakmogelijkheden.

Uit mijn gesprek met cultuurbeleidscoördinator, Steven Dusoleil, kon ik opmaken dat Het Depot gegroeid vanuit elke muziekprojecten, waar de stad Leuven zijn schouders heeft ondergezet. Klopt dit naar uw gevoel?

Het is gekomen doordat een aantal mensen daarmee willen beginnen zijn. Vanuit Smogg. De jeugdwerking in het algemeen eigenlijk ten eerste. Het is veeleer uit die hoek gekomen. Zij hebben wel toenadering gezocht naar de stad: waar kunnen we repetitielokalen vinden? Via de jeugddienst is de vraag gesteld naar de toenmalige schepen van Jeugd, nog altijd dezelfde Karin Brouwers, om dat vanuit de stad mee te ondersteunen. Zij hebben toen een werksubsidie van 7.500 euro voorzien. Plus het zangmateriaal dat nu in de repetitieruimtes nog staat, hebben zij mee gefinancierd. Dus de stad heeft dat wel ondersteund.

Toen wij met Het Depot begonnen, is het altijd de bedoeling geweest om, naar het model van de Muziekodroom, een combinatie te hebben van concertwerking en een educatieve werking. En aangezien dat er al iets bestond, het fretpopatelier, is dat heel snel beslist om die vzw's te laten opgaan in onze vzw. Dat is er gebeurd. Dan is er beslist om vanuit jeugd en vanuit cultuur de subsidie te verhogen. Die zijn beide verhoogd, zodanig dat we een halftijdse kracht hebben kunnen aannemen, vooral voor communicatie. Dat is dan Ellen geworden. Nu intussen, valt heel Het Depot onder cultuur en niet meer jeugd. We sturen ons jaarverslag wel nog op, maar niet echt dat we nog formeel onder jeugd vallen. We vallen nu volledig onder cultuur. Maar om te zeggen dat het initiatief uit de stad gekomen is? Ze hebben ons in het begin ondersteund, nog altijd. Op een heel zinvolle manier. We hebben een heel goede samenwerking met de stad. Zonder de steun van de stad is er geen Het Depot. Maar initiatief kwam uit creatieve mensen zelf. Zo kan je het wel stellen.

Is de samenwerking louter financieel?

Ja. Het is te zeggen: dit concertgebouw krijgen we van het stad. Het andere gebouw, voor de repetitieruimtes, huren we nog. Ook logistieke ondersteuning: bijvoorbeeld hier en daar eens een herstelling. Voor de rest: de stad is een heel belangrijke partner. Vooral in het lange termijn verhaal: voor het nieuwe gebouw gaat de stad Leuven bouwheer zijn. Dus het overleg en de samenwerking is heel belangrijk. Op cultureel vlak werken we heel goed samen. Maar inhoudelijk mengen zij zich niet in wat wij doen. Wel in de raad van bestuur, Saïd en Dusoleil. Er is wel wat controle.

In welke mate worden jullie betrokken bij het opstellen van het lokale cultuurbeleidsplan?

Vrij nauw. Om verschillende redenen. Het Depot zit mee in de deelraad kunsten. Zelf ben ik ondervoorzitter. In de cultuurkoepel zit ik ook zelf vanuit de deelraad kunsten. In de deelraad kunsten wordt dat cultuurbeleidsplan wel vormgegeven. Vorig jaar hebben we vanuit de cultuurkoepel een memorandum gemaakt en overhandigd aan alle partijen. Dat is dan ook besproken geweest. Dat is de basis geweest voor het cultuurbeleidsplan. De vorige deelraad kunsten, enige tijd terug, hebben we de voorbereidende nota van het nieuwe cultuurbeleidsplan vrij grondig besproken. Dusoleil heeft dat vrij grondig toegelicht. Op een paar punten na, stond daar bijna alles in wat wij willen realiseren. Één van

die grote dingen is de verbouwing van Het Depot. Dat is heel belangrijk en dat staat daar in. We zijn op dat vlak vrij nauw betrokken. Eigenlijk is dat overleg de laatste twee jaren veel beter gestructureerd geworden en ook zinvoller. Het zijn tegenwoordig vrij interessante vergadering: er wordt over zeer zinvolle dingen gepraat. Wat dat daar heel goed is, is dat de samenwerking tussen de verschillende actoren heel goed gestimuleerd wordt. Dat is echt wel een goede zaak.

Het werken met een deelraad voor kunsten is voor u dus een zeer goede stap?

Die deelraad heeft hier altijd al bestaan. Ik zit daar nu zelf al twee, drie jaren in en ik moet zeggen dat vooral het laatste jaar erg zinvol werk geleverd wordt. Vanuit de deelraad wordt het voortouw genomen met de verschillende actoren in de stad. We proberen op een kwalitatieve manier te communiceren. We werken op dit moment ook aan een boekje voor cultuur in Leuven en een nieuwe website. Vanuit de in&uit website.

De cultuur én vrijetijdsbrochure?

Normaal wordt dit opgestart in september. Dit is eigenlijk vertrokken vanuit de deelraad kunsten. Dat is echt een heel goede deelraad geweest. Dat gaat nu een goed concreet resultaat afleveren. Een deelraad is niet om de zoveel maanden eens samenkomen en een goede dag zeggen. Er komt echt wel iets concreets uit. Ook naar het cultuurbeleidsplan: dat zijn echt wel vergaderingen waar geluisterd wordt. Dusleil en zijn mensen kunnen zich daar echt wel baseren op wat leeft.

Wat u mij vertelt, staat in schril contrast met Noise Gate in Ternat. Daar is ook een deelraad kunsten, maar voorlopig zijn er weinig contacten tussen de cultuurcoördinator en Noise Gate. Waar is dit volgens u vooral te wijten?

Ik denk dat het vooral te wijten is aan de wil van de beleidsmensen. Het Depot was hier nooit zo opgestart geweest, zonder mensen als Saïd. Deze mensen stonden er altijd achter. Men beschouwde dit als één van zijn speerpunten van het cultuurbeleid. We hebben hier in Leuven heel lang zitten zagen van: hoe kan dit nu dat hier geen muziekwerking is? Leuven heeft zoveel jonge mensen, studenten, ... We hebben in Leuven een oude traditie dat hier heel veel te doen is en de laatste tien jaar was hier niets. Maar als je bij het beleid niet de juiste mensen vindt, die hier achter staan, dan mag je het wel vergeten. Ook de burgemeester van Leuven is pas na een tijd meegegaan in het verhaal. Waarom? Omdat zijn schepenen van Cultuur druk kwam en omdat er ook iets aan het gebeuren was. We zijn als Het Depot ook erkend op een hoger niveau. Door de artiesten zelf als door de Vlaamse Gemeenschap en de provincie. Je hebt wel iemand in het beleid nodig die naar je luistert. In Ternat is dat misschien niet zo omdat de schepenen van jeugd of van cultuur hier geen oor naar hoort.

Op provinciaal niveau krijgt de ondersteuning van popmuzikanten een grote impuls vanuit de dienst 'Jeugd'. De provinciale jeugddienst van Vlaams-Brabant kiest ervoor om actief te werken rond het thema jongerencultuur. Vindt u dit niet vreemd dat niet onder de dienst Cultuur valt?

Dat blijft een beetje raar. Op de provincie geldt alles wat onder pop en rock valt voor de jeugddienst. Zowel op Vlaams als op lokaal niveau is dat voor cultuur. Dat vind ik ook logischer. Er komen inderdaad veel jongeren hier naar toe. Onze lessen sluiten wellicht wel eerder aan bij jongeren. Maar als je een workshop reverb of akoestiek geeft, dan is de gemiddelde leeftijd in de zaal ver boven de dertig. We richten ons met ons educatief programma naar de gevorderde amateurs, de semi-professionele of de professionele. Mensen die echt met muziek bezig zijn. Veel minder met de beginneling. Die komt wel aan zijn trekken in de individuele lessen en workshops. Maar eigenlijk richten we ons een beetje meer op de iets meer gevorderde muzikanten. Ook bij de concerten geldt dit. Er komen hier veel jonge mensen. Maar navenant een concert heb je ook een ouder publiek of dertigplussers. Dat is ook logisch. Er gebeuren wel veel jeugdinitiatieven: meewerken aan Rockvonk. Dat is veel meer voor jongere muzikanten. Ook de open micavonden: daar liggen de accenten ook meer op jongeren. Maar we zijn zeker niet exclusief een jongerenorganisatie. Daarom vind ik het wat vreemd dat bij de provincie dit bij de jeugddienst hoort.

In Leuven is er voorlopig weinig sprake van een afstemming tussen cultuur en jeugd. De provinciale Jeugddienst neemt het voortouw in het pop- en rockbeleid binnen Vlaams-Brabant. Zou een betere afstemming tussen cultuur en jeugd binnen Leuven dan niet bijdragen tot een betere ondersteuning?

Er is wel wat overleg, maar dat overleg tussen jeugd en cultuur loopt ook niet over. Ook omdat de twee schepenen beide van een ander kleur zijn. Dat zorgt automatisch voor wat minder overleg.

Hoe verloopt hiervoor de communicatie met de provincie Vlaams-Brabant? In welke mate worden jullie als muziekcentrum betrokken bij de organisatie van Rockvonk?

Het is de tweede keer dat we de kans krijgen om Rockvonk te organiseren. Er wordt ook een mogelijkheid voorzien dat ze niet iedere editie een nieuw dossier moeten indienen voor de organisatie ervan. De communicatie verloopt, zeker op dat vlak, heel goed. Het is nu de tweede keer dat we dat doen. En het gaat zeker nog vlotter verlopen dan de eerste keer. Je weet nu min of meer wat te verwachten en hoe je iets moet oplossen.

Kristien De Vits van Noise Gate vermeldde hoe de provincie ook hen had gecontacteerd met de vraag om Rockvonk te organiseren: hiervoor kregen ze één week om te beslissen. Was dit niet gewoon een louter formele vraag, gezien de beperkte tijd om een beslissing te nemen?

Hier spelen twee dingen. Voor het dossier van Rockvonk moeten ze verschillende kandidaten op aanschrijven. Ze hebben dat ook aan Poppunt gevraagd en aan Vegas. Misschien dus ook aan Noise Gate, omdat ze er vijf moeten vragen. Maar dat is niet echt de bedoeling. Ze moeten vijf kandidaten hebben om formeel in orde te zijn, maar eigenlijk kwam het naar ons. Noise Gate heeft samen met het jeugdhuis wel een voorronde, dat wel.

Popstoot (= een ontmoeting waar naast optredens en workshops vooral het Vlaams-Brabantse popbeleid centraal staat binnen een open communicatiesfeer) is onderhand een jaarlijkse traditie. Hoe waardeert u dit initiatief Popstoot, georganiseerd door de Provincie Vlaams-Brabant?

Ik vind dat wel goed dat er eens een samenkomst is van allemaal mensen in de provincie die met popmuziek bezig zijn. Maar ik vind dat ze de formule wel mogen vernieuwen. Ze hebben dat nu een paar keer gedaan. Nu was het in De Klinker in Aarschot. Ook eens in de Nijdrop. Die workshops? Ik denk dat de mensen die er op af komen wel die dingen reeds weten. Ze hebben natuurlijk wel een goed initiatief om uit te pakken wat zij het voorbije jaar gedaan hebben. De formule moeten ze misschien wel een klein beetje aanpassen. Maar ik vind het wel goed dat ze momenten organiseren waar iedereen in de provincie met elkaar samen komt. De bijeenkomst op zich is wel goed. Ook het moment waarop alle Rockvonk-finalisten nog eens optreden, vond ik heel plezant.

Opvallend genoeg waren er slechts weinig muzikanten aanwezig op Popstoot.

Ik denk dat dat wat moeilijk te communiceren valt. Een paar jaar geleden was er qua workshops en uitleg, naast de muzikantendag, bijna niets. Wij organiseren nu zelf al tien, twaalf dingen per jaar. Ook de Noise Gate doet dingen. Ook de Nijdrop doet al eens iets. Er is langs alle kanten wel iets te doen. Popstoot is misschien ondertussen al een beetje voorbij gestreefd.

Tijdens mijn gesprek met Steven Dusoleil vernam ik hoe Het Depot voor de gemeente de spreekwoordelijke vinger aan de pols vormt bij popmuzikanten. De stad Leuven zet heel straf in op Het Depot als vertegenwoordiger van amateurpopmuzikanten in de regio Leuven. In hoeverre beschouwen jullie zichzelf als een spreekbuis voor popmuzikanten in Ternat?

Moeilijk. We zijn natuurlijk niet officieel een spreekbuis. We zijn wel perfect wat er leeft. Wij proberen een ontmoetingspunt te zijn voor muzikanten: zowel amateurmuzikanten, als semi-professionele of professionele. We zien ook dat dat gebeurt. Als je ziet dat tijdens de open mic de helft van muzikanten zelf muzikant is. We zien iedereen ook heel regelmatig en we weten wel wat er leeft. Een spreekbuis zijn is misschien wel veel gezegd. Ook omdat je nooit voor alle amateurmuzikanten goed kan doen. We kunnen ze niet allemaal een podium geven. Wat wij kunnen is zelfs vrij beperkt. We kunnen een paar keer per jaar groepen uit de regio een voorprogramma laten spelen. En voor wat grotere groepen (Milow of Nona Mez) hopen we wel dat ze hier hun cd-voorstelling doen. Ze zijn hier onderhand kind aan huis. Maar een spreekbuis zijn vind ik een groot woord. Ik denk dat dé spreekbuis voor pop- en rockmuzikanten Poppunt is. Zij hebben die rol.

Als u behoeften of verzuchtingen hoort, probeer je die dan door te seinen aan het lokaal beleid?

Dat zit er zeker in. Dat is niet altijd even direct en concreet.

Het Depot probeert in sterke mate te streven naar een totaal pakket: repetitieruimtes, muzikeducatieve en logistieke ondersteuning en podiumkansen. Waar willen jullie de komende jaren nog verder aan werken? Welke visie voor de toekomst hebben jullie?

Voor is de verbouwing van Het Depot het belangrijkste. Als dat gerealiseerd is, gaan we qua infrastructuur heel wat meer mogelijkheden hebben. Dat is heel belangrijk. Het feit dat alles op één

centrale plaats komt, je ziet dat bij de Muziekodroom en het Trix ook: leslokalen, repetitieruimtes,... dat zorgt voor een speciale dynamiek. Als mensen na een concert of een repetitie aan de zelfde toog een pint gaan drinken, dat zorgt voor een interactie die vrij uniek is.

Wij proberen goede repetitieruimtes te blijven hebben. Een goed muzikeducatief aanbod te hebben van workshops en infosessies. We proberen waar het kan, podiumkansen te geven. Al is het maar op onze open mic. Van daar uit kunnen ze dan ook doorgroeien. Dat is ook zo. Je ontdekt daar echt wel talenten. We gaan proberen in de toekomst nog alternatieven te zoeken. Als het gebouw verbouwd is, zouden we graag onze foyer graag gebruiken als klein zaaltje. Om caféoptreden te doen. Niet club-optredens. Het is niet de bedoeling om een clubzaal te hebben van 200 man. Maar een café hebben wel, maar je in aanvaardbare omstandigheden een optreden kan laten doorgaan. In die zin zijn we daar wel erg mee bezig.

Denken jullie dat binnen het nieuwe, geplande ruimte voor Het Depot voldoende repetitieruimtes aanwezig zullen zijn om aan deze behoeften te voldoen?

Dat gaat nooit lukken. Maar als de repetitieruimtes hier zullen zijn, dan zullen we een hele hoop extra uren kunnen creëren om repetitieruimtes te laten gebruiken, omdat we hier toch op de bureau zitten. Dat zal al bijna een verdubbeling van het aantal repetitiemomenten geven. Ik denk dat vooral interessant kan zijn voor professionele muzikanten, omdat die ook overdag kunnen repeteren. Dat gaat er wel bijkomen.

Wordt er binnen Het Depot ook gedacht om DJ's meer te betrekken?

Ja. We zijn daar nog niet mee bezig qua aanbod. Er komen wel wat mensen af naar de workshops die met elektronische muziek bezig zijn. We hebben daar wel ideeën en plannen rond. Maar ik moet eerlijk zijn: we hebben daar nog niet veel in gedaan, maar dat wordt wel de bedoeling.

Wordt er dan nog ook aandacht besteed aan de betaalbaarheid van repetitieruimtes als u met de idee speelt om professionele muzikanten te laten repeteren?

We willen zeker niet duurder worden. We willen min of meer de prijs houden die we nu hanteren.

Het contact met Poppunt verloopt wellicht vrij makkelijk, aangezien u zelf in de raad van bestuur zetelt. Denkt u dat Poppunt voldoende de vinger aan de pols heeft bij amateur-muzikanten?

Ik denk dat wel, zeker omdat voor muzikeducatie een goed overlegplatform te hebben. Het Pop-educatie platform is nog niet geëfficialiseerd, maar het is er en we verleggen op min of meer regelmatige basis. Ik denk dat Poppunt vrij goed weet wat leeft, wat er gebeurt en vooral wat eventueel nog nodig is.

Hoe verloopt het contact met Noise Gate in Ternat? Beschouwen jullie hen als concurrenten?

Nee. Zij zitten eigenlijk vrij ver van Leuven. Misschien voor heel uitzonderlijke workshops gaan mensen van hier tot daar. Het is zeker drie kwartier rijden. Ik denk zeker niet dat wij concurrenten.

Hoe verloopt het contact en de communicatie tussen Het Depot en het Deeltijds Kunst- onderwijs?

Wij hebben eigenlijk gisteren met hun een heel goede vergadering gehad. Met de directrice daar. Dat was heel positief. Ik heb de indruk dat we vanaf volgend seizoen daar wel dingen samen gaan organiseren. Workshops organiseren door het DKO en Het Depot. Aangeboden zowel aan hun leerlingen, als ons publiek.

Kwam het voorstel om leegstaande ruimtes binnen het DKO te gebruiken voor instrumenten- lessen of repetitielokalen reeds aan bod?

Er zijn geen leegstaande ruimtes. Dat zit daar propvol. Daar hebben we het niet over gehad. Overal zie je dat mensen instrumenten leren bespelen en zingen. Er is echt een boom. Wij noemen dat een 'Idool'-boom. Je merkt dat overal: bij ons, bij muziekscholen, bij Leo Caerts. Het is ongelooflijk hoeveel mensen bezig zijn met een instrument te leren bespelen.

Is het contact met het DKO gekomen vanuit jullie initiatief?

Ja. We hebben daar het initiatief voor genomen. We zijn er met open armen ontvangen.

Vanuit heel wat hoeken hoor ik dat het DKO een terughoudend karakter heeft. Marleen Platteau, cultuurbeleidscoördinator in Ternat, sprak me zelfs over gebetonneerde fossielen.

Ik denk dat dit heel vaak te maken heeft met de ingesteldheid van de lokale directeur van het DKO, de directrice in dit geval. Ik moet zeggen dat zij een heel positieve houding hebben vanuit de academie. Daar ben ik heel blij om!

Hoopt u dat de samenwerking verder gaat dragen dan louter workshops, zodat een betere afstemming tussen de werking van (lokale) muziekscholen met alternatieve muzikeducatieve organisaties resulteert in een betere omkadering van de muzikanten?

We gaan proberen en we zullen wel zien waartoe dit leidt. Poppunt is nationaal de spreekbuis met onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs. Ik denk alle samenwerkingen lokaal deze gesprekken alleen maar ten goede komen. In Borgerhout heeft het Trix iets moois opgezet. Als wij zoiets zouden kunnen opzetten, op een regelmatige basis, dan geloof ik dat dit een goede zaak gaat zijn. Want eigenlijk zijn we ook geen concurrenten van elkaar. Zij hebben eigenlijk geen pop- en rockopleiding. Dat valt nog altijd onder 'jazz en lichte muziek'. Bij wat wij van individuele lessen aanbieden, is de insteek veeleer van iemand die wat verder staat en specifieke skills of technieken of genres onder de knie wil krijgen. Of iemand die in een groep wil spelen meer kansen te geven om specifieke dingen bij te leren. Maar ik moet zeggen dat de leraars liefst hebben dat de leerlingen al wat muziekschool gedaan hebben. Dat maakt het zeker voor bepaalde instrumenten, sax of toetsen, heel wat makkelijker als je al noten kan lezen.

Gelooft u nog in de formule van 'muziekwedstrijden'?

Ik vind dat wel iets hebben. Een beetje competitie is nooit slecht. Je moet altijd kijken, wie zit daar in de finale. De beste groepen zitten daar veelal. Dat is in de rockrally zo, maar ook voor de provinciale concours waar we zelf nauw bij betrokken zijn. Wie er eerste is, maakt niet steeds veel uit. Neem nu de laatste Rockvonk. Vijf groepen waren echt wel ok. We zien dat ook. Larsson is al wat doorgebroken. Van Kawada, de derde, hoor je ook al heel veel van. Nunan die ook in de finale zat, doen ook hun ding. Van Ello zijn we ook vrij benieuwd. De goede bands komen daar wel in naar boven. Maar een wedstrijd blijft maar een wedstrijd. Het is vooral daarna dat je het moet waarmaken. Een winnaar kan twee weken na een finale splitsen, de voorbeelden zijn legio. Ik vind wel dat er teveel wedstrijden bijkomen. Iedereen wil zijn eigen lokale wedstrijd en dat is een beetje van het goede teveel. Ik zou het ook goed vinden als er een integratie zou komen tussen de nationale Humo's Rockrally en de provinciale concours. Ik denk bijvoorbeeld dat de winnaars van de finales van de provinciale concours een wildcard zouden kunnen krijgen in de halve finale van de Rockrally. Het zou niet slecht zijn als er tussen deze wedstrijden wat meer afgestemd zou kunnen worden.

In welke mate vindt u de inspraak en overleg met amateurkunstenaars -specifiek voor pop- en rockartiesten- belangrijk om hun behoeften te kunnen aankaarten?

Eigenlijk is het zo dat we vanuit Poppunt daar een beetje een vreemde eend zijn. Ook omdat voor Poppunt de grens tussen amateur en professioneel nogal vaag is. Poppunt krijgt ook heel wat vragen binnen van mensen die al veel verder staan dan de pakweg de amateurtoneelspeler. Ik vind dat in veel andere kunstvormen: toneel, schrijven, dans, woord, fotografie,... daar is het onderscheid veel duidelijker. Daar zijn echt mensen die hun hobby heel serieus nemen. Om die bij de lokale harmonie spelen, heel waardevol, maar daar ligt het onderscheid tussen amateur en professioneel dus wel wat anders dan bij de pop- en rockmuziek. We zitten nu eenmaal ingedeeld in die amateurkunsten, dus ik vind dat wel belangrijk dat we vanuit Poppunt een heel grote groep mensen vertegenwoordigen die als amateur met muziek bezig zijn. Ik vind het heel belangrijk dat we daar een stem hebben. Maar blijft wel een beetje een aparte wereld. Je merkt dat ook. De grens is bij ons veel vager. Je zit met heel wat mensen die bij Poppunt om advies komen vragen; die mensen hebben vaak de ambitie om professioneel met hun muziek bezig te zijn.

De nieuwe brochure: "Een hartelijke uitnodiging voor een creatief lokaal amateur-kunstenbeleid" nodigt cultuurbeleidmensen uit om met verenigingen, organisaties aan tafel te gaan zitten en projecten uit te werken. Tijdens mijn interviews viel op dat niet alle cultuurbeleidscoördinatoren reeds weet hadden van deze brochure. Bovendien staan ze wat wantrouwig tegenover een leidraad om met amateurkunstenaars te leren omgaan. Zijn er volgens u nog leemtes waar op lokaal niveau vooralsnog werk van moet gemaakt worden?

Ik denk dat dit sterk afhangt van gemeente tot gemeente. Leuven zal ongetwijfeld een ander verhaal zijn, dan pakweg Ternat. Hier in Leuven is er een heel goed amateurkunstenleven. Vanuit de stad en het beleid is er zeker aandacht voor. Misschien is dit in andere steden en gemeenten veel minder

gestructureerd. Ik vond het een heel mooie brochure, maar ik kan me wel inbeelden dat lokale cultuurbeleidscoördinatoren zich wel eens afvragen: wat moet ik hier nu mee?

De brochure vormt mijn inziens een uitstekend werkmiddel om het eigen beleid te toetsen en op zoek te gaan naar nieuwe samenwerkingen en betere inspraak en overlegstructuren. Helaas hoor ik vaak dat het ontbreken van samenwerkingen op lokaal vlak te wijten zijn aan persoonlijke meningsverschillen tussen het beleid en organisaties.

Voor ons, een iets grotere stad, daar is wat meer serieus leven. Ook binnen de cultuurkoepel hebben die ook een serieuze stem. Ze kunnen zich laten horen en er wordt naar geluisterd. Die betekenen hier ook echt iets. Vaak hangt het in wat kleinere gemeentes af van 'zijn daar de juiste mensen op de juiste plaats?' Een conflict kan ook snel escaleren. Hier is dat wat minder afhankelijk geworden omdat de organisatie zelf zo sterk is geworden. Dat zorgt dat het minder politiek gevoelig wordt. Stel dat er binnen zes jaar een andere coalitie zou komen, dan zou het heel moeilijk zijn om alles wat gerealiseerd is van structuur terug te schroeven. Cultuur vertegenwoordigt heel wat mensen en het overleg op elkaar afstemmen is heel belangrijk. Dat zou het persoonlijke ver moeten overstijgen, maar in kleinere gemeentes blijkt dit nog niet steeds het geval.

Het Forum voor Amateurkunsten voorziet voor zichzelf als organisatie vier kernopdrachten: zowel overleg met de negen landelijke organisaties, als met aanverwante sectoren. Daarnaast wil het ook acties op touw zetten om de uitstraling van de sector te bevorderen. Tot slot treedt het Forum op als de belangenbehartiger. Wat begrijpt u onder aanverwante sectoren?

Aanverwante sectoren heeft vooral te maken met ... Kijk naar ons, Het Depot, samen met Poppunt voor het project 'Raymond en zijn jonge helden'. Zo'n dingen worden hiermee sterker bedoeld, denk ik. Projecten vanuit amateurkunsten of één van de organisaties met professionele partners of aanverwante domeinen.

Bent u de mening toegedaan dat er in de samenwerking met privé-sector vrij veel gevaren schuilen, omwille van de vaak commerciële invalshoek van privé-partners?

Terug voor Poppunt zijn er wel vrij verregaande samenwerkingen met privé-partners: onder andere KBC voor 100%, het provinciale concours. KBC presenteert heel duidelijk gans dat project. Daar is ook niets mis mee.

De samenwerking met partners als Red Bull of Roland vraagt niet alleen heel wat werk, maar vraagt bovendien ook vaak inhoudelijke opofferingen.

Dat is een goed voorbeeld; ik heb binnenkort ook een vergadering met Red Bull Music Academy. Onlangs vroeg ik voor muzikantendag aan Poppunt: 'heb je nu veel moeten doen?' Die zeiden ook, dat voor wat het maar is: 'lot ado about nothing'. Vanuit Het Depot is dat een heel ander verhaal: wij hebben sowieso heel wat meer visibiliteit: 30.000 - 35.000 bezoekers komen hier jaarlijks over de vloer. Poppunt heeft nergens momenten, tenzij de muzikantendag, waar ze ineens grote visibiliteit hebben. In het verleden hebben we dat met Poppunt nog gezien: het free festival stage met Stella Artois. Dat was heel goed in het begin, maar na verloop van tijd werden we veredelde event-organisator voor Stella Artois. Dat mag nooit de bedoeling zijn vanuit een steunpunt. Het is een 'thin line'. Voor Poppunt is dat heel moeilijk. Voor Het Depot ligt het wellicht heel wat minder moeilijk: als KBC iets vraagt, dan maken we voor hen een externe productie. It's what we do! Ik vind dat het voor een steunpunt, dat vooral met een achterban moet bezig zijn en niet met het werven van het grote publiek moet bezig zijn, is het inderdaad wat moeilijker. De samenwerkingen tussen steunpunten en privé, dat is moeilijk. Voor KBC en 100% gaat dat prima. Er is vrij veel visibiliteit, daar kan de sponsor ook iets mee, zonder dat het de integriteit van het project raakt.

In mijn gesprek met Filip Libin hoorde ik over 100% Puur twee verhalen. Hij was heel enthousiast over het project, maar hij beaamde ook dat er nood was aan vernieuwing. Zijn alle partners zich bewust dat vernieuwing misschien wel aan de orde is?

Ja. Eigenlijk wel. Dat bewustzijn leeft ook binnen Poppunt. Je hebt die provinciale concours: dat is maar om de twee jaar. Terwijl er soms groepen naar boven waarvan je denkt, die horen zeker daar in thuis, zonder dat die in een finale van zo'n concours gezeten hebben. Die groepen zouden er ook moeten opgenomen kunnen worden. Eigenlijk zou er vanuit Poppunt een aantal wildcards moeten uitgedeeld kunnen worden voor groepen. Langs de andere kant zijn er ook groepen, ik noem nu maar bijvoorbeeld Larsson, die 100% Puur niet meer nodig hebben. Hun gages liggen ook al veel hoger. Die hebben ook geen zin meer om overal gratis te gaan spelen. Die hebben dat niet meer nodig. Als er nu groepen wegvallen, omdat ze al gelanceerd zijn. Dan zou je dat via wildcards moeten

kunnen invullen met groepen die niet via de concours in de poule zitten, maar via een andere manier naar boven gekomen zijn. Dat mag wat dynamischer ingevuld worden. Maar dat kan betekenen dat voor de provincie, die partner zijn voor 100% Puur, dat het een groep is die niet heeft meegedaan aan een provinciaal concours. Daar moeten zij zich dan ook bij neerleggen.

Blij te horen dat er een dergelijke mate van kritisch bewustzijn leeft bij alle partners.

Ook groepen die ver doorstoten in de Rockrally, de finale, maar die niet nog eens willen meedoen aan een provinciaal concours. Zo'n groepen zou je moeten kunnen opvissen.

Ik wil u van harte bedanken voor dit boeiende interview!

Freek Rombouts	
Cultuurbeleidscoördinator Kortenberg	
08 mei 2007 te Kortenberg	Totale duur: 56m. 41s.

Ik zit in mijn laatste jaar communicatiewetenschappen. In het kader van mijn eindverhandeling voer ik een onderzoek naar de lokale ondersteuning van (amateur)popmuzikanten. Hierbij analyseer ik in hoofdzaak de communicatieve component binnen lokaal cultuurbeleid, waaronder de inspraak- en overlegstructuren.

Ik heb daartoe gekozen voor een veldanalyse in een viertal steden en gemeenten in Vlaams-Brabant, met name Leuven, Halle, Ternat en Kortenberg. Aan de hand van een onderzoek naar de communicatie en samenwerking tussen de lokale cultuurbeleidsactoren poog ik knelpunten op te sporen om vooralsnog nodig enkele aanbevelingen te formuleren voor het nieuwe cultuurbeleidsplan.

Voor dit interview zou ik u graag eerst zowel enkele vragen stellen over het decreet lokaal cultuurbeleid, als ook de uitvoering op lokaal niveau. Voorts zou ik vragen willen stellen naar de communicatieve component binnen lokaal cultuurbeleid, waaronder de inspraak- en overlegstructuren, en de mogelijke ondersteuning van popmuzikanten binnen het gegeven van een complementair en geïntegreerd cultuurbeleid over de verschillende beleidsdomeinen heen.

Kunt u me misschien eerst eens kort schetsen welke functie u vervulde of waar u mee bezig was, voor u aan de slag ging als cultuurbeleidscoördinator?

Jeugdconsulent in Tervuren. Op die manier had ik wel al wat contact met pop- en rockgroepen. We hebben daar ook repetitieruimtes opgestart. Toen ik hier kwam, was die mogelijkheid hier ook. Vanuit die ervaring van mijn vorige job, heb ik dit doorgetrokken naar de nieuwe job.

Hoe verloopt de samenwerking met de andere cultuurbeleidsactoren? De lokale schepen van Cultuur?

Perfect. Dat is iemand die niet werkt en die voltijds bezig kan zijn met haar schepenambt. Ze heeft jeugd, cultuur, sport, personeelszaken en welzijn. Die steekt er echt veel tijd in. Die zoekt ook zaken op, gaat naar studiedagen, schoolt zich bij, ... Die is nog maar pas bezig, dus die zal zich nog verder moeten inwerken. Maar dat gaat goed. We zien die ook regelmatig. Ze is toegankelijk voor iedereen. Goed!

De cultuurraad?

Dat loopt wat minder nu. In het verleden wel redelijk. Nu is er eigenlijk een probleem. Vorig jaar hebben we de tijd genomen om de statuten te hervormen en de werking door te lichten. Dat was min of meer afgerond. Nu is dat een nieuwe bestuursgroep en die zien die nieuwe manier van werken toch niet helemaal zitten. Dat geeft beetje een klein conflict. Hetgeen dat het nieuwe bestuur wilt, wijkt niet zo drastisch af van het vorige. Maar er zijn wel wijzigingen. Dat is hun recht dat zij zeggen: wij zien het eerder zo of zo. Maar dat geeft nu wel een beetje conflicten. En dat moet we zien op te lossen. Eens als dat van de baan is, dan kunnen we er terug voor gaan. Dat kan die adviesraad en die cultuurraad terug een rol spelen, met name autonoom advies verlenen aan het gemeentebestuur.

Wordt er hier gewerkt met deelraden?

Nee, in de nieuwe voorstelling is het de bedoeling dat er een cultuurraad is en daarin zitten de vertegenwoordigers van het culturele leven in de gemeente. Daarnaast heb je ook de sportraad, jeugdraad enzovoort.

Wordt er in de jeugdraad, naar uw weten, gewerkt met deelraden?

Nee. Alle jeugdverenigingen zitten in de jeugdraad.

Cultuurbeleidscoördinator van Halle, Elke Decuyper, sprak over een wederzijdse psychologische drempel met de provinciale dienst in Leuven. Hoe verloopt de communicatie met de provincie Vlaams-Brabant inzake cultuurbeleid?

Wij hebben daar geen problemen mee. Misschien omdat wij dichterbij Leuven liggen dat het vlotter loopt. Die communicatie wordt ook wel meestal gevoerd vanuit de culturele regio of de koepel van cultuur- en gemeenschapscentra. Via die organen communiceren wij meestal met de provincie. Maar als ik de provincie nodig heb, dan kan ik daar gerust naar bellen en dan zien we wel verder. Ik heb daar echt helemaal geen problemen mee.

In hoeverre denkt u dat er al sprake kan zijn van een complementair cultuurbeleid over de verschillende beleidsniveaus heen? Waar bevinden zich volgens u eventueel nog hiaten?

Men is daaraan bezig. Men is zoekende op dat vlak. Men wil nogal sterk gaan focussen op de regiowerking. Dat is ook nodig vind ik. Dat is een interessant tussen niveau. Daarnaast gaat men focussen op cultuurparticipatie. Dat zijn de twee dingen waar men gaat op inzetten. Ik denk dat dat de laatste jaren meer en meer lukt: hun rol als complementaire bestuurder met het lokale. Ze vinden steeds meer en meer hun juiste plek. Regiowerking vinden wij als gemeente enorm belangrijk. Want op regionaal vlak kan je veel meer realiseren dan op provinciaal vlak. Samen met buurgemeentes initiatieven opzetten. Of samen een aankoop maken van iets. Provinciaal vlak is direct veel groter.

Samen communiceren om de cultuurparticipatie te verhogen binnen een regio is ook een heel belangrijke doelstelling. Vanaf januari 2008 wil men vanuit de dienst Cultuur cultuurregio's maken in Vlaams-Brabant, waarin ook jeugd heel sterk betrokken is. Die cultuurregio's zullen regio's zijn van een tiental gemeentes die op regelmatige basis gaan samen zitten en met ondermeer als voornaamste doelstelling de cultuurparticipatie verhogen. Voor steden en gemeentes kan dit volgens Filip Libin ook een ondersteuning betekenen voor de lokale beleidsplannen. Het aantal regio's wordt wellicht mee bepaald door het budget dat hiervoor kan vrijgemaakt worden. Is dat niet vreemd? Wat is uw opvatting hierover?

Inderdaad. Dat zijn de pragmatische dingen die nu eenmaal meespelen. Men wil ook, als men voor die regiowerking kiest, er voluit voor gaan. Dus ook personeel opzetten. Dat is de reden. Acht regio's betekent acht mensen die je hiervoor moet financieren. Zij zeggen misschien ook: dat kunnen we niet aan. Ik denk ook dat je regio's niet te klein moet maken. Ik denk een vijftal regio's. Dat is het grote probleem en men zit daar al jaren mee. Die regiowerking is ook voor een stuk van onderuit gegroeid. En de provincie wilt dat nu gaan structureren. Maar je hebt regiowerking van jeugd, sport, enzovoort. Die hebben allemaal min of meer een andere regiowerking van onderuit gegroeid. Dat is op zich heel goed. Maar als je wilt dat allemaal op elkaar afstemmen, dan kom je natuurlijk wel in de problemen dat sommige regio's misschien een beetje moeten gaan veranderen. En dat is niet zo makkelijk. Daar heeft men ook wat schrik voor. Maar dat is een beetje blutsen met de builen. Het is goed om goed afgebakende regio's te hebben. Het nadeel is dat het misschien wat geforceerd is. Maar als ik nu met iemand uit een andere regio iets wil op zetten, dan houdt niets mij tegen. Dus je moet niet teveel met oogkleppen naar die regio's kijken. Je moet dat gebruiken.

De financiële werkingsmiddelen worden vanaf het tweede jaar ook voor een stuk verhaald op de steden en gemeenten.

Dat wist ik nog niet. Maar dat is wel vrij logisch. Het blijft wel oppassen dat de druk op de gemeenten niet verhoogt. De provincie heeft ook zijn middelen en moet dus niet proberen alles te recuperen op de kap van de gemeenten. De provincie moet dus zijn evenwicht hier opnieuw zoeken.

Hoe verloopt het overleg met andere cultuurbeleidscoördinatoren?

Dat loopt niet zo goed eigenlijk. Er zijn er hier en daar die dat doen. Spontaan. Maar daarom zou het ook beter zijn dat die regio's er komen. Dan zou het ook duidelijker zijn: daar kan het overleg gebeuren. Wij als Kortenberg zitten wat bij Leuven. Af en toe nemen zij het initiatief, maar dat is niet structureel. Af en toe komen we samen maar het zou wel structureel mogen gebeuren. Daar vind ik ook dat de provincie een voortrekker moeten zijn.

Steven Dusoleil, cultuurbeleidscoördinator uit Leuven, was niet zo happig voor zo'n overlegstructuur. Zij hebben reeds contacten met andere cultuurbeleidsactoren van andere steden. Leuven vormt een dusdanige grote speler binnen Vlaams-Brabant. Als er dan toch overleg zou gebeuren, dan diende dat volgens hem best rond thema's te gebeuren om voorsnog een draagvlak voor deze gesprekken te creëren.

De situatie van Leuven is compleet verschillend met die van rond Leuven. Het hoeft niet persé vanuit de cultuurbeleidscoördinatoren te komen. Samenwerkingsverbanden tussen Leuven en buurgemeentes zou wel daar rond kunnen opgestart worden. Dat bestaat nu al rond de erfgoeddag. Leuven neemt het initiatief met een grote folder en zij stellen dan de vraag aan buurgemeentes: doen

jullie ook iets? Dan nemen zij het op in hun folder. Dat is een kleine moeite voor hen, maar dat is mooi meegenomen voor ons als kleine gemeenten om in hun communicatie te zitten. Ik vind dat zij daar hun rol nog veel sterker zouden moeten spelen. Ik vind het nogal gemakkelijk om te zeggen: wij zijn nogal verschillend, dus wij hebben dat overleg niet nodig. Maar ze moeten denken aan: wat is het doel van hun cultuur? Cultuurparticipatie: zoveel mogelijk mensen laten deelnemen aan cultuur. Dan weet Leuven dat er sowieso blinde vlekken zijn rond Leuven, waar mensen niet tot in Leuven geraken. Dan is het ook hun verantwoordelijk voor de mensen die niet tot in Leuven geraken, om de spelers ter plekke dan initiatieven op te zetten. Dus zullen zij geen vragende partij zijn, want dat betekent terug extra werk. Maar ik vind het wel voor een stuk de verantwoordelijkheid van een centrumstad om de regio rond cultuurparticipatie te bedienen. Natuurlijk loopt hun abonnementen van de cultuurcentra vol. Maar ze kunnen dan ook buiten Leuven trekken. Voor jeugdprogrammatie: Leuven ervaart een enorme druk van al die scholen in Leuven die voorstellingen willen bijwonen. Dat kan je niet verder uitbreiden. Laat dan de jeugdprogrammatoren mee prospectie doen voor de buurgemeentes en laat ons een programmatie opstarten waar die deelgemeenten kunnen meehelpen. Dan spelen zij hun rol vanuit Leuven naar de regio's, als cultuurspreider. Ik vind dat ze nogal sterk op hun eigen stad gericht zijn.

Er is voor cultuurbeleidscoördinatoren geen specifiek steunpunt of een eigen belangenbehartiger. Vindt u dit een gemis?

We moeten ook zien dat we niet teveel structuren en organisaties creëren. Dat kost ook allemaal weer geld. Je hebt inderdaad voor gemeenschapscentra een belangenbehartiger. Voor hen is dat ook anders. Dat zijn instellingen. Ze hebben ook juridische en dergelijke belangen te verdedigen. Wij staan niet voor een instelling. Wij zijn ambtenaren die moeten coördineren. Om voor ons nog eens een belangenbehartiger op te starten, vind ik wat overdreven. Wat er nu is, vind ik voldoende.

In welke mate wordt er gepoogd het lokale culturele werkveld in kaart te brengen en voeling te krijgen met het informele circuit?

Dat blijft een pijnpunt in de cultuurraden om die te bereiken. Dat is ook gewoon niet simpel. Dat is de man in de straat, dat is eender wie. Het komt er op aan om je als gemeentebestuur zo toegankelijk mogelijk open te stellen. En daar is nog wel werk aan de winkel. Dan kan eender wie hier binnen lopen en zijn problemen aankaarten. Dan moet je ook niet rekenen op die cultuur- en sportraden. Daar zitten wel individuele deskundigen in, maar dat zijn wel de structuren van de vaste waarden. Op zich moet je dus je hiervan bewust zijn. Maar dat doet geen afbreuk aan de zinvolheid van de cultuurraad. Als daar mensen inzitten die goed kunnen nadenken, dan verhoogt dat het draagvlak van het cultuurbeleid.

Daarom denk ik dat de cultuurraad niet mag vasthouden aan de klassieke manier van werken. Vergaderen, er komt een punt op de agenda, we bespreken dat. Ze moeten zoeken naar nieuwe initiatieven. Wij hebben vanuit de gemeente het initiatief genomen om een verenigingscafé te organiseren. Dat is een methodiek waar je een hoop andere mensen kan bereiken en aan het woord laten, die normaal in de cultuur- of sportraad niets te zeggen hebben omdat ze er niet in zitten. Als er een issue op tafel ligt, dan moet je je afvragen: wat is de beste manier om hier een advies voor op te maken? Kunnen we dat met deze groep of moeten we deskundigen hiervoor contacteren? Moeten we een inspraakinitiatief organiseren? Dat vraagt natuurlijk inspanningen: dat is niet zo makkelijk en evident. Maar op die manier kan je wel de cultuurraad doen werken, als je durft afstappen van de klassieke manier van vergaderen. Wij zijn er ook voor een stuk om hen hier in te stimuleren om dit te doen.

Zijn er popgroepen aangesloten bij de cultuurraad?

Nee, maar wat is de cultuurraad? Je hebt algemene raad van pakweg 150 verenigingen en dan 15 mensen voor het bestuur. Die kleine groep. Daar hebben we nu voorzien dat er twee afvaardigingen zijn vanuit de amateurkunsten. Dat kan iemand zijn die met pop- en rockmuziek bezig is. Maar dat is nog niet zeker.

Bij het lokaal cultuurbeleid staat participatie en overleg met de burger centraal. Hoe poogt u op lokaal vlak te polsen naar de noden en behoeften bij amateurkunstenaars - en in het bijzonder amateurmuzikanten?

Via de jeugddienst is er een initiatief voor inspraak van jongeren. Ik ben er niet precies goed van op de hoogte hoe het op dit moment is. Maar via dat kanaal zou het kunnen. Daarnaast hebben we twee initiatieven in Kortenberg. Dat is Kortrock: dat een beetje fungeert als spreekbuis. Ze hebben laatste ook een rockrally gedaan. Zij horen signalen dat ze aan ons kunnen doorgeven. Daarnaast hebben

we ook @propo: een pop- en rokschool, waar ik contact heb met de voorzitter. Die kan mij ook signalen doorgeven. Het is veeleer op die manier dat het tot bij mij komt, dan dat ik zelf het veld bevrage. Soms komt hier wel eens iemand informeren over repetitieruimten. Maar het is veeleer met intermediaire initiatieven. Eigenlijk zouden we misschien nog meer structureel moeten verankeren. Beide organisaties zitten ook in de jeugdraad, maar niet in de cultuurraad.

Pop is op provinciaal gecentreerd bij de Jeugddienst. Op lokaal niveau komt het lokaal popbeleid soms voor bij de cultuurdienst, maar evenzeer in sommige steden of gemeenten bij de jeugddienst. Is er bij jullie een strikte scheiding?

Het is onbewust zo gebeurd dat deze organisaties in de jeugdraad zitten en niet in de cultuurraad. Maar het is zeker niet zo dat we zeggen dat we dit strikt scheiden. We maken in Kortenbergh ook een vrijetijdspan en daar zitten de verschillende dingen ook in. Dan is het niet heel strikt gescheiden.

Op lokaal niveau wordt er geluisterd naar de specifieke noden van amateurkunstenaars- waaronder ook amateurmuzikanten. Maar vaak is de participatie tijdens het opstellen van het cultuurbeleidsplan hoger, dan bij de uitvoering ervan. Hoe denkt u de participanten op slechtouw te kunnen nemen bij de uitvoering?

Dat vind ik inderdaad enorm belangrijk. Ik zou het beter vinden dat we soms iets minder tijd stoppen in de opmaak van het grootschalige beleidsplan. Want uiteindelijk is de opmaak van een zesjarenplan het vastleggen van het bestuur: wat zijn de mogelijkheden? Daar is de inbreng interessant. Maar het is bij de uitwerking dat hun inbreng veel interessanter is. Want dan worden de punten en komma's bediscussieerd. De acties worden dan vastgelegd. Voor de doelstelling 'levenslang leren' hebben we een vormingsplatform waar we twee maal per jaar mee samenkomen. Daar worden de dingen nog verder uitgeklaard waar de noden zijn. Een muziekoverleg kan ook. Het idee is er al lang, maar het komt maar niet van de grond. We hebben heel wat muziekactoren: fanfares, @propo,... Een heel divers aanbod. We zouden ze minstens twee maal per jaar willen uitnodigen om samen aan tafel te zitten. Onze rol is mensen rol de tafel brengen en zien wat er dan naar boven komt. En daar mee gaan werken. We zitten misschien met heel gemeenschappelijke noden: misschien kunnen we met groepen hier aan werken. Ik wil hier veel meer investeren in structurele samenwerking en inspraak. Inspraak is nogal vrijblijvend. Maar we willen samenwerking aanmoedigen. Het is samen zoeken naar oplossingen en samen aanpakken.

Bart Caron zei in een interview over de inspraak bij het opstellen van het lokaal cultuurbeleidsplan: "Hoe meer er ruzie wordt gemaakt en wordt gediscussieerd, hoe beter eigenlijk. In zekere zin is het proces, het nadenken over een mogelijk gemeentelijk cultuurbeleid, net zo belangrijk als de uitkomst." Gaat u akkoord met deze stelling, zo ja, in welke mate?

Voor een stuk wel. Het opmaken van een beleid is een vorm van een democratisch proces waar je mensen bij betreft. Het is nodig om mensen te betrekken bij het beleid om er voor te zorgen dat er geen kloof tussen burger en politiek ontstaat. Inderdaad is de uitkomst van minder belang, als er maar een betrokkenheid is met het gebeuren. Dat is zeker waar. Al blijft het misschien wat het probleem. Een partij wordt verkozen en heeft een idee hoe zij het gaan vormgeven. Als je de programma's leest, staat daar al in grote lijnen uitgestippeld wat men wil gaan doen. Dat is soms het probleem. Langs de ene kant wil je veel mensen betrekken en inspraak geven, maar aan de andere kant zijn de kaarten al voor een stuk gelegd. Dat vormt een moeilijkheid om mensen nog de mogelijkheid te geven om bij te sturen, wat de politiek reeds vorm heeft gegeven.

Zijn er in deze gemeente ook spanningen bij het opstellen van het beleidsplan tussen verschillende organisaties en personen die op de beleidskeuzes voor het volgende cultuurbeleidsplan willen wegen?

Er zijn wel spanningen, maar dit is eerder tussen de structuren en het bestuur. Die spanningen tussen cultuurraad en bestuur. Maar er zijn ook wat spanningen met deelgemeenten, daar merk je dat wel. Dat speelt ook mee bij het vormgeven van het beleid: wat krijgt Everbergh, Kortenbergh? Er zijn soms nog wat spanningen, jammer genoeg. Maar minder tussen de verenigingen. De enige spanning die ik de laatste tijd merk, is binnen de muzieksector: tussen de klassieke academie en het pop- en rockcircuit. Spanning is misschien een te groot woord. Die kwamen toen we vroegen om binnen de academie lokalen vrij te maken voor pop, dan was het snel van: je gaat die twee toch niet samen zetten. Toch vooral vanuit de academische opleiding. Die zagen het toch niet zo goed zitten.

Op provinciaal niveau krijgt de ondersteuning van (amateur)muzikanten een grote impuls vanuit de dienst 'Jeugd'. De provinciale jeugddienst van Vlaams-Brabant kiest ervoor om actief te werken rond het thema jongerencultuur. Bij het schrijven van het nieuwe cultuurbeleidsplan is men in enkele steden en gemeenten van plan om het hoofdstuk 'jeugd-cultuur' samen te schrijven, zodat beide plannen beter op elkaar afgestemd zijn. Binnen Kortenberg plannen jullie een vrijetijdsplan te schrijven. Marleen Platteau drukte me haar vrees uit voor teveel eenheidsworst. Een terechte vrees?

Daar zijn we ons heel sterk van bewust. Als je onze structuur van ons plan ziet, dan hebben we overkoepelende strategische doelstellingen die voor allemaal hetzelfde zijn. Onder zo'n strategische doelstelling hebben we een aantal gemeenschappelijke operationele doelstellingen. Dat zijn er maar één, twee. En dan hebben we een uitsplitsing: cultuur, jeugd, bibliotheek, senioren. Elk formuleert zijn eigen doelstellingen. Maar doordat je dat in één plan giet, wordt dat besproken en op een regiegroep gelezen: de jeugdconsulent, enzovoort. Je bent veel meer betrokken met wat iedereen schrijft. Dan krijg je automatisch synergie. Waardoor je gaat vermijden dat deze plannen naast elkaar komen te staan.

Is er voldoende ruimte om de plannen waarmee verenigingen in de loop van het jaar mee naar voren komen, om deze ook op te nemen in de actieplannen?

Ik denk 't wel. Één van onze peilers is focussen op allerlei vormen van communicatiekanalen nu nog veel te stroef en strak zijn. We willen veel meer digitale kanalen ook gebruiken: een nieuwsbrief waar we bijvoorbeeld alle verenigingen kunnen bereiken en hun mening vragen over een nieuw subsidiereglement. Wat in de cultuurraad voorligt, dat ontwerp kunnen doorsturen. Daar moeten we profiteren van de mogelijkheden die er vandaag zijn om met iedereen sneller te communiceren. Dan kan inderdaad iedereen zaken op de agenda en naar boven laten komen.

Ik zou graag wat dieper op de communicatie willen ingaan. Naast een informerende rol kan het gemeentebestuur amateurkunstenaars en organisaties ook bijstaan bij het voeren van communicatie en promotie. Worden bij jullie hiervoor gemeentelijke communicatiekanalen (website, gemeentelijk infoblad,...) ter beschikking gesteld?

Verenigingen kunnen van alle kanalen gebruik maken. Kortrock en @propo zijn beide een vereniging. Individuele muzikanten, dat komt helaas niet van de grond. Ook op onze website hebben ze een pagina, voornamelijk bedoeld voor de beeldende kunstenaars. Daar kunnen alle beeldende kunstenaars zich bekend maken: al hun informatie verschijnt dan samen. We hebben net juist de Week van de Amateurkunsten gehad. In het verlengde van de evaluatie zouden we hen ook kunnen vragen om van de gelegenheid gebruik te maken om de informatie uit het boekje voor de WAK ook op onze website te publiceren.

Worden amateurmuzikanten sterk betrokken bij de Week van de Amateurkunsten?

Ja, enorm. De Week van de Amateurkunsten is bedoeld voor alle kunsten. Dus Kortrockrally en zondag hadden we ook een freepodium: mensen die een stukje woord, toneel brachten. Om te zeggen: klassieke muzikanten iets minder. Via Kortrock was er wel veel georganiseerd. Ik denk dat we op dat vlak goed bezig zijn.

Binnen het Forum voor Amateurkunsten wordt gedacht dat gemeenten amateurkunstenaars wegwijs kunnen maken in het subsidielandschap en helpen bij het opmaken van subsidiedossiers, ook voor de provincie. Hoe staan jullie deze vorm van dienstverlening? Lijkt het volgens u zinvol?

Voor een stuk wel, maar voor een stuk ook niet. Als het gaat over literaire beurzen, dan bestaan er zoveel kanalen dat ik vind dat wij ons daar niet moeten in specialiseren. Maar wij moeten wel weten waar je hen naar door verwijst. Als hier kunstenaars komen en vragen stellen over het kunstenaarsstatuut, dan zeg ik: Kunstwerk(t), voilà. Ik kan hen een boekje geven. Daarvoor zijn die steunpunten er ook. Je kan je de vraag stellen: als wij dat allemaal moeten gaan uitleggen, waarom moeten die steunpunten er dan anders zijn? Maar wij moeten heel goed deze steunpunten kennen en misschien wat eerstelijns vragen kunnen beantwoorden. Maar daarnaast vind ik wel dat we ze wel moeten doorverwijzen.

Die doorverwijzing is heel belangrijk. Wat popmuziek betreft, hoor ik van andere actoren dat vaak éénzelfde dossiers op verschillende niveaus wordt ingediend: lokaal, provinciaal tot zelfs Europees.

We krijgen ook vragen van verenigingen die hier subsidies komen vragen. Maar moet ik soms zeggen: daarvoor kan je hier niet terecht. Voor uw vraag ben je best bij het provinciale. Maar zo'n vragen krijg je zeker niet dagelijks.

Kan men dit louter op basis van indicatoren het succes afmeten van de acties? Professor Laermans stelt voor: "laat de lokale beleidsplannen vergezeld gaan van anonieme commentaren van bijvoorbeeld plaatselijke culturele actoren en je weet een pak meer." Hierdoor wordt de visie van die mensen meer publiek zichtbaar, waardoor er ook meer blijvende aandacht voor het beleidsplan van uit gaat. In welke mate gaat u akkoord met dit voorstel?

Die anonieme commentaren kunnen alle kanten op gaan. Het is geen enkel om deze gemeente tien mensen die vinden het beleid compleet afbreken waar men mee bezig is. Dat is vaak ook vanuit een frustratie die ze hebben opgelopen. Maar je kan er even goed tien vinden die het beleid zullen ophemelen. Hoe je concreet die anonieme spelers moet selecteren, om te zorgen dat ze toch wat representatief zijn, lijkt mij geen simpele zaak.

We willen onze website vernieuwen en onze pagina's van vrije tijd. Ik geloof wel om daar een discussieforum te installeren, waar vrij gediscussieerd kan worden over waar we mee bezig zijn. Dat zeker en vast. Maar de evaluatie van die plannen is inderdaad een moeilijk punt. Is die gemeente goed bezig? Als wij iets organiseren, dan evalueren wij altijd het initiatief met de deelnemers. Ook voor de Week van de Amateurkunsten vragen we hen: was u daar tevreden over? Dat gesprek vind ik heel belangrijk, om te horen hoe we het eventueel anders kunnen doen. Maar algemeen commentaar is niet simpel. Ik heb daar geen schrik van, iedereen mag commentaar geven. Hoe meer er over gesproken wordt, hoe beter. Het zou misschien nog meer moeten kunnen dat mensen hier over spreken. Maar hoe je dit als meetinstrument kan gebruiken, dat weet ik niet zo goed.

Hebben jullie ook contact met de negen landelijke amateurkunstenorganisaties bij de uitwerking van het (nieuwe) cultuurbeleidsplan?

Met allemaal eigenlijk. Voor het verenigingscafé heb ik hun allemaal gecontacteerd om wat informatie op te sturen over hun organisatie. Dat ging heel vlot. Die sturen allemaal een pakket. Met Kunstwerk heb ik ook vaak contact, omdat we nogal veel met beeldende kunst bezig zijn. Maar ook met Opendoek, voor initiatief dat we dan uiteindelijk niet hebben verder gezet. Als we dat muziekoverleg gaan opstarten, dan denk ik dat ook wel met VLAMO zal contact hebben.

Overweegt u ook contact hiervoor met Poppunt?

Ja, met Poppunt ook. We hebben hun tijdschrift sowieso in de bibliotheek. Dat is heel gericht. Als ik met een bepaald probleem zou zitten, dan zou ik hen contacteren. Ik vind het belangrijke organisaties. Als die er niet zouden zitten. Daar wordt de knowhow opgebouwd rond een specifieke sector, die wij nooit kunnen opbouwen.

Concreet voor het geplande muziekoverleg in Kortenberg. Zou u ook overleg overwegen met een lokaal muziekcentrum als het Leuvense Het Depot of Noise Gate in Ternat?

Eerder met Het Depot. Ik heb er laatst nog met de verantwoordelijke van Kortrock over gesproken: in welke zijn contacten tussen Kortrock en Het Depot? Ik vind dat er eigenlijk een netwerk zou moeten zijn tussen bijvoorbeeld Kortrock en Het Depot, dé plek in Oost-Brabant voor pop- en rock. Die zou zijn antennes moeten hebben in jeugdhuizen en initiatieven als Kortrock. Maar dat is blijkbaar nog niet het geval. Vooral op vlak van communicatie zou het interessant kunnen zijn. Voor Kortrock is het moeilijkste: het publiek opbouwen. Als zij zouden kunnen profiteren van het publiek dat Het Depot opbouwt. Daar zitten zeker publiek tussen die interesse heeft om jong talent aan het werk te zien. Dan zakken die zeker ook af naar Kortenberg. Dat zijn geen afstanden. Daar schort het wel nog wat. Daar zou ik wel nog willen aan sleutelen.

Voor het vormingsplatform betrekken we ook enkele lokale spelers. Voor vorming is het een voordeel dat het thema vrij afgebakend is. Voor muziek ligt dat wat moeilijker. Naast fanfares heb je academies, popmuziek. Dan zijn die spelers ook veel diverser. Om dan tegen Het Depot te zeggen, kom maar af. Dat moet ik wel nog wat uitzoeken.

Zou u voor het muziekoverleg het initiatief tot overleg zelf nemen of zou u het overlaten aan Kortrock?

Dat zou ik zelf doen. In dat muziekplatform zou ik willen zien of we Het Depot daar niet kunnen bij betrekken. Het is tenslotte maar twee maal per jaar dat we samenkomen. Dat zijn ook geen ellenlange vergaderingen. Ik denk wel dat het interessant moet zijn. Wat we misschien moeten bekijken: misschien moeten we het overleg splitsen tussen fanfares en pop. Ik denk dat Het Depot weinig

boodschap heeft om samen te zitten met onze lokale fanfares. Dat moet ik nog eens zien. Ik denk ook wel dat het onze rol is. Je mag niet te veel verwachten van Kortrock: ze hebben al hun handen vol met het organiseren van hun eigen initiatief. Om dan nog eens te verwachten dat zij contact gaan opnemen met Het Depot? Mooi als ze het zelf zouden doen. Maar daar hebben wij als cultuurbeleidscoördinator wel een rol. Dat is de essentie van onze job: coördineren. Die helaas soms gedrukt wordt door andere regelingen.

Om tot een geïntegreerde beleidsvoering te komen, dienen samenwerking en complementariteit bevorderd te worden. Het Depot heeft vrij recent eerste contacten gehad met het Leuvense DKO en het ziet er naar uit dat er vanaf volgend jaar samen workshops zullen aangeboden worden. Hoe verloopt de relatie met het Deeltijds Kunstonderwijs in Kortenberg?

Als ik de directeur van de academie spreek, dan zegt zij wel dat zij dat evenwaardig vindt. Maar soms zijn dat wel mensen met een andere kijker. Wat vooral haar grootste struikelblok is, is dat de academische opleiding opgebouwd is uit zoveel jaren lessen. Dat vraagt een grote inspanning van die kinderen. Als je dan kijkt naar de pop- en rokschool. Als je na je eerste les buiten komt, dan kan je al iets spelen. Dat steekt misschien de ogen uit voor kinderen binnen het DKO. Elke week hun notenleer volgen. Zij willen misschien ook wel het korte gewin. Dat is haar grootste vrees denk ik. Voor de rest staat zij daar wel open voor. Misschien kan een samenwerking wel. Maar daarom zou ik hen graag samenbrengen in een overleg en laat ze het maar zelf zeggen. De popschool zal misschien zeggen: waarom kunnen we niet bepaalde dingen rond percussie samen doen?

U zou heel graag vanuit de gemeente Kortenberg een regierol spelen?

Ja. Maar ik ga niet proberen iets uit de grond te stampen, als dat niet leeft bij hen. Mijn verantwoordelijk is om hen minstens twee maal per jaar samen aan de tafel te brengen om hier over te praten. Als daar dingen uitkomen, waar wij wel moeten aan trekken, dan willen wij dat wel overwegen. Ik heb genoeg geleerd om niet te trekken aan dingen, waar ik zelf van overtuigd ben, maar dat niet leeft bij de lokale actoren. Daar moet je geen energie insteken. Het draagvlak voor acties is heel belangrijk.

Kan de gemeente een regierol op zich nemen door bijvoorbeeld leegstaande lokalen van het Deeltijds Kunstonderwijs te gebruiken voor repetitieruimtes?

Volgens mij wel. We hebben daar de perfecte infrastructuur voor. Het is wel: beide spelen zich af in de vrijetijdssfeer. Er is soms les tot negen uur van bepaalde instrumenten. De woensdagnamiddag, het drukste moment: dan zal het niet evident zijn om dan nog eens repetitieruimtes te voorzien. Dat moet eens bekeken worden. Maar ik vrees daar ook dat de directeur wat terughoudend zal zijn.

Gisteren werd in de beleidsnota heel expliciet gezegd over pop en rock, @propo, dat ze daar ook inspanningen voor zouden doen. Men wil ook niet academische muzikleerlingen kansen geven. Daarbij wordt gedacht aan schoolinfrastructuur. Ik denk dat de muziekacademie al vrij vol zit. Maar we hebben hier scholen genoeg staan, die na vier uur leegstaan. Nu gebruikt @propo al gebruik van lokalen binnen het gemeenschapsonderwijs, waar ze stevige huur voor moeten betalen. Terwijl in de gemeentelijke scholen kan dat heel wat makkelijker.

Vaak wordt het voorstel om leegstaande scholen te gebruiken afgekaatst met het argument dat de verwarming, de elektriciteit, ... niet aan staat. Ook dat steeds iemand dient te zijn voor te openen en te sluiten.

Dat is inderdaad een probleem, maar dat kan wel opgelost worden. Zo'n praktische problemen moeten dan bekeken worden. Het lijkt me niet makkelijk om daar nog eens personeel te gaan opzetten als toezichthouder. Het is niet evident in scholen. Directeurs zijn niet steeds happig om lokalen open te stellen. Dat zal heel strikt moeten opgevolgd worden.

Voor Kortrock specifiek. Zou een samenwerking tussen verschillende popinitiatieven niet meer slagkracht geven? Bijvoorbeeld de winnaars van ondermeer Kortrock krijgen de kans om in Meise dan opnames te maken.

Ik denk dat intergemeentelijke samenwerkingen op dat vlak wel een mogelijke oplossing zijn. Anderzijds denk ik dat het misschien meer de taak is van de provincie om het sowieso te coördineren. Ik vind dat ze die rol nog meer kunnen spelen. Te coördineren wat er lokaal leeft. Want zij hebben ook hun provinciaal concours. Wie daar boven uit steekt, lijkt me logisch om die groepen demokansen te geven. Dat is iets dat Kortrock bijvoorbeeld niet aan kan.

Worden intergemeentelijke samenwerkingsverbanden hard aangemoedigd?

Meer en meer! Ik geloof daar ook heel sterk in. We hebben nu eind van de maand een overleg over erfgoed. Vooral de sectoren waar je als stad of gemeente te klein bent om een rol te kunnen gaan spelen, zijn samenwerkingen uitstekend. Pop- en rockmuziek zijn ook een niche in het Vlaamse landschap, waar je zou kunnen inzetten op intergemeentelijke samenwerkingen. Daarom vind ik ook die regiowerking van de provincie zo belangrijk. Dat kan ook de voedingsbodem vormen voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

Wordt de coördinatie vanuit provinciaal niveau niet vaak als een bemoeienis ervaren op lokaal niveau?

De provincie heeft hun taak: de coördinatie van het bovenlokale. Ik ben niet iemand die dit snel als een bedreiging ervaar. Ik ben wel te vinden voor een verdeling van de taken.

Tot slot, hoe interpreteert u de doorgevoerde wijzingen in het decreet lokaal cultuurbeleid om de planlast te verminderen?

Eerlijk gezegd merk ik er niet zoveel van. We maken dus gewoon terug een plan. We maken een vrijetijdsplan: dat vind ik wel een stap voorwaarts. Maar die decreetswijzingen over het indienen van die actieplannen,... we maken toch uiteindelijk nog die actieplannen. Het is vooral wel een wijziging bij mezelf zijn. Mijn plan gaat veel dunner zijn. Ik ga veel minder doelstellingen formuleren. Ik heb geleerd uit het vorige plan.

Welke aanpassingen zou u zelf nog overwegen als u de kans hiertoe zou hebben?

Neen, niet direct. Ik ervaar het niet als een keurslijf. Ik vind dat we perfect ons ding kunnen doen. Het enige waar wij wat mee zaten, wat de afstemming tussen de verschillende sectoren en de verwarring over de indiendata. Als dat nog beter zou afgestemd zijn. Die 1 euro-subsidie zou nu naar gemeenschapsvorming gaan. Ik vind dat een goede zaak.

Ik zou u willen bedanken voor het boeiende interview.

Sandra Denis	
Stafmedewerkster Cultuur Lokaal	
10 mei 2007 te Brussel	Totale duur: 1u. 23m.02s.

Ik zit in mijn laatste jaar communicatiewetenschappen. In het kader van mijn eindverhandeling voer ik een onderzoek naar de lokale ondersteuning van (amateur)popmuzikanten. Hierbij analyseer ik in hoofdzaak de communicatieve component binnen lokaal cultuurbeleid, waaronder de inspraak- en overlegstructuren.

Ik heb daartoe gekozen voor een veldanalyse in een viertal steden en gemeenten in Vlaams-Brabant, met name Leuven, Halle, Ternat en Kortenberg. Aan de hand van een onderzoek naar de communicatie en samenwerking tussen de lokale cultuurbeleidsactoren poog ik knelpunten op te sporen om vooralsnog nodig enkele aanbevelingen te formuleren voor het nieuwe cultuurbeleidsplan.

Voor dit interview zou ik u graag eerst zowel enkele vragen stellen over het decreet lokaal cultuurbeleid, als ook de uitvoering op lokaal niveau. Voorts zou ik vragen willen stellen naar de communicatieve component binnen lokaal cultuurbeleid, waaronder de inspraak- en overlegstructuren, en de mogelijke ondersteuning van popmuzikanten binnen het gegeven van een complementair en geïntegreerd cultuurbeleid over de verschillende beleidsdomeinen heen.

Misschien een wat vervelende vraag om met de deur in het huis te vallen. De recente wijzigingen aan het decreet lokaal cultuurbeleid hadden als doelstelling de vermindering van de planlast. Tijdens mijn gesprekken met vier cultuurbeleidscoördinatoren kreeg ik overal hetzelfde verhaal te horen: op de integratie van het cultuurcentrum en de bibliotheek na is de planlast voor hen vooralsnog weinig verminderd. Hoe interpreteert u dit? Zijn deze opmerkingen terecht volgens u?

Dat komt omdat je het natuurlijk aan de cultuurbeleidscoördinatoren hebt gevraagd. Die blijven daar mee zitten. Dat is natuurlijk ook hun taak. Maar naar cultuurcentra en bibliotheken valt natuurlijk een last weg. Ik kan me voorstellen dat zij vinden dat er weinig veranderd is, omdat zij met die plannen overblijven. Maar als je kijkt op gemeentelijk vlak, dan vallen er twee plannen weg en zijn er dus twee personeelsleden minder die dus extra energie moeten steken in dat plan. Natuurlijk zijn de directeur van het cultuurcentrum en de bibliothecaris betrokken bij dat plan, maar het blijft bij overleg en een aantal dingen kort uit te werken. Maar die hebben niet de verantwoordelijkheid over het geheel van dat plan. Voor hen vermindert het dus wel. Ik denk dat daar de vermindering van de planlast ligt en niet zozeer bij de cultuurbeleidscoördinator. Maar het plannen is net de essentie van een cultuurbeleidscoördinator. Het is een soort van manager. Strategisch plannen is één van de elementen van management. Dat plannen zou voor hem geen extra last mogen zijn. Het is niet voor niets dat de cultuurbeleidscoördinatoren in het managementteam zitten van een gemeente. Ik kan niet zeggen dat zij daar een last van hebben; het is een stuk van hun job. Voor een bibliothecaris en een directeur van een cultuurcentrum is dat ook wel, maar die zitten meer op een operationeel niveau.

Bijna alle bevraagde cultuurbeleidscoördinatoren vinden zowel het cultuurbeleidsplan als de actieplannen uitstekende beleidsinstrumenten. Spiritvolksvertegenwoordiger, Bart Caron, zei me over de planlast vermindering tevens: "Maar ik merk ook dat zowel de administratie als lokale mensen niet verder willen gaan. Ze willen nog een aantal ankerpunten overhebben!" Klopt dit?

Vroeger was het zo, de tijd voor de cultuurbeleidsplannen: dan had je een typische cyclus in een gemeente. Ik heb ook in een gemeente gewerkt. Dat loopt parallel met andere. Wat was dat? We werden gevraagd in de loop van de grote vakantie om begrotingsvoorstellen te doen. Hoeveel geld heb je volgend jaar nodig? Die concrete vraag moesten we beantwoorden en binnen brengen. Maar natuurlijk, dat zuig je niet zomaar uit je duim. Je maakt al eens een evaluatie op: waar sta je, wat wil je volgend jaar doen? Eigenlijk was dat een planning, vrij operationeel, dat je toch één keer per jaar moest doen. Ik was daar in de grote vakantie bezig met een stand van zaken op te maken en te plannen voor het volgend jaar.

Nu is er dat kader van het cultuurbeleidsplan. Het strategisch plannen op lange termijn wordt geconcentreerd in het eerste planningsjaar. Maar dat maakt het kader vastligt. Je vertrekt niet van nul want een aantal beslissingen zijn al genomen. Dus dat maakt dat je op dat ogenblik wanneer je de planning voor het volgend werkjaar moet gaan vastleggen, dat je toch vertrekt vanuit die stevige basis, het cultuurbeleidsplan. Punt één: dat maakt ook dat de rode draad veel duidelijker aanwezig is voor jezelf. Ten tweede, wat je zelf plant, dat daar linken zijn met de andere culturele beleidsdomeinen. Ik denk dat men daar op het terrein wel winst uit haalt. Ik denk ook wel dat men dat beseft. Zeker de mensen die daarvoor ook al in dienst waren en hiermee bezig waren. Maar heel veel mensen zijn nu pas in dienst gekomen en die zullen die vergelijking niet kunnen maken.

Welke wijzingen staan er voor het decreet lokaal cultuurbeleid nog op til? Marleen Platteau, cultuurbeleidscoördinator uit Ternat, vreest voor terug een meer projectmatige invulling van het beleid en de toekenning van subsidies. Welke richting wil men verder uit gaan met het decreet?

Er is nu een decreetswijziging op komst en dat komt voor een stuk tegemoet. Er zijn wel een aantal heikele punten die een oplossing zoeken. Dan denk ik aan de variabele subsidies van de cultuurcentra. Dat krijgt nu een oplossing.

Wat betreft de cultuurcentra, dat subsidiesysteem was niet echt een verfijnd systeem. Met heel veel haken en ogen. Actieve en dynamische cultuurcentra werden beloond, dat was positief. Maar dat was een beetje pervers, omdat het in één keer voor zoveel jaren werd vastgelegd. Dat bevorderde voor mij ook de verschillende snelheden in de cultuurcentra. Want zij die goed werkten en veel middelen kregen van de gemeente, werden daar nog eens in bevestigd. Dat was toch wel iets waar men beter over had moeten nadenken. Maar nu wordt de basissubsidie in zijn geheel verhoogd. En de rest gebeurt op basis van dossiers. Dat vertrekt dat projectmatige. Ik weet niet op dit op zich negatief is. Aan alles zijn goede en slechte kanten. Het is natuurlijk wel dat wie een goed dossier kan samenstellen, meer kans heeft op geld. Bon, dat is het mindere van de zaak. Maar aan de andere kant geeft dat ook een dynamiek aan cultuurcentra om een aantal zaken te ontwikkelen. En op verschillende tijdstippen te doen. Het projectmatige is niet helemaal zo voor de cultuurcentra. Want voor zover ik daar nu zicht op heb: wat is er nu gevraagd wordt, is een grotere aandacht voor lokaal talent zodat ze op een meer structurele manier aan bod komen. Ik weet niet in hoeverre zoiets projectmatig is. Dat kan zijn dat je als cultuurcentra daar een project rond maakt. Maar het kan ook zo zijn dat het ingebed is in de werking van een cultuurcentrum en dat dit meer structureel is. Ik denk ook dat het decreet dit structureel bedoeld. Wat niet belet dat je dat met projectjes kan versterken. Ook een ander punt is dat de cultuurcentra extra middelen kunnen krijgen als ze gesubsidieerde ensembles opneemt in hun programmatie. Het is dus niet alleen projectmatig.

Er zijn nog een aantal andere dingen waar ik met argusogen naar het decreet kijkt. Dat is vooral de positie van de cultuurbeleidscoördinator. Dat is geïnstalleerd en dat is een waarde gebleken in veel gemeenten. Maar in hoever gaat men op lange termijn eisen blijven stellen? We komen uit een periode dat dergelijke medewerkers met dat profiel in gemeenten aanwezig waren. Vroeger was er naast een cultuur- of gemeenschapscentrum ook een cultuurdienst. Dikwijls werd die bemand door een administratieve kracht. Met alle respect voor die mensen, maar die hadden niet de nodige basis om een beleid uit te bouwen. De kracht van dit decreet is dat men heeft gezegd: dat moeten toch mensen zijn die minimum op hetzelfde niveau staan (intellectueel en qua verloning) met de andere leidinggevende. Dat is juist de kracht van die functie. Ik hoop dat men dat kan behouden. Er zijn nog gemeenten met een cultuurdienst: ik zeg niet dat die mensen slecht werken, maar dat is eerder ondersteunend en ad hoc. Die zijn niet bezig met strategische planning en dat vind ik toch van een ander niveau. Daarvoor is het decreet lokaal cultuurbeleid denk ik niet.

Rond intergemeentelijke samenwerking misschien nog: het heeft misschien gezorgd voor de motor dat ze zijn gaan samenwerken. Maar ik heb daar een aantal bedenkingen bij. Er wordt nu gezegd dat het aangrenzende gemeenten moeten zijn met een sterke speler: bijvoorbeeld een stad of een gemeente met een cultuurcentrum. Maar bijvoorbeeld in de zuidelijke rand van Antwerpen is nu een samenwerking aan het groeien. Boom en Lier zitten meer in de rand van dit samenwerkingsverband. En Antwerpen is een te sterke speler. De stad is helemaal op zichzelf gericht. De gemeenten die vallen wat dat betreft wat uit de boot. Je krijgt ook een aantal thematische intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Gemeenten die over Vlaanderen verspreid liggen, maar met een gelijkaardig profiel, die zich rond een bepaald thema verzamelen. Ik denk bijvoorbeeld rond het thema van de stiltegebieden. Dat is een krachtig bindmiddel tussen die gemeenten en dat geeft frisse impulsen aan dat lokale cultuurbeleid. Ook in kleine plattelandsgemeenten. Maar ook daar kan je geen beroep op intergemeentelijk. Wat er nu zou moeten veranderd worden aan het decreet? Dat kan ik je niet zomaar zeggen, maar ik kan wel wijzen op een aantal zaken.

In hoever wordt gedacht om deze door u aangehaalde knelpunten binnen het decreet te implementeren?

Die laatste twee niet denk ik. Als ik spreek over intergemeentelijke samenwerkingen, dan weet ik dat er aan het kabinet hier naar wordt gevraagd. Maar in het voorstel dat nu voorligt, is tot op heden niet. Het is ook nog niet officieel. Maar ik denk dat de stem om het intergemeentelijk aan te passen op dit moment nog niet sterk genoeg klinkt. Als er daar in de toekomst nog vragen zouden komen, dan komen deze aanpassingen er misschien nog. Wat de cultuurbeleidscoördinator betreft: daar weet ik dat het een piste is geweest dat een tijdje heeft rondgezwefd. Maar dit is op dit moment niet actueel. We hebben dat eens besproken met Bart. Pas op! Vestig eerst die functie. Het is nog te vroeg. Misschien is het binnen een aantal jaren zodanig verworven dat het misschien niet meer nodig gaat zijn. Maar toen was het nog zo pril.

In sommige gemeenten wordt de cultuurbeleidscoördinator ook soms ingepast voor andere taken en functies. Marleen Platteau is naast cultuurbeleidscoördinator ook directeur voor het cultuurcentrum in Ternat.

Ze is dat eventjes ad interim. De lokale context speelt hard in zo'n zaken. Ternat is niet zo'n grote gemeente, maar heeft altijd sterk de culturele kaart getrokken. Maar er zijn gemeenten waar dat niet is. De vraag is ook: is dat nodig dat in alle gemeenten dat zo sterk speelt? Stel dat alle randgemeenten van Ternat ook zo'n sterk aanbod hebben. Je hebt natuurlijk diverse cultuurbeleidscoördinatoren: Leuven of Kortenberg zijn niet gelijk. Moet de cultuurbeleidscoördinator dan dezelfde taken doen? Nee. Maar zeker in landelijke gemeenten kan dat dus het organiseren van landelijke kermissen of braderijen zijn. Dat kan ook een meerwaarde creëren door er een culturele tint aan te koppelen. Belangrijk is dat cultuur verankerd is in de lokale gemeenschap en daar linken mee te leggen. In kleine gemeenten zal de functie misschien minder strategisch en theoretisch zijn en zal dat veel meer veldwerk inhouden. Is dat goed of is dat slecht? Dat moet de gemeente voor zichzelf uitmaken. Als dat relevant is voor die context. Ik wil daar geen oordeel over uitspreken.

Het decreet lokaal cultuurbeleid bestaat ruim vijf jaar. Bart Caron beschouwt het als een mijlpaal, maar spreekt over een tussenstap in plaats van een eindstation. Volgens hem zijn er nog te strakke regels over bibliotheken en cultuurcentra en moet er veel meer -zeker voor de centrumsteden- met convenanten gewerkt worden.

Dat werken met convenanten gaat nu komen.

Dus op middellange termijn moet de Vlaamse overheid opnieuw enkele dingen loslaten en de lokale besturen nog meer kansen geven. Hoe ziet u de toekomst in?

Er zijn verschillende trends en dat is één trend. Twintig, dertig jaar geleden was het lokale bestuur een standaard carrière bij het openbaar bestuur. Je startte als klerk, afgestudeerd van school. In de loop der jaren klomp je via examens op tot secretaris. Maar daar was geen sprake van deskundigen op een bepaald domein. De laatste twintig jaar hebben we een ander beeld gezien: jeugddeskundigen, sportdeskundigen, stedenbouwkundigen, enzovoort. Dat is evident geworden. Waar vroeger regels nodig waren om de kwaliteit te verbeteren, kan dat nu veel meer aan de gemeenten worden overgelaten. Ik vind dat op zich een logische evolutie. Ik denk dat het ook zo zal zijn.

In hoeverre denkt u dat de financiële ondersteuning van het cultuurbeleidsplan een rol heeft gespeeld bij de participatie van steden en gemeenten aan het lokaal cultuurdecreet? Of valt het enthousiasme veeleer te situeren in de kans om zélf het cultuurbeleid vorm te geven?

Beide denk ik eigenlijk. Steden hadden doorgaans al een cultuurcentrum en een bibliotheek natuurlijk ook. Die kregen daarvoor al centen van de Vlaamse Overheid. Het is logisch dat ze in het zelfde schuitje verder stapten. Terwijl ik aan het praten ben, ben ik ook aan het denken: er zijn dan twee of drie geweest die in eerste instantie niet ingestapt hebben. Die proberen nu wel aan te pikken: ik denk bijvoorbeeld aan Beveren en Lokeren. Die hebben de kans niet gegrepen. Ik denk dat de anderen het echt als een kans zagen om een sterker cultuurbeleid uit te bouwen vanuit de verschillende sectoren: de bibliotheek, de erfgoeddienst enzovoort. Men stond in verspreide slagorde op het terrein, maar men had eigenlijk wel door dat men samen moest werken en vertrekken vanuit de inwoners om een degelijk cultuurbeleid uit te bouwen. Dat komt ook niet uit het niets. Men ziet dat ook in andere beleidsdomeinen dat men het planmatiger gaat aanpakken. Ik denk dat men in de cultuursector zoiets had van: wanneer mogen wij? Dat decreet is ook niet ineens gekomen. Daar was al een tiental jaar een stelselmatige beweging aan de gang van 'wij willen ook plannen'. Ik zat in de jaren negentig ook in een gemeente. Ik herinner mij dat ik toen ook al teksten heb geschreven naar het bestuur. Dat had wel niet het statuut van een cultuurbeleidsplan en dat kwam ook niet in de gemeenteraad voor

goedkeuring. Maar de oefening om eens samen met de cultuurraad en de schepen na te denken van 'waar willen we naar toe?' werd hier en daar al wel gemaakt. Er was wel een gretigheid op een aantal plaatsen: eindelijk kunnen we dat doen. De plaatsen waar dat nog niet aanwezig was, daar speelde eerder de persoonlijke agenda's van cultuurmensen een rol en schepenen die van toeten nog blazen wisten en het aan zich lieten passeren.

De kans heeft zeker gespeeld in gemeenten waar al een traditie was. Maar dat neemt niet weg dat in heel veel andere gemeenten het financiële een grote rol heeft gespeeld. Dan spreek ik ook over die vele kleinere gemeenten die wel wat infrastructuur hadden, maar die niet voldeed aan de hogere normen om vroeger in te stappen in het decreet voor de cultuurcentra. Die hadden ook iets van: eindelijk krijgen we voor onze inspanning een vergoeding en kansen en geld en kunnen we iemand aanwerven die betaald wordt. Het heeft wel bevorderd dat men heeft gepoogd om aan de vrij lage eisen qua infrastructuur te beantwoorden om iemand aan te stellen. Je kan zeker niet stellen dat ze het alleen gedaan hebben voor het geld. Dat speelde wel een rol. Die grotere steden, die kregen al dat geld. Daar zal dat minder een rol hebben gespeeld.

In hoever denkt u dat er al sprake kan zijn van een complementair cultuurbeleid over de verschillende beleidsniveaus heen: met name op gemeenschaps, provinciaal en lokaal niveau? Waar bevinden zich volgens u eventueel nog hiaten?

Dat provinciaal niveau is nog een probleem. Ik denk dat Vlaams en stedelijk, gemeentelijk op elkaar inspelen. Ik denk dat een ondersteuning van de Vlaamse Gemeenschap een stimulans is om in de gemeenten iets te ontwikkelen. Ik denk niet dat het al op alle plaatsen verworven is, dat er aan cultuur moet gewerkt worden. De provincie is een probleem omdat ze via het decreet geen plaats krijgen en het is heel wisselend van provincie tot provincie wat zij opnemen. Ik ken nu zelf de provincie Antwerpen best, vanuit mijn oude functie en omdat ik er woon. Daar zie ik makkelijker wat er gebeurt. Als ik over Antwerpen spreek, dan nemen zij nog te weinig hun plaats in. Nochtans kunnen ze op diverse terreinen daar een rol spelen. Vlaams-Brabant is daarin iets actiever. Ik denk aan Breedbeeld dat ze een aantal malen hebben opgezet. Je merkt dat eenmaal de provincie zich wat terugtrekt, dat het allemaal wat in mekaar zakt. Ik denk ook aan het straattheaterfestival. Dat was een samenwerkingsverband tussen een aantal steden en gemeenten en de cultuurcentra. Telkens één weekend was er een straattheaterfestival op een verschillende locatie. Maar dat werd aangestuurd door één iemand, die was aangesteld door de provincie.

Een knelpunt volgens de geïnterviewde cultuurbeleidscoördinatoren was het gebrek aan een structureel overleg platform tussen de verschillende cultuurbeleidscoördinatoren in Vlaams-Brabant. En indien er al enig overleg was, dan was het volgens Elke De Cuyper, cultuurbeleidscoördinator van Halle, vrij theoretisch en miste het een band met de realiteit. Zijn jullie binnen Cultuur Lokaal zich bewust van dit knelpunt? Wat kan volgens u een oplossing zijn?

We zijn ons daar van bewust. Wat de provincie Antwerpen betreft, daar is spontaan van onderuit een informeel overleg gegroeid. Maar men stelde na verloop van tijd vast dat dit vooral in een klaagbarak ontaardde. En dan is aan Cultuur Lokaal de vraag gesteld naar ondersteuning. Ik heb dat dan opgenomen en telkens rond een thema gewerkt. Het laatste jaar zijn we niet samen gekomen in die constellatie, omdat we een cultuurbeleidsplanningsronde deden. Daar kwamen ze al in die groep samen, met aanvulling van anderen zoals de bibliothecaris. We gaan dit nu verder opnemen om bijvoorbeeld rond het thema gemeenschapsvorming te werken. Het is dus ook een beetje afhankelijk van elke provincie. Ik zou niet liever hebben dat de provincies een veel actievere rol daar gaan in spelen. Ik doe dat nu wel maar ik vraag mij af: moet ik dat wel doen? Dat is nu echt iets waar de provincie een meerwaarde kan in realiseren. Desnoods met uitnodiging van ons om rond een bepaald thema iets uit te werken. Het is niet dat ik dit volledig wil doorschuiven. Ik doe dat nu voor de provincie Antwerpen. Miek heeft al iets geprobeerd in Limburg, Kristien in Oost-Vlaanderen. Vanuit Vlaams-Brabant is die vraag nog niet gekomen. Dat is een behoefte aan de basis. Ik denk ook dat Cultuur Lokaal daar misschien in de toekomst meer aandacht moet aan besteden om een aantal van haar ideeën meer gelaagd door te geven. We hebben ons vroeger beperkt tot wat studiedagen, maar daarmee is de kous natuurlijk niet af.

Opvallend was het enthousiasme voor een structureel platform groter in kleinere steden en gemeenten zoals Halle, Ternat of Kortenberg. Vanuit de provinciehoofdstad was er iets meer terughoudendheid. Leuven heeft reeds een overleg met gelijkwaardige centrumsteden. Freek Rombouts drong aan dat Leuven misschien iets meer de voortrekker zou kunnen zijn voor een overlegplatform.

Als er een collega-groep is, een intervisie, dan is het de bedoeling dat men wat kan klagen, maar het gaat vooral om herkenbare verhalen te vinden. Dat weet ik niet dat Leuven steeds aanwezig moet zijn. Een intervisie rond een bepaald thema. Afhankelijk van het thema, kan je af en toe dan eens aandringen bij Leuven om aanwezig te zijn.

Wat Freek aanhaalt: Leuven heeft binnen zijn kleine regio een bepaalde rol om de andere gemeenten mee te nemen. Het is natuurlijk zo: Leuven is maar beperkt gefusioneerd. Daar zijn een aantal gemeenten rond Leuven, waarvan je de werking natuurlijk niet kan zien zonder Leuven mee te nemen. Er zullen een aantal thema's zijn waar er een structureel overleg tussen die gemeenten moet opgebouwd worden. Dat denk ik eerder: ga ik naar een intergemeentelijk samenwerkingsverband? Dat samenwerkingsverband kan afhankelijk van de ambities en wat daar speelt eventueel een juridische structuur te hebben. Dat intergemeentelijke kan wel voor bepaalde zaken lukken. Heeft Freek iets van thema's genoemd?

Hij sprak bijvoorbeeld over theatervoorstellingen voor scholen. Het aanbod binnen de stad Leuven zit bijna vol. Misschien kan hiervoor uitgeweken worden buiten Leuven.

Wat dat betreft, denk ik dat er een structureel overleg voor moet komen. Een aantal duidelijke afspraken hierrond maken. Dat is iets anders dan een intervisiegroep.

Marleen Platteau, cultuurbeleidscoördinator uit Ternat, wees me op het feit dat er specifiek voor cultuurbeleidscoördinatoren geen steunpunt of belangenhartiger is. Vindt u een autonoom steunpunt voor hen dan aangewezen?

Nee. We gaan naar een steunpunt samen met het VCOB. Ze heeft wel een punt als ze zegt dat er voor bibliotheken en cultuurcentra belangenbehartigers zijn. Maar ik vraag me af of er voor cultuurbeleidscoördinatoren een aparte belangenbehartiger moet zijn. Er is ook nog VVSG. Dus ik denk dat als het echt over belangenbehartiger gaat, dan kan VVSG daar zijn rol opnemen. Ik denk niet dat het zinvol is om nog een aparte op te richten. Maar dat neemt niet weg dat wij ook hier een rol te spelen hebben. Dat zal vooral afhangen waarover de klaagzang gaat. Maar ik denk dat het ook te maken heeft met het feit wat ik daarnet ook al zei: wij werken een aantal dingen vrij theoretisch uit. Soms wordt gezegd: wij zijn een waterhoofd met handen en voeten, maar de body ontbreekt. Dat wil zeggen: wij ontwikkelen als speerpuntfunctie een aantal theorieën en ideeën, maar we besteden in verhouding daarmee te weinig tijd aan de implementatie op het veld met zijn verschillende snelheden. Wij zijn bijvoorbeeld bezig over een thema als diversiteit. We organiseren bijvoorbeeld een studiedag en that's it. Daar zijn ook maar een beperkt aantal personen aanwezig. Ook niet iedereen heeft op die ene studiedag al het licht gezien. Maar doordat nog eens in de collega-groep te brengen of een workshop rond te organiseren krijgen die ideeën wel meer vorm en worden ze tastbaarder en haalbaarder. Ik denk als we daar meer aandacht aan gaan besteden, dan kan dit misschien wel deze opmerking ten goede komen. Ik ben wel blij te horen wat Marleen zegt. Dit sluit ook aan bij wat we zelf al langer weten.

Bart Caron zei me: Cultuur Lokaal weet precies wat leeft en waar de noden liggen. Hoe proberen jullie de voeling met het lokale culturele werkveld te behouden en optimaal te houden?

We zoeken die feedback natuurlijk zelf op. Een eerste punt is dat wij zelf uit de praktijk komen. Dat brengt mee dat je heel veel context kent; als je dingen hoort, kan je makkelijk plaatsen. We hebben dus allemaal een soort van veldgevoeligheid. Ik voel dat bij mezelf ook. Ik ben bijvoorbeeld bezig met werken rond erfgoed en dan kom ik in contact met andere steunpunten waar de mensen niet altijd uit de praktijk komen. Daar heb ik soms de reflex: mannekes, dat is echt niet haalbaar. Dat moet je echt vertalen. Door je eigen verleden en je eigen voortraject heb je een beter zicht wat iets in de praktijk betekent en of iets haalbaar is. Ten tweede door ons voortraject hebben we ook een heel breed netwerk. Daar onderhoud je ook contact mee. En door in de functie te zitten en door de collega-groepen begeleidt men ook de basiscursus. Er is ook veel plaats dat mensen uit hun praktijk vertellen en dat hoor ik dus ook. Dat zet je ook soms wel eens met je voeten terug op de grond. Met het traject cultuurbeleidsplanning is nu laatst veel aandacht gegaan naar evaluatie, waar we op gedrukt hebben dat ze kritisch moeten evalueren en daar komen ook een aantal dingen uit. Ik wil niet beweren dat we de perfectie zijn van veldgevoeligheid, maar ik denk dat we er zeker voor open staan.

Het cultuurbeleidsplanningstraject behelst drie dagen. Wat houden die precies in?

Ondersteuning op verschillende terreinen. Een eerste punt is dat we de eerste generatie van plannen gehad hebben en dat daar toch een aantal minpunten in werden aangeduid. Het was de bedoeling daar op te wijzen en aan te trekken. Één ervan was dat die situatieschetsen vrij betekenisloze

informatie was. Er was ook een SWOT-analyse, maar dat was heel veel balast. Daar hebben we nu op gedrukt om de beschrijving van wat er nu is: dat kan je opnemen, hoogstens in bijlage. Maar beperk je je in de situatieschets tot: wat betekent dit nu en welke lijnen geeft dit naar doelstellingen.

Ten tweede werd werk gemaakt van de interne coherentie van het plan. De situatieschets was één ding. Dan werd als het ware soms het hoofd leeggemaakt. Dan ging men een visie schrijven en daarna doelstellingen schrijven. Zo een aantal van die werkpunten waren er.

Men staat nu ook voor het gegeven dat het plan integraal moest zijn. En in een aantal gemeenten was er al volop overleg tussen de diensten. Maar wij hebben op de cursus ondervonden dat de bibliothecaris en de directeur in sommige gevallen voor de eerste keer samen zaten. Wij hebben tijdens de evaluatie vaak gehoord: het heeft ons samengebracht en gestimuleerd.

Vanaf 2008 zou men vanuit de provinciale cultuurdienst Vlaams-Brabant willen opdelen in een aantal cultuurregio's. Op regelmatige basis zouden deze steden en gemeenten samen zitten om de cultuurparticipatie te verhogen en onderling beter samen te werken. Wat is jullie houding tegenover de indeling van cultuurregio's? Draagt dit bij tot het creëren van een breder draagvlak voor het lokaal cultuurbeleid?

De plannen worden hierdoor niet veranderd. Die gaan al geschreven zijn. Misschien kan dit wel, als ik refereer naar dat voorbeeld van Kortenberg en Leuven. Misschien vanuit de cultuurregio kan gedacht worden: hoe kunnen we beter aanbod en vraag afstemmen? En welke rol kunnen verschillende steden en gemeenten hier een rol in spelen? Ik denk dat de cultuurregio hier kan op inspelen. Maar te zeggen: een groter draagvlak? Bij de bevolking. Daar zie ik de link niet. Ik denk eerder aan vraag en aanbod beter met mekaar afstemmen.

Ik denk ook dat een stad als Leuven een veel bredere programmatie heeft dan de randgemeente. Als je de bevolking van die regio in één pot gaat zien, dan ga je het bestaande publiek beter bedienen.

Maar misschien kan men vanuit de cultuurregio specifieke acties ondernemen naar doelgroepen. Dan zou je misschien een breder draagvlak kunnen creëren. Om je vraag te beantwoorden: het hangt af van wat de cultuurregio gaat doen. Als zij enkele vraag en aanbod zouden afstemmen, dan zal dat weinig veranderen qua breder draagvlak. Als zij samen projecten gaan opzetten, dan denk ik meer aan intergemeentelijke samenwerkingen en dan spreek je over iets anders dan cultuurregio's.

Uit het gesprek met Filip Libin van de provinciale Jeugddienst begreep ik dat het aantal cultuurregio's sterk afhangt van het bedrag dat vrijgemaakt kan worden. De provincie voorziet voor het eerste werkjaar financiële middelen om een lokale coördinator te bekostigen (vanaf het tweede werkjaar wordt een bijdrage gevraagd van de gemeenten). Is het vreemd dat financiële middelen in sterke mate dergelijk initiatief vorm geven?

Dat is mij niet vreemd. Zo werkt het helaas in de praktijk.

Men wil ook sterk jeugd betrekken bij deze cultuurregio's. Freek Rombouts, cultuurbeleidscoördinator uit Kortenberg, stelde dat het samenstellen van regio's niet zo eenvoudig is als het klinkt. In sommige steden en gemeenten is voor jeugd of toerisme reeds een regiowerking. Misschien komen deze niet volledig overeen met de cultuurregio's wat reeds nu organisch van onderuit gegroeid is en misschien dient er bijgevolg een keuze gemaakt te worden. Voorspelt u hier problemen?

Is het zo dat er zou een keuze gemaakt moeten worden? Los van het feit van dat de regio's samenvallen of niet, krijg je een verkokering. Voor jeugd, toerisme en cultuur: vaak zijn het in kleine gemeenten andere mensen die dat doen. Dus lijkt het me naar praktische werkbaarheid geen probleem. Maar een aandachtspunt is dat er genoeg linken moeten worden gelegd. Dat dient niet in alles zo te zijn, maar hiermee wordt vermeden dat men weer naast elkaar gaan werken en dat het door de provincie wordt versterkt. Of deze regio's nu 100% samen vallen of niet, ik weet niet of er daar een probleem is. Het gaat misschien het net bevorderen dat alles meer in elkaar gaat haken.

Steven Dusoleil stelde vrij lyrisch: "cultuur is communicatie". Hoe belangrijk vindt u communicatie om bijvoorbeeld de cultuurparticipatie te verhogen? Met andere woorden: het communiceren vanuit steden en gemeenten naar verenigingen en individuen.

Communicatie is heel breed. Als het gaat over communicatie in de zin van informatieverspreiding, dan is dat een stap. Maar behoort publiekswerking ook tot communicatie? Een aanbod alleen gaat niet doen. Afhankelijk van je doelstelling moet je daar de publiekswerking op afstemmen. Het alleen laten weten is volgens mij niet voldoende. Afhankelijk van wat je wil bereiken, moet je daar andere zaken aan toevoegen: toeleidingsactiviteiten, doelgroepwerking of meer algemeen werken op vorming zonder dat dit gekoppeld is aan het aanbod. Dus ik denk dat je daar een gelaagdheid in moet doen.

Enkel brochures maken of het op de website plaatsen, dat zal voor een stuk voor het publiek voldoende zijn. Voor zij die gewend zijn om te komen. Maar als het daartoe beperkt blijft, dan vergeet je een grote groep. Als men intergemeentelijk gaan samenwerken en men beperkt dit tot een gemeenschappelijke brochure of een website: dat is het niet.

U sprak zojuist over gelaagdheid in het communiceren. Zowel in Leuven als Ternat is men intensief bezig met het ontwerpen van een brochure. Marleen Platteau wil een duidelijk overzicht van de lokale cultuur: als je mensen keuzes wil laten maken uit het aanbod, dan moet je goed communiceren volgens hen. Wordt het communiceren van een helder aanbod misschien binnen het nieuwe cultuurbeleidsplan in veel steden en gemeenten een prioriteit?

Absoluut. Dan bedoel ik echt: gelaagd communiceren. Er lag hier toevallig deze morgen een brief van De Singel. Die hebben natuurlijk een heel breed aanbod. En er zijn ook scholen die daar uit kiezen en na de schooluren daar naar toe gaan. Maar ik heb zelf ondervonden dat het niet makkelijk is om te bepalen wat voor jongeren geschikt is. Ik heb zelf kinderen en ik probeer hen wel een tip te geven, maar ik weet niet steeds of dat hen zal aanspreken. Vandaag of morgen heeft De Singel een persconferentie waar ze de programmatie voorstellen. Maar volgende week nodigen ze de scholen bijvoorbeeld uit om aan te geven wat uit hun aanbod geschikt is voor jongeren. Dat vind ik een perfect voorbeeld van. Dat vind ik grandioos. Dat geeft vastheid, een basis of een zekerheid. Niets is zo erg als te vaag communiceren. Als mensen naar een voorstelling komen en ze merken dat ze daar niet op hun plaats zitten: niets is zo erg. Je mag natuurlijk ook je publiek niet onderschatten.

Van De Singel weet ik dat ze een dans aanbod hebben: ze hebben ook jonge makers de kans gegeven en dat zal experimenteel zijn. Als je daar naar toe gaat en het is wat raar: dan moet je ergens niet verschieten, want het was impliciet zo ergens aangekondigd. Gelaagde communicatie dus echt wel noodzakelijk.

Marleen doelt misschien ook nog op een ander aspect: je moet een ander taalgebruik hanteren voor verschillende doelgroepen als je hen aanspreekt. En dat je soms specifieke kanalen gebruikt: senioren zijn nog soms sterk verankerd in het verenigingsleven. Omwille van de veiligheid blijven ze sterk rond die verenigingen. Je kan dus tickets samen met die verenigingen verspreiden. Dat is ook een vorm van gelaagde communicatie. Kansarmen is ook nog zo één van die doelgroepen en ga zo maar door.

Marleen Platteau heeft wel enige twijfels bij het voordeel dat Cultuur kan halen uit een geïntegreerd vrijetijdsplan. Zij stelt: “Je moet jongeren op een andere manier bereiken dan de abonnees van het cultuurcentrum. Op die manier gaat nu ieder van ons, van de sectoren, die doelstellingen operationaliseren. Met een paar gemeenschappelijke dingen en een paar specifieke. We maken eigenlijk een grotere taart, waar iedereen een stuk kan in hebben. Een grotere taart, niet in middelen, maar in ruimte.” Ze vreest dat cultuur misschien door één integraal plan wat in de verdrukking dreigt te komen. Kunt u zich vinden in deze opmerking?

Ik denk niet dat cultuur daar dreigt het onderspit te delven. Ik denk dat dit een bedreiging is voor elke sector. Misschien bedoelt Marleen ook niet alleen verdrukking, maar ook voldoende duidelijk aanwezig blijven.

Maar weet je: die trend naar vrijetijdsplannen vind ik een terechte trend. Er zijn stemmen die opgaan om alle beleidsdomeinplannen te integreren tot één plan. Ik ben daar persoonlijk niet een voorstander: juist omdat cultuur in de brede zin van het woord ‘vrije tijd’ wel in de verdrukking. Dat merk je nu al: er zijn wel overeenkomsten en coalities in de gemeenten. We raden cultuurmensen aan: ga eens kijken wat daar in staat. Meestal is dat maar één lijntje. Daar ben je natuurlijk niets mee. Als je één beleidsdomeinplan gaat schrijven, dan dreigt cultuur in de verdrukking te komen. Een vrijetijdsplan is een tussenstap. Tot daar kan ik nog in komen. Maar daar ligt ook de grens. Ook daarin moet je cultuur wat bewaken. Alhoewel denk ik dat jeugd, sport, cultuur, toerisme: als je die samenvoegt in één plan, dan zijn dat beleidsdomeinen die min of meer aan elkaar gewaagd zijn. Het kan al eens verschillen. Maar wie daar in de verdrukking komt, gaat vaak ook afhangen van lokale personen of de context. Als je een stevige sportschepen heb, dan zal dat wellicht wel blijken uit dat plan. Maar dat zelfde geldt ook voor cultuur. In andere gemeenten kunnen die verschillende domeinen misschien perfect aan elkaar gewaagd zijn. Dus om te stellen dat cultuur a priori in de verdrukking zou komen: dat durf ik niet te stellen. Ik denk dat iedereen dat voor zichzelf moet uitmaken.

Bart Caron pleitte voor een mentaliteitsverandering: voortaan mag men niet meer neerkijken op amateurkunstenaars, maar deze moeten gewaardeerd worden om wat ze zijn, kunnen en wat ze brengen. Daarom pleit hij vanuit de cultuurbeleidscoördinatoren en schepenen voor een herwaardering van lokale kunstenaars en een betere ondersteuning: materieel als moraal. Is er

naar uw gevoel nog steeds een misprijzen ten opzichte van amateurkunstenaars en specifiek, amateurmuzikanten?

Ik denk dat er wel nog een misprijzen is. Die opmerking is terecht, absoluut. Dat heeft met verschillende dingen te maken, maar vooral met de relevantie van gemeentelijk cultuurbeleid. Voor wie maak je je cultuurbeleid? Ik dacht voor de lokale burger. Dus ik vind de lokale inbedding prioritair. Één van die dingen is aandacht voor amateurkunstenaars. Het heeft te maken met de beweging die eind jaren tachtig is ontstaan in de cultuurcentra. Dat waren eilanden op zich die zich toetsten aan elkaar. De beroepsfierheid bestond er in zo artistiek mogelijk bezig te zijn, want dan stond men het hoogst in aanzien bij de collega's. Maar men was niet meer bezig met wat lokaal gebeurde. Dat interesseerde hen niet: laat ons ons ding maar doen. Ik heb dat altijd verkeerd gevonden. Ik vond dat waar je mee bezig was, moest relevant zijn voor de eigen maatschappelijke context. De inwoners van de gemeente die uiteindelijk jouw loon betalen. Ik moet nu denken aan de Klassenbak.

Het is nu pas de Week van de Amateurkunsten geweest. Ze hebben daar een nieuwe soort prijs uitgereikt. Dat is gewoon dé eer. Het is een klassenbak: een rode cadillac die de gemeente een jaar mag bijhouden. De gemeente waar ik altijd gewerkt heb, Schoten om ze niet te noemen, heeft die dit jaar gekregen. Ik ben daar wel een beetje blij om. De inspanningen die ik al die jaren heb gedaan, hebben daar toe geleid. De reden waarom Schoten dit heeft gekregen, de andere grote kandidaat was Mechelen, is omdat er een soort gemeenschapsgevoel rond wordt gecreëerd. Waarom? We werkten vanuit onderuit. We hebben een werkgroep opgericht met mensen en verenigingen: zij kwamen met ideeën en zij zochten samenwerkingsverbanden met elkaar. De rol van de gemeente beperkte zich door op de achtergrond te ondersteunen. We leverden alle faciliteiten. Maar de inbreng was heel groot: er wordt een gemeenschap rond gevormd. Dat is wat ik bedoel.

We zijn in Schoten ook gestart met het 'Beleg van Schoten'. Wat ik toen merkte bij de amateurkunstenaars: de kinderen en de volwassenen kwamen wel aan bod, maar de jongeren vielen daar tussen uit. Dan ben ik gaan nadenken: hoe komt dat nu? Dan waaiden toevallig twee jongeren binnen met een grandioos idee om een jongerenmanifestatie te organiseren. Want wat is professioneel en wat is amateur bij jongeren? Dat loopt allemaal door elkaar. Dan zijn we gekomen tot het 'Beleg van Schoten' dat ondertussen drie keer heeft doorgegaan. Ook dat vertrekt heel sterk van onderuit. Je hebt een centraal comité, waaronder de jeugdconsulent, de jeugdprogrammator van het cultuurcentrum, het jeugdhuis en die twee jongeren zaten. Die waren elk terug verantwoordelijk voor een bepaald gegeven: de sponsoring, de financiën, de programmatie, het uitwerken van de tentoonstelling, de veiligheid enzovoort. Zij op hun beurt trokken weer jongeren aan. Op de dag zelf waren er nog eens een ploeg van vrijwilligers. Uiteindelijk was dat een manifestatie met 80 vrijwilligers daarrond, heel gelaagd. Daar wordt twee jaar aan gewerkt. Het programma zelf zijn zowel groepjes als het ensembles jazz en lichte muziek van de muziekacademie tot zelfs professionelen die iets komen brengen. Ook dat is heel gelaagd en heel divers. Daar komt 600 - 700 man op af. Dit jaar was er geen 'Beleg'. Wel, dat jeugdhuis heeft dit jaar een freepodium georganiseerd. Dat freepodium is veel minder zwaar qua organisatie, maar er kwam 600 man op af. Iets waar we achterover van vielen. Dus die inspanningen die daar gebeurd zijn met dat 'Beleg', dat echt wel gestuurd wordt vanuit de gemeente, maar waarbij de jongeren echt het gevoel hebben dat het van hun is. Help, een jaar geen 'Beleg'! Wat gaan we doen? Dus die beginnen zelf iets. Ik vind het een schitterend voorbeeld tot wat dat kan leiden. Dat is nu het voorbeeld dat ik goed ken en waar ik een beetje trots op ben. Het is wel een illustratie van hoe het kan. Het is niet nodig dat de gemeente zich alles toeigent. Het is de bedoeling dat men aan wat van onderuit leeft de boodschap worden gegeven: het is de moeite waar jullie mee bezig zijn, laat ons daar iets mee doen! Hoe denk je dat we dat gaan doen? Eens horen hoeveel iets gaat kosten. Dat is de rol van de gemeente.

De lokale herwaardering: dat zou volgens Bart Caron kunnen voor een deel gebeuren als landelijke discipline organisaties op dat terrein (bijvoorbeeld: Vlamo, Poppunt,...) hun lokale organisaties wat meer vorming zouden kunnen geven hoe zij hier lokaal kunnen meegaan. Bijvoorbeeld hoe ze bij hun lokale overheid hier moeten op aandringen en hoe je dit specifiek aanpakt. Kan een dergelijke brochure als die gepubliceerd door het Forum voor Amateurkunsten "een hartelijke uitnodiging voor een creatief lokaal amateurkunstenbeleid" volgens u het bewustzijn bij lokale culturele veld verder stimuleren?

Ik denk het wel. Het zal wel stimuleren want lokaal vraagt men heel veel concrete praktijkvoorbeelden, op alle terreinen. Dat is wat ze willen. Die brochure geeft dat voor een stuk. Dus ik denk dat een aantal mensen daar mee gebaad zijn. Misschien over het voordeel van die 'Klassenbak': om in aanmerking te komen voor die prijs moet je aan een aantal voorwaarden voldoen. Zoals vijf kunstdisciplines moeten aan bod komen. Dus als je die brochure neemt, kan het ook een aanzet zijn om niet alleen met de plaatselijke fotokring iets te organiseren. Misschien opent het nieuwe deuren.

Misschien moet ik andere mensen spreken als ik mijn vijf kunstdisciplines wil. Er moet minstens vijf manifestaties zijn waar werd samen gemaakt. Als cultuurbeleidscoördinator moet je ook weten dat je dat zelf moet stimuleren: ik moet zelf eens gaan nadenken wat het kan zijn. Zo kan je dan naar verenigingen gaan en zeggen: zou het niet goed zijn om een aantal kruisbestuivingen te doen? Dat kan simpel zijn: één podiumvoorstelling met eerst een muzikant, dan een danser. Maar in Schoten weet ik dat daar een dansstudio een ensemble van de muziekacademie aansprak om live muziek te spelen bij een dans die werd uitgevoerd. Een openingsactiviteit dat wat meer exposure geeft in de gemeente is ook een voorwaarde. De andere voorwaarden ontgaan mij even. Ik denk inderdaad dat vanuit nationaal een aantal richtlijnen en voorbeelden worden gegeven, dat dit richtinggevend kan zijn voor de lokale praktijk.

Zowel in Leuven als in Ternat zet de lokale overheid in op het aanwezige muziekcentrum. Zij vormen de spreekbuis voor de noden en behoeften van de popmuzikanten. Vreest u niet dat wie als popmuzikant niet aangesloten is bij deze uit de boot dreigt te vallen bij zijn vertegenwoordiging?

Het hangt vooral af als er veel rond wordt georganiseerd. De meeste gemeenten, ook Leuven en Ternat, organiseren ook brede fora. Natuurlijk zal de stem van één popmuzikant niet zo luid klinken als die van Het Depot. Dat lijkt me ook logisch. Men gaat ook uit dat Het Depot meerdere stemmen bundelt en meer het collectieve vertegenwoordigen dan louter enkele individuen. Het hangt ook ervan af of de wensen parallel loopt met andere wensen en vragen. Ik denk niet dat je a priori kan stellen dat die andere wensen niet worden opgepikt. Maar ook hier hangt het ook ervan af: over wie gaat het? Gaat het over een onbekende popmuzikant of een bekende? Die bekende, die het al heeft gemaakt, zal misschien ook zwaarder wegen omdat die voor zichzelf spreekt. Die is er al. Maar die kan tegen de cultuurbeleidscoördinator zeggen: ik had niet zo ver gestaan als die en die voorwaarden niet voldaan waren. Dus moet je zorgen dat die voorwaarden vervuld zijn om te zorgen dat ook de volgende generatie kan opstaan. Als die deskundige dat zegt, dan zal dat misschien wel meer aanhoor krijgen.

Tijdens het jaarlijkse toelichtingsmoment 'Popstoot' waren vooral mensen uit de sector aanwezig, maar slechts weinig muzikanten. Moeten muzikanten dan zelf ook enige inspanningen leveren om zich te laten vertegenwoordigen?

Ja natuurlijk. Als die twee jongeren niet bij mij waren langsgekomen, dan was er wellicht geen 'Beleg van Schoten' gekomen of was het iets helemaal anders. Er worden grote inspanningen geleverd om de brede massa te bereiken. Enquêtes soms, die krijgt iedereen in de bus. Die komen bij iedereen terecht, dus niet specifiek voor popmuzikanten, maar als zij hier niet op reageren dan wordt hun stem niet gehoord. Er worden ook focusgroepen georganiseerd waar gepoogd wordt om relevante mensen samen te brengen. Als je het nooit laat weten, dan kan je niet alles van de andere kant verwachten. Ik denk dat er inspanningen gebeuren, maar het moet van twee kanten komen.

Op lokaal niveau wordt er geluisterd naar de specifieke noden van amateurkunstenaars - waaronder ook (amateur)popmuzikanten. Maar volgens velen is de participatie tijdens het opstellen van het cultuurbeleidsplan hoger, dan bij de uitvoering ervan. Voor Kortenberg dacht Freek Rombouts aan een muziekoverlegplatform waar zowel de muziekschool als de alternatieve muziekschool en Kortrock samen zitten, met eventueel Het Depot.

Als je samen een stem verheft, dan klinkt die luider dan als je die alleen verheft. Maar het hangt er natuurlijk ook een beetje van af: wat wordt er gevraagd. Dat heeft het vaak met mensen en middelen. Wat repetitielokalen betreft: alle verenigingen vragen om eigen lokalen. Dat is niet specifiek voor pop; het is eigen aan alle verenigingen. Pop heeft dan nog de eigenschap dat het vaak luid is, daar moet je ook nog rekening mee houden. Dikwijls vragen ze ook berging voor hun instrumenten. Maar andere verenigingen als schilders vragen dat ook. Elke soort van vereniging heeft zo zijn vragen.

Ik zou graag nog enkele vragen stellen over de cultuurraad. Kan men dit louter op basis van indicatoren het succes afmeten van de acties? Ik las in een brochure over de 'dolle indicatorenziekte'. Professor Laermans stelt voor: "laat de lokale beleidsplannen vergezeld gaan van anonieme commentaren van bijvoorbeeld plaatselijke culturele adviesraden en centrale culturele actoren en je weet een pak meer." Hierdoor wordt de visie van deze mensen meer publiek zichtbaar, waardoor er ook meer blijvende aandacht voor het beleidsplan van uit gaat. In welke mate gaat u akkoord met dit voorstel?

Anoniem. Dat is theorie. De cultuurraad heeft met een aantal problemen te kampen. Zij zijn heel weinig representatief, daarom wordt hun stem ook heel weinig au serieux genomen. Daarbij komt nog

dat zij de adviesverlenende opdracht verwaarlozen. Ik spreek nu even in algemene termen. Er zijn aantal uitzonderingen, maar dat is het algemene beeld. Aan de andere zijn cultuurraden verplicht. In essentie is de idee relevant: je moet inspraak hebben in het beleid. Dus aan de ene kant heb je: inspraak is belangrijk. Aan de andere kant heb je een instrument dat niet naar behoren functioneert. Wat moet je dan doen? Dan moet je zorgen dat het wel relevant wordt. De volgende legislatuur gaan we daarop werken. Één van de mogelijke pistes is veel projectmatiger werken.

Concreet: je hebt het cultuurbeleidsplan. Elk jaar heb je daar een bepaalde actie. Dat kan zowel een evenement zijn die moet uitgewerkt worden. Maar dat kan even goed een idee zijn dat nog moet worden uitgewerkt. Dan kan je stellen: we maken daar een project van. Een advies op termijn van twee of drie maanden. Daarrond verzamel je mensen, eventueel uit de cultuurraad, maar aangevuld met mensen die relevant zijn. Als er bijvoorbeeld een idee wordt geopperd: we merken dat jongeren geen subsidiedossiers indienen. Dan staat bijvoorbeeld in het plan we gaan een specifiek reglement ondersteunen. Hoe gaan we dat dan uitwerken? Maar de cultuurraad heeft doorgaans veel te weinig voeling. Je kan dan zeggen: ok, we maken daar een project van. Dan stel je je de vraag: wie is er lokaal relevant. Zijn dat mensen van de muziekacademie, deskundigen, jongeren zelf? Dus een projectgroep vormen. Die moeten een advies maken. Wat is nu de rol van de cultuurraad. Dat heeft nu het voordeel dat het advies ervan verplicht moet toegevoegd worden. Dat groepje heeft geen enkel relevantie. Dan heb ik zoiets van: mix die twee dingen.

Aan de ene kant mensen die kennis hebben op dat terrein. Aan de andere kant heb je de cultuurraad die opgericht is door de gemeente en een soort van legitimiteit geeft aan dat advies. Probeer samen te werken aan dat project. Hoe je dat concreet moet doen: dat is van project tot project verschillend. We zitten nu met die context van de cultuurraad: hoe moet dat verder?

Geloof u dat nieuwe mogelijkheden om de cultuurraad samen te stellen voldoende kansen biedt om het informele circuit te betrekken?

Die formule is heel open. Daar ligt het punt niet. Het probleem is dat mensen steeds gelijkgestemden gaan opzoeken. Door mag je nog zoveel regeltjes aan koppelen van: je moet zoveel jongeren hebben. Als dat in praktijk niet werkt, dan is het zo. Als ze nu tegen jou in de gemeente zeggen: we gaan een reglement uitwerken voor de ondersteuning van popmuzikanten en we gaan hiervoor vier maal samen komen. Dan zit jij daar in, de jeugdconsulent, maar ook drie mannen van boven de vijftig of boven de zeventig. Dan spreek je over iets anders. De cultuurraad wordt nu gezien als een permanent, continu orgaan waar men minstens voor zes jaar een engagement vraagt. Ik denk dat we daar van af moeten. Men moet veel meer projectmatig en afgebakend gaan werken.

Het probleem van de gebrekkige rol van de cultuurraad is volgens Bart Caron ook niet enkel toe te schrijven aan de samenstelling van de cultuurraad. Langs de kant van de overheid wordt het advies van de cultuurraden niet au serieux genomen. Als je hier als overheid niet op de adviezen ingaat of argumenteert, dan demotiveer je de adviesraad. Terecht?

Dat is waar, maar dat is het verhaal van de kip of het ei. Waarom wordt het niet au serieux genomen en waarom wordt het niet beargumenteerd? Omdat de cultuurraad niet zelf representatief is. Omdat de adviesverlening niet au serieux genomen wordt. Ik bedoel hiermee dat ze vaak stellen: we gaan hier mee akkoord of niet mee akkoord. Er wordt niet gemotiveerd of bestudeerd of gedocumenteerd of beargumenteerd. Hoe kan een bestuur nu gewoon niet argumenteren? Er is gewoon geen dialoog. De cultuurraad geeft zelf ook geen aanzet tot dialoog. In plaats van een advies, geef een overzicht: we hebben die en die mensen gehoord, we zijn tot die mening gekomen op basis van die en die argumenten. Als zo'n advies naar de gemeente gaat, dan geef je als cultuurraad body aan een gemeenteraadsbeslissing. Dan kan zij ook geargumenteerd goedkeuren of afwijken. Op basis waarvan moet zij nu goedkeuren of afwijken? Daarom vind ik het echt een verhaal van de kip of het ei.

Minister Anciaux pleit voor een beter afstemming tussen het Deeltijds Kunstonderwijs en alternatieve muzikeducatieve organisaties. Een betere afstemming tussen de werking van (lokale) muziekscholen met alternatieve muzikeducatieve organisaties zou voor beide resulteren in een betere omkadering van hun muzikanten. Maar uit de praktijk hoor ik dat het vaak een kwestie van de bereidwillige mensen (binnen het DKO) en van tijd.

Dat heeft echt met mensen te maken. Ik weet niet of de afdeling 'jazz en lichte muziek' in alle DKO gemeengoed is. Maar volgens mij moet het daaruit komen. Maar dat is weer een grote discussie. Dat heeft ook met amateurkunsten te maken. Hoe dikwijls heb ik die discussie al niet gevoerd, vooral in de beeldende kunsten. Maar het DKO profileert zich als: wij zijn professioneel. Maar ik heb meegemaakt dat een beeldende kunstenscholen niet wilde meewerken aan de Week van de Amateurkunsten, want zij beschouwden zich niet als amateurs. Dat heb ik zo ervaren binnen Schoten. Dat is een beeld dat

op meer plaatsen bestond. Ook voor muziekacademies, vroeger was het zo dat trompettisten uit de muziekschool in een harmonie gingen spelen. Dat is gelukkig ook al gepasseerd. We komen uit die praktijk dat DKOscholen bedoeld waren om vaardigheidsinput te geven aan het verenigingsleven, maar dat die zich daarvan hebben afgezet. Ik denk dat het nu wel serieus aan het kantelen is. Maar dat belet niet dat er op lokaal niveau nog soms directeurs zijn die weigerachtig hier tegenover staan.

Vanuit heel wat muziekorganisaties krijg ik te horen dat zij het vreemd vinden dat in Vlaams-Brabant popmuziek onder de bevoegdheid valt van de jeugddienst, terwijl popmuziek voor hen ver van een exclusieve bezigheid van jongeren is. Verdient het geen aanbeveling om het provinciaal popbeleid onder Cultuur te huisvesten om een beter afstemming te krijgen?

Ik weet niet of die afstemming afhankelijk moet zijn van structuren. Als daar de nodige linken zijn tussen de verschillende echelons, dan weet ik niet of het moet veranderen. Het heeft weinig belang of je nu als organisatie in de cultuurraad of de jeugdraad zit, als je maar relevant kan wegen op het beleid.

Hoe waardeert u het werken met deelraden en een overkoepelende cultuurraad? Draagt dit bij tot een betere adviserende rol van de cultuurraad volgens u?

Het hangt terug af van de context. Voor sommige plaatsen kan het zinvol zijn, voor andere is het misschien totaal overbodig. Dat heeft voor een stuk te maken met de schaal van de gemeente. Dat is zeker een bepalende factor. Maar je kan ook één cultuurraad hebben, die minder adviseur is, dan wel beheerder van de adviezen. Nu heb je bepaalde deelraden en één overkoepelende raad. Nu gaat het zo naar de deelraden: dan heb je misschien geen projectwerking nodig. Maar ik weet niet of dat niveau altijd nodig is. Je kan als cultuurraad als beheerder met ad hoc werkgroepen werken: wat is dit jaar relevant. Ik kan daar geen algemene uitspraken over doen.

Tot slot, waar willen jullie de komende jaren verder aan werken?

In eerste instantie samen gaan met VCOB. Het is niet dat er een breuk komt. De opdrachten van beide steunpunten lagen nu al in dezelfde lijn. We zullen blijven werken aan onze opdrachten: gemeenschapsvorming, cultuurparticipatie, cultuurspreiding. Dat zullen onze uitgangspunten blijven.

Ik zou u willen bedanken voor dit boeiende interview.